

Inc

268

~~A-1-8~~

~~Sup. Page 11~~

W-239

V. Hain 8588

V. Hain. Cop. I, pag. 151.

Inc 268

S. yeronimus

Flosculi ex operibus

S. Hieronymi scripti.

Mitas 1475.

V. Hain 85-88.

Sup. H.C. I, 151 pg.

AR.

22-11-23.

F

Ratres carissimi nō queo quē mē
te cōcepi ore pferre sermonem &
cordis letitiam lingua nō explicat
Hoc autem nō solum ego patior .

qui cupio narrare quæ sentio . sed et & nos me
cū patiamini : plus exultantes in cōsciētia q̄ i elo
quio pferentis . Cum itaq; nihil est christiano
felicius cui pmittuntur regna celorū . nihil la
boriosius . qui de uita quotidie piclitaē . nihil
eo fortius / qui uincit Diabolum . nihil imbeci
lius qui a carne supatur . Vtriusq; rei exempla
sunt plurima . Latro credidit in cruce & statim
meruit audire . Amen dico tibi / hodie mecum
eris in paradiso . Iudas de apostolatus fastigio
in pditionis tartarum labitur : & nec familiari
tate cōiuiui / nec in tinctione bucelle / nec oscu
li gratia frāgitur . ne quasi hominē tradat / quē
filium dei nouerat . Nos qdem parua dimissi
mus : grandia possidemus . Centuplicato fer
uore / Christi pmissa reddūtur . Hæc dicimus
nō tam tibi q̄ aliis sub tuo nomie . Ut prima te
filii fronte doceamus magna cepisse . excelsa se
ctari . & adolofcentiæ / imo pubertatis inentia
calcantem pfecte etatis gradum scandere . Scis
enim dogma nostrū humilitatis tenere uexillū

& per ima gradientes ad summa nos ascende
re . Igitur sanctus mihi iuocandus est spiritus
ut hec suo sensu ore meo defendat . Non qui
de campum rethorici desideramus eloquii . no
dyaleticorum tendicula . nec Aristotelis spine
ta cōquirimus . Sed ad sanctarū scripturarum
grauitatem cōfigimus . ubi uulnerū uera medi
cina est . ubi dolorum certa remedia . Verum
quia memoria labitur omniū quæ dixerimus
desideras cōmentariolum fieri / ut obliuionem
lectio consoletur . Ideo pauca / que tibi reor fo
re necessaria / credidi subnectenda . Illo enī no
stra tēdit oratio / ut quorū unus est labor / unū
& primum sit . Nauigantes namq; rubrū ma
re / in quo optandum nobis est / ut uerus Pha
rao cum suo mergatur exercitu / multis diffi
cultatibus atq; piculis / ad urbem maximam p
ueniunt . utroque littore / gentes uage / uno
bellue habitant ferocissime . semper solliciti /
semper armati / totius anni uehunt cibaria . laten
tibus saxis / uadisq; durissimis plena sunt om
nia . Quorsum ista ? perspicuū est . Nam si se
culi negotiatores tanta sustinent / ut ad incertas
perueniant periturasque diuitias . & seruent
cum anime discrimine / quæ multis periculis

quiescerunt . quid Christi negotiatori facien
 dum est / qui uēditus omnibus querit precio
 cissimam margaritam: qui totis substantie sue
 opibus emit Agrum / in quo reperiat thesaurū
 quem nec fur estodere / & latro non possit au
 ferre : Nosse igitur oportet quid uisum sit. qd
 ne prohibitum . ut scientes / utrunq; seruem?
 Alioquin ante scientiam mandati / impossibi
 le est nosse quid fiat . Et ego hec non integris
 rate uel mercibus quasi ignaros fluctuum do
 ctus nauta premoneo . sed quasi nuper e nau
 fragio eiectus in littus timida nauigaturis uo
 ce denuntio. Cuncti tamen mei sensus affectu
 uobis uaco. sed obsecro uos / ut conatus meos
 orationibus adiuuetis / ut dominus & saluator
 pro causa sua respondeat. Vestrum itaque est
 ut uoluntatem sequatur effectus . meum est
 ut uelim. obsecrationū uestræ est / ut ueli &
 possim. nā uelle & currere meum ē. sed ipsum
 meū sine dei semp auxilio nō erit meū . Deus
 semp largitur / semperq; donaturus est . nec
 mihi sufficit : quod semel dedit: nisi semper de
 derit . Si enī duri iudicis sententiā crebra mulie
 ris flexit petitio. q̄tomagis paterna uiscera iter
 pellatiōe sedula moliūtur. Scitote tamen ante

omnia nobis nil esse antiquius / q̄ x̄pi iura ser-
uare / nec patrū trāsferre termīos / lempq; me-
misse Romanā sedē Apostolico ore laudatā .

De obedientia .

a C Cipe ergo fili doctrinā nostrā ea sim-
plicitate & ueritate / qua dicimus : quia
nō querimus hominum gloriam: Deus testis
ē nec ad hoc loquimur ut humanas amicitias
ancupemus. ne nostre adulationis sermōe / &
nos & alios decipiam⁹. nec ut nos apud hoīes
aliquid uideamur : sed ut apud deū hoīes ma-
gna mereantur . Hoc ē itaq; totum quod app̄-
hensa manu insinuare tibi cupio. & ut simplici-
ter motum mentis mee fatear / nunc monachi
in cunabula moresq; discutimus . Si uis igitur
ad uitam ingredi / serua p̄cepta . hoc ē ab omī
illicito / quo prohiberis / recedas. & ad omne
bonū quod iuberis promptus accedas . Respi-
ce sanctū uirū Pathmachium / & feruentissime
fidei Paulinū presbiterū. qui non solū diuitias
sed se ipsos domino obtulerunt . qui cōtra dia-
boli tergiuersationē nequaquā pellē pro pelle
sed carnes & ossa & aīas suas suo domino con-
secrarunt . qui te & exēplo & eloquio . i. & ope-
re & lingua possint ad maiora perducere . No

bilis es : & illi . sed in Christo nobiliores . Di-
 ues es et honoratus : et illi imo ex diuitibus pa-
 ues et inglorii . et id circo ditiores et magis in-
 cliti . quia pro Christo paupes et inhonorati cō-
 temnis aurum : contempserunt et multi philo-
 sophi . Non enim satis est perfecto et consuma-
 to uiro / opes contempnere peccuniam dissipa-
 re et proicere . quod in momento et perdi et
 inueniri potest . Fecit hoc Chrates . Fecerunt
 plurimi / quos uiciosissimos legimus . Plus
 enim debet Christi discipulus prestare / quā
 mūdi philosophus glorie animal et popularis
 aure / atq; rumorū uenale mancipium . Ti-
 bi non sufficit opes contempnere / nisi et Chri-
 stū sequaris . Te ipsum uult dominus hostiā
 uiuam placentem deo . te inquā non terra . Et
 ideo uariis temptatioibus cōmonet / quia mul-
 tis plagis et doloribus eruditur israel . et quem
 diligit dominus corripit . flagellat autem omnē
 filium quem recipit . Quod si te ipm domio
 dederis et apostolica uirtute pfectus sequi ce-
 pis / Saluatorem / tunc intelliges ubi fueris :
 et in exercitu Christi q̄ extremum tenueris lo-
 cum . Vnde et p̄positum Monasterii tīmeas ut
 dominum . diligas ut pentem . Credas tibi salu

tare quicquid ille p̄ceperit. nec de maioris sen-
tentia iudices. Cuius officii est obedire. & im-
plere que iussa sunt. dicente Moyse. Audi is-
rael & tace. Neq; ip̄e te doceas. Nulla ars ab-
que magistro discitur. Etiam muta aīalia / &
ferarum greges ductores sequuntur suos. In
apibus principes sunt. Grues unam sequūtur
ordine litterato. Impator unus. Iudex unus
prouintie. Roma ut condita est duos fratres
simul habere reges non potuit / & fratricidio
dedicatur. In Rebece utero Esau & Iacob bel-
la gesserunt. Singuli ecclesiarū Ep̄i. singuli
Archiep̄i. singuli Archidiaconi & om̄is ordo
ecclesiasticus suis rectoribus nitiť. In naui un⁹
gubernator in domo unus dominus. In quā
uis grandi exercitu unius signum expectatur.
Et ne plura replicando fastidium legenti face-
am / p̄ hec om̄ia ad illud tendit oratio. ut doce-
am te non tuo arbitrio dimittendum. sed uiue-
re debere in monasterio sub unius disciplina
patris cōsortioq; multorū. ut ab alio discas hu-
militatem. ab alio patiētiam. hie te silentiū. ille
te doceat māsuētinem. Nō facias quod uis
Comedas quod iuberis. Habeas q̄tū accepis.
Operis tui pensam psoluas. Subiciaris cui nō

4
uis .Lassus ad stratum uenias . Nec dum ex
pleto somno surgere compellaris. Tātis occu-
patus negotiis nullis uacabis cogitationi bus.
Et dum ab alio trāsīs ad aliud opusq; succedit
opi: illud solum mente retinebis q̄ agere com-
pellaris. Nam omī oblatiōe & hostia preciosior
est obtemperantia mandatorum dicente pro-
pheta . Ecce obedientia melior est q̄ sacrificiū .
& obauditio q̄ adeps arietum. Et alibi. Qui cō-
seruat legem multiplicat oblationem . Sacrifi-
cium salutare est attendere mandatis . & disce-
dere ab omni iniquitate . Nec nobis blandiri
debemus in factis iustorum si īprohibitorum
transgressione pecemus . cum transgressionis
crimen benefacti meritum tollat . Quod non
mei sensus assertio / sed utriusq; testamenti ex-
empla probant . ubi iueniemus etiam dei ami-
cos / ob unius contemptus errorem bonorū
retro factorum munificentiam perdidisse. Sic
adam cū Diabolo facile credidit seducenti post
familiaritatem & colloquium dei unius pomi
cupiditate supatus perdidit paradisum. & quia p̄
transgressionem unū habere presumpsit mul-
ta simul bona amisit. Sic uxor Loth post ange-
lorum obsequia contra interdictum retro alpi

in figmentum salis repente mutata est . Quis
hic p̄sumptionis spiritus qui tātā in animo no
stro opatur audaciam? ut cum sanctos homines
de leuib⁹ etiam culpis uideamus esse punitos
& quotidie in maioribus & pluribus deliquē
tes intractos / in media dampnatione fore cre
damus? q̄q̄ leue nūq̄ sit dominū etiam in exi
guo contemnere . qui nō tantum ad qualitātē
peccati respicit / sed etiam ad p̄sone contemptū
Propter quod homini nō solum intēdendum
est quale sit quod iubetur / sed q̄tus sit ille qui
iubet . Excluditur hoc loco uulgaris illa senten
tia . qua mihi suo iudicio religiosi / & q̄ sapien
tes sibimet uidentur / dicere solent . Sufficit no
bis ut nō criminalia peccata & maiora fatiam?
facilis est enim omissio minorū delictorum .
Qui dum aīali sapientia occupant animos / spi
ritualem intelligentiam & consuetudinē diui
ne legis ignorant . que sepe peccatū ostēdit / qđ
nobis nō uidetur esse peccatum . & que illic im
pietatē facit / ubi nos opus pietatis ostendim?
Saul & Iosaphat reges fuerunt populi israel :
& dum misericordiā his quos deus ostēderat
prestiterūt . dei offensam ī ope pietatis icurrūt .
Ecōtrario / Phinees filiiq; leui gratiam dei hu

manā cede & suorū paricidio meruerūt . Vides
 quātum ab humanis sensibus p̄ nostrā impitiam
 discrepat diuina sententia : ut nobis interdum
 celestis iudicis dispēnationē nesciētibus iniusta
 uideantur / que p̄ causarū sciām / satis & recte
 facta p̄bātur . & rursū ea que nostro iudicio
 bona p̄bantur / apud deum plerūq; reprobā
 & ingrata uidentur . Quis hodie patris habrae
 exemplo / innoxiiū uolēs filium trucidare / hu
 mano iudicio nō crederetur īsanus : E contra
 quis intactu arche domini imitatus Oꝝam ho
 minū sententia dominaretur : Consideremus
 igitur quantus casus sit temere cōtemnētis / cū
 tanta ruina esse dicitur in negligētia obsequen
 tis . uel quā damnatiōem excepturos credim⁹
 esse in deuotos . cum tantā reprobationē deuo
 ti exceperint . Tepidū discipulū non amat chri
 stus Qui uult meus discipulus esse ait / abne
 get semetip̄m sibi & tollat crucem suā & sequa
 tur me . Beate itaq; sūt ille aīe que dorsum suū
 curuauerūt ut suscipiāt sup se lesforē & frena
 eius patiantur . ut quocūq; uoluerit flectat eas .
 Quādo enī magister precipit obediētis iudici
 um est . si demisso uersus eum audiat capite .
 si aut uergat tergū / signū est contemnentis .

De tribus generibus monachorū Egipti.

e T quoniam monachorum fecimus mē
tionem & te scio libenter audire que san
cta sunt .aurem Paulisper accommoda. Tria
sunt in egypto genera monachorum . Ceno
bite : quos illi anses gentilli lingua uocant. nos
in cōmune uiuētes possumus appellare . Ana
chorite qui soli habitant p̄ deserta . & ab eo qđ
procul ab hominibus recesserunt nūcupantur
Tertium genus est quod dicunt Renuoth/te
terrimum atq; neglectum . & quod in nostra
prouintia aut solum aut primū est. Hi bini uel
trini / nec multo plures simul habitant suo ar
bitrio & ditione uiuentes . & de eo quod labo
rauerint / in medium partes conferunt / ut ha
beant alimenta cōmunia . Habitant autem q̄
plurimi in urbibus & castelis . & quasi ars san
cta non uita quicquid uendiderunt / maioris
est pretii . Inter hos sepe sunt iurgia / quia suo
uiuentes cibo non patiuntur se alicui esse sub
iectos . Reuera solent certare ieiuniis : & rem
secreti uictorie fatiunt . Apud hos affectata sūt
oīa laxa. manice. calige folicātes. uestis grossior

crebra suspiria: uisitatio uirginum. Detractio
 clericorum. & quando dies festus uenerit satu-
 rantur ad uomitum. His igitur quasi quibus-
 dam pestibus exterminatis / ueniamus ad eos
 qui plures sunt & in comune habitant .i. quos
 uocari cenobitas diximus. Prima apud eos cō-
 sideratio est / obedire maioribus / & quicquid
 iusserint facere. Diuisi sunt per decurias atq;
 centurias / ita ut nouem hominibus presit de-
 cimus. & rursus decem prepositos sub se cē-
 tesimus habeat. Manent seperati & se iunctis
 cellulis Usque ad horam nonam ut institutum
 est / nemo pergit ad alium exceptis his decanis
 quos diximus. ut si cogitationibus forte q̄s
 fluctuet illius consoletur alloquiis. Post horā
 nonam in commune concurritur. psalmi reso-
 nant. scripture recitantur ex more. & comple-
 tis orationibus cunctisque rescidentibus medi-
 us quem patrem uocant / incipit disputare.
 Quo loquente tantum silentium fit / ut ne-
 mo alium respicere. nemo audeat excrea-
 re. Dicentis laus est in fletu audientium.
 Tacite uoluuntur per ora lacrimae. & nec ī
 singultus quidem erumpit dolor.

Cum uero de regno Christi & de futura beatitudine & gloria ceperit annūtiare uentura/uideas cunctos moderato suspirio / & oculos ad celum leuantes intra se dicere Quis dabit mihi pennas sicut colūbe & uolabo & requiescā? Post hec concilium soluitur . & una queq; de curia cum suo parente pergat ad mēsam. Quibus per singulas ebdemmodas uicissim ministrat . Nullus in cibo strepitus est . Nemo cōmedens loquitur . Viuitur pane & legumīnibus . & oleribus que sale solo conduntur . Vinum tantum senes accipiunt quibus cum parulis sepe fit prandium . ut aliorum etas fessa sustentetur . aliorum non frangatur īcipiēs . De hinc consurgunt pariter : & hymno dicto ad presepia redeunt . Ibi usque ad uesperum cū suis unusquisq; loquitur & dicit . Vidistis illum & illum quanta in ipso gratia sit . quantum silentium . & quam moderatus īcessus? Si infirmum uiderint consolantur . Si in Dei amore feruentem cohortantur ad studium . Et quia nocte extra orationes publicas / in suo cubilli unusq; uigilat circūeunt cellulas sigillatim . & aure appōita qd faciāt diligēter explorāt.

Quem tardiozem deprehenderint nō increpāt
 sed diſſimulato quod norunt eum ſepius uiſi
 tant . & prius incipiētes prouocant magis ora
 re q̄ cogunt . Opus dei ſtatutum eſt quod de
 cano redditum fertur ad econoīum qui & ip̄e
 per meſes patri omnium cum magno reddit
 timore rationem : a quo etiam cum cibi facti
 fuerint deguſtātur . Ieiuniū totiꝝ anni equa
 le eſt / excepta quadrageſima . in qua ſola con
 ceditur diſtriētius uiuere . Penthecoſten cene
 mutantur in prandia , quo & traditioni eccle
 ſiaſtice ſatisfaciant & uērem cibo non onerēt
 duplicato . Ad tertium genus ueniam quos
 anachoritas uocant : & qui de cenobiis exeun
 tes / excepto pane & ſale / amplius ad deſerta
 nil pferunt . Huiꝝ uite auctor Paulus . illu
 ſtrator Anthonius . & ut ad ſuperiora conſcen
 dam princeps Iohānes baptiſta fuit . Talem ue
 ro uirū Hieremias quoq; propheta deſcribit di
 cēs . Bonū ē uiro cū portauerit iugum domini
 ab adoleſcētia ſua . ſedebit ſolitarius & tacebit .
 quoniam ſuſtulit ſuper ſe iugum & dabit per
 cipienti ſe maxillam . ſaturabitur obprobriis
 quia non in ſempiternum abiiciet dominus
 Horum laborem & conuerſationem in

carne non carnis / alio tempore si uolueris explicato . Non ad propositum reddeam . Bonū est obedire maioribus . parere p̄fectis . & post regulas scripturarū / uite tue tramitem ab aliis dilcere . nec preceptore uti ut pessimo scilicet presumptione tua .

De Castitate .

m Ortificate inquit apostolus membra uestra que sunt super terram . Vnde ipse postea cōsiderans aiebat . Viuo autem iam nō ego . uiuit uero in me Christus . Qui mortificauerit membra sua & in imagine noctis per ambulauerit / non timebit dicere factus sum sicut uter in pruina . Vnde idem Apostolus castigabat corpus suum & in seruitutem redigebat ne aliis predicans ipse reprobus inueniretur : corporis que ex persona generis humani inflatus ardoribus loquebatur . Miser ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius ? Et iterum . Scio quoniam non habitat in me / hoc est in carne mea bonum , uelle enim adiacet mihi . ut faciam autem bonum nequaquam . Neque enim quod uolo bonum / sed quod nolo malum hoc facio . Et denuo .

Qui in carne sunt deo placere non possunt. Vos
 autem non estis in carne / sed in spiritu / si ta-
 men spiritus dei habitat in uobis. Vnde post
 cogitationum diligentissimam cautionem ieu-
 niorum tibi arma sumenda sunt : & canendum
 cum David .humiliaui in ieiunio animam me-
 am . Matrem autem ita uide / ne per illam ali-
 as uidere cogaris quarum uultus cordi tuo non
 adhercant : & tacitum uiuat sub pectore uulnus.
 Ancillulas que illi in obsequio sunt / tibi scias
 esse in insidiis quia quanto uilior earum con-
 ditio / tanto facilius ruma est . Volo ergo te p-
 pter has causas non habitare cum matre . & pre-
 cipue .ne aut offerentem delicatos cibos .renu-
 endo contristes . aut si acceperis oleum igni
 adicias . & inter frequentiam puellarum per
 diem uideas quod nocte cogites . Adolescenti-
 am tuam nulla sorde commacules . ut ad altare
 Christi / quasi de thalamo uirgo procedas . &
 habeas de foris bonum testimoniū . Licet De
 ceteris uirtutibus ut sapientia : fortitudine : iu-
 stitia humilitate mansuetudine & liberalitate pos-
 sunt & alii iudicare . pudicitiam sola nouit conscia
 ut humani oculi huiusmodi certi iudices esse non possunt.

Femine quoq; que nomē tuū nouerāt uultū
nesciant. Nam Iohannes baptista sanctam ma
trē habuit pontificisq; filius erat: & tamen nec
matris affectu / nec patris opibus uicebatur: ⁵
ut ī domo parentū cum piculo uiueret castita
tis. Viuebat ī heremo / & oculis desiderātibus
Christum nihil aliud dignabatur aspicere. Ve
stis aspera. Zona pellicca. Cibus locuste / &
mel siluestre. Omnia uirtuti & cōtinētie p̄pa
rata. Vnde martirē quēdam tormēta non uice
rant / sed supabat uoluptas: tandem celitus in
spiratus precisam mordicus linguā in osculan
tis se faciem expuit. & sic libidinis sensum suc
cedēs doloris magnitudo preripuit. Nam quō
qui ignē tetigerit statim aduritur: ita uiri tact⁹
& femine sentit naturam suā / & diuersitatē se
xus itelligit. Itē quō poterit libidinē refrenare
qui nec manū ualet cohibere nec liguam. Sed
& hospitiolū tuū nūq; mulierū pedes terant. ui
de ne sub eodem tecto māsites. nec in præte
rita castitate cōfidas. quia nec Dauid sanctior
nec Sansone fortior / nec Salamone potes esse
sapientior. Memēto semper quod paradisi co
lonū de passione sua mulier eiecerit. Egrotan
ti autem tibi sanctus qlibet frater assistat. Nā

scio quosdā corpore cōualuisse & animo egro-
 tare cepisse. Periculose tibi ministrat / cui⁹ uul-
 tum frequēter attendis. Si tamen uidua a te
 uisitatatur aut uirgo / nūq̄ domū solus introeas
 Sol⁹ cum sola secreto & absq; arbitre uel teste
 nō sedeas. Tantaq; cū fabulandi fiducia licen-
 tia sit / ut intrante alio ne paueas / nec erube-
 scas Speculū enī mentis est facies. & tanti ocu-
 li cordis fatent archana. tales quoq; hēto sotioli
 quorum cōtubernio nō infameris. nō ueste s; 3
 moribus ornentur / & pudicitiam habitu polli-
 ceantur. Corruptunt bonos mores cōfabula-
 tiones pessime. Caueto omnes suspensiones. &
 quicquid pbabiliter fingi potest / ne fingatur
 āte de uita. Crebra munuscula & sudariola &
 fassiolas & uestes ori applicatas & oblatas / ac
 degustatos cibos / blādalq; & dulces litterulas
 sanctus amor non habet. Audi me mel meū
 lumen meum / meumq; deside Christus est.
 Omnes delitias & lepores & risu dignas urba-
 nitates & ceteras ineptias amatorū incomediis
 erubescimus / & in seculi hominibus detesta-
 mur. quanto magis in clericis & in moñachis.
 quorum & sacerdotium proposito : & proposi-
 tum ornatur sacerdotio. Nec hoc dico quod

aut ī te aut in sanctis uiris ista formidē: s; qd' ī oī propolito / ī omni gradu & sexu / boni & mali reperiātur: malorūq; cōdempnatio: laus bonorum sit. Vide qd' p̄sint frena. a uitiis nos retrahunt: introducūt ad uirtutū choros. & in Christo monte pulcherrimo habitare nos faciūt. Quādiu in patria tua es / hēto cellulam p̄ paradiso: uaria scripturarū poma decerpe his utere delitiis: hanc fruere complexu. Si scādalizat te oculus pes manus terra proiice ea. nulli parcas / ut soli parcas. aīe tue. Qui uiderit inqt dominus mulierē ad concupiscēdum eā iam mechatus ē eam in corde suo. Quis gloriabitur castū se habere cor? Astra nō sunt mūda in conspectu domini: quāto magis hoīes / quorū uita temptatio ē? Veh nobis miseris. quotienscūq; cōcupiscim? / totiens fornicamur. Inebriat? est inqt gladius meus in celo: multo amplius in terra / q̄ spinas & tribulos generat. Vas electionis in cuius pectore xp̄s resonat / macerat corpus suū. & tamen cernit naturalē carnis ardorē: sue repugnare sentētie. ut quod nō uult. hoc agere cōpellatur. & tute arbitraris absq; lapsu & uulnere posse transire: nisi omni custodia seruaueris cor tuū? Maxime cū plurimi: et

si cōtinētes iracūdi sunt ebrioli procaces supbi
 ex cōtinentia magis inflati. p̄cussōres . maledicī
 cupidi timidi : multū sibi placentes . ut iudices
 cōtinētiam / qua se p̄ferunt incōtinentie sūmini
 strasse materiā. Sed ille cōtinens uere est: qui
 uniuersa membrorū offitia a malis affectibus
 subtrahit . & cogitatū a tota neq̄titia compescit .
 Quāto plura tamē sunt que īpugnant puditi
 ciam: tāto uictorie maiora sunt premia. Nā &
 ego cū essem iuuenis / & solitudinis me deser
 ta uallarent / incētua uitiorū ardorēq; nature
 ferre nō poterā. que cū crebris ieiuniis frāgerē
 mēs tamē cogitationibus estuabat. Ad quam
 edomādā / cuidā fratri / qui ex hebreis credi
 derat / me in disciplinā dedi . Ut post Q uinti
 liani acumina / grauitatēq; frontonis Ciceroīs
 q; fluuios / & lenitatē Plinii Alphabetū discē
 rem . stridētiaq; & hanellātia uerba meditarer .
 Quid ibi laboris sumpserī . qd̄ sustinuerī dif
 ficultatis . quotiēs desperauerī . quotiēs cessaue
 rim . & cōtentione discendi / rursus īceperim .
 testis ē tam p̄scia mea qui passus sum . q̄ eorū
 q; mecū duxerunt uitā . Et gratias ago domio
 qd̄ de amaro semie litterarū / dulces fructus ca
 pio . Prima igit̄ temptamēta clericorū / sūt mu

lierū frequētes accessus .Nociuū genus femina
ianua Diaboli .uia iniquitatis .scorpionis percussio
cū pximar stipula incēdit ignē .Flamigero igne
p̄cutit femina conscīam pariter habitantis .exu
ritq; fundamēta mōtium .Ego iudico .si cū ui
ris femine habitent .uiscariū nō de erit Diaboli
Si alligauerit quis ignē in sinu suo / uestimēta
eius nō cōburentur .aut si qs ambulauerit sup
carbones ignis pedes suos nō comburet .Mihi
crede : nō pōt toto corde cū dño habitare / qui
feminaꝝ accessibus copulatur .Sed dicis .qñi ā
bulat simpliciter / ambulat cōfidenter .Bene &
argute .Sed & oportet bonū habere testimoni
um ex his qui foris sunt .licet corā deo recte in
cedas .tamē coram hoībus bona p̄uidenda sūt .
quia astutiores sunt filiis lucis / filii tenebrarū
Cum ergo a te hoc genus nō amputatur .das
rephendentibus te locū .ip̄e te detrahētū mor
sibus tradidisti .Nā inter illecebras uoluptatū
etiā ferreas mētes libido domat .que maiorem
in uirginibus patit̄ famē / dū dulcius putat oē
quod nescit . Narrāt gentilium fabule / canti
bus Syrenarū / nautas ī saxa precipites .Et ad
Orphei citharam arbores / bestiasq; ac silicum
dura molita .Difficile quoq; inter epulas ser

uatur pudicitia . Nittens cutis sordidum ostē
dit animū . Licet quidā putent maioris esse uir
tutis / pñtem cōtempnere uoluptatē . tamē ego
securioris arbitror cōtinentie nescire quod que
rat . Remotio igit̃ uiri castitatis collocat arma .
construit in melioribus castra pudoris . Tecla
post tēptationē passioīs . Anthiochie cū paulo
phibet̃ pariter p̃gere . Nemo miles ꝓ uxore p̃
git ad bellū . Germināt femine spinas cū uiris
habitātes . archana mentium acuto mucrone p̃
cutiūt . Nemo igit̃ inter serpētes & scorpiones
securus ingreditur . Libido eīm semp̃ suū relin
qt penitūdinē . nūq̃ satiatur / & extincta reacen
dit̃ . Vsu crescit / nec rationi pareat que ip̃etu
ducit̃ . Vnde uirginitas ī eo felicior qđ carnis
icētiua nō nouit̃ . Et uiduitas ī eo sollicitior qđ
p̃teritas aīo recolit̃ uoluptates . Viro enī luxu
rioso / uerbum castitatis offensio ē . Qui uiuit
in monasterio . & quorū simul magnus est nu
merus / numq̃ soli extra p̃cedant . De agmīe
colūbarum crebro accipiter unā separat . quam
statim iūadit & lacerat / & cuiꝑ carnibus & cru
ore saturet̃ . Morbi de oues suū relinquūt gre
gem . & luporū faucibus deuorantur . Rarus
ideo tibi sit egressus impublicū . Matirres a te

querantur in cubiculo tuo. Nunquā causa de
erit p̄cedēdi / si semp quādo necesse est p̄cessu
rus līs. Aliorū uulnus uestra sit cautio. Pesti
lentie flagellato stultus sapientior erit. Nā ē
ea que hoīes sibi extimant salutaria / deo uolē
te uerti uidemus ī p̄nitentiā. In tranquillitate enī
tempestat oritur. Nihil deo aduersante securū
est. Naturale quoq; est unū quodq; in suo p̄
ciculo de alio plus sperare. Si q̄n̄ senseris exteri
orē hominē flore adolescētie suspirare & accep
to cibo / cum te ī lecto positū dulcis libidinum
poma cōcussit / arripe scutum fidei. in quo
ignite Diaboli extinguuntur sagitte. Omēs eīz
adulterātes quasi dibanus corda eorū. licet dif
ficile ē humanā aīz nō amare aliquid. necesse
q; est ut in quoscūq; mens nostra trahat affe
ctus. Carius igit̄ amor / spūs amore supetur
desiderium desiderio restringatur quicqd̄ ide
minuitur / huic crescat. Nō linas ergo cogita
tionem crescere. dū puus est hostis īterfice: ne
q̄tia elidatur in semine. Audi psalmistam. Bea
tus qui allidet puulos suos ad petram. Impo
sibile ē in sensum homīs nō irruere motum &
medullarū calorem. Ille tamen laudat̄ / ille p̄
dicatur beatus / qui statim cū ceperit cogitare ī

terficit cogitatus / & allidit eos ad petrā. Petra
 autē est Christus. Nā fides pura : morā nō pa-
 titur. Cū apparuerit scorpio illico cōterēdus ē.
 Ardentes igitur Diaboli sagitte ieiuniorum et
 uigiliarū frigore restringēde sunt. Erras nāq;
 frater / erras si putas unq; Christianū persecu-
 tionem non pati. Tunc enim maxie oppugna-
 ris / si te oppugnari nescis. Nemo enim est tā
 ta firmitate suffultus / ut stabilitate sua debeat
 esse securus. dicente apostolo. Qui stat uide-
 at ne cadat. Quoniā nullus hostili exercitu ob-
 sidente securus est. Nam aduersarius noster
 tanq; leo rugiens aliquid deuorare querens cir-
 cuit. & tu pacem putas? Seddet in insidiis cū
 diuitibus in occultis / ut interficiat innocentē
 Quod de libidine diximus / referam⁹ ad aua-
 ritiam / & ad omnia uitia / que uitāt solitudie
 Et idcirco urbiū frequētiās declinamus ne face-
 re cōpellamur / q̄ nos nō tā natura cogit facere
 q̄ uoluntas. De Paupertate.

q Vondā diues adolescēs oīa que in lege p̄-
 cepta sunt / se implese iactabat. ad quē do-
 minus ī euāgelio. unū tibi inquit de est. Si uis
 p̄fectus esse uade & uende oīa que habes & da
 paupibus & ueni sequere me. Qui omīa se fe

cisse dicebat / i primo certamie diuitias uicere
no pot. Vn difficile intrat diuites i regna celoꝝ
q̄ expeditos & alaru leuitate subnixos hitatores
desiderat. Vade iqt & uede no ptim substatie
sz uniuersa que possides & da no amicis no co
sanguineis / no ppingis no uxori no liberis. plus
aliqd adda nihil tibi ob metu inopie reseruabil
ne cu anania damneris / & saphirra . sed da cu
cta paupibus. & fac amicos de iniquo mamona
q te recipiat i eterna tabernacula / ut me sequa
ris ut dominu . Na ois qui reliquit domu uel
fratres aut sorores aut patre aut matre aut uxo
rem aut filios aut agros pp nome meu / centu
plu accipiet / et uitā eternā possidebit. O quan
ta beatitudo. p puis magna recipe eterna pro
breuibus. p morituris semp uiuetia. & habe
re deu debitorē. In actibus apostoloꝝ qn dñi
nostri adhuc calebat cruor / & feruebat recens
incredētibus fides / uēdebat oēs possessiones
suas & precia earum ad apostoloꝝ deferebant
pedes ut ostēderēt peccunias esse calcadas . da
biturq; singulis p̄ opus erat. Vnde Ananias
& Saphira / dispēlatores timidi imo corde dup
plici . & iō cōdēpnati qa post uotum obtulerūt
quali sua & no eius cui ea uouerāt. p̄temq; si

bi iā aliene substātie reseruarūt . metuentes fa
 mē / quā uera fides nō timet. & pñtem merue
 re uīdictā / nō crudelitate sñtie. sed correptioīs
 exēplo . Vēde igit̄ oīa & da papibus . nō diuiti
 bus / nō ad luxuriam / sed ad necessitatē. Siue
 ille sacerdos siue cognatus sit & affinis / nihil
 aliud ī illo cōsideres nisi paup̄tatem . Quodq; &
 ī Egiptiis & Siriis monasteriis moris ē / ut q
 se deo uouerint seculo renūtiātes / oēs delicias
 seculi cōculcarūt . S; utinā qđ renūtiā^o seculo
 uolūtas sit nō necessitas . ut paup̄tas hēat expe
 tita gloriā: nō illata cruciatū. Ceterꝫ iuxta mise
 rias h^o tēporis & ubiq; gladios seuiantes : satis
 diues ē q pane nō īdiget. ac nimiū potēs est qui
 seruire nō cogitur . Multi enī edificāt parietes
 & colūnas ecclesie substernūt . marmora nitēt
 auro & splēdent laquearia. et gēmis altare distī
 guit̄ et mīstrosꝫ Christi nulla ē electio . Nec
 uero mihī aliqs opponat . diues ī iudea tēplum
 et mēsas lucernas thuribula sciphos et cetera ex
 auro fabricata . Tunc hec pbabāt a dño / quā
 do sacerdotes hostias immolant . et sanguis pe
 cudum erat redemptio peccatorum . qđ hec
 omnia precesserunt in figura . Nunc uero cū
 paup̄tatem dom^o sue paup̄ domin^o dedicauerit

cogitemus crucem & diuitias lutū putabimus.
Sed nūquid tempus ē / ut habitetis in domib⁹
laqueatis .i. ornatis & compositis .& que non
tam ad usum sunt q̄ ad delicias, inquit p̄pheta:
Nam habitaculū meum in quo fuerunt sancta
sanctorum / & cherubin & mēsa propositionis
pluuīs rigabitur .squalebit solitudine . & sole
torrebit . Que autem utilitas / parietes fulgere
gēmis / & Christum in paupe fame mori? Iā
nō sunt tua que possides. dispensatio tibi credi
ta ē . Caue ne quasi fidelis & famosus quondā
tuorum dispēsator alienam peccuniā distribu
endam accipias . Nam Crates ille Thebanus :
homo quondam ditissimus / cum philosophā
dū Athenas p̄geret / magnum auri pōdus ab
iecit : nec putauit se posse uirtutes siml & diui
tias possidere . Et nos suffarcinati auro Chri
stū paupe sequimur. sub pretextu helimosine
pristinis opib⁹ icubātes . Nā q̄o possim⁹ alie
na fideliter distribuere : q̄ nostra timide refer
uamus? Intelligis qd loquor? Dedit. n. tibi do
min⁹ i oībus intellectū. preter uictū & uestitum
& maifestas necessitates nihil cuiquā tribuas :
ne filiorum panem comedant canes . Tu
ergo considera ne Christus substantiam in

prudēter effūdas. i. ne īmoderato iudicio / rem
 pauperū tribuas nō paupibus qđ ē pars sacrile
 gii. Et secūdum dictum prudētissimi uiri. libe
 ralitate liberalitas pereat. Sunt quoq; qui pau
 pibus. parū tribuunt / ut āplius accipiāt. & sub
 pretextu helimoline diuitias querūt. que ma
 gis uenatio dicenda est q̄ helimolina. Sic bestie
 sic aues / sic capiūtur & pisces. Modicū in amo
 escee ponit̄ ut matronarū ī eo saculi p̄trahant̄
 Nos aut̄ humiles atq; paupculi / nec habemus
 diuitias / nec oblatas dignamur accipe. Balsamū
 pip̄ & poma palmarū rustici nō emūt. Qui enī
 uolūt diuites fieri / icidunt ītemptationē / &
 laqueū Diaboli & desideria multa. Et p̄sertim
 q̄a & etas optata cūctis / nō uicinā mortem que
 debetur mortalibus lege nature / sed cassa se
 annorum nobis spatia pollicetur. Nemo enim
 tam fractis uiribus & sic decrepitate senectutis
 est / ut non putet adhuc unum annum se esse
 uicturum. Verum quid ago? Fracta nauis de
 mercibus disputo Non intelligimus Anti
 christum appropinquare / quem dominus Ie
 sus īterficiet spiritu oris sui. Iuuenis qđem po
 test cito mori. sed senex diu uiuere nō potest.

Maxime q̄a ad cōpationē eternitatī oē qđ ī mū
do patimur una dies appellari pōt/nō hītatioīs
sed p̄grinatioīs. Nā quotidie morimur. quot
tidie cōmutamur. & tam̄ eternos nos credim⁹.
Hoc ip̄m / qđ dico / qđ scribo. quod lego / qđ
emendo de uita mea trahitur. Quot pūcta no
tarii / tot in eorum damna sunt temporum.
Omnes namq; diuitie de iniquitate descēdūt.
nisi alter perdiderit / alter inuenire non potest
Vnde uulgata sentētia mihi uidetur esse uerif
sima. quod diues aut iniquus / aut iniqui he
res. Vides enim homines maria transire. ante
potentium excubare fores. pati omnia que ser
uorum conditio uix patitur / ut diuitias con
gregent / ut aliquam accipiant dignitatem. &
postquā hoc fuerint consecuti: tradere se luxu
rie & uoluptatibus: & omni iniquitati. ut qđ
auaritia congregauit: luxuria consumat. Isti
ergo pro laboribus suis effitiuntur hospitium
demonum. qui tēplum dei esse debēbāt. fiūt
tabernacula Ethiopum. Postq̄ enim ditati fue
rint. & p̄ fas & nephas ad altissimū gradum cō
scenderint. tunc consciētia peccatorū suorū sēp
mortem semper iuditiū formidabunt. & ad
leuē febriūculā / quasi latrones ī carcere: ita de

eteris supplitiis suspirabūt. Diuites autē / q̄ īgres
 si sunt regna celorū ip̄is diuitiis ad bona utētes
 opera diuites esse desierunt & dispensatores
 magis dei quam diuites appellandi sunt. Ob/
 secro ergo te ne lucra seculi queras in xpi mili/
 tia. Negotiatorem clericum et ex inope diuitē
 factum & ex ignobili gloriosum quali quādā
 pestem fuge. et presertim cum sciā te toti re/
 nuntiasse mundo & abiectis calcatisq; delitiis
 orationi lecionī & ieiuniis uacare quotidie.
 Procurres quoq; & dispensatores domorū alie
 narū / atq; uillarū clerici esse non possunt q̄ p
 prias iubentur cōtēpnere facultates. Auaritie
 itaq; malū tibi omnino uitandū ē . nō quo aliēa
 nō appetas . hoc enī & publice / leges puniūt. s;̄
 quo tua q̄ tibi sūt aliena nō serues . Si ī alieno ī
 quit fideles nō fuistis / quod uestrū ē / qs dabit
 uobis ? Sed dicis iuuenis sum delicatus / & ma
 nibus meis laborare non possum. si ad sene
 ctam uenero . si egrotare cepero . quis mei
 miserebitur . Audi ad Apostolos loquentem
 Iesum respicite uolatilia celi & cetera . Si uestis
 defuerit / lilia proponantur . Si esurieris bea
 tos audies pauperes & esurientes . Si aliquis
 afflixerit dolor / legito pp̄ hoc illud Apostoli.

Cōplacēo mihi in infirmitatibus meis . Illudāt
quod derelicta militia castrati te propter regna
celorū . quid aliud est / q̄ perfectam secutus es
uitam ? Perfectus autem seruus Christi / nil
preter Christū hēt . aut si preter Christū hēt
perfectus nō est . Igitur ut cōcludam si p̄fectus
es / cur bona paterna desideras ? Diuinis Euā
gelium uocibus tonat . Nō potestis duobus do
minis seruire . Et audet quisq̄ mēdācem Chri
stum facere : mā mone & dño seruiendo . Qui
dicit se in xp̄m credere debet quō ille ambula
uit sic ambulare . Affatī diues ē / q̄ cū Christo
paup̄ ē . Nam serui dei qui diebus & noctibus
seruiūt domino suo / q̄ in terra politi : Angelorū
imitātur cōuersationē . & nihil aliud loquūtur
nisi quod ad laudes dei ptinet . habētes uictum
& uestitū his gaudēt diuitiis . q̄ plus habere no
lūt : si tantū seruāt p̄positū . Alioqn si amplius
desiderāt : his quoq̄ necessaria sunt p̄bant̄ idi
gni . Quicqd̄ tñ corpora nostra defēdere pōt :
& humane succurrere ibecillitati . quos nudos
natura profudit : hoc una appellanda est tuni
ca . Si ergo desideras esse quod propheta est :
quod Christus est da pauperibus quo ne
cessitas sustentur : non quo opes augeant̄ .

Quodq; siqd plus habes / q̄ tibi ad uictū uesti
 tuq; necessariū ē / illud eroga .in illo debitorē
 te eē noueris .Nā aliena rapere cōuicit / q̄ ul
 tra necessaria sibi retiere conat̄ . Clerici quoq;
 q̄ de bonis pentū sustētari possunt .si qd̄ paup̄
 ē accipiunt sacrilegium p̄fecto cōmittunt . Scit
 eterni hostis antiquus maius cōtinentie q̄ nū
 moȳ esse certamen Facile namq; abiicitur qd̄
 heret extrinsecus . Intestinū bellū piculosius ē
 Zacheus diues erat . Apostoli paupes . & quā
 tum ad diuitias nihil / q̄tum ad uolūtatem totū
 mūdum relinquerūt . Si offeramus x̄po opes
 cū aīa nostra libenter suscipiet . Si autē q̄ foris
 sūt deo . q̄ itus Diabolo dem⁹ / nō ē equa p̄ticio
 Nolo igit̄ qd̄ ea tantū offeras q̄ pōt fur rape
 re / hostis iuadere p̄scriptio tollere . & q̄ ad istar
 undarū & fluctuū a succedētibus sibi dñis occu
 pāt̄ . & q̄ uelis nolis ī morte dimissur⁹ es . Illud
 offer / qd̄ nullus tibi possit hostis auferre . Nā
 aurū deponere / icipiētū ē . nō p̄fectorū . se ip̄m
 offerre deo . pprie christianorū ē . Nec . n . imagi
 nē Crucifixi portare pōt / nisi q̄ ī hoc seculo se
 nudū mortuūq; reddidēit . Infinita nāq; de scri
 pturis exēpla suppeditāt / q̄ auaritiā docēt eē fu
 giēdā . Vex̄ qd̄ añ nos p̄es ānos gestū sit referā

Quidam ex fratribus patior magis q̄ auarior
nelciens. xxx. argenteis dominū uenditum. cē
tum solidos quos lina texendo acquisierat / mo
riēs dereliquit. Initū ē inter monachos consiliū
nā ī eodem loco circiter q̄nq; milia diuisis cellu
lis habitabant qd factō opus esset. Alii paupi
bus distribuendos esse dicebant. Alii dandos
ecclesie. nōnulli paupibus remittēdos. Macha
rius uero & pachomius & Hisidorus & ceteri
quos patres uocant / sancto in eis loquēte spū
decreuerūt infodiendos ēē cū eodē dicētes. pec
cunia tua tecum sit in p̄ditione. Neq; hoc crude
liter quisquam putet esse factū. Tātus cūctos
per totam Egyptum terror inuasit / ut unum
solidū detinisse sit criminis. Radix oīum ma
lorū est auaritia ideo & ab Apostolo idolorum
seruitus appellatur. Non q̄dem occidit fame
aiam iustam dominus. Iunior fui et senui et
nō uidi iustum derelictum : nec semen eius q̄
rens panem Helias coruis ministrātibus pasci
tur. Vidua Sareptena ip̄a cum filiis nocte pe
ritura / p̄phetam pascit esuriens. et mirū ī mo
dū captate completo / qui alendus uenerat alit.
Petrus apostolus inqt. Argentū et aurum nō
habeo : q̄ autē habeo hoc tibi do / surge et an

bula in noīe Iesu . At nunc multi / licet sermo
 ne taceāt ope loquūtur. Fidē & misericordiam
 nō hēo / qd' aut hēo argētū & aurū hoc nō do ti
 bi. Audi Iacob qd' ī sua orōne postulet. Si fue
 rit dñs meus mecū & seruauerit me ī uia hac p
 quā iter fatio / & dederit mihi panē ad māducā
 dū & uestē ad uestiēdū. Tantū necessaria dep
 cat' ē. Vñ & latrones ad sc̄m Hilarionē, Quid
 faceres si latrones ad te uenirēt. Quibus respō
 dit. Nudus latrones nō timet. At illi. occidi
 posses. Possū inqt / sed nō timeo. q̄a sum mori
 patus. Cuius alii mirētur signa & portēta que
 fecit. Ego aut nil ista stupeo / q̄ gloriā & hono
 rē calcare potuissē. q̄a difficile factū est / gloriā
 uirtute supare. & ab his diligi quos precedas.
 Cū ergo Christi gaudeas libertate / ac prope
 modū ī dogmate cōstitutus sis. nō debes ad tol
 lēdū tunicā tecto descēdere. nec respicere post
 tergū. nec aratri semel arrepti stiuā dimittere.
 S; si fieri pōt imitare Ioseph. & Egiptie dñe. pa
 lium derelique / ut nudus sequarīs dñm Salua
 torē q̄ dicit ī Euangelio. Nisi qs tulerit crucem
 suā / & secut' me fuerit nō pōt me' eē discipu
 lus. Proiice sarcinā seculi. ne q̄ras diuitias. que
 Camelloꝝ prauitatibus cōpantur. Nudus &

not

leuis ad celū uola / ne alias uirtutū tuarū / auri
deprimāt pondera ut impleas saculum quē eua
cuare dominus precipit. Si igit̄ q̄ hñt possessiōes
& diuitias / iubent̄ oīa uendere & dare paup̄i
bus / & sic sequi Saluatorē dignatio tua nō de
bet q̄rere / qđ̄ errogatur̄ es. Vidua illa ī euā
gelio paup̄cula / que duo minuta misit ī gazo
philatium . cūctis preferit̄ diuitibus . q̄a totum
qđ̄ huīt dedit. Et tu igit̄ errogāda nō queras .
ut fortissimū triunculum suū Christus agno
scat. ut letus tibi de longissima regione ueniētī
occurrat pater. ut stollam tribuat . ut donet an
nulum . ut imolet pro te uitulū saginatū .

De Utilitate paupertatis .

p Auper uero ita cōsolandus est : ut sciat
in paupertate magis sibi bona cōsiderāda.
Et primo quidē / qđ̄ adeo illi sit utiliter p̄uisū.
Presciat enī deū / in firmitatem eius cōsiderasse
& scisse qđ̄ diuitiarū sarcinā / & solitudinē fer
re nō possit. Deinde sciat quātas temptationes
& quāta picula trāsierit noīe paupertatī . si affluē
tia deest . q̄ frequēter cōtraria ad animi tamen
diuitias : q̄totius sine impedimēto in paupertate
transitur . Certe qualibz malis careat cōsideret.
Caret iuidia . emulatione . insidiis . dolo . super

bia. cōtentione .& his que homī ī hoc seculo di
 uitie solēt conflare . Fluxu enī reꝝ & ubertate
 copiarū anim⁹ soluit̃ . uigor mētis infrigit̃ / uir
 tus corporis eneruatur . At in paup̃tate nō la
 sciuā cōuiuia .: non turpes potationes . omīa so
 bria . oīa rigida . omīa humilia nō abiecta . qm̃
 cōscīa pura & uirtute sunt plena . nō est abun
 dans extraneis facultatibus . Nō facile ad diui
 tias animi . i . ad uirtutes huius mūdi diues acce
 dit . Filius enim dei difficilius dicens diuitē in
 troire ī regnum celorū . utiq; itelligit paup̃em
 facilius . & ne se ob paup̃tatem alienū esse a cu
 ra dei existimet . Propheta testatur dicens . Et
 paup̃em & diuitē ego feci .: & pro oībus equalis
 mihi cura ē . Nō est enī deus p̃sonarū acceptor
 nec p̃ illo se curā gerere p̃fitetur tātū / q in secu
 lo diuitiis pollet . sed p̃ omībus & p̃ paup̃ibus
 curā sustinet . . renumeraturus quē inuenerit
 aut in diuitiis humilē . aut in paup̃tate patientē
 Distributio ueluti totius corporis humani / &
 ministeriū q̃ritur singulorū . Cōsideret hominū
 corpus esse unū qdē corpus . sed plurima mē
 bra . Nō quidē oīa sunt oculus aut pes aut reli
 qua mēbra : Sed sicuti ait Ap̃tus doct̃or gen
 tiū in fide & ueritate . q̃ inferiora sunt mēbra :

maiorē his tribuimus honorē . Et quēadmodū
uirtus singulorū mēbrorum ī suo ordine atq;
offitio demōstratur . ita in totius humani gene
ris corpore ueluti minor paupertas & diuitie col
locantur . ut diuitiis humanitatis dei ex anime
comprobetur . Exultare debet paup & deo gra
tias agere . quia multis patrimoniū nexibus libe
ratus ē . in die p̄bationis non grauatur compe
dibus facultatū . Facilius liber sequitur discipu
lis dñm nullius nexibus implicatus . Nō desit
ēt ab ip̄o īq̄tum p̄t misericordia iusta ī egenos
qa sicut iustus efficit de frugalitate īferiorib⁹
& nō hñtib⁹ p̄rogator / nō uereatur ne ip̄e de
ficiat / cū ī usu sancte ministratiōis heāt prom
ptissimā uolūtatem . Nihil enī sibi deerit . nō cu
piat ī hoc seculo diues fieri / ne mala p̄ima sibi
acq̄rat dicēte & monente glorioso paulo . hñtes
uictū & uestitū . his cōtenti sumus . Imo si uera
fide & pp̄ salutē credere optauit / celestes sibi di
uitias cooptet / & cōparet quas unusq̄sq; & mi
sericodie & reliq; bonis actibus compat & assu
mit . Tēporalibus enī eterna sunt p̄ponenda .
caducis stabilia . sollicitis securioria . piculosis li
bera . inhonorificis clariora . Igitur cū Christ⁹
dixerit . Primum q̄rite regnū dei / & hec omīa

apponetur uobis. nulli dubium fore credo his co-
 pia necessaria reru interris non defectura / qui-
 bus celestia preparentur. Vnde his monitis & di-
 ues temptetur. & pauper subleuetur. Difficile quo-
 que potentes nobiles & diuites. & multo iis dif-
 ficilius eloquentes credunt deo Obcecat namque
 mens eorum diuitiis opibus atque luxuria / & circa
 dati uitii non possunt uidere uirtutes. Felix er-
 go qui non in diuitiis. non in sapientia. sed in Christi
 passionibus gloriatur ac nihil miserius / quam domini pro
 minimu continere. Ideo quem senseris semper
 aut crebro de minimis loquentem. institorem
 habeto potius quam monachum.

De doctrina presidentis.

r Ector quoque honore suppresso equalē se
 subditis bene uiuentibus deputet. & erga
 pueros iura rectitudinis non exercere formi-
 det. Nam liquet quod omnes homines natura genuit
 equales. sed uariante meritoque ordine / alios aliis
 culpa postposuit. Sed & arguunt negligentes re-
 ctiores ecclesie dei / ob quorum in curiam perit ois de-
 cor populi Christiani. cum nec in meditatione legis
 diuine nec in cultu pietatis / nec in sacrarum uirtu-
 tu exercitio laborare conentur. Tunc etenim doctri-
 na rectorum sanitas est. cum doctrina pariter & ui-

ta cōsentiunt. Sed nec putent sua doctrina & sapientia / sed dei auxilio pacē ecclesiis suis red ditam. Qui si suū seruauerit gradum sunt q̄i domus dei & quasi angelus dñi. Sed si plus cupiūt uideri nosse / q̄ ceteri. quādoq; patēt ueritatis regulā nō tenere. Magister quoq; discipulū corrigit / quē ardentioris cernit īgeniū. Nā medic⁹ si curare cessauerit : desperat / qm̄ nō ē pui apud dñm meriti / bñ filios educare. Re ctōrū quoq; ē / & laboratiū nouerit sudorē. uel lapsis manū porrigere / uel erratibus iter ostē dere. S; ne gl̄ieris qd̄ mltos discipulos heās. Fi li⁹ dei docuit in Iudea. & duodecī tm̄ Apli illū seq̄bant. Phariseorū aut̄ doctrine oīs pplus ap plaudebat. Ledit discipulus magistrū si p negli gentiā suā p̄cepta eiusq; laborē disperdat. Ideo nō sit ī eis pene diuersitas / qbus peccata sūt pa ria Nullius psonā accipias. q̄tūcūq; sit potens uel nobilis. si peccauerit corripe eum. Nā con fusionem seq̄tur ignominia. ignominiam cor reptione : correptionē consolatio. cōsolationem salus. Vera enī amicitia / quod sētīt dissimulare nō debet. Nō est crudelitas p̄ deo crimina pu nire / sed pietas. Nil tm̄ crudelius. nilq; miseri us iueniri pōt q̄ ut timore mortis p̄prie / nec sa

lutē filiorū audeāt defēdere. Docētē autē te ī ec-
 clesia nō clamor pp̄li / s; gemit⁹ suscitē. Lacri-
 me auditorū laudes tue sit. Sermo p̄l biteri scri-
 pturarū lectiōe cōditus sit. Vñ & ap̄lus p̄cipit.
 Sermo noster sit sale cōditus / qd' li infatuetur
 foris p̄icit / & pdit noīs dignitatē. Nā sicut ui-
 ctoria dñi triūphus seruorū ē. sic magistri erudi-
 tio discipulorū p̄fectus. Nisi enī cap̄ sanū sit oīa
 mēbra erūt ī uitio. Quādo doctrina nō erit in
 ecclesiis. itelligimus perire pudicitia. castitatem
 mori. & om̄s obire. uirtutes. q̄a nō comederūt
 uerbū dñi. Tūc scriptura erit utilis audientib⁹
 cū absq; xp̄o nō dicit. cū absq; patre nō pfatur.
 cū sine spū scō nō eā insinuat ille q̄ p̄dicat. Sed
 difficile dignus p̄co uirtutū Christi iueniri p̄t:
 q̄ ī anūtiandis illis nō suā / sed eius q̄rat gl̄iam
 quē p̄dicat. Cōfusio quoq; & ignominia ē Iesū
 crucifixū paup̄em & esuriētē falsis p̄dicare cor-
 porib⁹. & ieiuniorū doctrinā / p̄ rubētes buccas
 tumētiaq; ora p̄ferre. Nō cōfūdāt ergo opa ser-
 monē tuū. ne cū ī eccl̄ia loq̄ris / tacitus q̄q; re-
 spōdeat. cur hec q̄ dicis ip̄e nō facis? Accusare
 auaritiā ēt latro p̄t. Sacerdotis os cū mēte con-
 cordet. Nā quō p̄t p̄ses eccl̄ie auferre malū de
 medio ei⁹ q̄ ī delictū sile corruerit? At qua li

bertate corripit peccantē / cum tacitus ipse sibi
respōdeat / eadē se admisisse q̄ corripit . Perdit
enī auctoritatē docēdi . cui⁹ ope sermo destruit^r
Et illud Tullii . Caput artis ē / docere q̄d facias
Venerationi mihi semp fuit nō uerbosa rustici
tas sed scā simplicitas . Qui eīm ī sermone imi
tari se dicit ap̄ os . prius imite^r uirtutes & uitā
illoꝝ . ī quibus loq̄ndi simplicitatē excusabat scī
noīs magnitudo . Nō enī facit ecclīastica digni
tas Christianū . nec ē facile stare loco Pauli . te
nere gradū Petri . iam cū Christo regnātium .
ne forte ueniat Angelus q̄ scīdat uelū tēpli tui
q̄ candelabrū tuum de loco suo moueat . Igit̄
hedificaturus turri / futuri opis sumptus cōpu
ta . sicuti nō Hierosolimis fuisse . sed Hierosoli
mis bene uixisse laudandū ē . Prius ergo fatia
mus & sic doceamus ne doctrine auctoritas cal
sis opibus destruat^r . Nā de eloq̄ntibus & p
nūtiātibus plenus ē orbis . locūtur que nesciūt .
docent que nō dedicerūt . Magistri fiunt / cum
discipuli añ nō fuerūt . Sed nec ad scribēdum :
cito prosiliās & leui ducaris insania . multo tem
pore disce quod doceas . Et sic non temeritate
quorūdam doceas qd̄ nescias . s; añ disce quod
dicturus es . Nam sapientū uerba crebro audi

re & itelligerè negligit. uitã suã gubernare ñ
 nouit. Quãto magis nec aliorũ regimini p̄ficien
 dus ẽ. Igit̄ seruũ seruis esse te uocẽt. atq; ita ñ
 oĩb; p̄docere /ut q̄cũq; audiũt cõuerlatiõẽ tua
 magis q̄ sermõẽ p̄fatiãt. qm̄ qdẽ nõ in sermõẽ
 ẽ regnũ dei /sed in uirtute. S; nec statĩ m̄ltitu
 dis acq̄escam; iudicio. s; electi ñ p̄cipatũ nosca
 m; m̄surã uestrà /& humiliemur sub potẽti
 manu dei. Reuera nil fedius p̄ceptore furioso
 q̄ cũ debeat esse m̄suetus & eruditus. econtra
 toruo uultu tremẽtib; labiis /rugata frõte ef
 frenatis cõuitiis /fatie iter pallorẽ ruborẽq; ua
 riata /clamore p̄strepit: & errãtes nõ tam ad bo
 nũ retrahit q̄ ad malũ seuitia sua p̄cipitat. I; ñ q̄
 aliqñ irascit̄ iracũd; ẽ. s; ille q̄ crebro hac passio
 ne lupat̄. Sũtq; m̄lti docẽtes ea q̄ ñ oportet tur
 pis lucri gratia. q̄ totas domos subuertũt /& pu
 tãt q̄stũ ẽẽ pietatẽ. Q d; q; plerũq; accidit ut hẽa
 mus pugnas legis /nõ ob desiderĩũ ueritatis s; ob
 iactãtia gl̄ie. dũ ap̄ audiẽtes docti uolum; ex
 tiari. Festino igit̄ gradu p̄gam; ad magrõs &
 eorũ teram; lina. & p̄cepta uirtutũ /ac misteria
 scripturãũ uicula putem; eterna. De solitudie.
 r Euera ut simpliciter motũ m̄tis fatear;
 cõsiderans & p̄positũ tuũ & ardorẽ /quo

seculo renūtiasti . differētias ī locis arbirror . Si
urbibus & frēq̄ntia urbiū derelicta ī agello hī
tes / & Christū ī solitudīe queras . & ores solus
ī mōte cū Iesu . sanctorūq; locorū tātū ī ciuitatib?
p̄fruaris . i . ut & urbe careas . & p̄p̄ositū monachi
nō amittas . Loquor nō de Ep̄is / non de p̄sbite
ris nō de clericis . quorū alia cā est . & alia mo
nachi . Clerici oues pascūt . ego pascor . Sed de
monacho loquor . q̄ precium possessionū suarū
ad pedes ap̄torū posuit . docēs peccuniā esse cal
cādam . ut humiliter & secreto uictitās / semp
cōtēnat / qd̄ semel cōtempserit . Nā sūme stulti
tie ē renūtiare seculo . dimittere patriā . urbes
deserere . monachū p̄fitēi & iter maiores p̄p̄os
pegre uiuere . q̄a igit̄ frater me īterrogas p̄ quā
uiā icedere debeas . reuellata tecū fati loquar .
Si offitiū uis exercere p̄sbiteri . si ep̄atus te uel
opus uel on⁹ forte delectat / uiue ī urbib?⁹ & ca
stellis / & aliorū salutē fac lucrū aīe tue . Sī at̄ cu
pis esse qd̄ diceris monachus . i . solus qd̄ facis
ī urbibus ? Que utiq; nō sunt solorū hitacula
s; multorū ? Habet unūquodq; propositū p̄ci
pes suos . Romani . p̄ duces imittentur Camil
los / Fabricios / Rugulos : Scipiōes . Philosophi
p̄ponāt sibi pithagorā : Socratē Platonē arist⁹ .

Poete emulētur Homerū Virgiliū Menādrū
 Terētīū .Historici itidem .Salustiū Herodotū
 Liuium .Oratores Lisiā Gracos .demoſte
 nem .Tulliū .Et ut ad noſtra ueniamus .epī &
 p̄biteri habeant ad exemplū Ap̄los & apoſto
 licos uiros . quorum honorem poſſidentes / ha
 bere mereantur & meritū . Nos aut̄ habemus
 p̄poſiti noſtri p̄incipes Paulū Antonium . Lu
 lanū / Hilarionem Machariū . Et ut ad ſcriptu
 rarū auctoritatē redeā . noſter princeps Helias
 noſter Helifeus / noſtri duces fili p̄phetarū / q̄
 h̄itabant ī agris & ſolitudine . & fatiebant ſibi ta
 bernacula p̄pe fluēta Iordanis . De his ſunt &
 illi fili Rechab . qui uinū & ſiccerā nō bibebant
 & morabant̄ in tentoriis . Quidēi p̄ Hieremiā
 uocē laudantur & p̄mittitur eis qd̄ nō deficiat
 de ſtirpe eorū uir ſtans corā domino . Interpre
 rare igitur uocabulū monachi hoc eſt nomen
 tuū . Quid facis in turba / qui ſolus es ? Nō ti
 bi eadē cauſa ē / q̄ ceteris quodq; nemo p̄pheta
 ī patria ſua honorē hēt . Nā ubi honor nō ē / ubi
 cōtēptus ē . ibi freq̄nter iūria ibi iniuria / ibi ē &
 indignatio . Vbi indignatio / ibi quies nulla .
 Vbi quies non eſt / ibi mens ſepe a propo
 ſito deducitur . Vbi autē per inquietudinem

aliquid aufertur ex studio / minus fit ab eo quod
tollitur. & ubi minus, est perfectum non potest dici. Ex
hac supputatione illa summa nascitur. monachum
perfectum perfectum in patria sua esse non posse. Per
fectum autem esse nolle / delinquere est. Vbi autem
ego nunc sum / non solum quod agatur in patria sed an ip
sa patria persistat ignoro / uno nec mihi conceditur
angulus heremi. Quotidie exposcor fidem :
quasi sine fide regnatus sum.

De laudibus & utilitate heremi .

q Vid igitur agis tu frater in seculo / quod ma
ior est mundo. Paupertatem times : beatos pau
pes Christus appellat : labore terreris : sed ne
mo atleta siue sudoribus coronabitur . De cibo
cogitas : sed fides famem non patitur . Super nu
dam metuis humum exesa ieiuniis membra col
lidere : sed dominus tecum iacet . Squalidi capis
horret inculta cesaries : sed caput tuum Christus
est . Infinita heremi vastitas terretur : sed tu
Paradisum mente deambula. quotienscunque
illuc mente conscenderis . toties in heremo non
eris O desertum Christi floribus uernans. O
solitudo in qua illi nascuntur lapides de quibus
in Apochalipsi ciuitas magni regis extruitur .
O heremus familiari deo gaudens , & cetera.

Atq; etiam & illud Apostoli . Nō sunt condi-
 gne passionēs hui⁹ tēporis ad futurā gl̄iam q̄
 reuelabit̄ ī nobis . Cur enī timido aīo Christia-
 nus es? Filius hoīs nō hēt ubi caput reclinet .
 & tu amplas porticus & ingentia rectorū spatia
 metiris . Hereditatem expectans seculi coheres
 Christi esse nō poteris . Nudos amat herem⁹
 Corpus assuetū tunica / lorice onus nō fert .
 Caput opertum linteo / galeam recusat . Molē
 otio manum durus exasperat capulus . S; cur
 inquis / p̄gis ad heremū? Videlicet ut te nō au-
 diā non uideam / ut tuo furore nō mouear . ut
 tua bella nō patiar . ne me capiat oculus mere-
 tridis . ne forma pulcherrima ad illicitos ducat
 amplexus . Respōdebis . hoc nō ē pugnare s;
 fugere . sta in acie . aduersariis armatus obliste
 ut post q̄ uiceris coroneris . Fateor ībecilitatem
 meam . nolo spe pugnare uictorie / ne perdam
 aliquando uictoriam . si fugero gladium deuī
 tui . si stetero aut uicendū mihi ē aut cadēdum
 Quid at̄ necesse ē certa dittere / & īcerta sectari
 Aut scuto aut pedibus mors uitāda ē . Tu q̄ pu-
 gnas & superari potes & uicere . Ego cū fugero
 nō uicor ī eo qd̄ fugio . s; iō fugio ne uicar . nulla
 securitas ē uicō serpēte dormire . p̄t fieri ut me nō

mordeat. tamen pōt fieri ut aliquādo me mor
deat . Fuga enī nō infidelitatis / sed prudētie
iuditiū est. ne frustra nos offeramus piculis .
Sed nup̄ egipti deserta uidisti. intuitus es ange
licā familiā . q̄ti ibi flores sunt . q̄ta spiritualib⁹
gēmis prata uernātia . Vidisti ferta / qbus do
minus coronatur . Ille tibi in pectore ignis exel
tuet . illa quotidie cogita . tracta / considera . Et
quali quodam carcere tētus exclama. Heu me
quia prolūgata est pegrinatio mea . Et in para
disum mente trāscendens / totiens in terra non
eris / quotiēs terrena despexeris . Eadē nobis
certe cum his q̄ hītant p̄ deserta cōditio ē . iidem
oculi . totidē & man⁹ . hisdē īfirmitatibus & uir
tutib⁹ subiacemus . Si te aque potus uexat . q̄ti
nobiles / nō dicam uina nesciūt / s; carnes igno
rant . & infuso tantū legumine sustentant̄ . Si
balnearum te lauacra sollicitant . quanti princi
pes ciuitatum / siue ob culpam ppriam / siue
ob iuidiā ad īulas deportati / sine eterno p̄mio
futuraq; mercede absq; balneis p̄seuerāt : Ne
mo id necessitate pati nō pōt: qđ pro deo pati
uoluntate detrectat . Habebis cellulam que te
solū capiet . imo non eris solus . Angelica tecū
turba uersabit̄ . tot socii quot scī leges euāḡm.

Fabulabitur tecum Iesus . Replicabis Aposto-
 los uel prophetas . Non quod poteris talem alium tuis
 sermonibus habere consortem . Terra sumus & cinis
 & pro omnia momenta de nostra salute suspensi / con-
 tinuo in puluerem dissoluedi . Quid retrecta-
 mus facere de necessitate uirtutem . Certe quancum-
 que moriendum est . Quam cito mundi dereliquemus
 angustias . Et si forte ob continentiam / quod tam raro
 accidit . dolere stomachum . estuare febribus cepi-
 mus . perpetue uite ingressuri ianuam morbum
 putemus . Quanti enim in medijs opibus & inter
 infulas consulatus / repentina morte subtracti
 sunt . Quid ergo desideramus urbium frequen-
 tiam / qui de singularitate censemur . Mibi enim
 opidum carcer & solitudo Paradisus est . Secu-
 larium quoque maxime potentum consortia de ui-
 ta . Quid tibi necesse est / illa sepius uidere / quo-
 rum contemptu monachus esse cepisti . Nam mo-
 nachum solitudo facit . non publicum .

De periculo uite solitarie .

Monachi etiam nunc mores discutimus .
 qui iugum Christi collo suo imposuit .
 Primumque tractandum est / utrum so-
 lus / an cum alijs in Monasterio uiuere debeas .

Mihi placet ut habeas sanctorum contubernium .
nec absque doctore ingrediaris uiam / quam nunquam in
gressus es / statimque tibi in partem alteram decli
nandum sit / & errori pateas. plusque aut minus
ambules quam necesse est . & currens lassaris. mo
ramque fatiens obdormias . In solitudine cito sur
repat luxuria . Et si paruum ieiunauerit / hominemque
non uiderit / putat se alicuius esse momenti / ob
litusque sui / unde quo uenerit / intus corde : li
gua foris uagatur . iudicat contra Apostoli uo
luntatem : alienos seruos. quod gula poposcerit.
porrigit manus. dormit: quantum uoluerit. nul
lum ueretur. omnes se inferiores putat. crebriusque
in urbibus: quam in cellula est. & inter fratres simu
lat uerecundiam. qui platearum turbis collitur
Qui igitur? Solitariam uitam reprehendimus?
Minime quippe. qua sepe laudauimus. licet ut
preferunt solitaria uita periculosa est. ne abstracti ab
hominum frequentia: sordidis & impiis cogitationi
bus pateant. & pleni arrogantie et supercilii: cun
ctos despiciant. armentque linguas suas: uel cle
ricis uel monachis detrahendo. Sed de ludo mo
nasteriorum: huiusmodi nolimus egredi mili
tes. quos heremi dura rudimenta non tereant
qui spectem suae conversationis multo tempore

dederint .q̄ omnium fuerūt minimi / ut primi
 oīum fierēt . quos nec esuries aliquādo nec sa-
 turitas sup̄auit . qui paup̄tate letantur / quoꝝ
 habitus sermo uultus . incessus : doctrina est
 uirtutum . O quotiens in heremo constitutus
 in illa uasta solitudine . que exusta solis ardori-
 bus horrendum monachis prestat habitaculū
 putauī me Romanis interesse delitiis . Sedebā
 solus . quia amaritudine plenus eram . Horre-
 bant sacco membra deformia . & squalida cutis
 sitim Ethiopie carnis obduxerat . Quotidie la-
 crime quotidie gemitus . Et si quando me re-
 pugnantem somnus iminens oppressisset / nu-
 da humo uix ossa herentia collidebam . De ci-
 bis uero & potu taceam . cum etiam languētes
 monachi / ibi aqua frigida utantur / & coctum
 aliquid accepisse / luxuria sit . Ille igitur ego q̄
 ob gehenne metū tali me carcere damnauerā
 scorpionū tantum sotius & ferarum / sepe cho-
 ris intereram puellarū . Pass̄bat ora ieiuniis : &
 mēs desiderii estuabat . In frigido corpo-
 re / & ante hoīem sicca iā carne premortua sola
 libidinū incendia bulliebāt . Itaq; omni auxilio
 destitutus / ad Ihesu iacebā pedes . rigebam la-
 crimis . crine tergebā . & repugnātem carnem

ebdōmodarū inedia subiugabam . Nō depude
sco ifelicitatis mee . quin potius plāgo non esse
quod fueri . Memini me clamātem / diē crebro
uinxisse cū nocte : nec prius a pectoris cessasse
uerberibus / q̄ dño īperāte rediret trāquillitas
l̄pam quoq; cellulam / quasi cogitationū mearū
consciam p̄timescebā . & mihimet iratus & rigi
dus solus deserta penetrabam . Sicubi cōcaua
uallium : aspa mōtium . rupiū abruta cernebā
ibi mee erat oratiois locus . illud miserrime car
nis ergastulū collocabam . Et ut mihi ip̄e testis
est dominus post multas lacrimas . post celo
oculos inherētes / nōnūq̄ uidebar mihi īteresse
agminibus angelorū . et letus gaudensq; canta
bam . Post te ī odorē unguētorum tuorū cure
mus . Dicā & aliud / quod in egipto uiderim .
Grecus erat adolescens incenobio . q̄ nulla cōti
nētia / nulla op̄is magnitudine flāmam poterat
carnis extīguere . Hunc piclitantē pater mona
sterii / hac arte seruauit . Impat uiro cuidā gra
ui . ut uirgiis atq; cōuitiis insectaretur hominē
et post irrogatā iniuriam primus ueniret ad q̄
rimonias . Vocati testes pro eo loquebātur / q̄
cōtumeliā fecerat . Flere ille cōtra mēdatium se
cepit : Solus pater defensionem suā callide op

ponere studuit .ne abundātorī tristitia absorberet frater. Quid multa ? Ita annus ductus est .quo expleto interrogatur adolescēs super cogitationibus pristinis .an adhuc molestie aliquid sustineret ? Pater iquit mihi uiuere nō licet : & fornicari libet ? Hic si solus fuisset / quo adiutore supasset . Sunt enī meliores duo quā minus . & si alter ceciderit / ab altero fultietur Funiculus triplex nō facile rumpit . & frater fratrem adiuuās exaltabitur . Vidi quoq; ego quosdam / q postq renūtiauerūt seculo . uestimentis dūtaxat & uocis p̄fessione / nō rebus : nihil de pristina cōuersatione mutarūt . Res familiaris magis aucta q̄ iminuta . eadem misteria seruulorū . idem apparatus cōuiuī . & nomē sibi uendicant solitarii . Quidam uero paupes sunt / & tenui substātiola . uidenturq; sibi scio li . pompay ferculis similes p̄cedunt ad publicū ut caninā exercent facundiam . Sunt etiam q̄ humore cellulay imoderatisq; ieiuniis tedio solitudinis / ac animi lectione dum diebus ac noctibus auribus suis p̄sonant / uertūtur ad melā coliam . & Hypochatis magis fomentis / q̄ nostris monitis indigent . Pleriq; artibus & negotiatioibus pristinis carere nō possunt . mutatis

q; noibus institor; / eadem exercent cōmertia
nō uictū & uestitum quod ap'us p'cipit .s; ma
iora q̄ seculi homīes / emolumenta sectātes. et
sub religionis titulo exercentur iniusta cōpen
dia et honor noīs Christiani / magis fraudem
facit / q̄ patitur. Que pudet dicere / sed necesse
ē .ut saltem sic ad nostrum erubescamus dede
cus .Publice extendentes manus pannis aurū
regimus. et cōtra omnium opinionē / plenis sa
culis morimur diuites .qui quasi pauperes iui
ximus. Tibi cum in monasterio fueris / hec fa
cere nō licebit .et molescente paulatim cōsuetu
dine / quod primū cogebaris / uelle incipies et
delectabit te labor tuus / oblitusq; p'teriorum
semper priora sectaberis / nequaq; considerans
quod alii mali fatiant .sed quid boni tu facere
debeas .Nec uero peccantium ducaris multi
tudine . nec te p'ientium turba sollicitet. ut taci
tus cogites .quid ergo? omnes peribunt qui ī
urbibus habitant? Ecce illi fruuntur suis reb?
ministrant ecclesiis .adeunt balneas .unguenta
nō spnunt / et tamēi oīum ore uersantur. Ad
quod et ante respondi / et nūc breuiter respon
debo. in p'nti opusculo: me nō de clericis dispu
tare : sed monachum instruere .

De piculo hītandi ī urbibus.

c Onfidera obsecro fatis eſſe difficile locū
 Stephani implere uel pauli / & in ange
 lico ſtare ministerio . Precioſum margaritū ē:
 ſed cito frangitur : fractūq; iſtaurari nō pōt .
 Nauis q̄uis ſit rudis & ſolidis confixa clauis :
 tumentēſq; fluctus tabulata nō ſentiat . cito ſi pi
 culofe nauigat p̄foratur . & licet plenīs uentis
 lucroſius adoptata pueniat . tamē magis ſecura
 ſunt que & trāquilla ſunt . Et ut aptius loquar
 plus te quod dicis habere mercedem . ſi in me
 dia urbe conſiſtens / monachorū uictites uita .
 Et ſunt uera que dicis . ſed nō tam facile explē
 tur ope q̄ dicito . Nam ſi aliquis te de optimati
 bus inuitat ad prādium . certe aut eundem tibi
 eſt aut negandū . ſi ieris / aut iisdem ueſceris ci
 bis aut aliis cōuiuarum offendūtur oculi . ſi ii
 dem perit abſtinentia . Quod ſi ire uolueris :
 tūc miſer comederis ī prāpio Ad ſingulas q̄ſq;
 phyalas / & delibuta melle uina potaberis . Ali
 us ī tuum uultū cauillabitur . ille īceſſum uride
 bit . hic habitum . Et imitatores forſitan Iudeo
 rū / non ne inq̄ent . hic eſt filius fabri ? nō ne fra
 tres eius & ſorores apud nos ſunt ? Ego illum
 memini ante tot ferme annos illud feciſſe tur

pe .dixisse turpius. Alius furē clamabit .& te
cum se sceleris finget fuisse particeps .Oīa prā
dia pariter cōsonabunt .& in te remulētum cō
uiuuium dissoluetur .Quod si ullis abstinueris
carnibus & nō crebro balnea frequētes . tunc
uero p omēs colūnias .Manichei tibi titulus a
scribetur . Si uolucrum edulium refutaueris:
& tenellas columbas /crassosq; turtures expe
tenti gutturi durior dominus denegaueris .sa
crilegii crimen affigitur .statimq; aiunt . hi sūt
qui creatorem mūdi cōdemnāt. ī usus nostros
facta sunt omīa .Audiui dño teste nō mētor
quēdam in suā gullam discretum /cum rumo
re cognosceret /me cibus esculentioribus absti
nere /dicere .Non quid porcellus iō factus ē .
ut togatus in senatu sententiam diceret . Quo
uidelicet me stultitie cōdemnaret . q me puta
ret ea que sunt in usus creata nō sumere . Q d
si pulla fuerit tunica / etiam pretereuntiū digi
tis denotaberis .ac si nisi formosus fueris / san
ctus esse nō poteris .Hec istiusmodi cū uitam
in urbibus lacerent bonā /quid faties frater ī
medio ? Aut uitiis / aut anathemati colla sub
mittes .i. aut sectaberis q̄ sunt aduersa cōtinen
tie .aut si facere uolueris ip̄e dñaberis . Preter

mitto crebras salutatiões obsega matronarū uariasq; ille cebras. quib⁹ ē rigidissimi molitūtur aī. & Sireneo cantu ad naufragiū p̄trahūt. Nūc at̄ illud affirmo / qđ ēt si ista nō essent / ad cōpationem tamē ingentis boni minora deserere deberes. Cum eīm tanta repimus incelo / parua & caduca quesisse nō doleam⁹ interra. Ambitio namq; potentia. magnitudo urbis. uiderere & uideri. salutare & salutari. laudare : detrahere : uel audire proloqui. & tantam hominū frequētiā saltem in uitum uidere : a proposito monachorū & a quiete / aliena sunt Aut enī uidemus ad nos ueniētes / & silentium p̄dim⁹ aut si non uidemus / & supbie arguimur. Interdum ut uisitātibus reddamus uices / ad superbas fores p̄gimus / iter liguas rodentium ministrorū. postes igredimur deauratos. In Christi uero uilla / ut diximus. totū rusticitas. Itaq; p̄pter occupationes / aut nobis claudendū est hostiū aut scripturarū p̄pter quas apiende sunt fores : studia relinquēda. His igitur rōnibus iuitati : multi philosophorū relinquerūt frequētiās urbiū : & ortulos suburbanos. ubi ager irriguus : & arborum come : & susurrus auium fontis speculum / riuus imurmurans & mul

te oculorū aurūq; illecebre . ne p̄ luxū & habun
dantiā copiarū aīe fortitudo molesceret . & ei⁹ pu
diticia cōstiparetur . In utile q̄ppe ē crebro uide
re / per que aliquādo captus sis . & eorū te expi
mēto cōmittere / q̄bus difficīte careas . Nā quos
seculi carcer īcludit . nūc ira . nūc auaritia . nūc li
bido . nūc uariorū īcentiua uitiorū p̄trahunt ad
ruinā . Ideoq; obterende sunt aī uoluptates . re
linquenda delectationū studia . q̄m̄ hec circun
cisioīs ē ueritas nō figura . Nitendū ī summa .
ut naturalibus amputatis cōuersatio nostra tē
dat ad celum . Quod fiet si ludi . si iocus . si cō
uiuia . si sermo pene familiarium deseratur . &
que circūcidūtur arescant . nō uisu nō auditu n̄
tactu / aut sapore capi / & in natura corporis na
turā coporeā nō habere . Nam si uelimus dispi
cere quod sumus . meremur ī melius esse q̄ su
mus . Igitur nō temere nos offeramus piculis :
sed q̄tum in nobis est insidias declinemus .

De doctrina abstinētia & precipue a carnibus .
s Aluator noster / attēdite inq̄t uobis . ne
forte aggrauentur corda uestra crapula
& ebrietate & curis huius uite . Modicus enī
ac temperatus cibus & carnī & anime utilis ē .
Balnearum fomenta non queras : qui calores

corporis ieiuniorū cupis frigore extinguere .
 que & ipsa moderata sint / ne nimia debilitent
 stomachum . & maiorem refectione poscentia
 erumpant incrudilitatem / que parens libidi
 num ē . Aiunt enī medici / & q de humanorū
 corporū scribere naturis . precipueq; Galienus
 ī libris quorū titulus ē ysey non . puerorū & iu
 uenū ac pfecte etatis uirorū mulierūq; corpora
 insito calore feruere . & noxios esse his etatib⁹
 cibos qui calorem augeant . sanitatiq; conduce
 re frigida queq; in esu / & potu sumere : sicut
 econtrario senibus qui pituita laborant & fri
 gore / calidos cibos & uetera uina prodesse Et
 etiam comicus . cuius fimis ē humanos mores
 nosse atq; describere dixit . Sine cerere & libe
 ro friget uenus . Nihil itaque scias conducere
 Christianis adolescentulis . ut esum olerum .
 Nam ardor corporum frigidioribus epulistē
 pandus est . Nobis enim non corporum cul
 tus / sed anime uigor queritur . q̄ carnis infir
 mitate fit fortior . Inde est quod nonnulli ui
 tam pudicam appetentes in medio itinere
 corruunt . dum solam abstinentiam carniū
 putant . et leguminibus onerant stomachum .

que moderate parceq; sumpta innoxia sunt. Et
ut quod sentio loquar . nihil sic inflamat corpo
ra : & titillat mēbra genitalia, sicut indigestus ci
bus : ructusq; cōuulsus . Quod enī seminariū
uoluptatū est uenenū puta . Est autē esus carni
um seminarum libidinis . Et non solum de car
nibus loquor : sed in ip̄is leguminibus inflan
tia & grauiā declinanda sunt . Parcus cibus : &
uenter esuriens : triduanis ieiuniis preferitur .
Multo enī melius est : quotidie parū . q̄ raro
satis sumere . Pluuia illa optima est : que sensū
descēdit in terris . Subitus & nimis ymber pre
cep̄ arua subuertit . Refectio itaq; saturitatem
fugiat . Nihil p̄dest biduo : triduoq; transmis
so : uacuum portare uentrem : si pariter obrua
tur . si conpensetur saturitate ieiunium . Illico
mens repleta torpescit : & irrigata corporis hu
more spinas germinat libidinum . Plures quo
q; sunt qui cum uino sint sobrii . ciborum tam̄
largitate sunt ebrii . Omēs enim qui ebrietatē
sectantur : filii belial uocantur . Nā uēter mero
estuās : facile despumatur in libidinē . Vñ Noe
ebrietate nudauit femora . Loth quem sodoma
nō uicit . uina uicerūt . Venter quoq; plenus fa
cile disputat de ieiuniis . q̄ enī Christū desiderat

& illo pane nascitur / nō querit magnope / q̄ de
 pretiolis cibis stercus cōfītat. Quidqd post gu
 lam non sentitur / idem sit quod panis & le
 gumina. Omne enim quod ī hoc mūdo labo
 rant homīes. ore quasi cōsumitur. & attritū dē
 tibus / uentri traditur digerendum. & tā diu
 tribuit uoluptatem / q̄ diu gutture detinetur.
 Cum uero ī aluū transierit / desinititer cibos
 esse distantia. Nec hoc dicimus / quod negem⁹
 pisces. sed quomodo nuptiis uirginitatem. ita
 saturitati ieiunia preferimus. Sed nec ideo te
 carnes uesci non putes. si suum leporū atq; cer
 uorū & quadrupedum aīantium esculentiā re
 probes. Non enim hoc pedū numero. sed sa
 nitate gustus iudicant. Scimus ab apostolo di
 ctum. Omnis creatura dei / bona / que cum
 gratiarum actione p̄cipitur. Sed idem loquit̄
 Bonum est / carnē nō manducare. Comedant
 carnes. qui carnibus seruiunt. quorum feruor
 despumat ī coitum. eorum etiam intestina car
 nibus repleantur. Tu uero nihil necesse habes
 aliud nisi p̄seuerare Ieiuniū / pallor / & sordes
 gēmetue sint. Igitur cum mhi dixeris. cur
 porcus creatus est? statim tibi respondebo
 puerorum more certantiū. cur uipere scorpīi.

Nec deum supfluoꝝ iudicabis artificem. quia plurime & bestie / & uolucres sunt quas tue fauces recusent . Sed ne cōtentiosum hoc pugnarū magis uideatur esse q̄ uerū audi idcirco suel & apros & reliquas animantes creatas . ut milites / atlete / naute / metallorūq; fossiores . & ceteri duro opere mancipati haberent cibos . quibꝰ fortitudo corporū necessaria est . Qui portant arma & cibaria . q̄ pugnis & calcibus sua inuicē mēbra debilitant . qui remos trahunt . quorū latera ad clamandum dicēdumq; sunt ualida . q̄ subuertunt mōtes . & sub sudoribus & umbribus dormiūt . Sed quid ad nos / quoꝝ cōuersatio in celis est ? Ceterū nostra religio nō atletā non nautas non milites nō fossiores : sed sapientie erudit sectatorem . qui se dei cultui . dedicauit . & scit / cur creatus sit . cur uersetur in mūdo . quo abire festinat . Vnde & Apostolus loquitur . Quando infirmor / tunc potens sum . Et si exterior noster homo corrūpitur / sed interior renouatur de die in diem . Et cupio dissolui & esse cum Christo . & carnis curam ne feceris . Quodq; sine quattuor sensibus uiuere possumus idest sine aspectu . auditu . & odoratu . atq; complexu . Absq; gustu aut et cibus

impossibile ē humanū corpus subsistere . Ad
 esse ergo debet ratio . ut tales & tātas sumam⁹
 escas / quibus nō oneret corpus . nec libertas
 aīe pregrauetur . Quia & si comedendum ē &
 deambulādum / & dormiēdum & digerēdum
 & postea inflatis uenis incentiua libidinū sustē
 tantur . Sunt quidem sensus nostri / porte per
 quas ad animam nostrā seculi blandimēta de
 scendūt : & per quas sensus carnis introeunt .
 p̄ quas nisi late strage facta uiam uirtutibus
 quadam impietate fecerimus . numq̄ ad reges
 pietatis peruenire poterimus . Dicat eīm qlq;
 quo dolet . ego loquor consciām meā . Scio mi
 hi abstinētiam & nocuisse intermissam . & pro
 fuisse repetitam . Nec tales ergo accipiamus ci
 bos . quos aut difficulter digerere . aut come
 stos magno paratos & pditos labore doleam⁹ .
 Olerum & pomorū ac leguminum & facilior
 apparatus est . & arte impendiūsq; coquorum
 non indiget . & sine cura sustentat humanum
 genus moderateq; sumptus . quia nec auide
 deuoratur . Quod irritamentum gule non
 habet . leuiore digestionē decoquitur . Ne
 mo enim uno & duobus cibis / hisque uili
 bus / usq; ad inflationem uentris oneratur .

que diuersitate carniū & saporis delectatiōe
cōcipitur .& ad esum sui expleta esurie / quasi
captiuos trahunt. Vnde & morbi ex saturitate
nimia cōcitantur: multiq; īpatientie gule uomi
tu remediāntur .& quod turpiter ingresserint
turpius egerūt . Postq̄ enim uenit Christus ī
fine temporē & reuoluit. .ad A. idest finē
ad principium / ut in prima etate . nec circūcidi
mur nec repudiū dare pmittimur . nec carnes
comedimus . Hypocras in Amphorilimis do
cet : crassa & obessa corpora / que crescēdi mē
suram impleuerint . nili cito ablatione sanguis
minuātur . paralisisim & pessima morborū ge
nera parere . Et idcirco esse necessariam dem
ptionē . ut rursus habeant inque possint cresce
re . Non enim manere in uno statu naturā cor
porum . sed aut crescere semper . aut decrescere
Nec posse uiuere animal nili crescendi capax
sit. Vnde & Galien^o uel doctissimus Hipocra
tis interpres . atletas / quorum uita & ars sag
ma est . dicit in exhortatione medicine nec uiue
re posse diu nec sanos esse . animalq; eorū ita
nimio sanguine & adipibus / quasi luto inuo
lutas / nihil tenue / nihil celeste . sed semp de
carnibus & ructu / et uentris igluuie cogitare .

Diogenes tyrannos & subuersiones urbium
 bellaq; uel hostilia / uel ciuilia / nō pro simpli
 ci uictu oleorū pomorūq; s; p carnibus & epu
 larū deliriis asserit excitari . Quodq; mirandū
 sit Epicurus uoluptatis asseritor / omnes libros
 suos repleuit oleribus & pomis & uilibus cibis
 dicens esse uiuendum . Quia carnes & exqui
 site epule / ingenti cura ac miseria pparantur .
 maioremq; penam habeant ingrendo . q̄ uolu
 ptatem in abutendo . Bibere & comedere non
 delitiarū ardorem / sed sitim famēq; restringe
 re . Qui carnibus uescuntur / indigere etiam
 his que non sunt carniū . Qui autem simpli
 ci uictu utuntur . eos carnes nō requirere . Sa
 piē quoq; opam dare nō possumus si mēse ha
 būdantiam cogitemus . que labore minio & cu
 ra indiget . Cito explet nature necessitas . Fri
 gus & fames simplici uestitu & cibo expelli pōt .
 Delitie & epularū uarietas / fomenta sunt aua
 ritie . Quod si quis extimat & abundantia cibo
 rum potionūq; se pfrui . & uacare posse sapien
 tie . hoc est / uersari inter delicias / & deliciarū
 uitiis non teneri se ipsum decipit . Sensus
 noster illud cogitat . quod uidet . audit odo
 rat . gustat . attrectat . Et ad eius trahit appetitū .

cuius capitur uoluptate .Difficile imo impos-
sibile est delitiis & uoluptatibus affluentes/nō
ea que gerimus cogitare .Frustraq; quidē si-
mulat .salua fide & pudicitia & integritate mē-
tis .se abuti uoluptatibus /cum cōtra naturam
sit .corpus uoluptatū /sine uoluptate p̄frui .Sē-
sus corporū quasi equi sunt /sine ratione currē-
tes .Anima uero in aurige modū /retinet fre-
na currentium .Grādis exultatio anime est:cū
paruo cōtentus fueris mūdum habere sub pe-
dibus .& omnem eius potētiam .epulas libidi-
nes /propter quas diuitie compantur .uilibus
mutare cibus .& grossiori tunica compensare .
Tolle epulæ & libidinis luxuriam nemo que-
ret diuitias .quarū usus / aut ī uentre ē aut sub
uentre .Qui egrotat nō aliter recipit sanitatem
nisi tenui cibo & castigatione uictus . Quibus
ergo cibus recipitur sanitas .his & cōseruari pōt-
ne quis putet morbos olerib⁹ concitari . Si autē
uires /olera non ministrant .que noscūtur &
aluntur ex carnibus .quid tamē necesse est sa-
pienti uiro & philosopho Christi tantā habere
fortitudinē /que atletis & militibus necessaria
est .quā cum habuerit ad uitia puocet ? Illi arbi-
trantur carnes sanitati congruas . qui uolunt

abuti libidine . & in cenam demerſi uoluptatū
 ad coitum ſemp eſtuant. Chriſtiano ſanitas ab
 ſq; uiribus nimis neceſſaria eſt . Nec turbare
 nos debet ſi rari ſint huius propoſiti ſectatores
 quia rari ſunt & amici boni & fideles / & pudici
 & cōtinentes. Semperq; uirtus rara eſt. Legimus
 quosdam morbo articulorū / & podagre
 humoribus laborantes. ꝑ ſcriptione bonorum
 ad ſimplicem menſam & pauperes cibos redactos
 conualuiſſe . Caruerant enim ſolicitudie
 diſpenſande domus / & epularum largitate. q̄
 & corpus frangunt & aīam . Irridet Oratius
 appetitum ciborum / qui conſumpti relinquūt
 penitētiam . Sed etiam ex uiliſſimis cibis uitā
 da ſatietas eſt . Nihil enim ita obruit animam :
 ut plenus uenter & exeſtuās / & huc illucq; ſe
 uertens . & in ructus uel increpitus : uentorū
 efflatione reſpirans . Quare autem illud ieiunium
 . aut qualis reſectio poſt ieiunium / cum
 pridianis epulis diſtendimur . & guttur ueſtrę
 meditatorium efficitur laſciuiarū : dūq; uolumus
 ꝑlixioris medie famē querere / tantū uo
 ramus / q̄tum uix alterius diei nox digerat. Ita
 q; nō iam ieiunium appellandum eſt . quā
 crapula / ac fetens & moleſta digeſtio.

De abstinentia antiquorum tam philosophorum : quam
sacerdotum & aliorum sanctorum .

1170
d Vearchus in libris antiquitatum & descri-
ptione Græciæ: refert . sub saturno . cum omnia
humus funderet: nullum comedisse carnes . sed
uniuerso uixisse frugibus & pomis . que sponte
terra gignebat Ceremon quoque stoicus: uir
eloquentissimus narrat de uita antiquorum Egyp-
ti sacerdotum . quod omnibus mundi negotiis
curisque postpositis : semper in templo fuerint .
& rerum naturas causasque ac rationes siderum
contemplati sint . nunquam se mulieribus miscue-
rint . nunquam cognatos & propinquos : nec libe-
ros quidem uiderint ex eo tempore quo cepis-
sent diuino cultui deseruire . Carnibus & uino
se semper abstinerunt propter tenuitatem sen-
sus . & maxime propter appetitus libidinis : qui
ex his cibis: & ex hac potione nascuntur . Pane ra-
ro uescebantur tonsum pariter isopum sume-
bant in cibo . ut escam grauiorem illius calore
decoquerent . Oleum tantum in oleribus noue-
rant . uerum & ipsum parum : propter nauseam &
asperitatem gustus leniendam . Quid loquar in-
quit de uolatilibus . cum oua quoque pro carni-
bus uitauerint : & lac pro sanguine : quorum alterum

carnes liquidas alterū sanguinē esse dicebāt co-
 lore mutato. Cubille eius foliis palmaꝝ con-
 textum erat. Scabellum accliuē ex una pte oli-
 quū in terra p puluillo capitis supponebāt. bi-
 dui triduiq; iediam sustinētes & humores cor-
 poris q nascuntur ex otio & ex mansione uni⁹
 loci nimia metus castigatione siccabant. Itē Iose-
 phus ī secunda iudaice captiuitatis hystoria / &
 in xviii antiquitatū libro tria describit dogmata
 Iudeoꝝ. Phariseos. Saduceos. Oseos. Quoꝝ
 nouissimos miris effert laudibus. qd̄ & ux o-
 ribus / & uino & carnibus semp abstinerit &
 quottidianū ieiunium uerterint ī naturā. Sup
 quorum uita & cibo uir doctissimus pprium
 uolumē edidit. Heubulius ēt narrat apud per-
 sas / tria genera magoꝝ. quorū primos / q sūt
 doctissimi & eloquentissimi / excepta farina :
 & olere / nihil amplius in cibo sumere. Orphe-
 us quoq; in carmine suo esum carniū penitus
 detestatur. Pithagore ēt Socratis : Antistenis :
 Aristonis : & reliquoꝝ frugalitatem referrem
 ad cōfusione nostrā / nisi & longū esset & pro-
 prii operis indigeret . ut qui paupertatem Apo-
 stoloꝝ & crucis duritie aut nesciunt aut contē-
 nūt imitētur saltem Gentiliū parcitatē . Ad ea

aũt uenio que afella post duodecimũ annũ su
dore proprio elegit . arripuit . tenuit . cepit . im
pleuit . Vnius cellule clausa . angustis latitudi
ne paradisi fruebatur . Idem terre solum & orõ
nis locus extitit & quietis . Ieiuniũ pro ludo ha
buit mediam post refectionẽ . Et cum non ue
scendi desiderium . sed eam humana confectio
ad cibũ traheret . pane & sale . & aqua frida cõ
citabat magis exuriẽ / q̄ restringebat . & opaba
tur manibus suis . sciens scriptũ eẽ / q̄ nõ opat̃
nõ manducet . Et ita ad quinquagenariam pue
nit etatem / ut nõ doleret stomachus . nõ uisce
rũ cruciaretur in curia . non sicca humus iacen
tia mēbra cõstrigeret . nõ sacco asperata cutis fe
torẽ aliquẽ putaret esse delicias . & i urbe turbi
da inueniret heremũ monachorũ . Paulo quo
q; cibũ / & uestimēta palma p̄bebat . Et ne cui
impossibile uideatur / Iesum testor & angelos
eius / quod i ea pte heremi : iuxta Syriam Sar
racenis cõiungit̃ . monachũ uidi : q̄ pertrigin
ta ānos iclusus ordeatio pane & lutulēta aqua
uiuebat . Alter in cisterna ueteri qnq; caricis p̄
dies singulos sustentabatur . Vnde si mihi dñs
optionem daret : multo magis eligerem tunicã
pauli : cum meritis eius . q̄ regum purpuras

regnis suis . Quid tamē nos uentris aīalia unq̄
 fecimus tale . quos si uel secūda hora legentes
 inuenerit oscitamus manu fatiem defricantes .
 continemus stomachum . & quasi post multū
 laborem mundialibus rursum negotiis occu-
 pamur . Pretermitto prandia quibus mēs on-
 erata premitur . Pudet dicere frequentiam
 salutandi / qua aut ip̄i quottidie ad alios p̄gim⁹
 aut ad nos uenientes ceteros expectamus . De
 inceptis itur ad uerba . sermo teritur . lacerant̄
 absentes . uita aliena describitur . & mordentes
 inuicem consumimur ab inuicem . Tales nos
 cibus occupat & dimittit . Cum uero amici re-
 cesserint ratiocinia suppetamus . Tum ira p̄so-
 nam leonis nobis inducit . Tum cura superflua
 in annos plurimos duratura precogitat . Nec
 recordamur Euangelii dicentis Stulte hac no-
 cte auferēt animā tuam ate que autem prepa-
 rasti cuius erunt . Nec uero hec dicens condē-
 no cibos quos deus creauit ad utendum cū gra-
 tiarum actione . sed iuuenibus incentiua esse
 afflexo uoluptatum . Non Ethnei ignes . non
 Vulcana tellus . nō Veseosulus / olimpusq; tā-
 tis ardoribus estuant . ut iuueniles medulle ui-
 no plene dapibus inflāmate . Auaritia calcatur

aperisq; & cum marsupio deponitur .male dicam linguam idictum emendat. silētium . Cultus corporis & habitus uestiū uni⁹ hore spatio cōmutatur . Omnia alia peccata extrinseca sunt Et quod foris est facile abiicitur . Sola libido in fita est . & quadam lege nature ī coitum gestit . erumpere . Grandis igitur uirtus est & solicite diligentie /superare quod natus sis . & in carne nō carnaliter uiuere .

De temperatis Ieiuniis .

t Antū tibi ieiuniorum in pone .quātum ferre potes . Diuersus est enī hominum stomachus . alii amaris . alii dulcibus . alii austerioribus . alii leuibus delectant̄ cibus . Ideo nō tibi imoderata imperamus ieiunia . & enormē ciborum abstinentiam . quib⁹ corpora delicata frangūtur . Phylosophorum quoq; sententiā ē moderatas esse uirtutes . excedētia modū atq; mēsuram inter uitia reputari . Vnde & unus de septem sapientibus ait . Ne qd nimis . Noui enī ego in utroq; sexu /p nimiam abstinentiam cerebri sanitatem in qbusdam fuisse uexatam . p̄cipue q in humetis & frigidis hitare cellulis .

ita ut nescirent qd agerent . quo ne se uerterēt .
 qd loqui quid ue tacere deberēt . Sic ergo de
 bes ieiunare . ut nō palpites / & respirare uix
 possis . sed ut fracto corporis appetitu / nec in
 lectione nec in psalmis / nec in uigiliis / solito qd
 minus fatias . In ieiunio non ē pfecta uirtus . s;
 certarū uirtutum fundamētum ē / & sanctifi
 catio atq; pudicitia . sine qua nemo uidebit deū
 Nam Christus pro animi uolūtate oīa macce
 ptum refert . Displicent namq; mihi in teneris
 maxie etatibus longa & imoderata ieiunia . qb?
 iunguntur ebdōmodes . & oleum in cibo ac po
 ma uetantur . Experimento didici . asellum in
 uia / cum lassus fuerit . diuerticula querere .
 Hoc enim in ppetuo ieiunio preceptum est . ut
 longo itinere uires per pedes supentur . ne in
 prima māsiōne currentes corruamus ī mediis
 Ceterum in quadragesima cōtinētie uella pā
 denda sunt & tota aurige retinacula equis laxā
 da pperantibus . q̄q̄ alia sit conditio secularium
 alia monachorū . Secularis homo in quadrage
 sima uentris ingluuiē decoquit . & ī coclaarum
 more suo uictitans sacco . futuris dapibus ac
 sagine aliquantulū parat . Monachus sic in qua
 dragesima suos iūitat equos ut sibi memnerit :

semp esse currendum . Finitus labor . maior ī
finitus moderatior est . Ibi enī respiramus . hic
p̄petuo incedimus . Sicutamen comedas ut statī
post cibum possis legere . orare . & psallere . Iō
sunt tibi casta simplicitia . moderata . & nō supsti
tiosa ieiunia . Sed qd p̄dest . oleo non uesci . Et
molestias quasdam difficultatesq; ciborū que
rere . Caricas pip . nuces palmarum fructus .
simulam & mel . totamq; ortorum culturā ue
xamus . ut cibario pane nō uescamur . Et dum
delicias sectamur a regno celorum trahimur
Nec si biduo aut triduo ieiunaueris . putes te
non ieiunātibus esse meliorem Tu ieiunas &
irasceris / Ille comedit & forte blanditur Tu ue
xationem mētis & uentris esuriē rizando dige
ris . ille moderatus alitur & deo gratias agit .
Vnde quotidie clamat Hysaias . Nō tale ieu
niū elegi dicit dominus . Et iterum in diebus
iuniorū uestrorū . inueniuntur uoluntates ue
stre . & omēs qui sub potestate uestra sunt : sti
mulatis . in iudiciis . & litibus ieiunatis . & p̄cu
titis pugnis humilem . ut qd mihi ieiunatis .
Quale illud potest esse ieiunium . cuius iram
nō dicam nox occupat . sed luna integra de
relinquit . Te ipsum considerans / noli in al

terius ruina / sed ī tuo ope gloriari . Nec illoꝝ
 tibi exempla ꝑponas . qui carnis curam fatien
 tes / possessionū redditus / & quottidianias do
 impensas supputant . Nec enī undecim Chisti
 Ap̄li uide ꝑditione sunt fracti . Nec Philegio
 & Alexandro fatiente naufragio ceteri acursu
 fidei sustiterunt . Conuiuia quoq; tibi sunt ui
 tanda secularium / maxie eorū qui honoribus
 tument . Nam pinguis uenter nō gignit sensū
 tenuē . Docet Hisopi fabula . plenū muris uen
 trē ꝑ angustuū foramē egredi nō ualere . Quos
 cūq; nāq; formosos / calamistratos / crine cōpo
 sitos / uel buccis rubentibus uideris . de armē
 to Ioueniani sunt . inter quos sues gruuiūt . De
 nostro grege / tristes . pallidi . sordidi . & quasi
 ꝑegrini huius seculi / licet sermone taceant . ha
 bitu loquūt & gestu . Vñ & saccus & ieiuniū ar
 ma sūt penitētie . & auxilia peccatoꝝ . Et si e duo
 b^o necessariis / unū ē subtrahēdū . magis eligā ie
 iuniū absq; sacco / q̄ saccū absq; ieiunio . at uero
 hi qbus penitētia ꝑcipitur / cōsequēter ad ieiuni
 um saccū copulant . Non qdem sanat oculum
 quod calcaneo adhibetur . Ieiunio passiōes cor
 poris . oratione pestes sanande sunt mentis .
 Ideo ꝑ ieiunium ostēditur nos posse reddere ī

Paradisum . unde p̄ s̄aturitatem fueramus eie
cti . Nam ieiunium curat uulnera deliquētis .
curatosq; sanctificat .

De contēplatione . orōne & lectione .
s I monachus esse uis nō uideri . hēto cu
ram nō rey familiaris . cui renūtiādo hoc
esse cepisti . sed anime tue . Ama sc̄iam scriptu
rarū / & uitia carnis nō amabis . Corpus pariter
animusq; tendantur ad deum . Sic te ipsū in
celo animo gestiente percurras . ut dum corpo
re moriaris in terra / iam ad Christum mente
peruenias . Assuescas quoq; ad orōnes & psal
mos / nocte consurgere . mane hymnos canere
tertia . sexta . nona hora stare in acie / quali bella
tor Christi . accensaq; lucerna reddere sacrifici
um uespertinum . Sic dies transeat . sic nox in
ueniat laborātem . Orationi lectio . lectioni suc
cedat oratio . precipue ea que sc̄i fatiunt . in con
spectu dei fatiunt . & pleniorē scientiam dei
accipiūt & pleni⁹ diuinis imbriti sūt disciplinis .
Si tñ egrotus & estuans febribus aquam frigi
dā postulet . & dicat ad medicū . uim patior . cru
ctior : uror : exaior . usq; quo medice clamabo
& nō exadies : & respondeat sapiētissim⁹ & de

mentissimus medicus. scio quo tempore debeam dare qd' postulas. nō misereor modo. qā misericordia ista crudelitas ē. & uoluntas tua contra te petit. Ita & dñs noster / sciēs clemētie sue pondera / atq; mēsuras interdum non exaudit et clamātem . ut eum probet / & magis prouocet ad rogandum . & quasi igne excoctum iustiores / & puriores fatiat . Ad orationem te nocte surgente / nō indigestio cibi ructum fatiat . Nam quidam qdam uir inter pastores eximius / sicut fumus inqt fugat apes . sic indigesta ructatio auertit & abiicit spiritus sc̄i carismata . Ructus autē proprie dicitur indigestio cibi & concoctarū escarū inuētum afflatio. Quo modo ergo iuxta qualitātē ciborū de stomacho ructus errūpit . & uel boni uel mali odoris flatus inditium est . ita interiores hominis cogitationes / uerba proferunt . & exhabūdantia cordis os loquitur . Iustus comedens replet aīā suam . cumq; sacris doctrinis fuerit satiatus de boni cordis thesauro profert ea que bona sūt . Crebrius lege / ac disce q̄ plurima . Et tenenti codicem sonus obrepit / & cadentem fatiem pagina sancta suscipiat . Et quanquam Apostolus semper orare nos iubet .

& sanctus etiã ipse somnus orõ sit . tamẽ diuer
sas orandi horas debemus hẽre . ut si aliquo fue
rimus ope detẽti . ipm nos ad officium tempus
admoneat . Nec quid cibi ante sumãtur / nisi
orõne pmissa . nec recedat a mensa / nisi referã
tur gratie creatori . Egrediẽtes hospitiũ armet
orõ . & regrediẽtibis occurrat oïo / atẽ q̃ sessio
Nec prius corpusculũ requiescat q̃ aĩa pascat
Ad omnẽ actum & ad oẽm ìcessum manus pi
gat crucẽ . Dominicis diebus orõni & lectioni
uaces . quod qdẽ & oï tẽpore cõpletis opusculis
fatiant . Quotidie aliqd de scripturis dicatur .
Prouidẽdũ ẽ etiã / ut diẽ solemnẽ / nõ tã cibo
rũ abundantia / quã spiritus exultatione cele
bremus . quia ualde absurdum est / nimia satu
ritate martirem honorare uelle / quẽ scias deo
ieiuniis placuisse . Sacerdotes quoq; presertim
pro omnibus orare debent & solent . quorum
helimosinas oblationesq; recipiunt . Sepe i ma
nibus tuis diuina sit lectio / & crebre orationes
ut omnes cogitationum sagitte . quibus adole
scentia percuti solet . huiusmodi clipeo repellan
tur . quoniam difficile est . imo impossibi
le / perturbationum initiis carere quẽquam

Nā frequēs lectio / & quotidiana meditatio :
 aīe solet labor magis esse q̄ carnis . Quomodo
 enī qđ manu & corpore fit . man⁹ & corporis
 labore completur . ita qđ ad lectionē ptinet : ma
 gis mentis est labor . Littere namq; manusupīū
 nō sequūtur . sudoris tam̄ comites sunt & labo
 ris . socie ieiuniorū & nō saturitatis . cōtinētie
 nō luxurie . Vnde quidam origenis discipulus
 dixit / nūq̄ se cibū Orgene p̄nte / sine lectione
 sumpsisse / nūquam uenisse somnū / nisi unus
 efratribus sacris litteris p̄sonaret . Edentes aut̄
 cucullis capita sua uellent . ne alter alterū aspici
 at maducantē . nec loqui quicq̄ liceat dum man
 ducatur . Igitur quādo comederis / cogita qđ
 statim tibi orandum illico & legendum sit . De
 scripturis sanctis hēto fixum uersuum nume
 rū . Istud pensum dño tuo redde . Nec ante ge
 ti mēbra cōcedas . q̄ palatū pectoris tui / hoc sub
 tegmīe i pleueris . Post scās scripturas doctorū
 hoīnū tractatus lege . eorū dūtaxat / quorū fides
 nota ē . qm̄ eruditio timorē creat . imperitia cō
 fidentiam . Sed tunc scriptura proderit legenti
 si quod legerit / opere compleatur . Illorū igitur
 tractatibus / illorum delecteris ingeniis .
 quorū libris pietas fidei non uacillat . Ceteros

fic lege ut magis iudices / q̄ seq̄ris . Cauetas oīa
apochrifā . & lī quādo ea nō ad dogmatū ueri
tatē legere uolueris / scias nō eorum esse quorū
titulis p̄notantur . multaq; ī his admixta uitio
sa . Nec grandis esset prudentia / aurū in luto
querere . Quid eīm facit cum psalterio . Ora
tius . cū euangelis Marco . cū Apostolo Cice
ro ? Que securitas lucis ad tenebras ? Ne ergo
legas phylosophos . oratores . poetas . nec ī eorū
lectione requiescas . Nec nobis blandimur / lī
his que sunt scripta nō credimus . cū aliorū con
scia uulneretur ut putemur p̄bare que dū legi
mus nō reprobam⁹ . Absit ergo ut de ore chri
stiano sonet Iupiter om̄ipotens . & mehercule
& mecastor . & cetera magis portenta q̄ numi
na . At nūc sacerdotes dei oīsis euangelis &
p̄phetis uidem⁹ comedias legere . amatoria buc
colicorū uersuū uerba cantare . tenere uirgiliū
& id qd̄ ī pueris necessitatis ē . crimē ī se facere
uolūtatis Scientia autē pietatis est nosse legere
scripturas . prophetas intelligere . Euāgelio cre
dere . Apostolos non ignorare . Nec putemus
ī uerbis scripturarū esse euangelium / sed ī sen
su . non ī p̄fitie / sed in medulla : non in sermo
nū foliis / sed in radice rōnis . Si qd̄ aut ignoras

si qd de scripturis dubites / i'terroga eū quē uita
 cōmendat. excusat etas. fama nō reprobat. Aut
 si nō ē / qui possit exponere . melius ē aliquid
 nescire / q̄ cum piculo discere . Memento qa in
 in medio laqueorū ambulas. Malo enī apud te
 uerecūdiam parump / q̄ causam picitari . Qui
 tamē quod nouit i'terrogat . nō modo discendi:
 sed studio cognoscendi . an nouerit ille qui res
 ponsurus est in similitudinē phariseorū / non
 quasi discipulus / sed quasi temptator accedit .
 Pleriq; ē detractorū dum uerba sacri eloquii
 pusq; debent discutiunt ī carnalē itellectum ca
 dunt . In diuinis autem scripturis & libris me
 lius ē obscura relinquere ut sunt / q̄ aliqd teme
 re uel prauē mutare quod nescias. Sūt quoq;
 nonnulli qui rugata fronte demisso supcilio :
 uerbisq; trucinatis / auctoritatem si doctorū uē
 dicant . nō quod ipi dignum aliquid arrogātia
 nouerint . sed quod simplices fratres / quendā
 uidentur sui comparatione nescire . Euenit ēt
 interdum ut cum modicum sciētie quis habue
 rit elatus ī supbiā discere desistat . & paulatī xe
 eo / qd' nil addit' subtrahitur ut uacuū discipulis
 pecc' reāneat . ferrūq; q̄ acutū fuerat hebetet'

Sed & iam pphetam horrere eloquētis ē . nō
Christum lapere sapientis . iniuriā fecisse uir
tutis . aliena possidere potentie / innocētem cir
cūuenire astutie . humilē despexisse nobilitatē
Sic erroribus plena sunt omīa . & ad hoc usq;
ueritas obscuratur / ut in mortis gremio iacuil
se / beatitudo dicatur . Nobis uero nil placet ni
si quod ecclesiasticum est . & quod publice ī ec
clesia dicere nō timemus . In his tamē ita nos fa
cere solemus . Quando enim philosophos legi
mus . quādo in manus nostras libri ueniūt la
piētie secularis si quid in eis utile repimus ad
nostrum dogma cōuertimus . si quid uero su
pfluum / de idolis / de amore / de cura seculariū
rerū : hec radimus . his caluicium inducimus
hec ūguium more ferro acutissimo defecam⁹ .
Referam namq; tibi mee infelicitatis hystoriā
Cum ante annos plurimos / domo / parentib⁹
sororibus cognatis . et quod his difficilius est /
cōsuetudie lautioris cibi / propter celorū me
regna castrassem . et Hierosolimam militatur⁹
pgerem . bibliotheca : quā mihi Rome summo
studio : ac labore confeceram . carere non pote
ram . Itaq; miser ego lecturus Tullium ieiuna
bam . Et post noctium crebras uigilias : post la

crimas / que mihi preteritorū peccatorū recorda
 tione ex itimis uisceribus fluebāt . Plato sume
 batur in manibus . Si qñ in me metipō reuer
 sus pphetam legere cepissem / sermo horrebat
 incultus . Et q̄a lumen cecis oculis nō uidebā .
 non oculorū putabam culpam esse . sed solis .
 Dumq; ita me antiquus serpens illuderet / in
 media ferme quadragesima medullis infusa fe
 bris / corpus inuasit exhaustum . Et sine ulla
 requie quod dictu quoq; incredibile . sic infeli
 cia mēbra depasta sunt . ut uix ossibus inhererē
 Interim parabantur exequie . & uitalis anime
 calor toto frigescente iam corpore in solo tātū
 tepente pectusculo palpitabat . Tūc subito rap
 tus in spiritu / ad tribunal iudicis p̄trahor . ubi
 tantū lumis erat excircūstantium caliditate ful
 goris . ut proiectus in terra sursum aspicere nō
 auderē . Interrogatus cōditionem . Christianū
 me esse respondi . Et ille qui presidebat . menti
 ris ait . Ciceronianus es non Christianus . ubi
 enim est thesaurus tuus : ibi ē & cor tuuz . Illi
 co obmutui . & inter uerbera : nam cedi me uis
 serat : ego conscie magis igne torquebar . Illum
 mecum uersiculum repetens . In inferno autē
 quis confitebitur tibi ? Clamare tamē cepi / &

iuuā dicere . Misere mei domine misere
mei. Hec uox inter flagella resonabat . Tandē
ad presidentis genua prouoluti qui astiterant
precabantur . ut ueniam tribueret adolescen-
tie . & errori locum penitentie cōmodaret : Ex-
acturus deinde cruciatum : si gentilium littera-
rū aliquando libros legissem . Ego qui in tanto
cōstrictus articulo : uellem etiā maiora p̄mitte-
re : deierare cepi & nomen eius obstētans dice-
re . Domine si unq̄ habuero codices seculares :
aut si legero te negaui . Inter hec sacramenti
uerba dimissus : reuertor a superis . & mi-
rantibus cunctis oculos aperui . tanto lacrima-
rum imbre pfusus . ut etiam incredulis fidem
facerem ex dolore . Nec uero sopor ille fuerat
aut uana somnia q̄bus sepe deludimur . Teste
est tribunal illud ante quod iacui . Iudicium te-
ste est : quod timui . Ultra unq̄ mihi contingat
talem icidere questionem . Nam fateor uulne-
ribus habuisse me plenas scapulas plagas sensis-
se post somnium . Et tanto de hinc studio diui-
na legisse : quanto mortalia ante nō legeram .
Quodq; preter psalmoz & orōnis ordinē . qđ
tibi hora tertia . sexta . nona . ad uesperum me-
dia nocte : & mane semper est exercēdū . statue

quot horis / sanctam scripturā ediscere debeas
 quanto tempore legere. nō ad laborē : sed dele
 ctationem & instructionē anime . Cumq; hec
 finieris spatia & frequēter te ad figenda genua
 sollicitudo animi suscitauerit . aut texenda com
 pone . que texta sunt respice . & que errata . re
 prehende . que sunt facienda constitue . Si tan
 tis operum uarietatibus fueris occupatus . nū
 quā tibi dies longi erūt . Sed q̄uis estiuus tendā
 tur solibus / breues uidebuntur . quibus aliqd
 opis pretermisum est . Hec obseruans / te ip̄m
 saluabis & alios . & eris magister sancte cōuer
 sationis . multorūq; castitatem / lucrum tuum
 faties . Dicas & psalmū in ordine tuo . in quo
 nō dulcedo uocis . sed mētis queratur . Scribē
 te Ap̄lo Psallam spiritu / psallam & mēte . Le
 gerat enim preceptum Psallite sapienter . Nā
 clamor in scripturis nō est uocis sed cordis . S;̄
 nūqd uerborū multitudie flecti deus ut homo
 pōt : Non enim uerbis tantū . sed corde orād⁹
 est deus . Melior est septem psalmoz decanta
 tio / cum cordis puritate ac serenitate / & spiri
 tuali hilaritate . q̄ totius psalterii modulatio cū
 anxietate cordis atq; tristitia . Cantor quoque
 pellatur ut noxius . ac fidicinas / & psalterias :

& istiusmodi quasi mortifera sirenarū carmīa
p̄ turba ex edibus. Sic aut̄ erudienda ē anima
que futura est templū dei, quod nihil aliud di
scat audire, nihil loqui, nisi quod ad timorem
dei p̄tinet. Turpia nō intelligat. Cantica mun
di ignoret. Non sunt cōtemnēda quasi parua
sint, sine quibus magna constare nō possunt
Greca narrat historia. Alexādrum potentissi
mum regē / orbisq; dñatorem / & in moribus
& incessu Leonidis pedagogi sui nō potuisse
carere uitiiis, quibus ad huc paruulus fuerat ī
fectus. Demonū itaq; cibus est / carmina poe
tarum, secularis sapīa, & ethoricorum pompa
uerborum. Hec sua homīes sanitate delectant,
& dum aures uersibus dulci modulatione cur
rētibus capiunt, aīam quoq; penetrāt, & pecto
ris in terna deuincūt. Verum ubicūq; summo
studio fuerint ac labore perlecta, nihil aliud ni
si inanem sonum & sermonum strepitū suis le
ctoribus tribuūt. Nulla ibi saturitas ueritatis,
nulla iustitie refectio reperitur. Studio si earū ī
fame ueri uirtutumq; penuria perseuerant.
Mihi autem cure nō est quid Aristoteles, sed
quid Paulus doceat. Ornat enim doctrinā dei
q̄ ea que conditioni sue apta sunt facit. Et econ

trario confundit illam : cui conditio sua displicet . Monachus autem non doctoris / sed plangentis habet officium . qui uel se / uel mūdum lugeat . & domini pauid⁹ p̄stoletur aduentum . Qui sciens imbecilitatem suā / & uas fragile : quod portat^r . timet offendere ne impingat & corruat . atq; frangatur . Seq; monachum esse nō loquēdo & discurrendo sed tacendo & sedendo nouerit . Sit quoq; tibi sermo silens . & silentium loquēs . nec citus / nec tardus īcessus . At unusq; q; quādo ad coionem ingreditur / cū cuculla tantum accedat . Habebant ergo / qui uolunt suas oues . uase gemmato bibant . sirico niteant . plausu populi delectentur . & piper uarias uoluptates / diuitias suas uincere nequeūt . Nostre diuitie sunt in lege dei meditari die ac nocte . pulsare ianuā . & seculi fluctus domo preeunte calcare . Preparemus igitur nobis fortitudiē . Assumamus nobis p̄fectum robur ut inter errorum tenebras & cōfusione[m] noctis / scientia Christi lumen . diesq; noster nubem habeat protegentem . ut his ducibus ad terram sanctam puenire ualeamus . Quid enim eruditione melius ? quid suauius disciplina ? Quid dulcius domino ? Sit aut nobis cōuiuū

Christus . lectio xps . quies xps . Cogitatio xps
Que enim pot esse uita sine sciētia scripturarū
per quā etiā ipse xps agnoscitur . Qui cibi . que
mella sunt dultiora / q̄ dei scire prudentiā . Sa
piēs quoq; nūq; solus est . habet secum omēs q
boni sunt & fuerūt . & animū liberū quocunq;
uult transfert . Quod corpore nō pot / cogitati
one cōpletur . & si hominum inopia fuerit loq
tur cum deo . nec unq; minus est solus q̄ cum so
lus fuerit . Prima nāq; sapiētia est / caruisse stulti
cia . sed stulticia caruisse nō pot / nisi qui intelle
xerit illā . Sed uera q̄dem sapiētia ē impfectum se
nosse . ac ut sic loquar / cūctorum ī carne . iusto
rū / ipfecta pfectio est . Parum tamē ē scire qd
nescias . sed prudentis homis ē / nosse mēsurā
suā : quam qui ignorauerit : q̄to ampliora que
fierit . tanto magis ad inferiora collabitur . Di
scamus igitur in terris . quorū nobis scientia pse
ueret in celis .

De uigiliis .

Ignis est fratres : aptumq; prorsus : sa
tisq; conueniens . de sanctis uigiliis nūc
dicere : & pferre sermonē . quādo ipa lucubra
tio exigitur a sollicitis . Nox ecce ē caligo corpo
ribus non solum homies : sed etiam cunctos ī

somno detinet aīantes . ut reformatis uiribus p
 soporem / possint diuturnos labores sustinere
 uiuentes . Bonus deus / qui ita prospexit . ita cō
 constituit . ut homo exiturus ad opus suum &
 ad opationem suam usq; ad uesperam . haberet
 uicarium tempus . in quo a duris laboribus &
 multa fatigatione requiescere prestitit . Noui
 mus aut multos hominum . ut aut maioribus
 suis placeant . aut si aliquid peculiariter possint
 noctis particulam ad aliquod opusculū segre
 gare . id pro lucro ducere quod furati de sopo
 re suo operari potuerint . A salomone uero
 laudatur & femina / que pensat lanificum ad
 lucernam & uigilantur exercet . Addidit etiā
 quod ex hoc laus uiro eius in portis / & gloria
 magna nascatur . Quod si in carnalibus instru
 mentis . i. uestitui aut uictui necessariis . qui ui
 gilat nō reprehenditur . imo laudatur / mirari
 me fateor esse aliquos / qui sacras uigilias tam
 spītualī opere fructuosas / orōnibus & hymnis
 lectionibusq; facundas / aut supfluas extimāt
 aut otiosas . aut quod his deterius importunas
 Et quidē si sint hoīes a religione nōstra alieni
 qui ista sic sentiunt / non est mirum : quomō
 enī pphanis religiosa placere nō possunt . qui

bus si placerēt nostri essent quod sumus: si ue
ro nostri sunt quos uigiliarum salutifer actus
offendit ut nihil de his deterius suspicer. aut pi
gri sunt. aut somniculosi. aut quod his est pro
ximū / senes sunt aut infirmi. Si pigri sunt eru
bescant / quia illis insonant proueria Salomo
nis. Si somniculosi sunt / expgiscantur scriptu
ra proclamāte. Opiger quouiq; dormis. Quā
do autem de somno surges / modicum quidez
dormis. modicum sedes. pusillum uero com
plecteris manibus pectus. Si autem senex es:
quis te compellit ut uigiles? q̄q̄ & non com
pulsus pro etate uigilias. Et si stare non potes
sed tuā cogitas impossibilitatē / nō debes iuue
nes & ualētes ad tuum reuocare torporē. quos
propter uarias temptationes iuuentutis / se ip
sos p̄pensoribus macerare decet uigiliis. Nā
athlete suis uicinatoribus fortiores sunt & tam
monet debilior. pugnat ille qui fortior ē / maxi
me quia & sancti corruunt / si fuerint negligē
tes. & peccatores pristinū recipiunt gradū / si
fordes fletibus lauerint. Hoc ideo dico / ut te
nō terreāt ēt descēdētes / sed puocent ascēdētes
Nihil tam facile / q̄ otiosum & dormiētem de
aliorum labore & uigiliis disputare. Si uero in

firmus es mēbris . quod facere nō potes / noli
 reprehendere / imo riga & tu secūdum pphetā
 lacrimis stratum tuū & dic. Si memor fui tui su
 per stratum meum . Iniunge etiā uigilantibus
 ut te p̄cibus suis iuuent . quo adiutus a domi
 no / sup̄ lectum doloris tui canere possis / & qñ
 q; merearis dicere . In matutinis meditabor in
 te / quia fuisti adiutor meus . Alioquin stultū
 & satis extraneū ē: ut quia ip̄i currere non uale
 mus benecurrētibus derogemus. Nam & si nō
 possumus: debemus congratulari potentibus
 Sicut enim de consensu malitie p̄ticipatur cū fa
 cientibus pena . sic participatio glorie speranda
 est de consensione bonitatis. Alios enim effec
 tus coronat . alios uolūtas pia letificat. Nec sane
 onerosum uel difficile uideri debet : etiam de
 licatis corporibus: in septimana duarū noctiū . i.
 sabbari atq; dominice: portionem aliquē dei mi
 nisterio deputare . Ista enim quasi purificatio
 est dierum quīq; uel noctium . quibus stupo
 re carnali ingrauescimus : aut mūdānis actib?
 assolitamur . Nec erubescat aliquis in bono
 studio sanctitatis . cum non erubescant im
 probi imperpetrando opere feditatis .

Merito ergo scriptura in prouerbiis ingerit .
Est confusio que ducit ad peccatum . In bono
enim ope confundi peccatum est . sicut in ma
lo fatiendō nō confundi punities est . Si sanctus
es / ama uigilias / ut thesaurum tuum uigilan
do custodias : & ipse in sanctitate serueris . si pe
ccator es magis cura ut uigilādo & orādo pur
geris . dū tonso pectore frequētius clamas ab oc
cultis meis mūda me : & ab alienis parce seruo
tuo . Gustandum enī uidetur quia suauis est
dominus : sicut scriptum est . Qui ergo gusta
uit intelligit & sentit quātum pondus pectoris
uigilando deponitur . quantus mentis stupor
excutitur . quanta lux animā uigilantis & orā
tis illustrat . que gratia que uisitatio mēbra uni
uersa letificat . Vigilando timor omīs excludit̄
fiducia nascitur . caro maceratur . uitia tabescūt
caritas roboratur . recedit stultitia . accedit pru
dentia . mens acuitur . error obtunditur . cri
minum caput Dyabolus gladio spiritus uul
neratur . Quid hac utilitate magis necessariū
Quid istius lucris cōmodius ? Quid hac dile
ctione suauius ? Quid hac felicitate beatius ?

Teste ēt ppheta. qui ī principio psalmoz suoz
 beatum uirum describens : summā beatitudi
 nē eius in hoc uersiculo collocauit . Sed in lege
 dei meditetur die ac nocte . Bona ē quidē diu
 turna meditatio. sed efficacior ē nocturna. quia
 p diē necessitatis uarie obstrepunt. occupatiōes
 distrahunt mentē . sensum duplex cura disp
 git . Nox autem qeta / nox secreta / opportuna
 se prebet orātibus / aptissimā uigilātibus. dum
 carminibus occpationibus expeditū / collectūq;
 sensum in totū homiēm diuinis cōspectibus si
 stit . Curandū ē etiā / ne nimietate cibi uel po
 tūs. uigilaturī pectus oneret . ne cruditates eru
 ctantes & crapulam nō solū ipi nobis. sed etiam
 gratie spūs indigni iudicemur. Ergo tamq̄ diui
 no fūcturi misterio / ante nos p abstinētiā pa
 rare debemus . ut nō grauati / expeditius uigi
 lare possimus . Cogitatio quoq; mala pellatur
 ne male uigilantis oratio fiat. sicut legitur in pe
 ccatum . Sunt enim etiam ex maligno uigilie
 sicut ī puerbiis legitur. Ablatus est somnus ab
 oculis eorum. Non enim dormiunt inquit nisi
 male fecerint . Absint ab hoc conuentu ta
 les uigilie . Sit potius uigilantium pectus

clausum Dyabolo .aptum Christo . ut quem
labiis sonamus / corde teneamus . Tūc erūt ac
ceptabiles nostre uigilie . tunc pnoctatio saluta
ris . sicōpetenti diligentia & deuotione sincera;
ministerium nostrum diuinis obtutibus offe
ratur .

De Vestibus :

f Vsta tunica uestiaris . Vilis tunica contē
ptum seculi probet . ita dūtaxat ne anim⁹
tuus timeat / ne habitus sermoq; dissentiat . Nā
uestis ip̄a uilis & pulla aī tacentis inditium est .
Qui mobilibus uestiūtur : ī domib⁹ regū sūt .
Tales namq; uestes habeas qbus pella^t frig⁹
nō qbus uestita corpora nudent̄ . que nec sint
fatis mōde . nec sordide / & nulla diuersitate no
tabiles . q̄a nec affectate sordes / nec exq̄site mō
dicie cōueniunt Christiano . Sed hec nec hoc ip
sum tibi iactantiam generet . quod seculi iactā
tiam cōtemp̄sisti . nec cogitatio tacita subrepat .
ut quia forsā in auratis uestibus placere deli
sti . placere coneris ī sordidis . Nihil . n . ītulim⁹ ī
hunc mundum . nec auferre quid possumus .
At nūc plerosq; uideas / armaria stirpare uesti
bus . tunicas mutare quottidie . & tamē tineas
non posse superare . & qui religiosior est .

unū exerit uestimentum & plenis archis pan-
 nos trahit Inficiūt mēbrana colore purpureo
 aurū liquefcit in litteras, gēmis uestiūtur. & nu-
 dus ante fores eorū Christus emoritur. Pulla
 enim tunica minus cum humi iacuerit sordida
 tur. Sit cingulum laneū / tota simplicitate pu-
 rissimū. & quod possit astringere magis uesti-
 mēta q̄ sindere. Idē semp habitus. neglecta mō-
 dicies. inculta uestis. & cultus ipse sine cultu.
 Plumarū quoq; molities / iuuenilia mēbra nō
 foueat.

De laboribus manuum.

n Ec uacet mens uariis pturbationibus. q̄
 si pectori insederint / dominabūtur tui /
 & deducunt te ad delictum maximū. Facito ali-
 quid opis, ut semp te Dyabolus iueniat occupa-
 tum. Si Ap̄li habētes pōtatem de Euangelio
 uiuere laborant manibus suis / ne quē graua-
 rēt & aliis tribuebant refrigeria. quorū pro spi-
 ritualib⁹ debebāt metere carnalia / curtu i usus
 tuos successura nō p̄pares. Vel fiscellā texe iū-
 co. uel canistrum lentis flecte uiminibus. Sa-
 riatur humus. areole equo limite diuidantur.
 In quibus cū olerum iactata fuerit semina. uel
 plāte p̄ ordinem posite. aque ducant̄ irrigue.

Inferantur infructuose arbores uel gēmis uel
furculis .ut paruo post tēpore /laboris tui dul
cia poma decerpas .Apum fabricare auelaria.
ad qual te mittit Salomonis puerbia. Et mona
steriorum ordinem :ac egregiam disciplinam
in paruis disce corporibus . Taxantur & lina p
capiendis piscibus .Scribātur libri/ut & man⁹
opetur cibum / & aīa lectione saturetur. Nam
in desideriis est omīs otiosus . Egyptiorū mo
nasteria/hunc morem tenent .ut nullum abf
q; opere & labore suscipiant .non tam ppter ui
ctus necessaria .q̄ propter anime salutem . ne
uagetur pnitiolis cogitationibus .& instar for
nicantis . Hierusalem .omī trāseunti diuaricet
pedes suos. Hec idcirco tibi ab ope cessandum
ē .quia deo ppitio nulla re indiges .sed ideo cū
omibus laborandum ē . ut p occasionem opis
nihil aliud cogires .nisi quod ad dñm ptineat ser
uitutem /simpliciter loquar . Quāuis omēs cē
sum tuū in paupes distribueris . nihil ap̄ Chri
stum erit pretiosius :q̄ quod manibus tuis ip̄e
cōfeceris .Sudore enī et labore nimio ad uber
tatem fructuū puenimus.

De laude religionis / & inductione ad eam.

e Xtruis quidē monasteria . multus a te
 p insulas Dalmatie / sanctorū numerus
 sustentatur . sed melius faceres / si & ipse sanct⁹
 inter sanctos uiueres . Difficile imo impossibi
 le est . ut & pntibus quis . & futuris fruatur bo
 nis . ut & hic uentrem / & ibi mentem impleat
 & de delitiis transeat ad delicias . ut in utroq; se
 culo primus sit / & in terra & in celo appareat
 g^o osus Quod autē asseris melius eos facere . q
 utantur rebus suis / & paulatim fructus posse
 sionū paupibus diuidāt . q̄ illos q possessioni
 bus uenundatis / semel oīa largiant̄ . nō a me
 sed a domino respondebitur . Si uis pfectus es
 se / uade & cetera . Hec a suo studio monachi
 detrahendi sunt / linguis uipereis . & morsu se
 uissimo qbus argumētariis & dicis . Si omnes
 se clauserint & fuerint in solitudine / quis cele
 brabit ecclesias ? quis seculares hoīes lucri fatiet
 quis peccantes ad uirtutes poterit cohortari ?
 Hoc enim modo / si omēs tecum fatui sunt / sa
 piens esse quis poterit ? Si uirgines omēs fue
 rint / nuptie non erunt . interibit genus huma
 num . Sed rara est uirtus . nec a pluribus appe
 tit̄ . Et utinā hoc omnes essent : quod pauci sūt .

De quibus dicitur. Multi uocati, pauci uero electi. Ideo licet paruulus ex collo pendat nepos. licet sparsa crine. ac scissis uestibus / ubera quibus te nutrierat / mater ostendat. licet in limine pater iaceat. per calcatum prope patrem / siccis oculis ad uexillum crucis euolla. Pietatis genus est: in hac re esse crudelem. Gladium tenet hostis ut me pimat. & ego de matris lacrimis cogitabo. Delicatus es frater carissime / si hic uis gaudere cum seculo. & postea regnare cum Christo. Multa nos cogit facere affectus. & dum pro pingritudinem respicimus corporum. & corporis & anime offendimus creatorem. Qui amat patrem aut matrem super Christum non est deo dignus. Vnde discipulus ad sepulturam patris ire desiderans / Saluatoris prohibetur impio. Quam monachorum / dum patris matrisque miserentur suas animas perdidit. Super patre & matre pollui / nobis non licet. quanto magis super fratre. sororibus consobrinis. familia. & seruis. Genus regale & sacerdotale sumus. Illum attendamus patrem: qui nunquam moritur. & qui ideo uiuens mortuus est ut nos mortuos uiuificaret. Sola causa pietatis est: ubi nulla carnis notitia est. Honora patrem tuum, si te auero patre non

seperet tam diu scito sanguinis copulā / q̄ diu il
 le suū nouerit creatorē. Alioqn David p̄tinus
 tibi canet. Obluiscere populum tuū & domū
 patris tui / & cōcupiscet rex decorē tuum / qm̄
 ip̄e est dominus deus tuus. Grande p̄m̄ium
 obliti parentis. quia concupiscet rex decorem
 tuū. Solēt etnī miseri parentes & nō plene fidei
 Christiani deformes & aliquo mēbro debiles
 filios / quia dignos matrimonio nō inueniūt re
 ligioni tradere. Sed si tu p̄fectus esse desideras
 exi cum abraam de patria tua / & de cogitatione
 tua & p̄ge quo nescis. Et si habes substantiam
 uende & da pauperibus. si nō habes gr̄adi one
 re es liberatus. nudum Christum nudus seq̄
 re. Grande hoc difficile. sed magna sunt p̄mia
 Magis enim quilibet labor suscipitur. si añ ocu
 los p̄ponatur ip̄ius laboris utilitas. Sed & nauī
 gātibus longe / serenitatis sp̄e pollicetur nimis
 ualida & diuturna tempesta. Sectemur igit̄
 nos saltem mulierculas. sexus nos doceat ifir
 mior. Quāti diuitiis pariter & nobilitate pollē
 tes: nolo earum uocabula dicere ne adulari ui
 dear: relictis facultatibus: pignoribusq; contē
 ptis: hoc factum facile iudicarunt. quod tu pro
 prio putas timore difficile: Vnde hēto & i his

simplicitatem colūbe. ne cuiq̄ machineris dolos
& serpentis astutiam / ne aliorū supplāteris insi
diis . Non multum distat in uitio uel decipere
uel decipi posse Christianū . At illa tibi ad hoc
de uariis floribus lumē exornent. Coluber ad
bibendum ueiens ī aqua uenenū deponit / ne
eum uenenum / aqua concretum occidat . nu
dum hominē timet . caput tātum cellat suum:
quādo pcutitur ubi sciens mortem suā. Serpēs
q̄dem si calamo pcutiatur / moritur . si uero ite
rum pcutiatur confirmatur. hiemali tempore
infirmior efficitur / & absentibus deuicitur. Igi
tur ante hiemē circha se segetes colligit / ut illi es
cam p̄beant . Anguis q̄n lenuerit p̄dit aspectū
& si uoluerit redire ad iuuentutem / ieiunat q̄
draginta diebus ut laxetur pellis. & sic augustū
foramē p̄quirit . ut dum nititur inde exire / pel
lem senectutis dimittat . Pellicani cū suos a ser
pente filios mortuos inueniunt. Lugent & se
ac sua latera pcutiūt. & sanguine excusso ad cor
pora mortuorū sic reuiuiscunt. Aquila quoq̄
quādo senuerit : grauātur eius penne et oculi.
et querit fōtem et erigit pennas. et coligit in se
calorem et sic oculi ipsius sanātur. et in fontem
se intermergit . et ita ad iuuentutem reddit .

Multa in scripturis dicuntur que uidentur esse i-
 credibilia. & tamē uera sunt. Nil enim ibi dicas
 impossibile: ubi adest uirtus altissimi. Nil de
 humana fragilitate cogites, ubi plenitudo adest
 deitatis. Sed quid te ad iugum dñi / pñtis uite
 prouocare conor exemplis, cum nullum pene
 sciamus fuisse sanctorum, q̄ procellosum hui⁹
 temporis agonem / absq; tribulatione & tēpesta-
 te transierit. Sic & enim bellator uulneris dolo-
 rem aut contēnit aut nescit: dum uiuacitatis sē-
 sibus solam uidetur cogitare uictoriā. Et q̄hie-
 mis tempore uadit ad balnea / prius asp̄itatem
 frigoris / nudus patiēter excipit / quia eum fu-
 tura calefactio consolatur. Oīumq; fere creatu-
 rarum / difficile exultatio aliqua nisi merore p̄-
 eunte succedit. Sit ergo tanta in nobis futuro-
 rū fides: ut admodmodum nō sentiamus: nos
 illa sustinere: que patimur, sed ea potius arbi-
 tremur nos obtinere que credimus. Quanta
 aut apud deum merces, si in pñti hoīes p̄tium
 nō sperarent? Quātis sudoribus hereditas cas-
 sa expetit? Minori pretio margarita Christi
 enim poterit. Finis militie tue erit regnum nō
 terre & tēporis, sed eternitatis & celi. Nihil est
 filii quod possit aut debeat preferri ei: q̄ ē uerū

dominus & uerus pater / & impator eternus .
Cui enī recti⁹ nostrā uitam impēdimus / quā
illi a quo eā accepimus / & cui eā usq; ad finez
debemus . qā ip̄ius beneficio uiuimus . Vnde
si maluerimus magis cesari militare q̄ Christo
postea nō ad Christum . sed ad gehēnā transfe
rimur . Igitur nec affectum / nec patriā / nec ho
norē . nec diuitias deo p̄ferre debemus . qā scri
ptum est . Preterit huius mūdi figura . & qui
hunc mūdum dilexerit / cū mundo pibunt . Illi
ergo militemus / qui militātibus sibi gloriam
uite eterne / honorem regni celestis : diuitias
hereditatis sue & diuine cognitionis consortiū
phenne largit̄ . Nā nullus rex terrenus / totius
terre dominus . Christus aut̄ totius mūdi rex
ē . quia oīa p̄ Christum facta sunt . Et qā regnū
celorum uim patitur : & uiolenti rapiunt illud
talis uiolentia deo grata est . que neminē cōcu
tit . nullius damno inicitur . In hanc rapinā ma
nus tuas mitte . que crimen nō habet / & cōfert
salutem . Solitudines enim nostre carnales :
q̄to cariores sunt : tanto plus nō discrutiant &
fatigant . Ac proinde nūq̄ in carnalibus affectio
nibus ita requiescat animus ut cruciatu careat .
dum necessitudines suas aut bonas amet : cum

amittendi metu .aut malas odit / cum admittē
 di uoto. In utroq; sustinendis miseris semper
 obnoxius est. Cōmuta igitur in melius uitam
 tuā .ut eterno deo incipias militare / & deum
 habeas p̄tēctorem .Sunt tamen multi qui nō
 metu penarū sed benedictionū & repromissio
 nū desiderio ueniunt ad salutem .Nihil enim
 est dignius q̄ ut homo sit auctoris imitator . &
 secundū proprie facultatis diuini sit operis exe
 cutor .Nam qui edere uult nucleum / oportet
 ut frangat nucem .Alias enī rectius fuerat :ho
 minē subisse coniugium / & ambulasse per pla
 na :q̄ ad altiora tendentem :improfundum in
 ferni cadere .

De adulatione & detractione uitandis . & pi
 culis huius uite .

n On credas laudatoribus tuis . imo irri
 sioribus aurem nō libenter accōmodes .
 Omnis falsa predicatio sectatur lucra : & glori
 am querit humanā : ut per gloriam nascantur
 compendia .Laudent te esurientiū uiscera . nō
 ructantium opulenta cōuiuia . Addulator q̄p
 pe blandus inimicus ē .Naturali ducimur ma
 lo :si adulatoribus nostris libenter fauemus .

Quāq̄ nos respondeamus indignos & calidos
rubor ora pfundat. tamē ad laudem summā in
trinsecus letatur aīa. Sed ueritas angulos non
amat. nec querit susurrones. Laus quippe iu
stos cruciat / iniquos exaltat s; iustos dū cruci
at purgat iniquos dum letificat reprobos mō
strat. Nulli detrahat. nec in eo te sanctū putes
si ceteros lateres. Accusamus sepe qd̄ facimus
& contra nos metīpos disertī in nostra uitia in
uehimur muti de eloquētibus iudicantes. Nū
q̄ ego huiuscemodi homībus appliceris. ne de
clines cor tuum in uerba malitie / & audias. Se
dens aduersus fratrem tuū loquebaris. & ad
uersus filium matris tue ponebas scandalum
Et aptius in ecclesiasticē. Sicut mordet serpens
ī silentio. sic qui fratri suo in occulto detrahit.
Sed dicis. Ip̄e. nō detraho. sed aliis loquētibus
quid facere possim? Ad excusandas excusatio
nes ī peccatis ista pretēdimus. Christus arte
nō illuditur. Nequaq̄ mea. sed Apl̄i s̄ntia est.
Nolite errare : deus nō irridetur. ille in corde
nos uidemus in fatie. Salomō loquitur in pro
uerbiis. Ventus aquilo. dissipat nubes. & uult?
tristis linguas detrahentium. Sicut enim sagit
ta. si mittatur contra duram materiam / nōnū

quam in mitentē reuertitur / & uulnerat
 uulnerātem .iuxta illud .Facti sunt mihi in ar
 cum paruū .& alibi .Qui mittit ī altum lapidē
 recidit in caput eius .Ita detractor cū tristem ui
 derit fatiem audientis . imo ne audientis qui
 dem / sed obturantis aures suas / ne audiat
 iuditiū sanguinis .illico conticescit .pallet uul
 tus .herent labia .salua ficcatur . Vnde idē uir
 sapiens / cū detractoribus inquit / nō cōmiscea
 ris . quonīā repēte ueniet p̄ditio eorum . & rui
 nā utriusq; quis nouitur . tam .s. eius qui loq
 tur / quā illius qui audi loquētem . Et Thimo
 theo dicitur / aduersus p̄sbiterū accusationem
 cito ne receperis . peccantem autē coram omni
 bus argue / ut ceteri metū habeant . Non est fa
 cile de p̄fecta etate credēdum . quā & uita prete
 rita defendit . & honorat uocabulū dignitatis . Si
 me igitur uis corrigi delinquētem / aperte incre
 pa . tantum ne occulte me mordeas . Corripiet
 me iustus in misericordia & increpabit me ole
 um aut peccatoris nō pinguet caput meū . Nā
 īcompatione duorū malorum leuius malū est .
 apte peccare / q̄ simulare & fingere sanctitatem
 Quid uulneribus tuis p̄dest / si & ego fuero
 uulneratus; An solatiū p̄cussi ē / amicū secū

uidere moriētem ? Quid enim mihi pdest / si
aliis mala mea referas ? si me nesciēte peccatis
meis / imo detractionibus tuis aliū uulneres ?
q̄i nulli alteri dixeris ? Hoc est nō me emēda
re / sed uitio tuo satisfacere . Precepit enī domi
nus peccantes ī nos argui debere secreto / uel
adhibito teste . & si audire noluerint / referri ad
ecc̄liam . habētēsq; in malū ptinaces . quasi Eth
nicos & publicanos . Nā ingenia liberaliter edu
cata facilius uerecūdia / q̄ metus supat & quos
tormēta nō uicūt : iterdū uicit pudor . licet mul
to melius ē timore penarū emēdare peccata : q̄
spe p̄sperorū diuine subiaccere s̄ntie . Qui enī
nō senferit deū p̄ beneficia . sentiat p̄ supplitia .
Ceterū grāde peccatum ē odisse corripiente : ma
xīe si te nō odio : s; amore corripiat . Cōtra nos
aūt omīs cōsonat chorus & latrāt uniuersa sub
sellia : iungūtur nostri ordīs q̄ & rodūtur & ro
dunt . aduersus nos loquaces : pro se muti . q̄i
īpī aliud sint q̄ monachi : & non qcquid ī mona
chos dicitur redūdet ī olericos . q̄ patres sunt
monachorum . Detrimētum pecoris . pastoris
ignominia est . Sicut regione illius monachi : ui
ta laudanda est q̄ uenerationi habet sacerdotes
Christi . & nō detrahit gradū : p̄ quē factus ē

Christianus . Nam quado & inimicis p̄bemul
 bñficia ip̄orum malitiā boitate nostra supam?
 & molimus duritiem : & iratū animū ad beni
 uolētiā flectimus . Sed nec ille absq; iuidie ī
 festatione esse potuit / qui soli deo placere ge
 stierit . Inuidia enī nō tam humanas amicitias
 q̄ solam iustitiam p̄sequitur . Qui inuidus ē
 aliena felicitate torquet . qm̄ uirtus semp inui
 die patet . Difficile quoq; euadit obprobria : cui
 ē amica iustitia . Imo si quis pie uiuere uolue
 rit : iniqui protinus irrisione blasphemāt . Hec
 quoq; consuetudo est detrahentis : ut malum
 suū semper uelit negando geminare . & dicere
 se aut nō fecisse quod fecit . aut bono opatum
 esse zelo . Nimirum ergo : si cōtra me paruum
 homūculū imundi sues gruuiant : & pedibus
 margaritas conculcēt . meq; procul ab urbibus
 foro litibus turbisq; remotum : sicq; latentem
 repperit iuidia . Tantū enī me diligūt heretici :
 quod sine me esse non possūt . Omittā p̄sonas
 Rebus tm̄ & criminibus ē respondēdū . Nil ca
 use p̄dest maledicētibus maledicere : & aduer
 sarios taliōe mordere . cum p̄ceptum sit malū p̄
 malo nō reddi . ūde nō de aduersario uictoriā :

sed contra mēdatiū querimus ueritatem . Sed
nec timeamus odia subire quorūdam . nō enim
debemus hoībus sed deo . At scitote me nūq̄ he
reticis pepcisse . sed oī studio pegisse : ut hostes
ecclesie mei fierent hostes . Vnde meā iniuriā
patiēter tulli . īpietatem contra deū ferre nō po
tui . Latrāt canes pro dominis suis . & tu me nō
uis latrare p̄ Christo . Sed falsus rumor cito
opprimitur . & uita posterior iudicat de priore
Fieri q̄dem nō pōt ut absq̄ morsu hominū : ui
te huius curricula quis p̄trāseat . Malorū enī so
latium ē : bonos carpere . dū peccātiū multitu
dine : putāt culpam minui peccatorū . Sed tamē
cito ignis stipule conquiescit . & exundās flam
ma deficientibus nutrimētis : paulatī emoritur
Nā si anno p̄terito fama mentita est . aut si cer
te uep̄ dixit . cesset uitiū . cessabit & rumor . Pri
ma nāq̄ uirtus monachi ē cōtemnere hominū
uitia . Igitur nō timeo hominū iuditiū hiturus
iudicem meū . Cupiunt enim uicini : non suā
s; alienā discutere uitā . S; q̄ amicus est : ēt pra
ua recta iudicat . Inuenti enī sunt scioli tantū ad
detrahēdum . qui eo se doctos ostentare uelit .
si cunctorū uitā lacerēt . Sed nihil deo clausū ē .

& tenebre lucent apud deum. Fuge tam̄ & tu
 in qbus potest male cōuersationis esse suspitio
 Nec paratum habeas illud sufficit mihi consciē
 tia mea .nō curo quid de me loquātur homiēs
 Et certe Apostolus ꝓuidebat bona nō solū co
 ram deo / sed etiam coram homibus . ne ꝓ illū
 nomen dei blasphemaretur in gentibus. Nec
 uolebat se iudicari ab infideli consciētia . Si scā
 dalizat inquit esca fratrem in eternum carnes
 nō manducabo. Tolle igitur occasionem uolē
 tibus occasionem . Nam castigare uidetur aliū
 si quis ab eius cōuersatiōe dissentit . Sic & nos
 in ista ꝓuicia edificato Monasterio & diuerso
 rio ꝓpe structo ne forte & modo Ioseph cum
 maria Bethleē ueniens nō iueniat hospitium .
 Tantis de toto orbe confluētibus turbis obrui
 mur monachorum / ut nec ceptum opus dese
 rere / nec supra uires ferre ualeamus . Vnde
 quia pene nobis illud de Enangelio contigit :
 ut future turris non ante computaremus ipen
 sas / compulsi sumus fratrem Paulianum ad
 patriam mittere / & semiruptas uillulas que
 Barbarorum manus effugerunt & pentum
 comunium cineres uēderet . ne ceptū sanctorū

ministeriū deserentes. rīsum maledicis & emu-
lis p̄beamus. Vnde om̄ia plena piculis. omnia
plena sunt laqueis. Incitant cupiditates. infidiā
tur illecebre. blādiūtur lucra. damna deterrēt.
Amare sunt obloquētium lingue: nec semper
ueracia sunt ora laudātiū. Inde seuit odiū hinc
decipit offitium. Et facilius est: uitare discordē
q̄ declinare fallatē. Silua succrescit: ut postea
recidatur. Ideo ager seritur: ut metatur. lā ple-
nus ē orbis. terra nos nō capit. Quotridie bel-
la secant. morbi subtrahūt. naufragia absorbēt
& nihilominus detrahimus & ligamus. Vides
quoq; in ecclesia imperitissimos quosq; flore.
& quia nutrierūt frontibus audaciam & uolu-
bilitatem lingue consecuti sunt: dum nō recogi-
tant: quid loquantur: prudentes se & eruditos
arbitrātur maxime si uulgi fauorem habuerit
qui magis dictis leuioribus commouentur. Et
ecōtrario: uides eruditum uirū latere in obscu-
ro & p̄secutiones pati. & nō solum in populo
gratiam nō habere. sed inopia & egestate tabe-
scere. Hec autem fiunt: quia nō est in p̄nī me-
ritorum retributio. sed in futuro.

De iuramento & uindicta & meditatio & stultiloquio prohibendis.

Id est Ixisti enim / ni fallor / iure te mala malis reddere / & cū iurātibz iurare debere .
 quia aliquādo iurauit dñs / aut mala malis restituit . Scio primū non omīa nobis cōuenire seruis . que domino conueniunt . ne in compatione famulorum domini uideatur iniuria . Alioquin forsitan reclamare incipimus . cur nō euirginibus / sed de aliis mulieribus generamur ? aut cur mortui nostri die tertia nō resurgunt ? Iurauit scio sepe dominus qui nos iurare prohibuit . Nec statim ex hoc temere blasphemare debemus quod alios uetuerit . quod dominus ipse fatiebat . quia dici nobis pōt . iurauit dominus . quasi dñs . quem iurare nemo prohibeat . Nobis quasi seruis iurare nō licet . q̄ domini nostri lege iurare uetamur . Verum ne ī eius exemplo scandalum patiamur . ex quo tempore nos iurare noluit . nec ipse iurauit . Et qualiter de iuramenti causa breui sermone satisfactum est . Ita etiam ad uindictę negotium / hunc eundem sensum facile p̄spicis posse sufficere . Quia aliud est nūc tempus gratie ī quo plenitudo p̄fectiois adueit . aliud fuit legis

aliud pphetarum dicente domino . Audistis
quia dictum est antiqs ne occiderent . Ego aut
pfectiora precipio . que in ordine Euangelii di
gesta suo loco lector inueniet . Ex quo enim fi
lius dei filius hominis factus est . ex quo uetus
fermentum Iudaice traditionis est factum no
ua conspersio . ex quo agnus nō in figura . sed
in ueritate comedit̄ ex quo secūdam Apосто
lū uetera trāsierunt & facta sunt omia noua . ex
quo iussū ē imaginē terreni hoīs deponere .
& assumere formā celestis . ex quo cū mortui
uiuimus ex eo uirtutibus conlurreximus in
Christo Iurare ergo nō discas . mētiri sacrilegi
um putes . Ammonēdi itaq; sunt oēs : ut diligē
ter caueāt piuriū : nō solū in altari : seu sanctorū
reliquiis . sed etiā in cō loquella . Omne enim
quod nō edificat audientes . in piculum loquēti
um uertitur . Veritas quidem claudi & ligari
potest . uinci nō pōt . que & suorū paucitate cō
tenta est . & multitudie hostium nō terretur .
Possunt tamē homies : quis iusti aliqua simu
lare p tempore ob suā aliorūq; salutē . Cōside
remus ergo quid loquamur . quia pro oī uer
bo otioso reddituri sumus rōnem ī die iudicii .

rationem in die iudicii. Verbum quidē otiosū est quod sine utilitate dicentis & audiētis pfer tur. Stultiloquium autem extimo nō illoꝝ tā tum qui aliqua turpia narrāt ut risum moueāt & fatuitate simulata magis illudant illis / quibꝰ placere desiderant : sed etiam illorum / qui sapientes seculi putantur . & de rebus phisicis disputantes dicunt se harenas littorum guttas oceani / & celorum spatium / terreꝝ punctū liq do comprehendisse .

De patientia et reconciliatione ac mortuis nō lugendis .

h Vnc iam nobis de patientia / & eius bonis loquēdū est . Est igitur patientia oīum iniuriarum & passionum tollerantia . & expectationū oīum sine precitatione sufferentia . quam si quis intellexerit & habuerit contraria uite grauiā baiulat / bona omnia cōtinet . Sororem hēt spem . & affines eius sunt res bone omnes . Patitur enim libenter quia sperat . & sperāda tollerat . Impatienter enī fertur / quod non speratur . Oī autē uirtute patiētia pferit . qđ spe p eūte dinoscit . aut si spes fructꝰ patiētie subsequit .

Hac matre gaudet fide . gubernaculum ha
hēt deum . conciam . genus . & p̄p̄inquitatem
Inde gloriosi dei testes efficiuntur : dum fide
pleni : dum dei timore solliciti : dum cōtinentie
discipuli . dum filii spei duce sapientia repiunt̄
deinde choeredes Christi . dū illū usq; ad mor
tem patientie uirtutibus imitantur . Vnde tu
passus iniuriam taceas iram uince patientia.
Sāctus enim amor ipatientiam nō habet . Mā
suetudo namq; nulla passione turbatur . & spe
tialiter ira & furore nō rumpitur . quā qui hūe
rit beatitudinem cōsequetur : dñi uoce p̄missā
ut terram possideat . i. impet : & dominet̄ cor
pori suo . Nulla enim res ita inebriat . ut animi
turbatio . Est tristitia que ducit ad mortem . &
hec abhomināda tristitia ē . Est quidē ira : que
iustitiam dei nō opatur . & furori p̄xima men
tis sue impotem facit . in tantū ut labia tremāt
dentes concrepent . uultus quoq; pallore mu
tetur . Animi uero leticia interdū dolores cor
poris mitigat . Quod si ad egrotationem corpo
ris accedat egritudo animi duplicatur infirmi
tas . Dicit quoq; Apostolus : sol nō occidat su
piracūdiam nostram . Quid agemus in die iu
ditii : super quorū ira nō unius diei . sed tantorū

ī uolatilibus nō apparuit nisi ī columba ppter
 simplicitatem . in quadrupedibus ī oue/pp mā
 suetudinem . Illud quoq; tibi uitandū est cau
 tius ne uanegrie ardore capiaris . Cū facis heli
 molinam / deus solus uideat / cū ieiunas / leta
 sit faties tua . Nec ad te obuia p̄tereuntiū tur
 ba consistat ut digito demonstreris . Nec satis
 religiosus uelis uideri . & ne plus humilis q̄ ne
 cesse est . nec gloriam fugiēdo queras Plures
 enim paupertatis misericordie ac ieiunii arbitres
 declinantes / in hoc ip̄o placere cupiūt . qđ pla
 cere contēnunt . Et mix̄ in modū / laus dum
 uitatur appetitur . Ceteris pturbationibus qui
 bus mēs hominis gaudet & egrescit . sperat &
 metuit . plures inuenio extraneos . hoc uitio pa
 uci admodū sunt qui caruerūt . Igitur nō que
 ras gloriam . & cum ingloriosus fueris non do
 lebis . Qui enim uerba increpātis humiliter re
 cipit / iam p̄pinquā ueniam habet reatus / qnē
 gessit . Grauius est enim p̄ficere malū / q̄ face
 re . Non ē tante uirtutis / ab aliis factam iniuri
 am sustinere . q̄ gratie domini est : placidū : mi
 tē : ac tranquillū : iniuriam facere non posse .
 Neq; uero te moneo / ne de delitiis glorieris .
 ne de generis nobilitate te iactes . nec te ceteris

p̄feras . Scio humilitatem tuam: scitote ex affectu dicere . Domine nō ē exaltatum cor meuz; neq; elatisunt oculi mei . Stultissimū quippe ē docere quod nouerit ille quē doceas . Vox ex industria quasi confecta ieiuniis / tenuis non sit & deficiens . Sunt quippe nōnulli exterminātes facies suas ut appareant homībus ieiunantes . qui statim ut aliquem uiderit ingemiscūt . dimittūt sup̄cilium . & operta facie uix unum oculum librāt ad uidendum . Vestis pulla . Cingulum sacceum : & sordidis manibus pedibusque . uenter solus / q̄a uideri nō potest / estuat cibo . His quotidie psalmus ille cantat̄ . Deus dissipauit ossa hominum / si placentium . Tristitiam simulāt . & quasi longa ieiunia furtiuis noctium cibus p̄trahunt . Pudet reliqua dicere ne uidear iuehi potius q̄ monere . Omīa hec argumēta sunt Diaboli . Imitare igitur eum potius : cuius pallor ex ieiuniis & helimosine ī pauperes . obsequium ī seruos dei . humilitas cordis & uestium : ac in cūctis sermo moderatus . Trade quoq; te illi cuius sermo & habitus & incessus doctrina uirtutum est . Non coturna tam affectes eloquentiam : nec more puerorū argutas sententiolas in clausulis strues . Hec p̄

teriēs tetigi .ut eruditis cōtētus auribus / nō ma
 gope cures / quod iperitorū deigenio tuo ru
 musculi iactitent .sed pphetarum quottidie me
 dulas bibas .Quod si patricii generis inter mo
 nachos esse cepisti .nō sit tibi timoris .sed huil
 litatis occasio .ut imiteris filium homīs / qui nō
 uenit ministrari /sed ministrare .Nam quāto
 humilior /tanto sublimior es .Lucet margarita
 in sordibus .Quantūcunq; enim te deieceris
 humilior / xpo nō eris .Ideo q̄q̄ mihi multorū
 sim consci⁹ peccatorum .& quottidie in orōni
 bus flexis genibus loquar .Delicta iuuentutis
 mee ne memineris . Tamē sciens dictū ab Apo
 stolo .ne inflatus supbia incidat in iuditiū Dia
 boli .Et alio loco scriptum est . Superbis deus
 resistit .humilibus autem dat gratiā .Nihil ita a
 pueritia uitare conatus sum / quā tumentem
 animum & erectā ceruicem dei / contra se odia
 prouocātem .Noui enim magistrum dominū
 & deum meum in carnis humilitate dixisse .
 Discite a me quia mitis sum & humilis corde
 Et ante per os Dauid cecinisse Memēto domi
 ne dauit / & oīs māsuētudinis eius .Et in alio lo
 co legimus .Ante gloriam humiliatur cor uiri
 & ante ruīnam eleuatur .Nihil enim ut crebro

diximus tam periculosum est q̄ glorie cupiditas & iactantia & tumens animus consciētia uirtutum . Idcirco plus ē animū deposuisse q̄ cultuz . Difficilius arrogantia /q̄ auro caremus & gēmis . Nihil itaq; prodest uile paliolum . furua tunica . corporis illu uies . simulata paupertas . si nomīs dignitatem operibus destruas . si inter sordes & inopias peccata non caueas . Fidele namq; testimoniū est /si non habet causas metuendi . Cui enim plus creditur plus ab eo exigitur . Potentes potenter tormenta patienter . Nec sibi quisquam de corporis tantūmodo castitate supplaudat : cum etiam cōuiciū in fratrem homicidii sit reatus . Cadit quidem mundus . & ceruis erecta nō flectitur . Pereunt diuuitie . & nequaquā cessat avaritia . Congregare q̄ multa festinant . que rursus ab aliis occupentur .

De humilitate Christi quā Imitari debemus.

Christus baptizatur a seruo . & a deo filius appellatur . Inter publicanos meretrices & peccatores ad lauacrum uēit . & sanctior est baptista suo . Qui de celo uenit in uterum de utero in presepe . de presepe in crucem . de

cruce in sepulchrum . de sepulchro ad inferos .
 de inferis uictor remeavit ad celos . Imitemur
 ergo saluatorē nostrum . quia ipse mitis & humi-
 lis pastor . agnus & aries appellatur . q̄ pro no-
 bis imolatus est . qui ab Isaac cornibus tenetur
 insentibus . ex quo nil hac humilitate sublimi⁹
 Qui bethleem in hoc paruo foramine / celorum
 conditor natus est . Hic in uolus pannis . hic ui-
 sus a pastoribus . hic monstratus a stella . hici
 adoratus amagis . In baptismo xp̄i humilitas :
 nostra sublimitas . illius crux / nostra uictoria
 illius patibulum / noster triumphus est . Cum
 igitur lauacrum & crucis signū in frōtibus De-
 mon inspexerit contremiscit . Qui aurea Capi-
 tolia nō timent . crucem timent . q̄ cōtemnūt sce-
 ptra regalia & dapes Christianorum & purpu-
 ras Cesarum . sordes tamē & ieiunia p̄timefcūt
 Iubet enī Christus ne quis discipulorum dicat .
 quod ipse est Christus . Mira ratio . nō uult pre-
 dicari / qui gaudet intelligi . agnosci amat & odit
 ostendi . magis uult se inuentum esse q̄ p̄ditū .
 ut uirtus sua illum . nō fauor manifestaret alie-
 nus . Que autem maior potest esse clementia
 q̄ ut filius dei hominis filius nasceretur : decem
 mensium fastidia sustineret : partus expectaret

inuolueretur pannis : subiceretur parentibus
per singulos adoleret etates : & post contume-
lias uocum alapas & flagella / crucis quoq; pro
nobis fieret maledictum : ut nos amaledicto le-
gis absolueret : patri factus obediens usq; ad
mortem . ut id opere cōpleret / quod ante ex p-
sona mediatoris fuerat deprecatus . dicens . Pater
uolo / ut quomodo ego & tu unū sumus . ita
& isti nobis unum sint . Ergo quia ad hoc uene-
rat . ut quod erat impossibile legi . quia nemo
iustificabitur in effabili misericordia uinceret .
publicanos & peccatores ad penitentiā puoca-
bat . Vnde nouum & mirabile est apud nos .
Deus solus petens se amat . solus irascitur nisi
petatur . Illo enim tempore quo supplicia me-
rebamur / deus argumentum saluationis ostē-
dit . ut intelligere possemus / quātum ualeret
prestare non lesus . qui tantum donaret irat^o .
Amemus & nos Christum . & eius queram^o
amplexus . & facile uidebitur esse omne diffi-
le . breuia putabimus uniuersa / que longa sūt .
Quodq; beata dei dei genitrix a filio suo nō di-
dit celos fabricare / angelos creare . mira dei
tatis insignia operari . sed tantum humiliari . ce-
terarumq; uirtutum documenta itra humilita

tis custodiam aggregare.

De iustitia.

s Ed iam de iustitia differamus. q̄ est singularum reruz & p̄sonarum equissima distributio quam quis obtinens . & cui adherens uitam suam disposite / & sine turbatione conseruat. Custodit in om̄ibus equitatem. scit quid debeat. qd sanctis & coequalibus reddat quid nō deneget p̄tatibus seculi . quid sibi retineat . quid proximo competat . quid alienis concedat / aut cōgruit. Iustum est enī deum colere & diligere ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute . sanctos & coequales honorare tributa impendere p̄tatibus . superbum nō esse sed magis mitē et humilem p̄ximos tam q̄ se diligere . alienos & inimicos non persequi odio / sed amare . subiectum esse prioribus uel etate maioribus. Quia & dominus cum esset omnium dominus a Iohanne / qui maior est ī natis mulierum . quia prior ab illo in natiuitate hominū erat . baptizatur . & sic ad impleri omnē iustitiam protestatur . Ex hac misericordia nascitur obsequium deificum generatur . In his omnibus quisquis inuenitur / non ī merito in Christo dicitur permanere . quoniā hec

om̄ia ip̄e Christus est . Paulus nos gloriosus
informat & instruit de Christo dicē Qui ē no
bis adeo iustitia & sanctificatio & redemptio .
Item alio loco . Qui ē misericordia & pax & di
lectio . quā greci agapen uocant . Iniquus eni;
si sequatur iustitiam /negat iniquitatē . Stultus
si cōfiteatur dei sapientiā /negat stultitiā . Q d
q; sapientia . fortitudo . tempantia . & castitas . so
lum prodest habentibus . iustitia uero aliis etiā
miseris prodest . que patrem uel fratrem non
nouit /sed nouit ueritatem . p̄sonam nō accepit
sed deū imitatur Discite ergo benefacere . Vir
tus enim discenda ē . Nec nature tantū bonuz
sufficit ad iustitiam /nisi quis erudiatur cōgru
is disciplinis . Discenda ergo iustia & magistero
rū sapientie terenda sunt limina . Secularis aut̄
iudex /acceptis muneribus cōdemnat infontes
& rerum liberat . quod interdum de eccl̄ie pri
cipibus dici pōt . quod p̄pter munera lacerent
legem /& nō p̄ducant iudicium ad finem .

De Fide spe & timore .

e St autē fides /ut iquit Ap̄tus . substātia
reꝝ quas speramus . & iudex reꝝ quas
non uidemus . Credere & fidere quis debet .

qd' deus ea que promisit / potens ē / & adimplere
 & spem suam in futurum transferre . & tunc
 fide plena poterit ad ea que promissa sunt facil
 lime puenire . Nec uobis inuisibilia ante ocu
 los poit : Ad hāc igressi & Diaboli & pōtatū h^o
 mūdi / et harum tenebrarū uniuersa discernim^o
 deo cum fiducia pximamus . Credere enīz et
 sperare necesse ē que deus iussit . et que Diabo
 lus reseruerat abnegamus . Fidem spes sequit^r
 Itaq; de ipa loquamur . Est igitur spes expecta
 tiorerum omnium futurarum . qua saluamur
 Paulo scribente Apostolo . spe enim saluati su
 mus . Spes autem que uidetur / non ē spes .
 Quis autem sperat quod uidetur ? Si autem
 quod non uidemus speramus p patientiam ex
 pectamus . hec in se habet timorē . non illum di
 co / cuius obliuisci / et quem foras debet mitte
 re / quisquis in fide uiuit . sed qui unus ē de spi
 ritibus / quibus repletur . Iesus . Sicut isaias te
 statur . Exiet uirgam de radice Iesse . et flos de
 radice eius ascendet . et requiescet super
 eum spiritus sapientie et intellectus . spiri
 tus consilii et fortitudinis . spiritus scientie et
 pietatis / et repleuit eum spiritus timoris dñi .

Illud spiritum quē Dauid canit dicens , Time
te dominum iusti eius . Vnde & beati effitun
tur eodem protestante & dicente . Beatus uir
qui timet dominum . Illum dicit timorē / qui ca
stus est & pudicus / quoniā timor dñi castus ī
quit Dauid / permanet in seculū seculi . Ergo
triplex ē timor / unius appetendus / & alius fu
giendus . Est igitur timor appetendus / āmoni
tio et custodia rerum omniū / quas credimus
aut speramus . et metuamus illum / quia fortē
iudicē credimus . Vera nāq; uita ē : deū nosse : ti
mere eius potētiā . amare pietatē . Timor nāq;
uirtutū ē custos . securitas ad lapsū facilis . Si pa
uorē hūeris sollicitus eris . et si sollicitus fueris
leo ī caulas oīuz tuarū itrare nō poterit . Q d' ad
p̄positos ecclīay uel ad aīe custodiā ptinet . qui
caut⁹ ē et timidus : pōt ad t̄ps uitare peccata . qui
securus ē de iustitia repugnat deo . illius auxi
lio destitutus : insidiis hostiū patet . Nūq̄ tuta est
humana fragilitas . et q̄to uirtutibus crescimus
tanto magis timere debemus : ne de sublimib⁹
corruamus . Si iuxta ecclesiastē radix sapiētie
ē timere deū . fructus sapientie quis ē nisi uide
re deum ? Bonū autem diligit . qui nō iuitus :
aut necessitate : aut legum metu facit bonum :

sed idcirco quia bonum est / & ut mercedē bo
ni operis habeat.

De Caritate & pace .

a **D** caritatem nūc transitum fatiamus. q̄a
omībus maior est . Inter cetera sic fateſ
Paulus . Manent autem tria hec / fides / spes /
dilectio / sed maior his dilectio ē . Est ergo di
lectio uinculum animorū . casta sincera & sine
emulatione . Caritas / cōsumatio oīum manda
torum . breuis omnium peccatori quā quis cū
habuerit omīa habet . sine hac in aliis remanet ī
perfectus . Et ut cognoscat nostra prudentia :
q̄tum caritas ualeat . Legimus responsum do
mini in euangelio dicentis . qui cum interroga
retur sic ait . Diliges dominum deum tuū ex
toto corde tuo . & ex tota anima tua . & ex to
ta uirtute tua . & diliges proximū tuum tamq̄
te . In his duobus p̄ceptis tota lex pendet & p̄
phete . Vides ī hac sola / uniuersa legis cauta p̄
dere . Vere quisquis hāc hēt / iam deus & dei fi
lius dici pōt . Ex hac sola deo poterit similis esse
Considera . Qui dñm diligit / nūquid sp̄at ? nun
qd̄ timet ? nūquid fidit Nō Sed tantum diligit .
Deus inquit Paulus cū dilexisset mūdū / misit
unicū filium suū in similitudinē carnis peccati .

ut de peccato condempnaret peccatum ī carne.
Qui p̄ponit eam nobis rebus om̄ibus dicens
Et si locutus fuero linguis hominū & angelorū
caritatem nō habeam / factus sum eramētum
tiniens aut cymbalum concrepans. Et si habue
ro p̄phetiam / & cognouero omnia misteria &
omnē scientiam / & si habuero fidem / ita ut mō
tes transferā . & si distribuero om̄ia mea in ci
bos paupum . & si tradidero corpus meum ita
ut ardeam . caritatem autē non habeam . nihil
sum . Caritas magnamina ē . Caritas beuigna ē
Caritas nō emulatur . non inflatur . nō agit p̄
peram . non irritatur . nō confundit . nō querit
que sua sunt . nō cogitat malum . nō gaudet su
per iniustitiam . gaudet autem ueritati . omnia
sustinet oīa credit . omnia sperat . Caritas nunq̄
excidit . Nihil enī amātibus durū ē . Nullus ē
difficilis cupientibus labor . Solus tñ ille amor
labor p̄babilis est . qui deo & uirtutibus anime
coaptatur . Nihil ē enim quod nō tolleret / qui
p̄fecte diligit . Qui autem clemētiā non habet
nec indutus ē uiscera misericordie & lacrimarū
quis spiritualis sit / non ad impleuit legem xp̄i
Vnde legitur qđ beatus Iohānes euāgelista cū
Ephesi senex uix iter discipulorū man⁹ deferret

nihil aliud p̄ singulas solebat proferre collectas
 nisi filioli diligite alterutrum . Discipulus autē
 petētibus / quare semper id diceret / respondit
 Quia preceptum domini est . & si fiat solum
 sufficit . Sed & obsecro te . ne amicum / qui diu
 queritur . uix inuenietur . difficile seruatur .
 pariter cum oculis mens amittat . nam amicitia
 que desinere potest / nūquā uera fuit . Vera
 namq; amicitia / nullo liuore sotiata / in quan
 to augetur numero / tanto crescit & robore .
 Declina igitur a malo & fac bonū . quere pacem
 & persequere eam . Nisi oderimus malum / bo
 num amare nō possumus . Quin potius fatiē
 dum ē bonum / ut declinemus a malo . Pax q̄
 rēda ē / ut fugiamus bella . Nec sufficit eā q̄re
 re / nisi iuentā fugiētēq; oī studio p̄sequimur
 que exupat omē sensum . in qua habitatio dei
 ē : dicente p̄pheta . Et factus est in pace locus
 eius . Inferius itaq; inter fratres diuidit . Quid
 quid ergo separat fratres inferius est dicēdus .
 Concordia enim parue res crescunt . sic & dis
 cordia maxime dilabuntur . Pulchre igitur per
 secutio pacis dicitur iuxta illud Apostoli . hospi
 talitatem p̄sequētes . Ut nō leui citatoq; sermōe
 & ut ita loquar / sūmis labiis / hospites iuitem^o

sed toto mentis ardore teneamus, quasi auferētes secum de lucro nostro atq; cōpendio.

De Infirmis & paupibus recreādis .

s Iquis ceperit egrotarē trāsferatur ad exsedram lautiorē & tanto senum ministerio confoueatur . ut nec delicias urbiū . nec matris querat affectū . Nec liceat dicere cuiq; . tunicam & sagū / textaq; iuncis strata non habeo . Itaq; iconomus uniuersa moderetur / ut nemo quid postulet . nemo debeat . Seruias fratribus hospitum laues pedes . Paupibus & fratribus refrigeria sumptuū / manu propria distribue quoniā quicqd habent clerici pauperum est . & domus illorū omībus debent esse cōmunes . Susceptioni enī peregrinorū & hospitū inuigilare debent . Docet salomon : misericordie operibus insistendum . nec nostris fidendū uiribus sed adeo esse auxilium flagitandum . Sed esto quod eq̄ris paupibus . inopū cellulas dignāter introeas . manus debiliū sis . aquā portes . ligna concidas : focū extruas : s; ubi uicula : ubi alape : ubi sputa : ubi flagella : ubi patibulum ubi mors : Cumq; hec omnia que dixi feceris

ab Eustochio / Paulaq; uinceris. Hec dico / nō
 quo de ardore tue mentis quidq̄ dubitem / sed
 quo currentā ipellam & dimicanti acriter fer
 uorē augeā .

De penitētia hominis & misericordia dei .

a Rripe ergo queso . occōnem . & fac de
 necessitate uirtutem . Non queruntur ī
 Christianis initia sed finis . Paulus male cepit
 sed bene finiuit . Inde laudant̄ initia . sed finis
 pditione damnatur . Et licet deus nō uult mor
 tem peccatoris / sed ut cōuertatur & uiuat . ta
 men tepidos odit . & cito ei nausēā faciūt . Cui
 q; plus dimittitur plus diligit . Vnde meretrix
 illa Christi dilectrix Euangelio baptizata lacri
 mis suis & crine quo multos ante decepat / pe
 des domini tergens saluata est . Nō quidem ha
 buit crispantes mitras / nec stridentes calciolos
 nec orbes studio fulginatos . Nam quāto fedi
 or / tanto pulchrior . Que demū plorat ad cru
 cem . unguenta parat . querit in tumulto . ortu
 lanum itearogat . dominū recognoscit . p̄git ad
 Ap̄os . reptum nūtiat . Illi dubitant ista confi
 dit . Non enī tam peccati crimen arguitur : q̄
 uelox cōuersio in penitentie celebritate laudat̄

Nec deus cogeret penitere / si nō esset penitē
tibus ueniam cōcessurus . Nihil enī tam repu
gnat deo sicut cor impenitens . Hoc solum criīm
ē / quod ueniam consequi nō pōt . p̄cipue quia
nō est iniustus deus . ut p̄pter multa mala ob
liuiscatur paucorum bonorū . Imo de nullo sic
irascit̄ deus . quomō si peccator supbiat & ere
ctus ac rigidus non flectatur in fletum : nec mi
sericordiam postulet pro delicto . Nihilq; sic of
fendit deum : sicut erecta ceruix post peccata .
& ex s̄deperatione contemptus . Vnde & uos
non despretis ueniam scelerū magnitudine . q̄a
magna peccata magna delebit milericordia .
Nam deus non uult īferre supplicia . sed terre
re passuros . īp̄eq; ad penitentiam p̄uocat / ne
fatiat quod cōminatus est . Demonū autē nul
lus ē qui parcat . omnes ad p̄dam festini ueniēt
ante fatiem īporum uentus urēs & quicq̄d al
pexerint . & qcquid uultui īporum obuius fue
rit : uere desiderabunt & p̄dere . Sed nec quisq̄
p̄ patientiam bonitas dei : de peccatorum suorū
īpunitate contēdat . nec ideo illum extimet nō
offensum . quia nec dum est exptus iratū . Imo
magna ē ira : quando peccantibus nō irascitur
deus . Vnde in Ezechiele ad Hierusalem . lam

nō irascat tibi. zellus tuus recessit ame. Sed re
 uera deus homībus nō irascitur / sed uitiiis. que
 cum in homīe nō fuerint nequaq̄ punit. Habet
 autem & ira dei mensuras / quantum. & q̄to
 tēpore : et quas causas & quibus inferatur. Iu
 sta illud quod scriptū ē. Cibabis nos pane la
 crimarum in mensura. Misericordiam igitur :
 a deo cōsequitur / qui se putat esse miserū. Nā
 deus / qui nullis intra se supari uiribus pōt / pu
 blicani t̄m precibus uincitur. Quāto ergo tē
 pore te errasse nosti. quanto tēpore deliquisti
 tanto tempore humilia te ipsum deo. & satisfac
 cito ei in confessione penitentie. qm̄ qui peccati
 est aliqua sorde maculatus. de ecclīa Christi n̄
 pōt appellari. nec xp̄o subiectus dici. Igitur que
 errauimus iuuenes emēdemus senex. iūgam⁹
 gemitus. & lacrimas copulemus / culpas simpli
 citer confitendo. Nam q̄ post lapsum peccato
 rū ad ueram penitentiam se conuerterit. cito a
 misericordie iudice ueniam impetrabit. quoni
 am apud deū n̄ tā ualet mēsurā tēporis quā do
 loris / nec abstinentia tātum ciborū / quātum
 mortificatio uitioꝝ. Sed & magnū peccatuz ma
 gnis diuturnisq; crutiabibus luit. culpaq; leuis
 p̄senti supplitio cōpēsata sit. Et sic magnū pec

catū / magna indiget misericordia. Cōcludit. n.
deus omīa sub peccato. ut omībus misereatur
Sed frustra uoce assumitur penitentia . si pma
nent opa . Sed ne te diutius ptraham / habeto
pauca pro pluribus . in quibus non tam ordo
queritur q̄ pfectus . Age ergo tu . caue. curre.
festina . age ut in hac spiritualitate pfitias . Ca
ue ne quod accepisti bonū / incautus & negligēs
custos amittas . Curre ut nō negligas. Festina
ut celerius comphendas . Nam cepisse multorū
est . ad culmē puenisse paucorum . Tribuat ti
bi **Christus** ut audias & taceas . ut intelligas / &
sic loquaris .

De fine concludendi.

e T qm̄ ita se natura hēt / ut amara sit ueri
tas . & blanda uitia extimentur . ut Pau
lus ait **Apostolus** Inimicus uobis factus sum
uerū dicens . Vnde et quia Saluatoris dura ui
debantur eloquia / plurimi discipulorū retror
sum abierūt . nō mirū est : si et nos ip̄i uitiiis de
trahentes : offendimus plurimos. Disposui tñ
nasum seccare fetentem. timeat q̄ strumosus ē
Quid tamen ad te. qui te intelligis innocentes;
Nemo rephendat quod aliquos aut laudamus
aut carpinus ; cū et in arguendis malis sit cor

reptio . Ceterum & ī optimis p̄dicandis /boni
 ad uirtutū studia concitētur . Nos enī ut scitis
 hebreorum lectione detenti /in latina lingua ru
 biginē obduximus : in tm̄ . ut loquētibz quo
 q; nobis stridor quidā non latinus interstrepit
 Vnde ignoscite ariditati . Et si imperitus sum
 sermone inquit Ap̄tus : sed nō sciētia . Illi utrū
 q; nō deerat . & unū humiliter renuebat . No
 bis utrūq; deest . q̄ & quod pueri plausibile ha
 bueramus /amissimus . nec scientiam quā uo
 lebamus consecuti sumus . Iusta Hesopi canis
 fabulam . Dum magna sectamur /etiam mino
 ra p̄dentes . Nō plōgabuntur ultra sermones
 mei quoscūq; loquor . Eapropter moneo /&
 flens gementq; contestor . ut dū hui? mundi ui
 tam currimus /nō duabus tunicis . i. duplici ue
 stiamur fide . nō caltiāmētorum pedibus mor
 tuis uidelicet opibus p̄grauemur . nō diuitia
 rū onera ad terram premāt . nō uirge . i. poten
 tie secularis queratur auxiliū nō pariter ī Chri
 stum uelimus habere & seculum . Sed pro bre
 uibus & caducis eterna succedant . Sed & pre
 cor uos qui fideles estis ut ita uitam nostrā &
 cōuersationem seruetis ne in aliquo uel ipi scā
 dalum patiamini /uel aliis scandalū fatiatis . sed

lit uobis summi studii / summeq; cautelle / ne
quis in hęc sanctorū congregationem pollutus
itroeat. ne quis Iebuseus hītet in uobis . Domi
nus Iesus conterat Sathan sub pedibus uestris
Et icolumes uos & proluxa etate florētes. Chri
stus deus noster tueatur oīpotens . Sed & spī
ritus sanctus nobis p̄stare dignetur ī hoc secu
lo factores mādatorum suorū effecti / huius uī
te agone p̄bati & fideles iuenti . spūalibus fru
ctibus ditati / his continētibus mereamur adiū
gi. Ip̄i gloria & imperiū cum eterno patre / et eo
dem spū sancto in cuncta seculorum secula .
Amen. Obsecro quicūq; hoc legis / ut Hiero
nimi peccatoris memineris .

Explicit doctrina beati Hieronimi ex suis ope
ribus egregie dineruata et cetera.

Gratia dei. Deo gratias Amen.

Inc 268

Incipiunt Rubricæ testamēti beati Hieronimi.

De Pace

De Timore dei

De Falsa doctrina predicātiū seu prelatorū

De Paupertate

De Superbia

De Humilitate

De Obedientia

De Prohibita acceptione psonarum

De Periculo diuitem & potentium.

De Nō imitando opera diuitem

De Patiētia & prōptitudine tolerādi aduersa

De Misericordia erga pauperes.

De Dispositione oīum uitiorum.

De Luxuria.

De Dilectione seu caritate.

De Mendatio.

De Scilētio

De Mala sotietate uitanda

De Iuramento prohibendo

De Oratione

De Exhortatione fratrum ī hora mortis.

De Miseria huius uite.

Incipit Testamētum beati Hieronimi.

R Euerēdissimo patri Damaso Por
tuenſi ep̄o .ac xp̄ianiffimo Theodro
ſenatori urbis Romane clariffimo
Eufebius /olim Hieronimi ſanctiffi
ſimi diſcipulus .piū nūc uero eodē
orbatus lumine /& dolorem & ſuauiſſimū ga
udium .Deus oīpotens .cui⁹ miſericordia pre
it /ante fatiem eius .qui & iuſtus eſt & rectū
iuditiū ſuū .reddens mercedē laborū ſanctorū
ſuorū . paſtor uerus & bonus in m̄ia diſponēs
oīa .& cōgregans oues ſuas ī līnu ſuo . nouiffime
diebus iſtis curſu itollerabili & oneroſo agonis
grauiffimi ī quo & caro ꝓcupiſcit aduerſus ſpi
ritum .& ſpiritus aduerſus carnem .feliciter cō
ſumato .portuq; .iam diu cōcupito /de nauiga
tione huius maris ꝓcelloſi . ī quo ſūt reptilia in
numerabilia .& inimicorū agmina colluctantia
ut decipiant /& trucidēt rectos corde .iam obtē
to /ſuū dillectiſſimū Hieronimū exutum toga
mortalitatis & putredinis h⁹ carnis miſerrime
ꝓpetue imortalitatis brauiis decoratum .ad cele
ſte atriu; euocauit .ut quod uidebat /hic ī euig
mate .ibi uideat fatie ad fatiem . Q uē cū extre
ma hora eius egredi de corpore urgeret / iā cō
pletis nonaginta & ſex annis . febre eſtuans

ualida : suos circa se uoluit in unum filios, quos
 sicut nouellas plantationes stabiliuit a iuuentu
 te sua. Quorum uultus / luctu graues ituens
 ut pius & misericors / his paulisper motus fletibus
 infremuit spiritu & lacrimas in me aliquantulum
 eleuans oculos / plana uoce inquit. Fili Eusebi
 cur istas inuites fundis lacrimas? Non ne uacu
 um est super defunctum producere lacrimas : quia
 uiuens non uidebit huius corporis solutionem
 quod semel locutus est deus / & audisti. audes
 contradicere? & nosti nullum resistere posse sue
 uoluntati. iam fili rogo non secundum carnem am
 bules. flere desine. certe nostre militie arma car
 nalia non sunt. Deinde uultu hylari & iocundo
 alacri uoce ceteros alloquens filios exclamauit
 Cesset meror. luctus abeat. sit omnium una uox
 gaudentium. quoniam ecce tempus acceptabile. ecce di
 es iubilationis & leticie per omnibus diebus uite
 mee. in quo fidelis dominus in uerbis suis / & sanctus
 in omnibus operibus suis aperit manum suam / ut mea
 exule animam hucusque in carcere mortis huius ob
 reatum mei genitoris A de reuocet ad supernam
 patriam / recuperatam filii sui sanguine pretioso.
 Nolite filii mei dilectissimi / quos semper habui in
 uisceribus caritatis impedire gaudium meum. ne

prohibeatis reddere terre quod suū est. Corp^o
meum statim ex uite . terre date / ex qua factū
est . ut uideat unde uenit .

De pace.

h Ortor uos carissimi mei / & dilectissimi
filii quos genui : et cupio in uisceribus ie
su christi p dilectionē et caritatem qua dillexi
uos: ut pacificati nunc pacem hēatis. Decet nā
q; uos tanquam dei ministros domesticos et
amicos / ad spiritualia mellare ut sitis aliis ad
exemplum. Vos qui spirituales estis / cur istas
ī fructuosas funditis lacrimas? Peccatorum re
cordatio / uobis semper lacrimas iducat. Tanto
prompti estote ad lacrimas / quāto prōpti fui
stis ad culpam. Si quis morit̄ nō flete nam si
malus a morte cum penitētia surgit . angeli ga
udent ī celis. Certe si quis bonus peccator mo
ritur Angeli dolent. Me uero nō tamq̄ moriē
tē lugeatis. sed mecū tamq̄ portum salutis attrin
gentē / gaudeatis. Quid deniq; imbecillius mi
seria huius uite . qua tot circūdāmur dolorē &
passionū agmibus? ut nulla pene hora sit / in
qua uiuens quicūq; homo ardore ī minus trā
seatur? Si diues . undiq; angustiat̄ timore / ne
quod possideat amittat. Si paup. nūq̄ quiescit :

ut inueniat. Si bonus .hinc Diaboli timet piculum .hinc ne nauis mortalis corporis /in hui⁹ mūdi pelago naufragetur /nō mediocriter pti mescit . Idcirco nullus sexus /uel etas /uel cōditio /doloris transit exps . quousq; in hac manet miseria uite . Si qd in me cernitis /mecū impediens iter . dolete . Heu quot nauigantium p hoc mare magnū & spatiosuz /ī quo sunt tot diuersa genera inimicoꝝ : secundū cuiuslibet uiriuꝝ q̄tatem colluctantia: post multā nauigandi felicitatē: post multas uictorias: iā credentes finē cape poptatum . aliqua Diabolica suggestionē in hac hora ad laqueum perditionis : sua īdiscretionē puenerunt . Heu quot hic uita cōmendati & fama. quibus unico peccati consensu mors īminet & ruina .

De timore deī .

i Idcirco dū uiuitis timeatis fratres . p̄cipiū sapientie est timor domini . Vita nostra militia est super terram . Qui hic uicerit . alibi coronabitur . Dum hic pelle tegimur: nulla nobis inest certa uictoria . Si uester genitor timuisset : nūq̄ cecidisset . Principium oīum malorū : sui p̄sumptio . Qui nō timet de se p̄sumit .

Quō inter latrones / quis onustus auro secu-
rus graditur : Saluator quid aliud docet / nisi
timere. Vigilare inquit / quia nescitis qua hora
fur uenturus est . nam si sciret pater familias
qua hora fur ueniret uigilaret utiq; & nō sine-
ret pfodi domū suam . Summus ille clauiger /
Petrus : sobrii inquit estote & uigilate quia ad-
uersarius uester Diabolus tamq̃ leo rugiens
circuit querens quē deuoret . Nemo inter ser-
pentes cū securitate hītat . Qui sanctior & sapiē-
tior ē : plus semptimeat . Nam qui altior ē . ca-
dens : maiores casus recipit . Esca Diaboli ele-
cta est . de malis nō curat / qa sui sunt . Cecidit il-
le sapiens Salomon . cecidit & eius genitor Da-
uid . electus secūdm cor dñi . Timeatis fratres
iterū rogo undiq; timeatis . quia beatus ē uir ti-
mens dñm . Et iterum . si consistant aduersus
eum castra : nō timebit cor eius . si exurrexerit
in eum plium : in hoc spabit . Perfectus dei ti-
mor : foras uanum mittit timorem . Timorem
uanum nō habet caritas . Caritas & timor dei
unum sunt . Considerans enim hoc propheta
clamans dicebat . Confige timore tuo carnes
meas . Quis ex uobis est cupiens uidere dies
bonos : accedat huc & illuminetnr / & faties

sua nō cōfundetur. Qui timet dominū faciet
 bona et demorabitur ī bonis aīa eius: et semen
 eius hereditate possidebit t̄rā. quoniam firma
 mētū ē domin⁹ timētib⁹ eū / et testamentum ip
 sius ut manifestet̄ illis. Si quid boni facitis cuz
 magna cautella timeatis. Multa bona fatiunt :
 quorū fruct⁹ surrepit humane laudis appetit⁹
 Decē fuerūt uirgines: & tamen medie a celi ho
 stio sunt excluse. Heu quot hodie sacro sunt re
 nati baptismate. Christiano fungūtur nomine
 quibus foret melius nō fuisse. Est enim gehē
 nalis pena paganorum infinito minor / q̄ malo
 rum christianorum. Utinam nō fore taliū ma
 ior ps. Nauis undiq; sana / unico submergit̄
 foramine. Errauerunt homies / in hac lata soli
 tudine. alii cola auaritie iugo submittentes. alii
 luxurie feditate / ut turpissime sues deturpati
 alii circa inutilia dirripienda occupati. Vnde
 abiecto rationis usu / cooperantes / ut iumenta
 insipiētia / & utinam similes essent illis : uicini
 ciuitatis noue Hierusalem nō iuenerunt. In re
 gnū celorum reprobis nullus ingreditur.
 Centuplo est arta uia eius q̄ creditur. quis lar
 ga sit uere timentibus. Timenti Centurioni

pmittit Christus ad eum accedere. Presumen-
ti regulo / cum illo Christus ire denegat. Vere
nō omēs hodie obediunt euangelio. Veniet tē-
pus dicebat Apostolus in quo sanā doctrinā
nō sustinebunt homīes. Plures predicāt . sed
nō omēs ueritatem predicant. Simplitiū cor-
da in peccatis alligant . Alligant autē onera gra-
uia ī peccatis minimis . in grauibus oculo tran-
seunt conuiente.

De falsa doctrina p̄dicantium .

e St enim' doctor falsus / gladius anceps :
hic scindit opere & exemplo . hinc pcutit
& īterficit uerbis dolosis & iniquis. Quomodo
ignis frigiditatem donat : aqua caliditatem : la-
plis quomō sursum graditur : Vir luxuriosus
quam p̄dicabit castitatem : & si p̄dicat / que au-
dientibus inde ueniet utilitas : Quid potest di-
cere audiens / nisi quare p̄dicas / que opere de-
negas . Bene loquens ore . & male uiuens ope
semetip̄m damnat . Plus enim tacens talis pre-
dicat q̄ loquens . Ecce q̄tum deo sit acceptabi-
lis talis predicatio / ostenditur per psalmistam
peccatori dixit deus quare tu enarras iustitias
meas . & assummis testamentum meum
per ostium : tu uero odisti disciplinam

& ꝑieciſti ſermones meos poſt te . Multi legũt
 grandia . adſcunt ardua . ſubtiliter diſputant . or
 nate loquuntur . ut app̄lo honoras accipiant .
 magiſtri implebibus noĩentur . & nihil fatiunt
 Si expto credit̄ . mihi credite . Plus mouet cor
 da hominũ . uite ſanctitas . quã ornata colloquia
 Primo facite / & poſtea ꝑdicare . Cepit Ieſus fa
 cere & poſtea predicare . Valet facere ſine ꝑdi
 care : ſed non ꝑdicare ſine facere . Non dixit de
 us . qui predicauerit uoluntatem patris mei .
 ſed qui fecerit . Ergo cepit Ieſus facere . poſt ea
 predicare . Non uitupo predicationem / niſi nō
 facientibus ea que predicant . Subtilium uerbo
 rũ doct̄or tantum & nō opum / eſt quedã leuiſ
 aurium inflatio / & ueritatis fumus / cito ſine
 fructu ꝑtransiens . Intelligite fratres intelligite
 que dico . Multo plus meretur / qui facit & ꝑdi
 cat . q̄ qui facit & tacet . Si bonum ſolũ fatio mi
 hi ſolũ . ꝑſũ . & ſi ꝑdicans fatio & mihi & aliis ꝑ
 ſum . Vnde qui ad iuſtitiam erudiũt plurimos
 erunt quaſi ſtelle in perpetuas eternitates .
 Sunt enim ſancti predicatorum / lux ad illumi
 nandum . quia per illorum doct̄rinam corda
 caligantia / & tecta nube peccati Chriſto uero
 lumine qui lucet in tenebris illuminantur .

Sunt *sal* etiam ad condiēdum uerbū dei. quod
cibus est anime opibus bonis. Cuilibet scienti
iniūgitur predicationis officium dūmodo fatiat
Imo ut plus dicam. Qui scit & solum facit / &
alios nō docet / tenebitur a domino reddere ra
tionem. Cum enim iuxta Apostolū Iohannē
qui odit fratrem suum homicida ē. & qui ha
buerit substantiam mundi / & uiderit fratrem
suū / necessitatem patientem / & clauerit uisce
ra ab eo. quomodo manet ī eo caritas dei? quā
to magis qui uiderit fratrem suū errantem / &
mortalibus oppressum criminibus & nō mini
strauerit ei uerbum doctrine ille qui doctus ē
homicida ē & sine caritate? Timeatis o doctores
& rectores quibus iniungit dominus predica
tionis officia. si nō populo suo uerbum domini
cum ministretis. Quot eum uel uestro exem
plo: uel uestri negligentia / peccatis moriuntur
tot de manu uestra requireret dominus. Quā
to enim estis altiores gradu tāto maioribus cru
tiabimini crutiabibus. Nō estis dñi. s; pastores.
Unus dominus est et unus pastor principalis
q cognoscit oues suas. et exquiret eas de mani
bus uestris. Heu quot hodie ī ecclia nō pastores

sed mercenarii .ad quos nihil p̄tinet de oibus
 Iesu xpi .qn̄ imo ut uera dicam / ipsimet sunt
 lupi rapaces .quia oues rapiunt / & dispgunt .
 Certe nil peius / nil abhominabilius . q̄ cum il
 le q̄ custodire debet discipat .Heu quid hodie
 in aliquibus ecclie nō pastorib⁹ sed destructo
 ribus . quorū nō est ps minor factum ē .Substā
 tiam & labores hominū / tamq̄ infernus insatu
 rabiliter deglutiunt . & non solū eos a peccatis
 nō emūdāt . sed & ip̄imet ip̄orū uel ex sui negli
 gentia . uel suis pessimis ministris . uel suis ne
 fandis opibus / eos cōtrahunt ad illicita . Ita qui
 dem dicam . hos tales si ip̄unes deus relinque
 ret . deus amplius non esset . Et ideo ut sepe di
 ctum est . fili carissimi dū uiuitis / seruite domi
 no in timore / & exultate eum cū tremore . Ap
 p̄hendite disciplinam eius / neq̄n̄ peatis de uia
 iusta . Gustate fili mei carissimi . iterum dico gu
 state / & uidete qm̄ suauis ē dñs . Diuites egue
 rūt & esurierunt . & dormiētes hic in diuitiis &
 uoluptatibus suis nihil iuenerunt in manibus
 suis . iquirētes uero dñm nō deficiēt omī bono
 iunior sui & senui / & nūq̄ uidi iustum infine
 derelictum . nec semen eius egens pane .

De Paup̄tate .

i Mitatores paup̄tatis estote / ut seq̄mini
uestigia ei⁹ . q̄ cū i forma dei esset portās
om̄ia uerbo uirtutis sue . in cuius domo sūt di
uitie & gloria . semetiᵑm exinaniuit formā ser
ui accipiens . & paup̄ & inops natus ē . pauper
& iops fuit quousq; uixit . pauperimus mortu
us ē & sepultus . Vnde uulpes inquit idem fo
ueas habent / & uolucres celi nidos . filius aut̄
hominis nō habet ubi caput reclinet . Apostoꝝ
etiam iubet / nō portare sacculum neq; peram
Et Iesus inueni cōsuluit uendere / que habebat
& paup̄ibus errogare . Si Christū domini credi
tis . eū non falli posse credite . Alioqn nō esset
deus : Et si ᵑm non falli posse creditis . ᵑm se
quimini . Impossibile ē diuitiis corde affluere .
& xp̄m sequi . Nam denegat ut contraria misce
antur . Nō possumus deo seruire corde & mā
mone . A ut ego fallor : aut ᵑi in fine decipient̄
q̄ mihi nō credunt cū diuitie sue trausierint in
egestatem . Diuel hic epulabat̄ quotie iductus
purpura & bisso . sed mortuus quod Moȳsi et
pp̄hetis noluit credere . in tormentis positus sē
sit . Nemo militās deo implicat se negotiis secu
laribus . Non saluabitur rex p̄ multam uirtutē

suam : nec diues diuitiis suis .

De supbia.

e St enim supbia equus diuitiarum falsus ad salutem . Nonne diuitiis coniuncta est superbia : ubi supbia ex /ibi penis . Nonne omnia oriuntur mala est supbia / tamquam ex una radice : Cum enim diues factus est homo . & cum multiplicata fuerit gloria . domus eius . nonne supbit : & cum supbi erit . nonne polluuntur uie eius in omni tempore Et tunc sedens in insidiis cum diuitibus in occulto cogitat ut interficiat innocentem . oculi eius in pauperem respiciunt . & insidiatur in occulto ut rapiat eum tamquam leo in cubili suo dicens in corde suo . oblitus est deus . auertit faciem suam ne uideat in fine : Est enim dominus aliquando dormiens / quasi crapulatus animo . Cum uero plus moratur dei patientia ad inferendum iudicia : plus inebriatur ira . Et ideo plus centuplo timendum est / cum longanimiter tolerat mala . quam cum festinater punnit . Permittit enim aliquo tempore deus cruciari & pati bonos ab iniuris & superbis . ut supra dorsum bonorum fabricent peccatores . & plonget iniquitatem sibi . Et ideo quis aliquantulum obliuiscatur deus pauperum . tamen non in fine obliuiscetur misereri . quoniam pupillo ipse adiutor est cui derelictus

ē paup / supbis resistit dans humilibus gratiā
cōterit brachiū peccatoris & maligni exaudiēs
desideriū paupis :iudicāsq; pupillo & humili .
ut nō apponat ultra superbus magnificare se
homo sup̄ terram .

De humilitate.

q Va pp̄ dilectissimi filii mei si paupes estis
humiliemini sub potēti manu dei . ut nō
amittans . quod absit que facitis . Nihil pauper
tas Deo gratiosa ē sine humilitate . Maluit deus
de beata Maria incarnari pp̄ter humilitatem .
q̄ pp̄ter aliam quācūq; uirtutem . Sicut eim ex
sola sup̄bie radice om̄ia . oriūtur mala . sic ex so
la radice humilitatis generantur om̄ia bona .
Discite a Salvatore quia mittis est & humilis
corde . Humiliauit semetip̄m pro nobis factus
obediens usq; ad mortē crucis .

De obedientia.

p Ropter quod dico uobis . & si humiles
esse uultis / estote obediētes oī humane
creature pp̄ter deum . Considerate filii carissi
mi . quo censeamini uocabulo . Monachus . i .
unus . Non decet monachū hēre uelle & nolle .
nisi nō peccādo . Sit enim uobis / uelle & nolle .
hoc unū in oībus bonis & rebus licitis obedire

Nec multa sit uobis p̄cepta ut faciatis . Nō est
 obediēs sed negligēs . qui secūdū expectat man
 datū . Ad unius igitur iussionis uocē . Petrus
 & Andreas relictis retibus & oībus que habe
 bāt . domini uestigia sunt secuti . Hoc semp̄ ue
 ra optat obedientia . nūq̄ sue obtemperare uolun
 tati . sed reuerenter aliene . Istud nempe in ulti
 ma cena exemplū Christus reliq̄t cū suorū ab
 luens pedes discipulorum Petro dixit . quia ni
 si obediēs fieret nō hēret p̄tem secum . Idcirco di
 lectissimi filii . sicut nobis unū est nomē mona
 chi / ita sit unū uelle & unum nolle . Bonū ē eīz
 & iocūdum hītare fratres in unū . Nec sit uobis
 maior & minor / sed qui p̄cessor est / sit sicut mi
 nistrator . Nec ad regnum gentium instar . qui
 maior ē in uobis dñetur ceteris fratribus . ut ab
 eis gaudeat supuacuis laudibus extolli . Sed ad
 exemplū regis Iesu xp̄i / maior humilitate effi
 ciatur quasi minor quibus regendis pre est .
 Sit enī uester maior p̄ huilitatē loci⁹ mīori / cū
 bene agit . sed cū deliq̄t sit erectus cōtra uitiū p̄
 zellū iusticie . Nullū sit unq̄ cū uitiis fedus . Sic
 diligat̄ homo ut eius uitiū odiat̄ . Magnū dile
 ctionis signū ē . hominē in quibuscūq; minimis
 rephendere uitiis . Sepe multum uana nocet

humilitas. nam uana huilitas ē uicia tacendo p
mittere. Clama ne cesses Hīsaīas inqt. quasi
tuba exalta uocem tuā & annūtia populo meo
scelera eorū. Utinā cōtra uicia oīs clamaret crea
tura. q̄a si peccator dñi nō timet. tamē homīes
reueretur. Quod Ap̄lus nos docēs dicit. Ira
scimini & nolite peccare. sol nō occidat sup ira
cūdiam uestram. Iustus ē dominus & iustitias
dilexit / equitatē uidit & uultus eius. si iustus
& uos iusti estote.

De prohibita acceptionē personarum.

n Egligētia & uana pastorū humilitas efficit
ut lupi in agnos audere possint. Non re
spiciatis ī uultū potentis. Nō enim ē acceptio p
sonarū apud dñm. Vbicūq; quod iustū ē opami
ni. Vult uera iustia unicuiq; dare quod suum
ē. Obedire oportet deo & nō homībus. nō ne
si ueritatem tacetis metu potētum / iudicatis ap̄
uolmetip̄os. et facti estis iudices cogitationū ue
strarum et non plus uestra habūdat iustia / quā
scribarum & phariseorum ? nō plus diuitē ho
neretis / quā pauperem nisi melior sit. Quin
imo ut uerius dicam / multo plus paup̄em ho
neretis : Relucet enim in paup̄em / imago Iesu
Christi / ī diuite autem mūdi. Omēs nos sum?

ex una carnis radice geniti . Omēs iuicem su-
 mus membra ī uno corpore . cuius caput ē Ie-
 sus xp̄s . Quid ergo plus honoris meruit diues
 & potens . q̄ paup̄ . forte qa diues est & potens
 Sed si hoc . quare diuitias in seculo de testamur
 quare mūdi gloriam cōtēnenda p̄dicam⁹ ? Ne
 minē certe malorum usu honorādū puto si di-
 uitem honeras diuitiis / plus paup̄ . Deo p̄po-
 nis mūdū . Et si plus deo aliquid ī mūdo diligis
 nō est dignus deo . Reddite queso q̄ sunt dei
 deo & q̄ sunt mūdi mūdo . Bonitas ubiq; hone-
 retur . malitia uero deturpetur .

De piculo diuitum & potentū .

s Ed qm̄ mihi nūc de his q̄ caducis suis di-
 uitiis gloriāt̄ quiq; ī quadā feride carnis
 post modicū ī cinerem reuersure nobilitate po-
 tentia & dignitate . uana siqdem & leui auruz
 quorūdam hominū stultorū insufflatione ex-
 tollūtur & aliquos deprimūt cōtemnēdo . & se
 ob hoc credunt illam attigere gloriā . q̄ solis hu-
 milib⁹ / & mūdi cōtemptoribus pius dñs p̄para-
 uit . sermo ē . quicq; de eis . ut conuenit differa-
 mus . Ve ue uobis q̄ ad celorū regna diuitiarū
 itinere festinatis . qm̄ facilius ē trāsire camellū
 p̄foramē acus . quā diuitem itrare ī regnū celoꝝ

Nō mea sunt hec uerba / sed Christi . Si hec re
uocabilis ē sīna / Christus oīo nō est deus . Ce
lū inqt idē & terra traſibūt / uerba autē mea nō
traſibūt . Ululate uos / o miſeri / uento iſtabil
fortune nobiles & potentes . q̄ alios confūditiſ
& tamq̄ ignobiles conculcatiſ / quia hui⁹ mūdi
uanitatibus / honoꝝq; & falſarū dignitatum fu
mo obtecati . cū ueſtre uite bruiſſie tella a mor
te uelut atexente / forte ac nocte ſuccidet̄ in in
ferno / ſine iſterminabili p̄ aliis cruciabimini : cō
tinue moriēdo uiuentes . In laboribus hominū
ī mūdo nō eſtis . Imo nō ſolum cū hoībus labo
res nō fertis . Sed & laborantes uiuere nō p̄mit
titis . Idcirco nō cū hoībus : ſed cū Diabolis fla
gelabimī . Quāto enī ī mūdo maior fuerit glo
ria & letitia . tāto maior erit in inferno p̄parata
pena . Sed quid dicam⁹ . Duodecī fatemur chri
ſtum Ap̄loſ elegiſſe . quoz̄ oīuz ſolus Bertho
lomeus carnis origine fuit nobilis . & Matheuf
diuitiis anteq̄ ap̄latum reciperet iſiſtebat . Ce
teri uero erāt pauperrimi piſcatores . Cur hoc
rettuli audiatis . Si Chriſtus uerax ē . & ſi oīa
que ex ore ei⁹ audiui / mēdacia nō ſunt . hui⁹
modi hoīnum uix unus aptus regno dei repie
tur de mille . Qui uero eoz̄ / mihi nō credunt

post modicum tempus tormentis positi sentiet
 Sed forte qs ueritatis lumie cecus iam mirabi
 tur .ad que ego .si ex hoc me iterrogaret / re
 sponderem . Non ne unico credimus damnari
 hoim mortali peccato ? Sed si hoc est inqes .er
 go saluabitur ex milib⁹ centu . Sed qd diues &
 mortalis fame aura .i . uano rumore pastus / ali
 ud est / q quoddam peccatorum oim uas pu
 tridum ? ubi supbia ? ubi luxuria ? ubi auaritia
 Non ne i diuitibus / nobilibus . & potetibus ?
 Non ne & latrones sunt / qui paupum merce
 dem uiolenter depdantur . & eos deprimut at
 q; necant ? Quod exubertate domus domini
 fatiunt . q ut paupibus necessaria condonarēt re
 cepunt . Certe supfluitatem uestimentoru sup
 fluitati nimie addut de paupibus frigore & nu
 ditate morientibus non curantes . Palatia & ma
 gna erigunt hedifitia / ut humanis oculis con
 templentur . & paupes in plateis moriuntur . in
 comodis . Couiua frequeter aliis preparat di
 uicibus . ut ferculis delicatissimis sua uetris re
 pleant ingluuie . quibus pauperes fame peunt
 Quid aliud est eoru uita / q peccata . Si ueter
 tanta repletus e ciborum copia non ne ad fores
 eius adest luxuria ? Quid amplius loquar / cu

om̄il̄ mortalium lingua deficeret / ut quo pecca-
tores fatiūt̄ itimaret̄ . Nec deū nisi somniando
cognoscunt . nec se ut puto morituros arbitrant̄
Non enī facile in peccata labitur / qui se moritu-
rū cogitat . & deum sibi fore iudicē nō ignorat
Vere minus est ibecilis & miser . cui horū ē me-
moria / Si concta Diabolica temptamēta nō . fa-
cile uilipendit . Idcirco dicam . Si deū suū iu-
dicē agnoscerent / & se morituros esse ip̄os cre-
derent non peccarent . saltem tam secure . Cur
hi miserrimi ad ecclesias p̄perant̄ . ut diuinis i-
ter sit misteriiis . an ut mulierum contemplant̄
uultus . Hec sua p̄dicatio . hec sua meditatio . &
dei cognitio . Sic diuinam p̄cunctatur legem . ut
peccunias terram / moreq; pagrantes / crebris
uigiliis . & meditationibus / sibi & filiis suis con-
gregent . Certatim uestimēta in sotietate mira-
artificii uarietate frequēter mutant . Qui ut lu-
dos . a stiludia . chores . p̄catiōes . ebrietates : ma-
gna cōuiuia . delicata fercula / suis alternatī exhi-
beant sodalibus . mulieres ad suam uoluptatē
explenda sufficienter habeant . Sed ue miseri :
qd̄ facitis . & aīam interficitis . Vnde ifirmitatē
& mors tam it̄pestiua . nisi ex nimia ciborū
copia / & frequēti mulierū usu . Deinde delude

re creditis. certe deluditis uosmetip̄os. Pro cor
 pore obliuiscinū aīam . & ecce corpus simul cū
 aīa destruitis añ t̄p̄us . Et ideo gaudete . iocūda
 mini letamini ī hoc breuissimo temporis spatio
 quod habetis / ut postmodū cum Diabolis sine
 fine temporis lugeatis . Quid facitis. nō differa
 tis . frequentissime uestimēta p̄mutetis. ne for
 te uestra dispareat nobilitas . Nec sint qui nos
 excedant . ut ī inferno uerecūdiam recipiatis &
 cōfulsionem . Vbi cōuiuia : ubi delicata fercula
 ubi uina pretiosa melle mixta & aromatibus .
 Properate . epulemī / & iebriemini . Non enī
 post mortem amplius fatietis . sed cū diuite q̄
 splendide epulabatur in tormētis gehēnalibus
 guttā aque nimiū poptabitis. nec habere poteri
 tis . Agite solatia . uestras in luxuriis explete
 uoluptates seminate in corruptione / ut colliga
 tis de corruptione diuinam sententiam . quam
 iustus dabit ille iudex in magno iudicii die di
 cens. Ite maledicti in ignem eternum : qui pa
 ratus est Diabolo & angelis eius . Heu cor la
 pideum . Si cum talem tibi cogitas esse / cur ob
 huius mundi parua solatia iminentem senten
 tiā nō formidas. si illum expectas diem tam ter
 ribilem & crudelē . In quo nō solū de luxuriis.

uestibus. ebrietatibus / & comestationibus. &
de toto tēpore amisso / quo uixisti .sed ē de q̄
libet cogitatione uana oportebit te domino red
dere rōnem . Cur nō emēdaris ? Cur moraris
de die in diem miser cōuerti ad dñm ? Cur te
iam malorū nō penitet ? Ecce mors p̄perat . ut
cōterat / die noctuq; currens. Ecce iā Diabolus
se p̄parat . uite recipiat . Ecce diuitie tue tibi de
fitient . Ecce uermes corpus / quod tanta enu
trix diligentia : expectāt ut illud rodant . quous
q; iterum cōiunctum aīe : cum illa pariter pe
nas hēat infinitas. Quid errando p̄huius seculi
in uia uanitatibus petis solatia : Diuitias glori
am & cetera tibi placita nō inuenies hic . q̄a hic
nō sunt . S; si uera queris gaudia ad illā celestē
gloriā p̄pera . ad quam factus es . Ibi certe illa
uera sunt gaudia . q̄ nec oculus uidit . nec auris
audiuit . nec in cor homīs ascendit . Dimitte q̄so
caduca & momētanea : ut habere ualeas eterna
& p̄petua . Sed quid de his : qui nec dei timore
nec amore : nec mortis & tormētorū subleq̄ntiū
terrore a peccatis cessant . Si cōdolēt : si ut optāt
praua agere nō possint . dicam Ve uemiseri . q̄
hic ridetis quia plangetis . Ve qui ista optatis
gaudia temporalia . q̄a uobis ī uitis sustinebitis

tormēta īfernalia . Ecce uobis modicū restat tē
 poris īplete mēsuras malitiarū uestrarū . ut ue
 niat sup uos oīs indignatio diuina. Fruamī hoc
 tēpore puo / ī iocis ebrietatibus . p̄liis . cōtētioibus
 choreis . & p̄cationibus nec uacuum p̄terire tē
 pus p̄mittatis. Quid moramī dū uiuitis ? Con
 gregate filiis uestris honores . diuitias . & potē
 tias . uestram augete nobilitatem & famā . ut &
 uestri possint filii q̄ fecistis explere . quatenus
 cū illis pariter ī īferno ampliora patiamini cru
 ciamēta . Sed forte quis dicet Benignus ē dñs
 & misericors . qui omnē peccatorē ad se redeū
 tem recipit & indulget. Verum quidē hoc esse
 confiteor . Benignior est enim dñs / q̄ creditur .
 & ūicuiq; parcit / ad se / ut cōdecet redeūti . Nō
 ne benignissimus ē dominus q̄ tantas tollerat
 iniurias peccatoribus dans eis temporis spatiū
 ut emēdetur . Sed hoc noueris q̄a sicut ē beni
 gnus in tollerādo . ita iustus ī puniēdo . Sed
 forte quis iterum dicet . quod uir q̄ toto tēpore
 uixit male / & fecit in articulo mortis acceptam
 penitentiam . a deo ueniam obtinebit . Heu q̄
 uana suspicatio & falsa meditatio . Vix de cen
 tum milibus hominum / quorum mala uita
 semp fuit / unus meret̄ a deo habere īdulgētiā

Vir totus ī peccīs genit⁹ & enutritus. q nec dñm
uidit nec agnouit .nec de eo audire uoluit /nec
se peccasse agnoscit .nec qd penitētia sit /nisi for
te dormiēdo nouit .totus ad huc secularibus ī
uodatus negotiis .quē angustia p̄mit filiorum
quos deserit quē infirmitas cōterit .quē dolor
diuitiā & temporalium bonorū cōcutit /cum eis
nō posse frui amplius se cernit .quā acceptam
deo accipit penitētiā. q̄ nō acciperet si ad huc se
posse sanari crederet. Certe uere cōcludam .
Qui dum sanus est & iuuenis /deū offendere
nō formidat .in morte nō merebitur diuinā ob
tinere indulgētiā .Que dilectissimi filii ē p̄nā .
quā solū quis accipit /quia se uiuere āplius nō
posse cernit. q̄ si ex infirmitate conualesceret :
peior q̄ prius fieret. Scio nō modicos pecunio
sos /accepta ī mortis piculo penitētia cōualuisse
corpore : & peiorasse uita . Hoc teneo quod ue
rū puto . hoc multiplici exp̄ientia didici quod ei
nō bon⁹ est finis /cui mala semp fuit uita / qui
peccare nō timuit / sed in mundi uanitatibus se
per uixit . Pretiosa inquit p̄pheta in conspectu
domini mors sanctorū eius / & mors peccatorū
pessima .

De nō imitando opa diuitum .

T ideo filii p̄dilectissimi / accingimini po
 tentia .& estote filii potentes . Et nolite
 horū miserorū diuitium & potentū seq̄uestigia
 quorū iam tantā ostēdimus ibecillitatem & mi
 seriā esse quātā nō diceret līgua. Nolite tenuē
 formidare potentiā in opando iustitiam . Qui
 enī p̄ iustitiam p̄secutionem patit̄ . beatus est:
 & bene sibi erit . & si moritur beator . Pretiosa
 ē nempe in cōspectu domini mors sanctorū ei?
 Si cupis uitam tenere ī Christo . mortē noli ti
 mere p̄ xp̄o . Non enī illa potes sustinere pro
 xp̄o que sunt cōdigna ad futurā gloriā . que re
 uelabitur cū apparuerit gloria nostra . que sur
 sum ē / & nō sup̄ terram . Non speret mercedē
 q̄ non laborat . Non sufficit solum Christiani
 nomē . Christianus es ? Imitare xp̄m . Frustra
 xp̄iani ille habet nomē / qui Diabolū seq̄tur . qn̄
 imo Christianus oīo nō ē / sed antixp̄s . Iuxta
 illud beati Iohannis euāgeliste . Audistis quia
 antichristus uenit ? Nūc aut̄ Antixp̄i multi fa
 cti sunt . Vis ergo regnare cū xp̄o ? patiaris cū
 Christo . Si Christum domīnū & regē . cui no
 men ē sup̄ omne nomē oportuit pati & ita ītra
 re in gloriam suam . quam fidutiā habemus

nos intrare sine labore? O quā stulti fumus & tardi corde ad credēdum. Volumus hic gaude re cū seculo / & postea regnare cū xp̄o. Domi nus nudus igreditur . & seru⁹ supfluitate onu stus uestium auri & gēmarū intrabit? Ille ieiu nus . iste crapula & luxuria plenus . Ille ī cru ce pro ip̄o moriens. Iste in lecto delicate dormi ens. Quod non facit dominus . seruus facit? Promittit dominus regnū suū / Zebedei filiis si calicē quem bibiturus erat . possent bibere. Sic ofatui filii hominum / nō recte iudicantes neq; quod uerum ē cognoscentes . dicentes bo num malū . & malū bonū . reuertimini ad cor . & ueientes audite me & narrabo uobis q̄ audi ui & cognoui . & patres nostri anūtiauerūt mi hi . ne occultet̄ a filiis hoīnū Adherere deo bo nū ē . & sicut ille ābulare . Sic xp̄s p̄ nobis aiām suā posuit . sic et nos / si opus est p̄ ueritate . q̄ ē ip̄e deus . debemus aiāz nostra ponere . Qui aiām suā amat ī hoc mūdo p̄det eā . Christ⁹ p̄ nobis passus ē nobis relinq̄ns exēplū ut sequa mur uestigia ei⁹ . Non cogitet xp̄ianū / q̄ p̄ xp̄o mori se nō iueit patū . Qui xp̄o mīstrat sequat̄ xp̄m . Dicas hō qui solo noīe et uerbis xp̄ian⁹ es fidē xp̄i hēs et predicas? Bonū ē : sed ubi opa?

Fides sine opibus mortua ē, Certe dicam. Qui
 xpm tantum ore & non ope laudas. ipm negas
 quia si que dicit crederes. saltem eum timeres
 & de peccatis uerecūdaris. Et si credis & male
 facis centuplo puniendus es. Non ne peccatus
 quod fit ex certa malitia / infinito peius est pec
 cato quā qd fit ex ignorātia. Peccauit angelus.
 peccauit hō. alter potuit ueniā iuenire & alter
 nō. Qua de re. Ille ex ppria malitia. & homo
 suggestione Diabolica. Sed forte dices. Et ego
 similiter suggestiōe pecco. Diabolica. Cur de
 us patitur me temptari / nō peccarem si fraus
 nō foret Diabolica. Ad quod ego. Quod mi
 ser mereris pmium. si nullum haberes preliū.
 Non ne terrestris miles / ad omne se exponit pi
 culum ut suo regi placeat. Nec certa ulla pōt ti
 bi esse excusatio. si te peccare Diabolica dicis
 suggestiōe / sic & ille. qa illa tibi nō ē occasio q̄ il
 li. Vnū solū hēbat pceptū / ut de ligno nō come
 deret. nōdū qd foret diabolica suggestio noue
 rat. nec q̄tū peccm̄ deo displiceret scierat / Et tu
 ut dicis nosti. & bene credis. & tot facis milia
 peccata. Equidē cōcludā. Qui tales sunt xp̄ia
 ni / diligūt eū i ore suo. & lingua sua mētiunt̄

Cor autem eorū nō est rectum cū eo .nec fidē
habent in testamēto eius . Sed qui dilligit chri
stū /si uerus ē xpianus : spetialiter sacerdos /&
monachus .in quo tamq̄ in speculo relucet pfe
ctio .nō solum .renūtiēt omībus que possidet :
sed etiā abneget semetip̄m .ita ut totus sit mor
tuus mūdo : quia nisi granum frumenti cades
interra mortuum fuerit ip̄m solū manet . Qui
mūdi uiuit negotiis .mortuus est dec . Oportet
nāq; hominē /qui carpere uult pfectionē & te
nere .ita mortuū esse mūdo : ut tamq̄ mortuus
nihil de secularibus reb⁹ sentiat .ita ut cū Apo
stolo dicat Nostra cōuersatio est in celis . Et ite
rū . uiuo ego . iam nō ego : uiuit aut̄ i me xp̄s .
Idcirco qui uere iustus ē / uitam hanc / q̄ mors
ē / nō metuat amittere . ut uitā que Christus
ē ualeat iuenire . Eos qui occidunt corpus / nō
timeat . quia aīam nō possunt occidere . Hic tri
bulationes que cito labunt̄ / sustineat : ut gau
dia que sine fine manent hēat . Hec sola uita est
qua itur ad celi patriam . Certe si alio posset iri
tramite in toto mēdax deus fieret . Non enim
uerba que uobis dico accepi ab hoīe / neq; p ho
mīez didici . sed p euangelium suum . Itaq; oīo
oportet nos p multas tribulationes acquirere

regnū dei. Errauit in uia qui p̄ diuitias & deli-
 tias festinat ire. Signū manifeste dñationis est
 in hoc mūdo sua beneplacita assequi. & a mūdo
 diligi. Quos deus diligit. hoc sepe corrigit & ca-
 stigat. Si ī mūdo gloriari oportet. libenter glo-
 riemini ī tribulationibus / & aduersitatibus ue-
 stris. Promisit enī xp̄s hoc discipulis suis / quos
 dilexit usq; in finem. in signum p̄cipue dilectio-
 nis cū in ultima cena dixit. Amen dico uobis
 qa plorabitis & flebitis uos mūd⁹ at̄ gaudebit
 Gaudete filii mei p̄ dilectissimi / cū odit uos mū-
 dus. Desiderate ferre cōtumelias & obp̄bria
 ab hoībus. quia beati eritis cū maledixerint uo-
 bis hoīes. & p̄secuti uos fuerint. & dixerit om̄e
 malū aduersus uos mētientes p̄pter filium ho-
 mis. Gaudete tunc & exultate. qm̄ merces ue-
 stra copiosa ē in celis. Vtinam in uos insurge-
 ret totus iste mūdus. Si uos odit mūdus / scito
 te quod de mūdo nō estis. quia si de mūdo es-
 setis. mūdus quod suum esset diligeret.

De Patiētia & p̄mptitudine tollerādi aduersa
 o Mne gaudium existimate / cum multa
 habetis in seculo opprobria & aduersita-
 tes. scientes quod fortitudo & patientia ex ip̄is
 oriuntur. Patientia autem p̄fectum opus hēt

Probantur aut uirtutes in hoīe per patientiam
tāq̄ aurū p̄ ignē . Qui ceteras habet uirtutes si
ne patia aurū in uasis fictilibus nō portat in sola
dicebat saluator patiētia uestra possidebitis aīas
uestras . Fortitudo conexa ē patiētie . Vir pati
ens fortis est aīo . Qui patiens & fortis ē / se
cure bona sequentis uite sperare pōt . Seruate
patientiam ī mente . eamq; cū tempus est / exer
cete in opatione . Est enī patientia uelū . quo in
hui⁹ mūdi pcellis nauis uestra quocūq; flante
uento secure nauigat / nullū timēs piculū . Nul
lū uestrū ad uindictam uel odium p̄ximi cōtu
meliosa uerba cōmoueāt .

De misericordia erga paupes .

e Stote misericordes / sicut & pater uester
misericors ē qui pluit sup iustos & iniu
stos . & solem suū oriri facit sup bonos & malos
Iudicium sine misericordia fiet illi / q non facit
misericordiam . Misericordia sup exaltat iuditi
um . Si non remisistis de corde uestro illis q
offendunt uos . nec pater uester remittet uobis
Sustinetis inq; Apostolus / si qd uos in serui
tutem redigit . si quis ī fatiem uos cedit . Hic no
stra stabilitur uirtus / hic nostra merces & p̄miū
ut amicos diligamus in dñm ; & inimicos p̄p dñm

Seruus ille nequam accepta misericordia / cū
 seruo suo denegauit misericordiā. & iō meruit
 habere seueritatē iustitie Iustitia sine misericor
 dia crudelitas ē. & iō iustitie misericordia mi
 scēda ē. Lex tota nostra ī misericordia ē. Prop
 ter peccatū poterat quoq; nos dānare deus iu
 stitia quos sua salutauit misericordia. Quapp
 q; misericordia nō indiget / xpianus nō est. Im
 possibile ē hoīem fore misericordē & piū. & irā
 nō placare diuinam. Btī misericordes. qm̄ ipī
 misericordiā cōsequēt̄. Sacerdos & monachus
 p̄cipue sine misericordia / est ut nauis ī medio
 pelagi undiq; p̄forata. Vana religio est / q̄ caret
 misericordia. Parū p̄dest esse hitu differēsa se
 cularibus. & concors uita. Nō uestimētis & or
 dine solum ē quis sacerdos & monachus : sed
 uita. Heu qd̄ dicam ! Sepe ex magna abūdan
 tia tristitie / hō multa loquit̄. Certe mūdus un
 diq; feruet monachis & sacerdotibus. & tamē
 ita sunt prarissimi sacerdotes & monachi / qd̄
 uix de cētum unus repiat̄ bonus. Nulla certe
 ī mūdo tā crudelis bestia ē / q̄ mal⁹ sacerdos ul
 moāchus. Nā corrigi nō patitur / nec ueritatē
 unq; audire pōt. Et ut breuiter dicā oīms p̄emi
 net malitia. Sunt hi tales sacerdotes & monachi

solū hītu & noīe. quorū uana ē religio. Religio
mūda & imaculata apud deū & patrem: hec ē
uisitare pupillos & uiduas in tribulatiōe eorū:
& in maculatū se custodire ab hoc seculo. Heu
quantum in quibusdam spiritalibus habitu et
nomine creuit cupiditas. Imo ut uerius dicaz
causa huius spiritalitatis est auaritia. Qui
certe sunt lupi rapaces in uestimentis ouium
Vbi sacerdos et monachus cupidus et sine mi
sericordia. ab eodem plusquā a serpente fuge.
Sunt etiā nōnulli q totū suū fructū extimāt. ec
clesias et monasteria. miro modo et ope / ex pa
upū mercede hedificare. In quibus tanta uiget cu
piditas. ut terram et omīa sibi deficere putent
Ibi cor: ibi mens: ibi semp sua cogitatio ē. ut aliē
na possint expoliare ma'supia. Hos tales salua
tor increpans: ne uobis iquit: qui hedificatis mo
numenta pphetarū. Ecce qui monasteria hedi
ficāt ecclesias miro artificio aptāt. bonū uident
opus facere. Sed si qdem mīaz paupibus fatiūt
bonū ē. Vis ut opus tuū placeat deo. fac ut de
hoc paupes gaudeant. Quod templū ē carius
deo. q̄ homo. Templū dei estis uos iquit A po
stolus. Cum paupi manū tribuis: cum uiro in
suis necessitatibus subuenis, cum errantem ad

uia recta ducis .o q̄ admirabile / & deo gratuz
 templū hedificasti .Frangere esurienti panē tuū
 & egenos uagosq; induc in domū tuam .cū ui
 deris nudum operi eū & carnē tuā ne despexe
 ris .Nemo se excusans dicat .Nō habeo qd pa
 upi fratri tribuā .Si uestim̄tum uel aliquod ul
 tra extremā necessitatem possides .& paup̄i in
 digēti nō subuenis .fur es & latro .Sumus filii
 dilectissimi in rebus t̄poralibus solū dispensato
 res & nō possessores .Si qd sup̄fluū / quo alter
 frater egeat possidemus .furamur .Imo peius
 q̄ qui furatur ex inopia & necessitate .Iste tam̄
 ultra necessitatem retinet / quo centū uiuerēt .
 q̄ fame peunt .Ille uni furtū facit .iste tot .quot
 nō condonat patiētibus necessitatē . Dices for
 te miser meū ē .nā hoc mei dimiserūt mihi parē
 tes .Sed si hoc tui dimiserūt parētes .quō tibi po
 tuerūt dimittere quod suū nō erat ? At si suuz
 erat inges .Quis dedit sibi ? Quid in mundū
 ueniētes apportauerūt ? Quid recedentes se
 cū ferunt ? Certe q̄ paupum possidemus ī die
 iuditiū corā oculis diuine iustitie / uīdictam ex
 clamabūt .Qui habet aures audiendi audiat .
 Qui mihi nō uult credere .heu q̄ grauit̄ sen
 tiet .cū diuitie sue trāsierunt iēgestatem . Lex

naturalis hoc p̄cipit .ut quod ab aliis desidera-
mus .aliis fatiamus . Quid aliud lex uetus p̄di-
cat: at Euangelicam p̄contare ūdiq; : quid aliud
insinuāt : Vere coram deo iudice erūt testimo-
nia . Quid ergo dicam his . qui solū lapides cō-
gregant . muros erigunt in altitudinem : Quo-
rū ē cor & cogitatio . ut huānis oculis opus ap-
pareat . laudetur hedificitiū . & totam hic suā arbi-
trantur iustitiam : Sunt etiā aliqui qui de rapi-
nis & paupu; sudorem oblationes & uictimas
deo offerunt . Tales oblationes ante diuinam
clementiam non parum sunt abominabiles .
Qui tam insipiens esset . ut nō intelligat / quod
talia hedificitia nō cedunt ad gloriam dei . sed ad
mūdi pompam . Sed si quis diceret . quid dicis
Nō est bonum hedificare monasteria . ut inde
honeretur deus : Ad quod ego Bonū est . dū
modo paupes uiolentiam non sint passi . nec ī-
terpellent deum contra nos . Quomodo possū
hedificare domū deo placitam uel sanctis eius
ex illis peccuniis de quibus paupes plorant .
Qualis iustia pōt esse munerare mortuos . &
explorare uiuentes & de indigentia paupum
offerre deo . Certe si hec deo placeret iustia . fo-
ret sotius uolentie . & si hanc a nobis uellet ob

lationē / conscius fieret in peccato . At si deo displicet pōt placare sanctis .

De dispositione oīum uitiorum .

q Va de re filii dilectissimi deponētes omē malitiam : omnē dolum : simulationes . ī uideas / & omēs detractiōes . sicuti modo geniti infantes rōnabiles sine dolo lac cōcupiscite . ut ī eo creseatis in salutem . si tamē gustatis . quia iustus & dulcis ē dominus . Vere si nō eritis sicut puuli non irabitis in regnū celorū . Paruulus uidens pulchram mulierē non delectatur . p̄tio sam uestem intuens / nō desiderat . in iracūdia nō pseuerat . Iesus nō recordatur . nō odit . patrē sequitur . matrem nō deserit . Et ideo nullus se regnū celorum cogitet attingere . nili hanc puuli inocetiam & simplicitatem imitari studeat . i . castitatem habere : mūdum sp̄nere : fratrem diligere . & in gremio matris ecclesie semp̄ incumbere . Exuite uos dilectissimi filii ueterē hoīez & induite uos armaturaz dei / ut possitis stare aduersus insidias diaboli . Diabolus nihil ī mūdo possidet . Expoliati ergo mūdanicis reb⁹ mūtaneis / & cito uelut umbra labentibus / cū mūdo pugnetis . Qui ornatus uestibus cū nudo aliquo luctatur / citius ad terram deicitur . quia

unde teneatur habet. Vis firmiter cum diabolo
dimicare .uestimēta proiice ne succūbas . Ter
rena oīa quedam corporis idumēta. Qui plus
possidet citius uicetur Arma uestra pugnatu
ris sint castitas .patientia :humilitas :& caritas:
Hec sunt arma aduersus uersutias Diaboli . q
bus si moniti fueritis .accingetis fortitudine lū
bos uestros .& roborabitis brachiū uestrum .
Fortitudo & decor idumentum uestrum sit .
Et cum eritis in plio .ridebitis .non timebitis a
frigoribus nimis .Et bene fundata erit domus
uestra supra firmam petrā que est Cbristus .

De Luxuria .

e Nsis diaboli luxuria. Heu quot illa inter
ficit rumphea .Non est aliud peccatum
quo totiens diabolus uictor existat .Fugite lu
xuriam .Nam sicut uirginitas angelis homiez
equant .imo plus eum angelū facit . imo luxu
ria hominē plusq̄ bestificat .& ut ita dicam .m̄
to peius bestia cū efficit .De nullo alio legit pec
cato /deum dixisse .se penitere fecisse homiez
Hec huius mūdi facit opera .Corpus debilitat
& quasi semper eū morte destruit .famā deni
grat .marsupia euacuat .furta instruit .homicidia

causat .memoriam hebetat .cor aufert . oculis
 utriusq; hominis cecat . & preceteris irā dei puo
 cat .ex radice gulle oritur .Pro nullo alio reatu
 tam manifestā iustitiam exercuit deus sine mi
 sericordia .quātam p̄ isto .Propter hoc nāq; le
 gitur peccatum /deū mūdo induxisse diluuium .
 Sodomā & Gomorram combussisse /& multos
 alios homines iteremisse .Hoc ē rete Diaboli .Si
 quis capitur /nō cito soluitur .In isto tam graui
 p̄lio /nemo pōt uincere nisi fugiat . nemo pōt
 firmiter p̄durare nisi carnem domet . Qui uio
 utitur /ignē portat in gremio .Nolite inqt Apo
 stolus iēbriari uino in quo ē luxuria .Hoc pre
 lium nō sustinetur /nisi ī abstinētia & ieiunio .
 Vinū nocet .sed centuplo uultus mulierū . Mu
 lier diaboli sagita ē .qua ī luxuriā homo cito tra
 hitur .Nullus in hoc cōfidat uiuens . Si sanct⁹
 es /tñ securus nō es / Mulier uiri p̄tiosam aīaz
 capit .Non quid abscōdere pōt homo ignē in si
 nu suo ut uestimenta eius non ardeant ? aut
 ambulare super prunas ut non cōburantur
 plante eius ? Homo & mulier .ignis & palea .
 Diabolus nunq̄ insufflare cessat / ut accendat
 Huius p̄lii nunquā fieret uictor nisi fugiens .
 Nūq̄ uiro cum muliere sint longa colloquia .

Sola nisi simul loq̄ fatiat necessitas. Vir mulie
ris cuncta sp̄nat munuscula .& blanda uerba. si
nō uult luxurie capi laqueis. Tanta sit̄ inter ui
rum & mulierem raritas. ut alter alterius nom̄
nesciat. Plurimi iā sanctissimi ceciderūt hoc ui
tio pp̄ suam securitatem. Timeatis filii. Si in
aliis peccatis timendū ē. in isto multo plus. Sed
uere dicam. Hodie sub sp̄ualitatis noīe / nouū
fit fornicationis genus a pluribus. Heu qd̄ p̄
feram? Hodie nō uerecūdantur hoīes. qn̄ imo
gloriant̄ cum male fecerit. Aliqualis in mu
lieribus uiget uerecūdia. q̄q̄ parua. Sed in ho
minibus ita hec creuit malitia. ut ille putet̄ au
scipiens qui huius doctus nō est. Quid plu
ra? Hec sua ē festiuitas: hec om̄s p̄dicatio. Ob
hoc frequētant ecclesias ut mulieres uideāt. &
earum utant̄ colloquiis quatinus inde luxurie
crescat appetitus. Sed quid uir miser gloriaris
ī malitia ista? forte quia potens es in iniquita
te? Centuplo peccas q̄ mulier. Mulier mobil̄
aer & tu fortē te extimas. Illa ī domo sedet. et
tu uagādo / mille mōis eā illaqueas. & aliqñ eā
cogis ut ui fatiat. hec cū facis. quia deus tacet.

ut cogitas quid sit tibi similis . Sed ueniet tem-
 pus /quo arguet te & statuet cōtra fatiem tuā
 Vñ filii estote prudētes sicut serpētes & simpli-
 ces sicut colūbe .& pugnate uiriliter cū antiquo
 serpēte . Sint lūbi uestri p̄cincti /et lucerne ar-
 dentes ī manibus uestris .Ettunc uiriliter agi-
 te & cōfortetur cor uestrū .qm̄ q̄ debellant uos
 timebunt .& in deo facietis uirtutem .& ip̄e ad
 nichilū reducet tribulantes uos .

De dilectione seu Caritate .

p Redilecti filii mei diligite uos iuicez . Nō
 enī accepi hoc ab hoīe / s; a saluatore hoc
 inqt est p̄ceptum meū ut diligatis iuicem . In so-
 la enī dilectione /oīum uirtutum bona confi-
 stunt .sicut ex una radice multi exeūt ramuli;
 sic ex caritate omēs generant̄ uirtutes . Si lin-
 guis hoīnum inqt Apostolus loquar & ange-
 loꝝ .si omēs habuero p̄phetiam & nouerim mi-
 steria omnia & omnem scientiam . & si habue-
 ro oēm fidem /ita ut mōtes transferam carita-
 tem aut̄ nō habeā /nihil sum . Qui uerā carita-
 tē hēt /benignus ē & patiens . Ille ueram carita-
 tez hēt q̄ nō tantū proximos diligir p̄ affectū co-
 gnatiois & carnis .sicut Ethuici & publicai fatiūt

sed q̄ ita diligit inimicū sicut amicū . In hoc uno
pōt hō cognoscere / qui manet ī caritate . si ip̄e ab
eo diligitur q̄ ei aduersatur . Certe hoc q̄ pluri
mū aiaduertēdum est . Sūt q̄ plurimi q̄ diligūt
sed male . In tm̄ enī aliquē diligunt qd̄ dilectio
nē dei pdunt . Qui aliqd supra deū diligūt deo
nō sūt digni . In cūctis uirtutibus requiritur tem
perantia . Virtus sup uult mediū . Nimis diligere
malū ē . Minus diligere malū ē . Sed ut ius exi
git diligere bonū est . Oīs dilectio q̄ nobis nocet
uitanda ē . Propter nimia , dilectionem / aliqui ī
luxuriā ceciderunt . aliq̄ ī inuidiā deuenerunt .
Multi orōnes & dei obsega dimiserūt . Hoc q̄p
pe agit supfluous amator . ut quod diligit semp
uidere uelit . Nimiū & stultus Amator igno
rat siq̄dem / & iustitiam & ueritatem . rōne ca
ret . modū nescit . neq; aliud cogitare pōt quā
quod diligit . Amor iste nō accipi de impossibi
litate solatiū . neq; de difficultate remediū . Im
possibile ē / homiem q̄ talem habet amore; deo
posse acceptabiles orōnes facere . Hic amor nō
est caritas / sed est stultitia . Om̄s nostros debe
mus diligere fratres . sicut nos metip̄os . ita qd̄
uitia nō dilligātur . Punire malū caritas ē . Plus
meliorē diligere iustū ē . Sic diligēdi sunt hoies

ut bonitas exaltetur & uitiū deturpet̃. Ve
 ra caritas exigit .ut deū diligamus ex toto cor
 de / & ex tota mēte & ex totis uiscerib⁹ nostris
 & ita singulariter quod cū deo nihil aliud diliga
 mus. & p̃ximū nostrum sicut nos. In duobus
 his mādat̃is tota pendet lex / & p̃phete. Qui
 sine caritate ē / sine deo ē . quia deus est caritas:
 & caritas ē deus. Qui manet in caritate ī celo
 iā cepit habitare. In celo ē una caritas oīum btō
 rum. Vbi caritas uera ē . ibi nulla inuidia est .
 ibi ambitio nulla cognoscit̃ . nec murmur: nec
 detractio : nec derisio . Sed est oībus una & ea
 dem uolūtas . Hoc sitote fratres quia si nō hētis
 caritatem p̃fectā / sub Diabolica potestate estis
 nec ultra deus uobiscū hītat . Et q̃ sine deo ē ī
 īferno ē . Idcirco p̃dilectissī filii mei hortor uos
 dū t̃p̃ shētis ne ī uanū dei grā recipiatis. Grā dei
 omībus data ē p̃ mortem filii eius . dū isto t̃p̃re
 breuissimo uiuimus seminemus . quia postmo
 dum suo tempore metemus . Breues dies ho
 minis sunt . Preciditur uelut atexente uita no
 stra . Tamq̃ fur mors uenit . Cum mortu⁹ fue
 rit homo / non simul descendet cum ip̃o gloria
 domus eius . Diuites in bonis / q̃uis ī minimis
 ducūt dies suos . & in p̃ūcto ad īferna descēdūt .

Opa cuiuslibet sequuntur illum. Per rarum est / ut hominis
cuius mala semper fuit uita: bona sit mors, siue bo-
num siue malum tempore isto fecerim: illud idem post fi-
nem mortis inueniemus. Non expectetis / quia tempus
istud acceptabile est: Dum dulcem habetis / non ambule-
tis in tenebris. Qui ambulat in tenebris nescit
quo uadat. Lux uera Christus est qui lucet in tenebris
& illuminat omnem hominem ueniensem in hunc mun-
dum. Ut ergo filii lucis sitis / & tenebre uos non con-
prehendant / ad Christum accedentem lapidem uiuum / ab
hominibus reprobatum .a deo autem electum .& ipsi tamquam
lapides uiui super edificamini. Et in omnibus exhibe-
atis uos metipso tamquam eius ministros in mul-
ta patientia .in tribulationibus .in necessitatibus
in angustiis : in pelagis : in carceribus : in sedi-
tionibus : in laboribus : in uigiis : in ieiuniis : in ca-
stitate : in scientia : in longanimitate : in suauitate : in
spiritu sancto : in caritate non ficta : in uerbo ueritatis :
in uirtute dei.

De Mendatio .

Non sit inter uos mendacium . Omnis uir men-
dax abominabilis est deo . Est namque deus
ueritas . & ueritati obstat mendacium . Omne fu-
giatis uerbum otiosum . De quolibet enim uerbo
otioso & uano reddemus deo rationem .

De Silentio.

s ilentia diligite. Vbi est multiloquiū / ibi
 frequēter est mēdatiū. Vbi mendatiū. ibi
 peccatum. Sermo iudicat qualis ē hō. In ore sa
 cerdotis uel monachi / raro uel unq̄ sit uerbū ī
 quo nō sonet nomē xp̄i. sepe diuina; ruminet
 legē. Et enim q̄ in lege domini meditabitur die
 ac nocte. non abiens ī consilio īpiorum neq; ī
 uia peccatorum. erit tamq̄ lignū plantatū secus
 decursus aquarū cuius folia nō decident. sed da
 bit fructum suū in tempore suo / & om̄ia que
 cūq; fecerit semper p̄sperabuntur.

De mala societate uitanda.

c erte nil taz nocet hoī / q̄ mala societate. Ta
 lis enim efficitur hō / qualiū societate frui
 tur. Nunqd cū agno lupus habitat? Vir castus
 certe luxuriosi societatem fugit. Plusq̄ impossi
 bile puto. uirum diutius ī bonis p̄manere opi
 bus. qui malorū assidua conuersatione utitur.
 Cum sancto Psalmista / inquit sanctus eris. &
 cum electo electus eris. & cum p̄uerso peruer
 teris. Sicut namque mala nocet conuersatio.
 ita bona prodest. Nil potest huic compara
 ri thesauro. Qui bonam inuenit societatem / ui
 tam iuenit. diuitiis affluit. Certe uere dicam.

Perraro homo uel bonus uel malus efficitur :
nisi ob fortietatis causam pueri cor / tamq̄ tabu
la in qua nihil pictū est fore dicitur. Illud ergo
quod a fortietate recipit. usq; ad senectā retinet
siue bonū siue malū sit. Raro cū iuue iuuenis
hitet. Nam ignis si apponatur igni / calore; nō
extinguit / sed enutrit. Semper uir / quem de
lectat sapientia. se maiori etate & sapientia forti⁹
existat. Alioqn si sibi simili fortietur. assidua fo
tietate de stultitia ī stultitiā dilabitur.

De Iuramēto ꝓhibendo.

a Nte oīa aut̄ filii mei / nolite iurare oīo ite
q; ꝓ celum neq; per terram. neq; ꝓ aliud
quodcūq; iuramētum. Sit autē sermo uester
est: est: nō: nō. Cuius ore frequēs sonat iura
mētū. in ip̄o hoīe parua est dei cognitio & dile
ctio. Si nō est quod iuro / deū esse nego / ꝓcep
tum enim dei prohibet Non assumatis dei no
men ī uānum.

De Oratione.

o Rationibus istate cōtinuis. Multum ua
let frequens oratio & deuota. Oratio ho
minē a terra subleuat. ad celestia uehit. & facit
hominē cū deo loqui. & gratias ab eodem obti
net: dūmodo sit deuota et mixta lacrimis.

Multum ualet orō frequēns consp̄sa lacrimis
 ad promerēdam diuinā clemetiā . Ad exaudi
 tionis bñfitium obtinuit . Ezechias statim gra
 tias a dño suis lacrimis & orōnibus / ut mutaret
 sententiam / quā sibi dixerat : Liberauit deus
 Susanam a iudicio dire mortis pp̄ orōnem & la
 crimas . Orationibus Helie celū dedit pluuiā
 quod clausum fuerat tribus annis & sex mensi
 bus . Si quo egetis petatis a dño orōnibus & la
 crimis . in fide nihil dubitantes . Qui fidē enī
 ueram habet ut granū sinapis / quicqd̄ petierit
 fiet ei . Ille idem dñs & diues in omnibus / q̄ tūc
 erat . Et nunc spes nostra / & gaudiū nostrū . co
 gitatio nostra / & omē desiderium nostrū sit sē
 per deus / qm̄ ex xp̄o & in ip̄o & per ip̄m sunt
 oīa . In quo uinimus . p̄ quem mouemur & su
 mus . sine quo penitus nihil sumus .

De exhortatione fratrum ī hora mortis .

i Am fili mei nō multa loquar uobiscum
 Venit enī hora ad quam natus sum . hac
 cōditione huc ueni ut exirem . Nūq̄ natus fui
 sem si mori nō debuissem . Suo tempore non
 pepercit deus filio suo / sed pro omnibus nobis
 fecit ip̄m mori in crucis stipite . per cuius mor
 tem mors nostra mortua ē . Nemo enī nostrū

sibi uiuít . sed nec moritur . Si ué enim uiuimus
siue morimur dñi sumus . In hoc uocat̃ Chri
stus dñs uiuor̃ & mortuorum . Si enim xp̃us
mortuus est . certe nō ē seruus maior domino
suo . Idcirco & nos moriemur . Si enim resurre
xit / habem⁹ sp̃e firmissimā quod & nos resur
gemus . Et si Christus resurrexit / ut amplius
non moreretur / certe & nos post resurrectio
nem nostrā nūquā moriemur . sed sēper cum
xp̃oī gloria stabimus . Cū enī mortuus fuerit
xp̃s uetus hō noster simul mortuus est : ut de
strueretur corpus peccati / ut fieremus unum
corpus cum illo . Idcirco si resurrexit Christus
etiā resurgemus cū illo / quia sumus mēbra ei⁹ .
Si autē & Christus nō plus morietur / nec nos
sīpiter . Quo quidē filii mei dilectissimi / si nūc
morio credo quod redēptor meus uiuít . et in
nouissio die de terra surrecturus sū . & rursum
circundabor hac pelle mea . et in ista propria
carne mea uidebo ipsū saluatorē meū / quē uisu
rus sū ego ip̃e qui nunc loquor . quē hic nunc
cernitis morientē . et nō certe alius loco mei : et
isti proprii oculi mei quibus uos uideo con
specturi sunt . Vnde dilectissimi filii mei uide
te quomodo caute ābuletis / non quasi inscipiē

res . sed ut sapientes . & nolite secundum carnē
 ambulare . quia si secundū carnem ābulabitis
 moriemini . Sed spiritu ābulantes facta carnis
 mortificatione nūc mecum exultate cantate &
 psalite abiicite uestimēta luct⁹ & tristitie . spar
 gite cinerem de capite . iubilare deo & psalmus
 dicite noī eius . date gloriam laudi eius . quoniā
 hucusq; trāsui p ignē & aquā . & ecce nūc indu
 cit me & refrigerium : & introibo in domū do
 mini / ut reddā uota mea de die in diem . O q̄
 lucrū est mihi mori . quoniā uiuere meū dein
 ceptus Christus erit . Ecce terrestris domus hu
 ius habitationis dissoluitur . ut alia succedat nō
 manufacta habitatio eterna ī celis . Ecce quod
 mortale ē uestmentū exuor . ut eternū induar
 Hucusq; pegrinatus sum . iā reddeo ad patriā
 Ecce brauiū capio p quo ī agone cucurri . Ecce
 portum attingo / quem tāto desiderauī deside
 rio . Ecce de tenebris ad lucem . de periculis ad
 securitatē . de inopia ad diuitias . de prelio ad ui
 ctoriā . de tristitia ad gaudiū . de seruitute ad do
 minum . de temporalī ad ppetuū . de fetore ad
 odorem suauissimū uehor . Hic cecus sum &
 illuminor . undiq; uulneratus / & sanor . Hic lē

per cōtristatus sum / & ecce iam letificor . hic uiuens / & iam uere uiuificor .

De miseria huius mūdi .

o Vita mūdi . nō uita / sed mors . uita fallax
uita onusta tristitiis . imbecilis & umbra
tica . uita mēdax . nūc flores / et statim arefcis .
uita priuās . uita timens . uita fragilis . uita mo
mētanea et caduca . que quāto magis crescis / tā
to magis decrefcis . cū plus pcedis / plus ad mor
tem propinquas . O uita plena laqueis . Quot
ī mundo homīes illaqueas . quot p te iam susti
nent tormēta infernalīa ? Quā beatus qui de
tuis nō curat uanis blanditiis . Quā beatus q
tuas agnoscit fallatias . Quā beatissimus qui
te bene priuatus est . melior ē negotiatio eius
argento et auro . primi et purissimi fructus ei⁹
O mors dulcis et iocūda . Nam certe es mors
que uitam uerā largiris . q̄ fugas febres et uul
nera . famē extinguis et sitim . O mors iustissi
ma . pia bonis . et aspera malis . humilias super
bum diuitem et potentem . et exaltas humilē .
Per te paupes satiantur . Tu aurum proiicis .
Tu malis das supplitium . et iustis eternum pre
mium . Eia boni milites xpī / confidatis ī dño

& in potentia uirtutis eius . Nolite timere . con
sequimini a domino misericordiam / si sepebuntis
in eum . Est enim ipse pius & misericors . & nul
lum deserit sepeantium in se . Quis confusus e
in domino . & derelictus est ? Si aut nunc uos
derelinquo . dominus non ne uos recipiet ? Ipse
enim uobis legem constituit . in uia sua diriget
uos in semitam rectam / & non tradet uos in ani
mam persequentium uos . Viriliter ergo agite .
& confortetur cor uestrum & sustinete domi
num . Est enim dominus in celo pius & miseri
cors . qui suos solus nullo modo desinit iuuare
famulos . Non turbetur cor uestrum neque for
midet . Sperate in domino & effundite coram
illo corda uestra / quia ipse erit adiuutor uester
Si enim ab eo nunc / iterum me uidebitis . & ga
udebimus simul . quia non multum post hos des
quo ego uado / & uos poteritis uenire . & ubi
ego ero & uos eritis in gaudio / quod nemo tol
let a uobis . Memoretote filii carissimi . quomodo
post mortem Moyse / deus elegit Iosue ducem
& protectorem populo suo . Et eleuato Helia
per turbinem in curru igneo in celum fecit He
liseum in populo esse prophetam : In quo rege

ele
su

uit Spiritus Helie .Nūquid nunc exinanita est
manus domini? An oblitus est deus misereri
aut continebit in ira misericordiam suam. Do
minus erit pars hereditatis uestre & calicis ue
stri .& ip̄e restituet uobis hereditatem uestrā
Suscitabit namq; ex uobis alium pastorem .cui
dabit uerbum euangelizandi .& ille ingrediet̄
sine macula /& operabit̄ iustitiam. Et rogo de
um meum /qui edixit & reduxit me secūdum
uoluntatem suam /ut si quis ex me fuit spiri
tus ad obediendum preceptis suis quod in illo
quem mittet uobis /paraclito & pastore .fiat du
plex .En Eusebium filium meum predilectissi
mum habebitis uobiscum .& ip̄m tamq̄ me au
dientis . Ip̄e enim erit uobiscum in patrem / &
uos tanquam filii obediētes in caritate / cum
humilitate & māsuētudine /& cum omī patien
tia . Sequitur .Si quid fuerit

ING.
268

Si quid in uobis fuerit necessitas referre ad
 eam. Obsecro uos ut solidissimi uinculo unita
 rei. Spiritus in uinculo pacis. Unum corpus & unum
 spiritus sitis. sicut uocati estis in una spe uoca
 tionis uestre. Unus est deus & pater omni
 nis Iesus Christus uerus filius in unitate
 fraternitate plene cupitis. eius esse uos
 sicut filii carissimi. & ambulate in dilectione si
 cut & ipse dilexit uos: & tradidit se metipsum pro
 uobis ut nos redimeret. & faceret nos sibi acce
 ptabiles. Lectatores bonorum operum. Vnde
 quoniam in uobis est dominus Iesus Christus
 dominatus. & in uobis est spiritus sa
 cri. Ipsi de ut habeatis cor ad conuersum eum. Ad
 aperiat cor uestrum in lege sua & in preceptis suis
 ut cognoscatis & faciat eius uoluntatem nec
 nos unquam deserat.

Oratur Eusebius ad uirtutes plato necessarias

Vnde Eusebius fili mi conurge ad uere fer
 titudinem. Semper subditus esto domino nec emu
 leris eum ut nequiter facias. Salus tua deus i semper
 patrum erit & iustitia non desinat. humilior sis omnibus?

INC.

269

... spiritus. Et si quid mandatum est
... est deus misereri
... recordam suam. Do
... vestre & civitas ve
... reditorem vestra
... pastorum. qui
... & ille ingrediet
... Et rogo de
... secundum
... Justi spiri
... quod in illo
... & pastore. fiat du
... pre die illi
... me ma
... & nos tanquam filii obedientes in caritate / cum
... & cum omni pacien
... Sequitur. Si quid fuerit

✓

INC.

269

Si quid in uobis fuerit necessitas refferetis ad eum. Obsecro uos ut solliciti sitis seruare unitatem spūs in uinculo pacis. Vnū corpus & un⁹ spiritus sitis, sicut uocati estis in una spe uocationis uestre. Vnus est deus & pater oīum Iesus Christus cui soli in una simul uiuētes fraternitate placere cupitis. eius estote imitatores sicut filii carissimi / & ambulate in dilectione: sicut & ip̄e dillexit uos: & tradidit se metip̄m pro uobis ut nos redimeret: & faceret nos sibi acceptabiles sectatores bonorum operum. Vnicuiq; nostrum det ip̄e gratiam secūdam mēsuram dominationis sue. det uobis de rore spiritus s̄a c̄ti habūde ut habeatis cor ad collendū eū. Ad aperiat cor uestrū in lege sua & in preceptis suis ut cognoscatis eū & fatiatis eius uoluntatē nec nos unq̄ deserat.

Ortatur Eusebiū ad uirtutes p̄lato necessarias

t V autē Eusebi fili mi cōsurge īduere fortitudinē. Sēp subditus esto dño / nec emuleris eū ut nequiter fatias. Salus tua deus ī semperiternū erit / & iustia n̄ deficiat / huīlior sis oīb⁹

leua in celū oculos tuos . Lex dei semp fit in cor
de tuo . Noli timere obprobrium hominū &
blaffemias eorū non metuas . Si sperabis in do
mino afūmes fortitudinem / & uenient tibi pē
ne ut aquile & uolabis & nō deffities . Vniuer
sa legis domini secure loqueris omībus . Ne ti
meas a fatie hominū / quia cū illis ē / semp do
minus cū quibus ē ueritas / descenditq; cū illis
in foueā & in uinculis nō derelinquit eos / sed
a seductoribus tutat illos / & ē illis adiutor & p
tector ī tempore tribulationis . Certe nō facile
timet mortem hanc . imo ut plus dicā odit hāc
uitam qui se bene agere cernit . Ecce constituo
te super societatem istam ut euellas & destru
as et disperdes et dissipes / et hedifices et plātes
Oportet enim te esse in reprehensibilem . Po
test male alios corrigere cui potest quē corrigit
dicere et tu similiter facis . Tibi amodo maior
erit labor sed maius premium . Esto sobrius :
prudens et pudicus / hospitalis et doctor nemi
ni uiolentiam facito . sed omnes equaliter dili
ge / et tanto plus quanto melior est . Non sis p
sequutor s; modestus / nō litigofus nec cupidus

Tu enī predica opportune uerbū dei omīs scri-
 ptura diuinitus inspirata utilis ē ad docendum
 & acquire uerba que predices orationibus ua-
 let enī huiusmodi p̄dicatio & doctrina ad illu-
 minādum ad arguendum ad corrupendū &
 ad erudiēdū in iustitia ut perfectus sit audiens
 & in omni bono ope instructus. Est enī Chri-
 stus in celo sedens ad dextram uirtutis dei re-
 uellans ministeria & docens omnē scientiā. In
 omībus fili dilectissime p̄be te ip̄m exemplum
 bonoꝝ operum in oī sanctitate & bonitate. Nā
 capite patiente totum debilitatur corpus. Ut
 ergo te doceam breuiter facies omīa bona si ti-
 mueris deum.

Recomendat se orationibus aliquoꝝ
 p Atri meo reuerendissimo Damaso por-
 tuensi episcopo scribēs facies mei memo-
 riā / ut habeat me in orationibus suis nec cor-
 rūpi dimittat opera que tanto labore contexui
 ab hominibus iniquis & dolosis a quibus sepe
 expugnatus sum a iuuentute mea. Ecclesiam
 prudenter custodiat sciens quoniam mali erri-
 gēt se in laqueantes animas simpliciū quos co-
 natus sum educere ī uiā rectā loquētes in ore

fuo & gladiū habētes in labiis suis . qm̄ obmū
tui . Et scilicet a bonis & piectus sum in monum̄
to dormiens . Spero enī in domino q̄ benign⁹
ē / & nō derelinquet fideles suos . Gaudiuz enī
habeo magnū & cōsolationē p̄summēs de mise
ricordia dñi / q̄ uirū mirabilem / & multe lcie
& bonitatis Augustinum Iponēsem ep̄m omī
p̄fectione & ueritate redimitum post me relin
quo : p̄pter quem multā fidutiā habeo in xp̄o
Iesu sustentandi fidē nostrā / cui de me scribēs
hoc ip̄m rogato / ut tanq̄ fidelis pugnet miles :
ne ueniant quod absit mala genti nostre . Theo
dro senatori & oībus in xp̄o fratribus me reco
mendes .

Osculū pacis dat fratribus .

f Initis hiis uerbis sanctissimus iocūda uo
ce conuersus ad fratres inquit . Accedite
huc ut tangā uos filii mei anteq̄ a uobis recedā
ad quē appropiātibus illis singulos brachiis
ut pote melius poterat āplectens : cui libet pacis
osculū tribuit . Deinde uocem mediocriter ele
uans uultu placido & iocūdo extensis in celum
manibus cōuersusq; ad dominū oculis gaudii
lacrimis iundantibus dixit .

Oratio quam fecit ad Iesum :

p

In Iesu uirtus mea refugium meum susceptor meus laus mea & liberator meus in quo speraui cui credidi & dilexi summa dulcedo turris fortitudinis & spes mea a iuuentute mea uoca me dux uite mee / & ego respondebo tibi Opi manuū tuarū quod tu de limo terre creator omnium formasti / quod ossibus & neruis cōpegisti cui uitā & misericordiā moriēs tribuisti / tue clemētie porrige dexterā. Iube dñe ne moreris quia tēps ē ut puluis in puluerē reuertat̄ & spūs reddeat ad te saluatorē qui huc misisti illū. Apri illi ianuas uite. Nā cū pro me in ligno crucis tanquā latro pepēdisti tu p̄misisti mihi quod eū recipes. Veni dilecte mi / teneā te nec dimittā. Introduc me in domū tuā. Tu susceptor meus es & gl'ia mea / & exaltabis caput meū Salus mea & beneditio mea. Suscipe me misericors deus secundū multitudinē miserationū tuarū. Nam latronē ad te currētem in cruce moriēs suscepisti. Possideā te bñtudo sempiterna. Cecum secus uia clamātem Iesu fili Dauid miserere mei lūie tue uisionis eterne illuīa. O lux inuisibilis qua carēs thobias clamabat : Quale mihi gaudiū cum in tenebris sedeo : & lumē celi nō uideo ? O lux sine qua nō est ueritas nō ē discretio / nō est sapiētia

neq; bonitas : illuīa oculos meos ne unquā ob
dormiā in morte ne quando dicat inimicus me
us preualui aduersus eū. Tedet animā meā ui
te mee / loquar ī amaritudine anime mee egro
tus sum infirmata est in paupertate uita, mea :
ossa mea sicut in frixorio confrixa sunt. Et ideo
ad te curro medicū / sana me domine et sanabor
saluū me fac et saluus ero / et quoniā in te con
fido nō erubescam . At quis ego sum piissime
deus ut tā audacter loquar ad te : peccator sū
et in peccatis totus natus genitus et educatus :
cadauer putridū uas fetidū esca uermiū . Heu
mihi domine pce mihi. Q ue uictoria si pugnā
do mecū uinceret me / qui sum minus q̄ stipu
la ante fatiē uēti. Dimitte oīa peccata mea & eri
ge de stercore paupem . Certe dñe si placet di
cam nō debes me recurrentem ad te fugare :
quia tu es deus meus . Caro tua de carne mea
& ossa tua de ossib⁹ meis. Propter hoc nāq; nō
derelinquēs patris dexterā adhesisti mee huā
nitati factus homo & deus q̄ prius eras p̄ma
nēs in una eadēq; p̄sona . Et hoc quare tam ar
duū & inopinabile p̄petrasti nili ut cōfidenter
ad te recurrerē tamq̄ ad fratrē et ut tuā mihi
miseriçorditer cōdonares diuinitatē . Qua pp

exurge adiuua me dñe / exurge & ne repellas
 me in finē . Sicut ceruus desiderat ad fontes aq̄
 rum / ita sitiēs aīa mea petit te fontē uiuū ut ha
 uriat aquas in gaudio de fōtibz saluatoris ne
 siciat amplius . Quādo ueniet & apparebit an
 te fatiē tuam domine mi . quādo respiciens re
 stitues animā meā a malefactis eorū / & a leoni
 bus unicam meā . Utinā apenderētur peccata
 mea quibus irā merui & calamitas quā patior
 in statera . Quasi harena maris hec grauior ap
 paret . Vnde & si amplius expectes tribulatio
 nē iueniam & dolorē ueni gaudiū spiritus mei
 ut delecter in te . Reuella mihi uiā tuam letitia
 cordis mei / inueniam te desiderii cordis mei .
 Sicut seruus p̄stolatur finem operis sui : sic &
 ego te expecto . Intret postulatio mea in cōspe
 ctu tuo dñe / ut fiat manus tua ut saluum me
 fatiat . Ecce uirū descēdentē in yherico qui cap
 tus a latronibus uulneratus sum / semiuiuus
 relictus sum . Tu pie samaritane recipe me :
 peccaui nimis ī uita mea : malū corā te feci : nō
 te cognoui : ingratus fui tot beneficiorū tuorū
 Nō ut decebat te laudaui : forte multctiens ue
 ritatē tacui . In corde meo cū pulsabas ad hostiū
 cordis mei piger fui utte recipez reuerēter cor

pus putridum uelut umbra declinata; nimio
dillexi affectu uerbis uanis os inquinavi mēs
mea nō semp fuit in testamēto legis tue : non
auerti oculos meos ut nō aliquādo uiderēt ua
nitatem . aures meas qñq; uerbis inutilibus in
qñauī . manus meas ad proximi necessitatē nō
extendi . pedibus ad iniquitatem cucurri . Quid
plura dicam ? A plāta pedis usq; ad uerticē ca
pitis nō est in me sanitas . Certe nisi ī ligno cru
cis moriens me adiuuasses digna erat in īferno
habitare mea aīa . Ego pie Iesu sum ps tanti p̄tīi
p̄ me fundisti sanguinē tuū p̄tiosum nō me re
futes . Ego sum ovis que errauī . Regre eā bo
ne pastor & appone eā ouili tuo ut iustificeris
in sermonibus tuis . Nā p̄misisti mihi q̄ ī quacū
q; hora peccator ingemuerit saluus erit . Dolēs
factus sum iniquitates meas ego cognosco et deli
cta mea coram me sunt . Vere nō sum dignus
uocari filius tuus quia peccaui in celum et corā
te . Auditui meo da gaudium et letitiā : auerte
fatiē tuā a peccatis meis / delle iniquitates meas
secūdum magnā misericordiā tuā . Non secun
dū peccata mea facias mihi neq; secūdū iniquitates
meas retribuas mihi . sed adiuua me deus salu
taris meus : et propter honorē nomīs tui libera

me . Benignie fac ī bona uoluntate tua / ī habitē
 in domo tua oībus diebus uite mee ut ī seculū
 seculi cū hitantibus in ea laudem te . Surge pro
 pera spōse dulcissime aīe mee & noli considera
 re q̄ fusca & nigra ē peccatis oīde illi fatiē tuaz
 sonet uox tua ī auribus meis uox tua dulcis &
 faties tua decora . Ne auertas eā a me & ne de
 clines in hac hora a seruo tuo . Ne tradas me .
 Expecto te dñe . Credo uidere domini ī terra
 uiuētium . Veni ergo dilecte mi . Egrediamur
 ī agrum . Videamus si floruit uinea . conuerte
 planctū meū in gaudiū mihi . inclina ad me au
 rē tuā accelera ut de hac lacrimarū ualle & mise
 riāz eripias me .

Precepit corpus suū in terris nudum sepelliri .
 h Eec ubi uir sanctissimus cōtinuatus lacri
 mis & maībus ī celū erectis dixit : parūp
 siluit¹ . deinde fratres intuēs dixit . Precipio uo
 bis filiū¹ mei dilectissimi p uirtutem & nomē dñi
 Iesu ut corpus meū cū dissolutum fuerit in ter
 rā prope p̄sepe dñi mei nudū sepeliatis : ut fe
 rat secū rediens quod ueniēs a portauit . Nud²
 inde egressus sum . nudus reuertar illuc . Sotie
 tur terra terre . Nō decet terrā sociari lapidibus
 Appetit enī naturaliter suū simile quodlibet .

Item rogo uos q̄ corpus dñi mei Iesu xp̄i affera-
tis : quātum in suo luīe uideam lumen / ut fir-
mās sup̄ me oculos suos det mihi intellectu; &
instruat me in uia hac qua gradior.

Petit corpus Christi sibi dari.

t Vnc quidam fratrū ad locum accedes sa-
cratissimū Iesu Christi corpus obtulit .
Quod ubi uir dñi uidere potuit nobis ei auxi-
liātibus p̄strauit se in terrā . p̄tinus & uoce et
lacrimis q̄tum poterat clamās . Domine quis
ego sum ut sim dignus q̄ sub tectū meū intres
Meruit hec peccator homo certe nō su; dignus
Tu Moyfi noluisti uno ictu te mōstrare . Cur
nūc tantū humilias ut patiaris ad hoīem descen-
dere publicanū et peccatorē ? Et nō solum cū il-
lo māducare uis . Sed te ip̄m ab illo māducari
iubes . Cumq; prope illum esset sacerdos / eri-
gēs se uir dñi gl̄osus genibus flexis eū d̄ctis te-
nētibus magnis lacrimis et suspiriis et q̄ pluries
p̄cutiēs pectus suū dixit . Tu es deus meus et
dñs meus an forte alius ? Certe tu es ille q̄ cum
deus eēs solus añ oīa t̄pra et sine p̄ncipio genit⁹
a t̄pre eterna et inuestigabili gnātiōe q̄ cū ip̄o pa-
tre et sp̄u sc̄o unus deus es / p̄manēs illud idem
qd̄ eras et es / intra unus p̄uelle corpusculum

te clausisti factus hō sicut sū . uere deus & hō es
 Sic. n. ī uirginabili utero hoīez suscepisti q̄ nec
 sine hoīe deus es nec sine deo hō : quīs nec diuī
 tas sit huānitas nec humaitas diuinitas . Nō sūt
 cōfuse nature quīs sit una & eadē ī te p̄sona. ne
 es caro & frater me⁹ : uere sic . famē habuisti :
 fleuisti sitisti / meas infirmitates huīsti ut ego
 sed tñ ī te peccādi infirmitas & defectus nō fuit
 ut ī me . Nō eīm peccare potuisti ut ego . In te
 fuit corporal'r & ē oīs plenitudo gratie . Nō . n .
 tibi fuit data gratia ad mensurā . Tua eīm aīa
 statī cū unita fuit īsepabiliter diuinitati : oīa p̄fe
 cte sciuit & potuit que ip̄a pōt diuinitas . Quan
 tū ad diuinā naturā que ī te ē eterno patri deo
 equalis es / sed ob illā quā p̄ nobis asūplisti hu
 manitatē minor : es . Nec tñ eo aliqd' icurris ui
 tupium . Tu nēpe ille es quē ī yordanis alueo
 baptizāte lohāne uox subito paterna celitus īto
 nuit . Hic īgens ē filius meus dilect⁹ ī quo mi
 hi bene cōplauī ip̄m audite . Et spūs scūs in te ut
 colūba descendēs te unū esse cū patre & eodē ī
 substātia declarauit . Tu ne bone Iesu pro me
 crucis tā grāde in tuo isto qd' p̄ns cerno corpo
 re subisti sup̄litiū : ut mortē quā meis icurrerā
 flagitiis īterimeres : aīas antiquorū quas dudū

diabolica potestas miseris infernalibus mansuibus
retinebat recuperes: & totam humanam naturam que
corruebat in mortem perpetuam tuo cum ipsa pacifica
to patre ad vitam iterabilem / tuo quem pro ipsa fundi
sti sanguine pretioso reuocares. Cuius quidem uite die
resurgens tertia de illo in quo mortuus iacuisti ba
ratro certitudine firmissima comprobasti. Quo
quidem nostra est solidata fides & aucta spes: ut sic
in corruptibilis impassibilis & immortalis resurrexisti
sicut & nos resurgemus. tu certe bone & pie domine
post tuam mirabilem & singularem resurrectionem que
draginta expletis diebus quibus expiatio lucida iu
ditiorum multiplium te ab inferis uiuum resurrexisse
deklarasti & nulla dubitationis oriretur caligo / ad
celos cunctis cernentibus discipulis tua uirtute pro
pria ascendens: indeque ianuam referans paradisi ad
dei patris omnipotentis dexteram cum sedisti: ubi sine
fine manes. Tu insuper bone Iesu a deo constitutus
iudex uiuorum & mortuorum sic in illo ascendisti die
ita in tremendo & horribili ultimi die iudicii descendens
reddere singulis secundum opera que fecerunt. Coram
te certe tunc precideret reges: omnis strata erit dominatio
te tunc omnes timebunt qui te nunc contempnunt. Quid
tunc tibi infelices homines qui nunc gloriantur cum male
fecerint dicent: qui te omnia scientem cernent: quibus

nullū amplius erit remediū mēe? Quid ī con-
 spectu tuo potētis oīa cernētis oīa/ & solū quod
 iustū ē iudicātis/ fatiēt miserī q̄ totū suū in mū-
 di uanitatibus & flagitiis amiserūt t̄pus plus di-
 uitiis q̄ tibi insistētēs plus filios & filias & mun-
 di gloriā momētaneā / q̄ te diligentes .cū tuū er-
 ga eos iratū cernent uultuꝝ .cū tā sceuerā expec-
 tabūt sententiā .cū eos minimo quoq; cogitamiē
 & p̄pria accusabit cōscīa & demonū caterua &
 simul quelibet creatura quā te deū offendēdo
 offenderūt cū uidebūt statim cū fuerit s̄ntia di-
 uulgata se adepturos tormēta quibus & corp⁹
 et aīa s̄ simul cruciabit̄ cū diabolis sine fine nul-
 lū inde in p̄petuū regiū expectantes . Ve ue mi-
 seris qui in isto tam breui t̄pre uilissimis bonis
 temporalibus ebrii que nō solum inopiā aufe-
 rūt suis possessoribus : sed et ip̄am suā fatiunt
 indigentiā . negligētes in belluas reddigū . Ve
 ue q̄ saltē tāto hoc timore peccare & tuā prouo-
 care iracūdiā nō desinunt / si tuo nolūt amore
 ut tenētur . Sed quō pie Iesu tu cui tanta ē ma-
 gnificētia ut nulla queat explicare creaturā . quē
 celi mare et oīa que in eius ambitu cōtinentur
 cape non possunt : qui idem totus ubiq; p̄ns es

nec itus inclusus nec extra exclusis idē i celo ad
patris dexterā oīum: supnoꝝ ciuiuz btitudo &
gloria: qui tue celsitudis spēm cōtemplat. idem
i terra pugillo ipam cōtinēs & cōcludēs. idez in
mari & in abissis: ad nutū regens omīa & cōser
uans : idem i inferno potēter dñaris sub tanta
panis breuitate cōtineris : nō p̄ticulariter sed in
tegre ac p̄fecte & inseparabiliter . O inefabilis ad
miratio . O oīum nouitatū nouitas . Oculi in te
uident albedinē : sapore : sentit gustus : odorē
olfat⁹ tactus q̄ subtilitatē reperit . Sed auditus
cordi repñtat in te illa nō fore accidentia . In te
certe p̄ se sola existūt accidentia sine subiecto / q̄
nō ut humanis uideť sensibus panis es sed to
tus xp̄s Iesus integer sicut i celo ad patris dexte
rā de⁹ & hō . Aue panis uite qui de celo descen
disti dās te digne summētib⁹ uita; nō sicut mā
na quod in deserto nostris pluit patrib⁹ de quo
omnes qui manducauerūt mortui sunt . Certe
qui te digne summit quāquā morte corporali
aīa a corpore separetur: nō moriet̄ i eternū: q̄
non illa seperatio mors est . sed de morte ad
uitam transitus . Vnde qui te digne māducat i
mūdo moriet̄ tecū eterne uiuere incipit . Tu pa
nis āgl⁹ oꝝ tua uisiōe āgelos refficis & glorificas

Tu esca es aīe : nō corpus pinguas mētem nō uentrē . qui in te nō īpinguatur uirtutibns nī mis eger iacet in flagitiis . Tu te māducātē ut cū decet in te transmutas / ut tui p̄cipatiōe efficiatur deus nec tamē in illū transmutaris ueluti alia corporea facit esca . Sed ne te indigne sū mētibus . Certe ad sui penā & reatū te iterum crucifigūt nō quod te diudicet illa manducatio quoniā impassibilis & īmortalis oīo es.

De malis sacerdotibus qui īdignē celebrāt .

h Eu dñe mi quid dicā? Quot hodie sacerdotes te comēdunt ī altari ut carnes uolucrū & pecudum imo peius. Nocte fruūtur mulierū actu turpissimo : & te mane masticādo comedunt . Vbi dñe latitas? dormis an uigilas? Est tibi hoc acceptum sacrificiū? Exaudi p̄ces eorū de celo & de sede maiestatis tue? Vere si hoc uelles sacrificiū & libanē : & mendax fieres & peccatorꝝ sotius . Certe dñe si uera sunt que p̄ os locutus es p̄phetarū: si iustis solum suplicationibus p̄sto es : & si tibi placet equitas. Hoc tale ē impediendū sacrificiū ne fiat: q̄q̄ ī se & natura sui sacrificium bonum sit : nec possit uiolari malis sacerdotibus quia malitia nō diudicat sacrificium. Vnde huiusmodi sacrificium sit ad

sacerdotis p̄iuditiū & dānationē : nec p̄ q̄bus
fit p̄dest : imo ut ueriss̄ie dicā : q̄ uitā sacerdotis
agnoscit / & eum p̄ se celebrare facit : fit ī eius
dem peccato cōsciū : nec nō & pene p̄ticipes .
O magnū & incrutabile misterīū . panis accidē
tia frangūtur p̄ p̄tes / & tamē ī qualibet p̄manēs
p̄ticula totus integer xp̄s sicuti eras antea . O
huānorū illusio sensuū : frāguntur illa que hu
manis sensibus uidentur accidētia & tñ nec frā
geris nec corrūperis : Te dentes uident̄ masti
care uelutī materialē panē & tñ nūq̄ masticari
O nobile cōuiuīū in quo sub panis & uini sp̄e
totus xp̄s deus & homo suitur & ita totus ī pa
nis sp̄e & ī qualibet eiusdē p̄ticula et ī uini sp̄e
et in qualibet guta : sicut in panis totius et uini
sp̄e simul . Nā totus p̄fectus et integer sub pa
nis sp̄e et sub qualibet q̄tūcūq̄ minima cōtine
tur p̄ticula : et idē totus in uini sp̄e et ī qualicū
q̄ guta permanet . O esca sacratissima quā ue
re comedens deus efficitur iuxta illud Ego di
xi diū estis et filii excelsi omnes . liberatur a ma
lis : impletur bonis : et imortalis indubitāter effi
citur . O sacrū nostre p̄grinatiois uiaticū : quo
de hoc neq̄ secl̄o p̄ueit̄ ad celestis ierl̄m p̄sortiū
Patres nostri in deserto māna manducātes nō

puenerūt ad terram p̄missioīs . Qui uero te co
 medit in tui fortitudine ambulabit ad mōtem
 dei oreb . O comestio delicatissima in qua oīs
 saporis & odoris ē suauitas : omne delectamen
 tum : omīs medicina : omīs sustentatio : & oīs
 requies a labore : nec nō & omē quod deside
 rari potest . Tu certe uita es qua oīs uiuit crea
 tura : & sine qua morit̄ . Tu es uita uitalis : dul
 cis : amabilis : atq; iocūda . Odoris tui suauitas
 egros recreat & debiles : quos tuus facit sapor
 salubres & fortissimos . Tu lux illa in cōphen
 sibilis que oēm illuīas hominē ueniētem ī hunc
 mūdum . Tua mi dñe ē omīs potentia : tuū oē
 regnum : ante te curuabitur omne genu . Oīa
 quecūq; uis facis : in celo : & ī terra : & ī mari : &
 in oībus abyssis . Tue nil ē quod possit resiste
 re uolūtati . In te / ex te / & p̄ te sunt oīa & sine
 te nihil . Eya ergo fidelis aīa gaude epulare . Ne
 moreris hiis pasci delitiis / ne pigriteris hoc pasci
 cōuiuio in quo nō carnes yrcorū aut thaurorū
 ut olim in lege sed saluatoris tui corpus sumē
 dū p̄ponit̄ . O signū dilectioīs iopinabile ut idē
 sit dator qd' datū et donator sit ip̄m donū . Quā
 magna dulcedo tua domine quā abscondisti ti
 mētibus te / & p̄fecisti eā sperantibus ī te . O fer

culū excellentissimū : uenerādū & colendū : adora-
rādum : glorificādū : & amplectendū : omibus
extollendū laudibus : exaltandū cūctis preconiiis
firmiter in cordis uisceribus retinēdum . & p
petuis tēpribus animo alligandū . Cecidit homo
per cibū ligni uetiti ad miserā . per te uero rele-
uatur ad eternā gloriā . Tu certe ī rectis & eru-
ditis habitas cogitationibus . Tu miserrimū ar-
rogantē & superbū detestaris diuitē : eū dimit-
tēs ianem & uacuū ac de te famelicū . Tu pau-
perē iustū piū & humilē oibus eos īplens diui-
tiis tue domus hubertate fatias . In te & pte est
rectū iuditiū & equitas . Tecū prudentia & for-
titudo & oīs uictoria . Per te sancti regnant ī ce-
lestibus : per te doctores p̄dicant : p te iustus cō-
tra hostes uiriliter dimicat . Tu supbum poten-
tem deponis de sede exaltando humilē . Tecū
sunt oēs diuitie et glorie . Te dilligentes dilligis
Qui ad te puro corde uigilant te inueniūt qm̄
cū simplicibus et rectis corde graderis . Tu so-
lus ante omne principiū omniū eras et finis et
principium . Tu solus sine tempore a deo eter-
no patre genitus . Quā beati qui te dilligūt
qui aliud quam te non desiderant : qui de te
assidue cogitant : qui te digne comedunt :

qui tecū manētes oī tēpore uias tuas custodiūt
 Certe q̄ te iueniūt uitā iueiunt & salutē hauri
 unt iūterminabilē. O esca mirabilis & stupenda
 delectabilis ac iocunda: tutissima ac supra omīa
 p̄ optanda : in quo tot sunt inouata signa & mi
 rabilia iūmutata : i qua omē habetur delectamē
 tum : & ad oīum gratiarū proficimus incremē
 tum . Quam singularis & inaudita tui liberali
 tas : q̄ superhabundātissima ac prodiga largitas
 ut tu neminē exortem facias : nisi ad te uenire
 cōtempnat . Si quis ergo puulus ē securus ad
 te ueniat : & te comedens fiet magnus & relin
 ques semitas infantie : per uias ambulabit pru
 dentie . Si quis debilis est ad te declinet & pro
 tinus fiet fortis . Si quis infirmus sanabitur .
 Si quis mortuus ē si te audire uoluerit uitam
 interminabilē apprehendet . Sed qui magnus
 ē et fortis nec hic te deserat . Nā semper habun
 danter in te inueniet quo pascatur . Nemo cer
 te sine te potest uiuere ad momentū . Tu solus
 uitā das omnibus creaturis . Idcirco deficit caro
 mea et cor meū : deus cordis mei : et pars mea
 deus in secula . In te solū delectatur cor meū in
 te exultat anima mea . Tibi soli adherere cupit
 mens mea . quoniā q̄ alongant se a te peribūt .

Tu autē dñe ne longe facias auxiliū tuū a me :
sed tuā ad me iclīna aurē misericordie . Te edat
paup & inops & satietur : & tunc uiuēs cor lau
dabit te . O lux inuisibilis ī extinguibilis & oia
uere illuīans . Ceco huic secus miserere mihi fi
li David clamanti : uisum tribue quo te uideat
Propitius queso dñe huic esto peccatori / ut sis
mibi in adiutoriū & in locum refugii ut saluū
me fatias . Et tunc si ambulem ī medio umbre
mortis nō timebo mala qm̄ tu mecū es . Mor
tuus en pie Iesu iaceo . Exurge resuscita me &
cōfitebor tibi . Eger & infirmus sum cui nulla
est amplius ī carne sanitas . Medicus es sana me
Nudus affligor frigorē / diues es indue me / fa
me in hac solitudine peo : cibus es satia me . Si
tio : salubre poculū es inebria me . Infixus sum
in limo pfundi & nō est substātia . Veni ī altitu
dinē maris & tempestas submersit me . Labora
ui clamans / facte sunt rauce uoces mee . Iam in
trauerūt aque usq; ad aiām meā . Educ me de
laqueo isto p̄tector meus / gubernator meus
firmamētū meū / & refugiū meū dux me² / rex
meus & deus meus / in cuius comēdo maibus
spiritū meum quē ī crucis stīpīte redimisti cui
uitā & misericordiā tribuisti . Respice domine

humilitatem meā ne cōcludas me ī manūs inī
mici hodie tecū ingrediar in locū tabernaculi ad
mirabilis ut ī habitē ī domo tua in longitudīez
dieꝝ in seculū seculi .

Hic reddit spīritū .

h
lis finitis uir dñi gl'osus sacrū dñi corpus
suscipiens ad terrā supinus rediit. deīde
manus ī modū crucis supra pect' tenēs symeo
nis pphete uaticinium decātauit . Quo finito
subito cūctis qui aderāt cernētibus: tāta in loco
in quo iacebat diuinitus lux efulxit / ut īstar so
lis radii quorūlibet uibraret oculos ne possent
meriētem uirū gl'osum aliquātulū ītueri: Qua
quidem luce ad horā pmanēte circūstātū qdaz
agmē angelicū ibidem uiderūt / undiq; discor
rētium uti sentille ī arūdineto solēt . Quidā ue
ro angelos nō uiderūt : sed uocē lapsam celitus
audierūt sic dicētem . Veni dilecte mi tpus ē . n .
ut mercedem accipias p laboribus quos mei cā
uiriliter supportasti . Quidā tamē nec uiderūt
angelos nec hanc audierūt uocē . sed tantū cuz
hīs a beato hyeronimo illa finita uoce hec au
dierūt uerba . Ecce ad te ueno pie iesu suscipe
quem tuo recupasti sanguine . Tunc subito il
la lux disparuit: & illa anima sanctīssima tanq;

fidus omnibus uirtutibus radiās : carnis resolu-
ta ceno: celorū regna adiit gloriosa in quibus iā
certe tanq̄ luminare cōspiciū renitet : & splēdo-
re infinite beatitudinis & multorū corruscatio-
ne pdigiorum quoniā nō potest abscondi ciui-
tas supra mōtem posita : nec uoluit deus ut in
morte ip̄ius lateret sanctitas cui⁹ uita scītatis cā
fuerat & salutis totius ecclesie militātis . Tant⁹
deniq; illa recedente sanctissima aīa odor subse-
quutus ē / per dies nō modicos ut nulla forte
talis recordetur etas . Sed certe dignū erat ut il-
lius merita odoris p̄cipue clarerent iudicio qui
ad unitatem fidei itemerate mēbra fetida suorū
uerborū odore reuocauerat .

Quomodo fuit reuellatus transitus sancti
Hieronimi sancto Cyrilo.

h Ora nāq; reuerēdissimi patres & domi-
ni transitus huius gloriosi diei erat ultīa
in qua quidē ut sui athlete pius dominus gl̄iaz
demōstraret . & oībus qui in ecclesie domo ha-
bitant p̄ferret clarū lumē . Hoc modo Cyrillo
ep̄o trāsitum gloriosi Hieronimi ip̄e dominus
reuellauit . Cum iā dicta hora Cyrillus deuo-
tis in sua cellula orationibus iheret sursum ī spi-
ritu raptus uellut in extasi factus subito quod

dam a monasterio in quo uir scīssimus migra
 uerat usq; ad celū mirabile & speciosissimū ui
 dit iter. cuius tanta erat pulcritudo & admiratio
 ut sicut eodem postmodū testāte cognouimus
 stupore uelut amēs effectus : huc illucq; admi
 rans: sui paulisp̄ credebat obliuisci. In hac si qui
 dem mētis positus anxietate : eleuauit oculos
 Et ecce angelorū maxima a monasterio societas
 ueniebat alternatim melodiarum & melifluo
 rū cantuū uocibus cōcinētium: quorū uidebat̄
 uocibus celum & terram & oīa que eorū conti
 nētur ambitu undiq; resonare . ferebant ēt sin
 guli angelorū singulos manibus cereos : quorū
 claritas solis repellebat lumē . Sed quid aditur
 admirationi admiratio ? Ad celum uertēs Cy
 rillus oculos: nō minorē angelorū cernit nume
 rū : modo simili istis obuiā uenientium . Qui
 rei huius anxius expectat aduentū . Interroga
 flet quidē qd hoc esset : sed ita cū stupor opp̄
 ferat : q; quid diceret nesciebat . At illo diutius
 expectante gl̄osam uidit Hyeronimi aīam pre
 cūctis q̄ibat angelis / & sequebant̄ mira deco
 ratam pulcritudine uenientem . Ad cuius erat
 dexterā saluator cū illa pariter ueniendo. Que
 qdem in loco quo Cyrillus degebat gradum si

gens & stās ei taliter est locuta. Agnoscis ne
me? Ad quem ille minime quidem Quis es
q̄ tanto ceteros honore p̄emines? Et illa: de hie
ronimo unq̄ fuit aliqua tibi cognitio? At ille:
certe quē noīas singulari affectu dilligo carita
tis. Sed queso : ille es? Et illa: Eius sum anima
que gloriā iā obtineo quā sperabā. Ad meos
pgito filios & que uidisti nūcia : ut a luctu desi
nāt & meo statui cū gaudeāt quē ellegi. Qui
bus oībus finitis : omīs illa beata uisio ab eius
euanuit oculis & fuit in semet reuersus p̄tinus
Cyrillus inefabili gaudio p̄ habūdāsita q̄ p̄ to
tam noctē illā nō se a lacrimis potuit p̄ mētis le
ticia cōtinere. Quā ergo mirabilis ē dñs in scīs
suis : īmaiestate fatiens prodigia. Dextera dñi
fecit uirtutem dextera dei exaltauit eū notā fa
ciens in populis uirtutē eius. O diuini amoris
īmēlitas : diuine largitatis affluentia. Quid enī
isti suo potuit honoris & gratie facere filio &
nō fecit cū tam copiosa & ī uita & in morte er
ga eum fuerit munificētia? Dedit eīm ei domi
nus claritatem eternam. & nomine eterno
hereditauit illum / & fecit eum heredem ga
udioꝝ & supernorū in quibus p̄manebit in secula
Quā singularis honor & admirāda gloria ex

cedēs pene aliorū gloriā sanctorū & honorē ubi
 nō solū illa sanctissima aīa oī celesti cōmitat̄ co
 horte : sed & ip̄o proprio saluatore . Nec enī so
 la in celo fulget insigniīs dignitatum illa beata
 aīa sed etiā corpus suū sanctissimū nō cessat ra
 diare ī terris miraculis . Ad cuius narrationē cō
 gruū est reddere .

Miraculum de quodam ceco illuīato.

d Efuncto nāq; ut dictū ē uiro scīssimo ho
 ra cōpletorii corp⁹ illud tātis fragrās aro
 matibus custodiētes totā illa; noctē ī somnē du
 cētēs circa eū in magnis siqdem p̄ damno q̄ cū
 ctis euenerat fletibus & pro sua quā iā obtinu
 erat gloria gaudiis uigilauius . Mane aut̄ scō
 diuinis p̄ actis ut condecebat misteriiis debitisq;
 obsequiis honore debito cōsumatis / in bethleē
 iuxta p̄sepe in quo pro nobis xp̄s de ītemerata
 ibidē natus uirgine infans uagūt: corpus illud
 sacratissimū sacci tantū cohoptum linteo ī terrā
 ut ordinauerat sepeliuimus . Quātis at̄ ip̄o die
 & ēt ad p̄ns miraculis gl̄osis mirificauit dñs sã
 ctū suū filium Hyeronimū certe nō foret enar
 rare suffitiēs lingua carnis . Sed tamē aliqua de
 multis ne nimis noster plongetur sermo reffe
 rā . Quidā a natiuitate cecus in ip̄o sepulture

sue die uidendi bñfitium corpus tangens sanctum obtinuit.

Miraculum de quodam muto & surdo.

q Vidā ēt iuueni surdo & muto sanctissimi corpus deosculāti soluto auris & lingue ligamine & loquēdi & audiendi ē concessa gratia. Et certe dignū erat ut q tecitatis uere lucis q̄ xp̄us ē tenebris obcecatos / suis sanctissimis doctrinis & exemplis illuminauerat / surdis quoq; & mutis ī diuinis opibus uerā exercuerat medelam ut diuina itelligerent documenta & catholice fidei cōfiterētur rōnes quas spernebant in die sui obitus gloriosi / & cecis lumē tribueret corporale / & surdis ac mutis cōcederet sanitatē.

Miraculum de multis demoniacis liberatis.

q Vāplurimi ut asserūt qui uiderūt & a nephandis spiritibus obūbrati in loco quo sanctū corpus quiescit clamātibus diris uocib; demonibus sancte Hyeronime cur nos tam ī sequeris ? tu nostrū semp flagellum fuisti & uiuus & nūc mortuus sunt mirabiliter liberati.

Miraculū de quodā heretico.

h Eretichus quidā dū predcām btīm Hyeronimū blasphemaret / & eids fore dignus

corpus icēdio diceret uliōe diuina ad alioꝝ he
 reticoꝝ formidiez ī ligni spēz ē mutatus & subi
 to cūctis q̄ aderāt uidētibus ignis celitus eū īua
 sit /ac eū taliter cōbulit /q̄ totus ī cinerē ē cōuer
 sus. Ad hoc magna hereticorū multitudo cū tā
 tam sue scītatis aduerterent expiētīā ad ueritatē
 sacre fidei tātis / & tot aptis signorū indicis tanq̄
 quibusdā clamātib⁹ p̄conibus uocarētur & ad
 ip̄ius sacratissime & intemerate fidei lumē red
 dierūt. Quid plura dicam? certe ī generationē
 & generationē uix ānūciarem que p̄ illū de⁹ oñ
 dere uoluit / ut magnificaret eū & colēdum exi
 beret uniuersis. Quā magnus certe est iste fa
 tiens tot mirabilia / cui certe nō ē similis secūdū
 opa sua magna ac magnalia de hoc p̄ mūdum
 resonent uniuersum. Sin glōsi exiliat triūphi
 fama ī oēz terram & ad extrema terrarū spacia
 rutilēt sua lucida signa. Iam tātorū miraculum
 multitudīe corroboret̄ itemerata fides. Quod
 enī īfirmis ī integrū sanitatē cōcesserit p̄ optatā
 enumerare cederet in īmensū. Et t̄ps & uita &
 oīs huāns deficeret sensus si uellet oīa indicare
 que opatus ē ī diebus nostris que aurib⁹ audi
 uimus nec sunt occ̄lata a filiis hoīnum. Letet̄
 itaq; totus fidelīū cetus & cāticum letitie & ex̄

tationis deo cōcrepent alta uocē q̄ ex eis exiuit
stella micans ī celi firmamēto / cui⁹ fulgētes lu
cis radii / eos dirrigūt celestē patriā adeūdā .
Istius certe uita sacratissima ē oībus disciplina
Mores sunt sui oīum fideiū īstituta . Ad sint
hodie: sancte matri ecclesie & p̄tāti recessu filii
pie lacrime & p̄tāta eius gloria īextimabile gau
diū . Liceat ergo instar pie matris ei pias lamē
tationes impēdere cū tanto se cernit priuatam fi
lio / uiduātā uiro / destitutā pugile & capitaneo
īcisam palmitē quē in agro fidei plātauit & col
luit . Nō mihi queso īputetur filio tanto orbato
patre si p̄dolore damni tā īextimabilis ea refe
ram q̄ nō decet . Sepe nāq; nimia cordis habū
dantiā plura homo loq̄t q̄ nō uellet . Quid heu
reuerēdissimi patres & dñi nūc uobis referam?
Circūquaq; p̄spitiēdo p̄gens / ut si forte meū
quē dira mors abstulit patrē Hyeronimū iuei
rem & nō īuenio quē dilligit aīa mea cui⁹ amo
re languēo . Tedet aīam meā uite mee: qm̄ ab
lata ē a me uita mea ut excusus suz sicut locusta
& exaruit uirtus mea & lumē oculorū meorū
extinctū ē . Quale erit amplius mihi gaudiū in
mundo cum lumē meū uidere nō possūm?
Obscuratus ē enī sol meus & luna non stat in

ordine suo . Ouis cum lupis quid fatiet pasto
ris priuata munimine ? Quomō uiget arbor
radice detrūcata ? Quid heu dira fecisti mors
Cur patrē recipiēs filium tā mendicū & oībus
bonis exulem dimisisti ? O mors crudelis nō
illi sed mihi & pene toti ecclesie quē subripuisti
athletā ? cur nō distulisti eū recipe ? Quare aliq̄
tulum nō auertisti fatiē tuā ab eo ? Scis quid fe
cisti . Nūquid non consideraſti q̄ nō sit in mun
do ei similis ī uirtute & doctrina & ſanctitate .
Hic certe p̄iceps pacis dux iuſtitie . doctor uir
tutis & equitatis : armiger intemerate fidei con
tra hereticos bellator fortis : cuius ſagitta nun
quā abiit retrorſum : nec declinauit clipeus ei⁹
in bello : & eius nūq̄ aſta eſt auerſa . Incliti chri
ſtianorum p̄debis flete : quoniā cecidit dux no
ſter . Vox in rama ſonet : tanti reſeſſum filii pie
ploret eccleſia . Iam circondabunt eā canes ml̄
ti & conſcilium malignantium obſidebit eam
quoniam longe factus ē ab ea auxiliator eius .
Iam ad ſuam non aſpicit deſenſionem . Iam tri
bulatio proxima eſt & non eſt qui adiuuet .
Iam in ſepulcro latet protector ſolitus . Nō cer
te exurget aduerſus malignantes in eam . Id
circo clama in cilitio & plantu pia mater .

īduere uiduitatis uestes rāto uiduata filio. Heu
uaticinabūt pseudo pphete & pphetizabūt ui
siones mēdaces & fraudulētas diuinatiōes & se
dutiōes sui cordis ī nobis et certe nō erit qui re
sistat eis. Sicatus ē eīm fons uite et uena dispa
ruit aquarū uiuētū. S; et tu qd dices Rīme pa
ter Damase. Vbi quē plus q̄ te dilligebat Hye
ronimus. Vbi tui norma itineris; cōsiliator; do
ctor; et ductor quo abiit tuus. Q̄ n̄ q̄so scribes
ei sine tuo sum Hyeronime cōsilio ueluti absci
sum a corpore m̄brū. Scribe scribe queso ne pi
griteris ut si tua locorū distantia poptata careo
uisione; saltē tua mihi adsit meōria frequēs tuis
assiduis litteris gratiosis. Teste deo in nullo ui
uētium ut in te mee spei firmaui anchorā. Plo
ra igitur plora deducāt oculi tui lacrimas p̄ diē
et noctē qm̄ defecit āchore tue spei. Aruit scri
bētis manus tanq̄ flos feni iā nō erit tibi āplius
eius memoria. Vox certe sua dulcis et iocun
da / que in fideiū auribus erat mel dulcissimū
siluit. Heu qualem amisisti cōsiliatorem et
adiutorē certe ī multitudine cōsiliorū tuorum
defecisti. Non erit qui panē frāgat tibi uite. Ex
tincta ē lucerna ī medio ecclesie micās ut non

nobis sed sibi luceat/nō mūdo sed celo splēdeat
 Quid ergo dicā? cui cōquerar. Vnde hoc mi
 hi ueiet auxiliū ut cōsoler? Certe ut itueor a do
 mino factū ē istud & imo sibi dicam : cur bone
 Iesu tam uelociter a tui spōsa quā in cruce mo
 riēs despōstasti : tātum abstulisti filiū p̄tectorē
 & cōtra hostes eius belligerū . forte uoluisti eū
 tecum. Certe dñe nō ego egebas ut ip̄a. Bene q̄
 dem ei subuenisti : sed nos orphanos reliqisti .
 Nō cōqueror q̄ aliud q̄ iustum & equū feceris
 quoniā certe iam ip̄e merebat̄ finē ip̄onere hu
 ius uite laboribus & tecum esse . sed doleo q̄
 tantū incurrerit damnū ecclesiā eo abeunte : uti
 nā eū redderes ut tuam regeret stabiliret & de
 fenderet ecclesiā uelut prius . Quid bone do
 mine eius deinceps fatient filii iacētes exurien
 tes circūeuntes famelici ciuitatem ut canes nō
 habentes qui eis panem fragant . Sunt oues er
 rantēs non habētes pastorem : discipuli sine do
 ctore : ceci sine ductore . Heu pater pie Hyero
 nime nostre sustētatiōis baculus ubi es? Quid
 tuus fatiet currus sine te dulcis auriga? ubi cu
 bas? Indica nobis. Cur es nunc terre socius q̄
 in te nil uoluisti fore terrenū , Bethlē Bethlē

ciuitas iuda / que nō minorē de principibus ec-
clesie retines quid fecisti ? Redde nobis quē re-
tines patrem . Sed & tu terra quare audes reti-
nere homiē nō tuū qui nil gessit terrenū nil
carnale . certe sua redoluit caro . Suspēde & tu
theodore tua ī salicibus organa . Nō pius cesset
fletus cū tui dilecti Hyeronimi recordaris quē
amisti . Tanta deniq; inlit tibi doloris affectio
q̄ta astitit dilectio . Tanta sit lamētatio q̄tum dā-
nū . Sed que posset mortaliū explicare lingua :
q̄ta eo superstitē aderat toli ecclesie utilitas q̄ta
christianorū singulis salubritas : q̄tum certamē
quātaq; hereticis destructio ac dispersio . Hic cer-
te oibus christicolis amabilis erat . & decorus ī
uita sua . Et ideo ei⁹ recessu singulis flere licet
nec ē qui se abscondere uel exculare possit . Ne
igitur noster nimis protrahat sermo ut breui-
ter cōcludam : que pro nostro damno dolore
attinent . Utq; ex illo pueniebat omnibus utili-
tas & exultatio explicari non pōt ita dolor & la-
mētatio . Cesset igitur dolor abeat tristia quib⁹
tū nō possum⁹ attingere que uellem⁹ que nō so-
lū nullū adhibēt remediū dolori s; augēt . Si pa-
trē nostrū dilligimus eius letitia gaudeamus .
Non uere diligit : qui sua tantum utilitate .

Idcirco & si pro ea q̄ nobis euenit iutilitas dole-
 mus & pro eis que recipit gaudia collectemur.
 Adsit ergo nobis hodie causa magne letitie.
 Cantet quibus nostrū nouum dño canticum
 sonoris iubilet uocibus mater ecclesia. In hym-
 nis & cōfessionibus plaudat hodie plebs catho-
 lica. Vndiq; iocūdentur christiani catholici: Ho-
 die certe obtinuit Hyeronimus qd' tāto estua-
 bat desiderio hodie deuiētis hostibus securum
 obtinet triūphum. Certe oibus expletis labo-
 ribus requiem possidet sine fine. Iaz nō esuriet
 neq; sitiet amplius neq; cadet super eū sol / ne-
 q; ullus estus. Ablata ē ab oculis eius omnis
 lacrima abiit enī luctus. Iam certe dolor sibi de-
 inceps nō erit. Iam certe mercedē habet p̄ qua
 toto sue uite tempore laborauit. Consolemur
 ergo / demus magnificētiam deo nostro quoni-
 am p̄fecta sunt opa & omēs uie eius iuditia.
 Confiteamur domino & collaudemus deū sal-
 uatorem nostrum quoniā nō dereliquit s̄ctū
 suū sine adiutorio ī tribulatioibus que ī agone
 hui? uite miserrie circūdederūt illū. S; adiutor
 & p̄tector suus factus liberauit corpus suū a p̄-
 ditiōe a laqueo ligue inique & a labiis opantiuz
 mēdatiū. et eū sublimiter collocauit infra patris

māfiones: ubi ē oē gaudiū oīs suauitas oē quod
desiderari pōt . ubi felix & gloriosa ē refectio
aīarum post labores & erūpnas : ubi dulcis so
lemnitas angelorū: ubi una societas & caritas oī
um ciuium supnorū. Ibi certe neēz timor aut
dolor cōcutit . Ibi nulla penitus agnoscit̄ angu
stia tribulatio aut aduersitas . Nulla ibi ifirmi
tas nomiatur . Nemo enim de suo fraudat̄ de
siderio . Procul ibi distat mors . Nulla ibi pror
sus pñtis glorie expectatur minoratio sed augu
mētū . s. cū oīuz erit uniuersal̄ resurrectio mor
tuorū / ubi tūc corpus cui⁹libet btōrū simul cū
aīa p̄dictā gloriā / quā nūc sola possidet aīa sine
ītermiabili possidebit : Quis aut̄ āgelorū uel ho
miū q̄ta sit minor particula gaudiorū & glorie
que ibi sunt esset sufficiens e narrare ? Quis at̄
intellectus ad hoc itelligēdū ydoneus ? que nec
oculus uidit nec auris audiuit nec in cor homīs
ascendit . Certe si hec q̄ta sint gaudia cōsiderēt̄
terrena omīa uīlora oī stercore apparebūt . Si
hec temporalis uita uīlis cōparet̄ eā qlibet hoī
nū extinguere q̄ citius poterit ardescet ut illi⁹ ca
pax efficiat̄ . Hec uita caduca & momētanea re
spectu illius mors potius ē dicēda . Oīs mūdi fa
lax uana letitia pōd⁹ amarissimū & graui⁹ iarcia

Hanc quippe sarcinam deponēs Hieronimus
 sanctissimus optimā illam ellegit / ptem que ab
 eo nullo tempore auferetur . Rogo gaudete
 & exultate cantate & psalite quia pater noster
 gloriosus nauī plenā celestib⁹ diuitiis eternisq;
 mercibus / iam concupito in littore collocauit
 Anchoram spei tranquilla iā in statione firmauit
 iam certe brauium obtinet p quo ī agone hui⁹
 seculi ab omībus se illicitis abstinendo cucurrit
 iam uictor de hostibus suis triumphauit cum
 quibus scuto timoris domini munitus uiri
 liter dimicauit. iam denariū accepit pro quo tā
 to labore in uinea sancte ecclesie laborauit . Iaz
 talentum domino reddidit duplicatum p cu
 ius mercede in gaudium domini meruit intro
 ire . Propter quod gaudēs gaudebo & cātabo
 dilecto patri meo cāticū nouum ut sit laus ei⁹ ī
 ecclesia sanctorum . Ecce dilectus pater meus
 abiit in ortū domini dei sui / ut comedat fructū
 pomorū suorū . Ecce dilectus pater meus candi
 dus speciosissimus electus ex milibus in quo
 nulla ē macula pascitur inter lilia ī uinea domi
 ni sabaoth . Ecce flos cāpi & rosa nimio fragrās
 odore de orto nup eccleie ī uiridariū ē dñi trās
 plātatus . Ecce cipissus ī celi altitudiez se extollit .

Ad ifulas longe diuulgetur nomē suum ut sit
in eternū eius memoria in benedictione . Ex
ultate igitur Christū patres & domini letamini
& laudate quia decet laudare deū qui mirabi
lem se in suis declarat sanctis letetur orbis oīs
Erubescant fallaces heretici & iā se noscāt ad ni
hilū deueisse . Certe nō ē mortuus ut existiant
sui hostes . Sed certe uictor regnat in terra ui
uētium . Iam certe eius refulget claritas p eter
na palatia . Iam ueteribus depositis armis flagi
libus noua induit ac ppetua hodie undiq; facta
sit in populo xpiano letitia . Exultet p̄cipue san
cta mater ecclesia cuius hodie gl̄osus filius cul
tor amato & ppugnator p̄cipuus om̄ibus extir
patis hereticis dogmatibus cum suis fallacibus
actoribus de agro fidei catholice / & doctrinis sa
cratissimis & prefulgidis signis ac pdigiis ut sol
refulget inter agmina beatorū . Vale ergo Hye
ronime gl̄ose nostri semp faciens apud deum
memoriam ut tua ualeamus piūssima ītercessi
one & in p̄nti ab oībus p̄tegi nociuis & in futu
ro gaudia que iam tu possides adipisci .

Explicit ep̄la Eusebii & cetera .

Incipit epistola sc̄i Augustini ep̄i doctoris exi-
mii ad Cyrillū yerosolimitanū episcopū de lau-
dib⁹ beati Hyeronimi doctoris eximii.

Loriossime christiane fidei athlete sc̄e
g matris ecclesie lapidis angularis ī quo
ad modum firmata cōsistit nūc uero
in celesti gloria sideris radiātis oli Hyeronimi
p̄sbiteri laudes uenerabil⁹ pater Cyrille sc̄ilēdū
ne putas aut lingua balbutientis pueri ut uirū
p̄llutū labiis me fore locuturū reris. Verū si celi
ennarrāt gloriā dei & oīa que fecit dñs eum in
sanctis suis laudant. Scilere debet rōnalis crea-
tura a laude dei in rōnabili nō silente. Taceam
aut loquar /cū si taceā lapidibus clamare iube-
tur. Certe loquar & nō tacebo totis nixib⁹ exi-
miū laudare Hyeronimum qui quīs indignus
& insuffitiēs laudator existam. cū nō sit pulcra
ī ore peccatoris laus : tamen ab eiusdeꝝ laudib⁹
minime cessabo. firme t̄ itaq; manus uestra &
lingua nostra palato non ihereat quoniā certe
magnus ē iste uir sanctissimus mirabilis & me-
tuendus super omnes qui in circuitu nostro
sunt. Magnus certe in uite excelentissime san-
ctitate magnus in sapientie īefabilis p̄funditate

magnus ī maioris nūc glorie q̄titate . mirabilis
in prodigiis insuetis metuēdus ob sibi a domi
no traditā potestatē . Quam magnus itaq; sit
iste gloriosissimus Hyeronimus ī sue uite ex
celētissime sc̄itate nō patefaceret lingua mea cū
pene cūctorū nō sufficeret mortaliū lingue ut
eius excelētiam explicaret . liceat ergo dici alter
hic Helias alter hic Samuel . alter hic Iohannes
baptista uite excelētissime sanctitate . Helias &
Iohānes heremite magnis ciborū & uestiū aspi
tatibus carnem macerauerūt . Nō minoris uite
Hieronimus gloriosus heremita qui p̄ quadrie
niū ī heremo tantū ferarū socius extitit ut uene
rabilis Eusebii eiusdem p̄dilectissimi discipuli
littere quas pridie recepi plenius & meli⁹ fate
bātur . Et ut me certius tu idē nosti uinū & sice
ram aliqualiter nō gustauit . Ab oī carniū &
etiā pisciū esu : ita se abstinuit q̄ uix ea noīare
uolebat . Coctū quid nō nisi ī ultima egritudīe
bis comedit . Cilicino sacco carnē suam ueluti
ethiopis macerans desuper panno uilissimo se
tegebat . Stratum aliū nisi terraz nūq; sciuit . Nō
nisi fructibus aut herbarū foliis siue radicibus
pastus in die post uesperas se orationibus pre
bens deīde usq; ad horam sextā noctis cōtinue

uigilabat . postmodū somno fessus i terra dor
 miēs usq; ad noctem mediā quiescebat . Qua q
 dem cōtinue surgens hora lectiōibus & scrip
 turis sanctissimis quib⁹ tota radiat ecclesia uti
 lapidibus p̄ciosis intentus usq; ad esus horam p
 durabat Ita leuissima flebat uenialia peccata ut
 quis eum extimasset hominē iteremisse . Ter i
 die cōtinue carnem suā diris uerberibus flagel
 labat . ita ut ex eius corpore riuuli sanguinis ef
 fluebant . Quoniā uerbū otiosum aliquod ut
 pestem maximā fugiebat . Sibi otium nullum
 erat : semp aut sacris lectiōibus aut scribendo
 aut docēdo cūctos exercitabat . Quid plura lo
 quar[?] Si sanctorū omniū singulariter uitas per
 quirerem / eo ut puto maiorem neminē inueni
 rem . Sed quia supius samuelē noīauimus fuis
 se hunc samuelē ostendamus . Hic certe ille sa
 muel qui de uanis litterarū studiis uerberibus
 euocatus sacre scripture ministerio deputatur
 i cuius uultus lumine diuina gratia influente
 utriusq; testamēti lumen uidimus : i cuius bra
 chii fortitudine hereticorum pars maxima est
 dispersa . hic certe gloria uirtutis nostre trāsfe
 rens utrūq; testamētū ex hebreorum lingua i

grecam pariter & latinā disponensq; ip̄m po-
steris in eternum declarans enigmata & obscu-
ra dubia & nodosa preparans officiorum seriē
cunctis ecclesie ministris totam pene ecclesiam
hedificauit . Vnde bene magnus apparet in sa-
piētie ineffabilis profunditate . Liberales autē
scientias ita perfecte sciuit q̄ relatione omnium
nullus sibi similis adhuc apparet . de scripturis
uero sacris / uti multarū suarū epistolarū: quas
ad me dirrexit experientia didici equalem sibi
neminē unq̄ noui hebraicorum / grecorū gal-
deorum p̄sarum / & medorum arabicorum / &
pene omniū nationū linguas & litteras tanq̄ si
fuiſſet ī eisdem natus & educatus sciuit . Quid
plura dicam? Que Hyeronimus ignorauit in
natura nullus hominū unq̄ sciuit. Nō me ista
uenerabilis pater Cyrille existimes dicere ut
putem te Hyeronimi uitā & uirtutes pei? me
scire cum socius sibi existeris multo tempore .
Sed restor deuz quoniā obtā ineffabilis uiri san-
ctitatem / si uoluissē tacere nō potuissē . Cōfi-
teātur mirabilia & sanctitatē suā et ip̄i celi in q̄
bus magnus nūc maioris glorie q̄titate quā m̄
torū sanctorū hītat sine fine . Nulli itaq; dubiū

ē infra patris māsiōes ip̄m unam ex maioribus
 & sublimioribus sedibus obtinere. Cū enī hō
 ibidē secūdum opa sua p̄mietur & iste p̄fectio
 ris pene uite extiterit clare patet ip̄m unum de
 maioribus & sublimiorib⁹ celestis Hyerusalē
 ciuibus fore. Quod ut a nobis plenius & certi
 us credatur ī mūdo p̄cūctis quorū nostra recor
 datur etas ualde mirabilis apparet p̄digiiis īsue
 tis & miraculis infinitis quorū mihi aliqua ue
 nerabilis Eusebius suis litteris declarauit. De
 ceteris uero prodigiis que quottidie ibidē mira
 biliter fuerit ut cōtinue intelliga relatibus plu
 rimorū auīdī⁹ pauidire tibi ip̄i pater carissīe sup
 plico: ut mihi in breui uolumīe quecūq; poteris
 uera & utilia miracula colecta q̄ citius facultas
 aderit eiusdem Hyeronimi sanctissimi deuotio
 ne trāsmittere nō deneges. Sed ut merita Hye
 ronimi sanctissimi nō lateant / quid erga me di
 uinaa nnuente clemētia in ip̄o sui obitus die ac
 ciderit enarrabo.

Quo apparuit sancto Augustino ep̄o.

e O dem nāq; die & hora quo exutus pu
 tredinis & imūdicie carnis toga Hyero
 nimus sanctissimus uestimētum p̄petue imor
 talitatis ī extimabilis glorie et letitie: iduit dum

yponie in cellula mea quiescens auide cogitant
quales inessent animabus beatorum qui cum Chri
sto gaudet glorie / & letitiam quietas cupiens inde
ex hac materia breuem componere tractatum. p̄ci
bus impulsus nostri seueri quondam uenerabilis
Martini turonensis epi discipuli / carta / calamo
pugilariq; in manibus susceptis. breuem uellem
scribere epistolam sanctissimo Hyeronimo de
stinanda; ut quicquid ex hoc sentiret r̄nderet. Scie
bam enim in tam difficili questione a nullo alio ui
uentium me posse doceri euidenter cumq; iam scri
bens salutationis exordium Hyeronimo p̄no
tarēt ineffabile subito lumē uestris iuuisum tem
poribus nostris que minime linguis declaran
dum cum inefabili iauditaq; odorū oīum fragran
tia cellulam in qua stabam intrauit. Hora iam com
pletorii. Quo a me uiso stupore admiratiōe q;
comotus cum & membrorum repente uirtutes ami
si. Nesciebam & enim tunc quod detera mirabilis
dei exaltasset seruū suū. notas facies in populo uir
tutes suas. Nesciebā & enim quod deus antiq̄ misera
tionis seruū suū fidelē a carnis imondiciis disso
luisset & tam sublimē ei in celo sedē p̄parasset. Ne
sciebā certe inuestigabiles uias dñi. nesciebā the
sauros infinite dei sapientie & sciētie. Secreta

& occulta dei iudicia non agnoscebā qm̄ quos
 uult facit sua īestabili sapiētia ad sui agnitionez
 ueire. Quos autē, uocat p̄destinat iustificat &
 beatificat prout decreuit. Itaq; q̄a talē mei ocl̄i
 nūq̄ p̄spexerāt lucē talem olphatus meus odo
 rem nō senlerat. nō tam nouus tā īauditis mi
 ris obstupescebā inter hec autē meis ī me per
 strepētibus cogitatioib⁹ quid hoc esset de luce
 dicens uerba uox emicuit. Augustine Augu
 stine. quid queris? putas ne breui īmittere ua
 sculo mare totum? breui includere pugillo ter
 rarū orbem? celum firmare ne usitatos exerce
 at motus? Que oculus nullus hominū uidere
 potuit tuus uidebit? Que auris nulla p̄ sonū
 hausit audiet tua? Que cor humanū nullate
 nus itellexit nec etiā cogitauit existmas te pos
 se itelligere? Infinite rei quis erit finis? Inmen
 sa qua mēsura metieris? potius totum mare ar
 tissimo clauderetur uasculo: potius terrarū or
 bem puulus teneret pugillus: potius a motu
 cōtinuo celum delisteret: q̄ gaudiorū & glorie
 q̄bus beatorū aīe sine fine potiūtur minorē itel
 ligeres p̄ticulam. nisi uti ego expiētia docereris
 Discurre adhuc breue t̄pris spatium. impossibi
 liliafacere ne coneris. donec impleat̄ uite tue

curfus . Hic nō queras que nō alibi / nisi quo
tam feliciter propo iueniri possunt . Hic satage
talía exercere opa / ut postmodū ibi que hic ali
qualiter itelligere cupis totaliter i eternū habeas
Inde qui itrant nullatenus exeunt . Ad hoc er
go pauore stupēs admiratione tam iuisa pene
amēs omni quasi uigore carēs hiis uerbis aliq̄
lem summens audatiā / tremēbūda uoce dixi
fas ūt mihi foret qui tam felix tā gloriosus tam
honorificus ad illa pperans gaudia / qui tā dul
tia eloquia guturi meo faris nō ambigere . At
ille: nomē inquit meū queris? Hyeronimi illi?
presbiteri cui trāsmittēdam iam ep̄lam scribēs
icepisti sum aīa que hac i hora in bethleē iuda
carnis onere deposito xp̄o oīq; celesti comitata
cohorte oī decorata pulcritudīe omī illustrata
splendore induta imortalitatis uestimēto deau
rato circū amicta omniū bonorū & gadiorū ua
rietate terrenorū oīum triūphatris oī diademate
coronata & oī beatitudine & felicitate uallata tā
gloriose tamq; inefabiliter pgo ad regna celorū
sine fine māsura. Nullū & enī deiceps expecto
glorie defectum sed augumētum qñ iteru; cor
pori iūgar glorificando & nō morituro sed glo
riam quā sola nūc habeo hituro i illa .s. uniuers

se carnis resurrectionis die . Tum ego amplius
 aī ī me colectis uiribus p̄ gaudio a lacrimis non
 cessans sic r̄ndi . Vtinā uirorū eximie tui merer
 fieri pedifecus . Sed queso tui seruuli q̄q̄ uilissi
 mi quē dilexisti ī mūdo nimia caritatis affectio
 ne recorderis ut tuis iteruētionibus a peccatis
 emunder: tua gubernatione recto calle & iōffē
 so pede p̄cedam tuis deffensionibus assiduis
 ab inimicis mihi quottidie īsidiātibz p̄tegar
 tuoq; sancto ductu salutis attigam portum . pla
 ceret ūt uoluntati tue aliqua mihi īterroganti
 r̄ndere . At illa quod optas dicito me oī tue uo
 luntati r̄nsuram sciens . Vellem inq̄ intelligere
 utrū btōrum aīe quedam uelle possint q̄ obti
 nere nequeant . At illa . unum Augustine no
 ueris q̄ sanctorū aīe / ita in illa eterna gloria in
 deo sunt solidate & firmate q̄ nulla sibi īest alia
 uolūtas nisi dei quo nil uelle aliud possunt nisi
 que deus uult . Ideo que uolunt obtinere pos
 sunt . Et enim quecūq; uolunt deus & uult &
 adimplet . Nemo quippe nostrum suis fraudat
 tur desideriiis quia nil preter deum aliquis no
 strum optat . Qm̄ uero semp ut uolum⁹ deū
 hēmus . nrā semp desideria sūt pleīssīe adīpleta

Lōga q̄dem pater carissime Cyrille uerborum
texeret series si om̄ia que mihi gl̄osa illa aīa p̄
scrutanti patefecit scriberē ī hac breuitatis ep̄la
Spero enī q̄ Bethleē ad tātas reliq̄as uisitandū
pmittente deo ueniam .nō post multos ānorū
circulos ubi tūc que audiui & ī scriptis traddidi
uidebis p̄spicaciter pluribus itaq̄ horis gloriosi
ssima illa aīa ibidem mecū manēs trinitatis san
ctissime unitatem . & unitatis trinitatem : filii a
patre gn̄ationē . sp̄s sc̄i a patre & a filio p̄cessio
nē . Angelicas yerarchias & ordines eorūdem
beatorū sp̄rituū ministeria & etiā beatay aīarū
felitia gaudia & alia utilia & grauiā humanis in
tellectibus q̄ subtiliter q̄ euidēter q̄ mirabiliter
& delectabiliter mihi patefecit auido si om̄iuꝝ
hominū linguis loquerer nō explicarē sermōe
Deinde a meis oculis lux illa disparuit sed m̄
tis postmodum diebus ineffabilis odorū sua
uitas remansit . Quam mirabilis ergo iste est
fatiēs tot mirabilia & tot & tātā hoīb⁹ īsueta p̄di
gia . Ad ip̄m ergo ore nostro clamem⁹ et existe
mus demusq̄ gl̄iā laudi ei⁹ qm̄ certe dign⁹ ē oī
laudē . nec sumus suffitiētes eū laudare . itroiuit
n . ī domū dñi cādīd⁹ & pulcherrim⁹ ubi sine du

bio de sublimioribus & p̄clariorib⁹ sedē obtinet
 Quod ut iterꝝ clarius ueritatis lumē pateat plu
 ribus testibus q̄ uno /ceusui quid supradictus
 noster seuerus uir doctrina & sapiā polens cū
 tribus aliis ī ip̄o die & hora obitus Hyeronimi
 ī turonēsi ciuitate uiderit mee addere uisioni .
 De quo qdēz mihi solūmodo ip̄e met pridie ad
 me ueniēs fuit testis . Volens itaq; deus ut tam
 sublimis & cūctorum uiuētium excelentissima
 gloria nō lateret nec illi quos s̄ctitatis illius de
 lectabat sequi uestigia habituruz p̄m̄ium igno
 rantes aliquando a sanctitatis deuiarent trami
 te .aut etiam sibi tot & tanta elargiri cernētes p̄
 mia illi⁹ sanctitatis & uirtutis ihererēt uestigiis
 Minuit enī laborē ponderis p̄m̄iorum spes die
 & hora qua idem gloriosus Hyeronimus felici
 ter expirauit elargiēdam sibi gloriā suero & tri
 bus aliis cū eo stantibus taliter declarauit .

Quo apparuit seuero & tribus aliis .

h Ora completorii die illa ī domo sua seue
 rus cum trib⁹ uiris catholicis quorꝝ duo
 monasterii quōdam uenerabilis martini erant
 monaci in diuinis de gens loquutionibus in celo

in ethere : terraq; cantuum suauissimorū i audi
torū ineffabilium et incredibilium infinitas repen
te audiuit uoces : et organorum tīpanorū et psal
teriorū et totius simphonie et instrumētōrū so
nos quibus celum et terra et oīa ut sibi uideba
tur undiq; resonabāt : quorū suauitatibus eorū
aīe penea corporibus exalabant / Stupefacti
ilico omēs illi eleuantes oculos i celum : totum
eterem et oīa que eorum continent ambitu / q̄
dam uiderunt lucem septies solis luce preclari
orem clarescere / ex qua omniū odorum aro
mata erumpebant . Hec illi tam miranda cernē
tes deū exorarūt precibus ut eos cur talia fierēt
nō lateret . Quibus uox de celo ueniens ita di
xit . Nulla uos moueat admiratio nil uobis ui
deatur mirabile si talia uidetis et auditis . Hodie
enī rex regū et dominus dñantium Christus
dominus exunti de hoc neq; seculo anime glo
riofissimi Hyeronimi presbiteri i bethalem iu
de cōmorantis totus festiuus obuiam uenit ut
eam preceteris tanto honorificentius tanto ex
celentius et sublimius ad sua introducat regna
quanto preceteris sanctioris et sublimioris
uite meritis fulget . Hodie omnium

angelorū ordines exultantes et talibus uocibus
 alternatim cōcinentes suum sociātur dñm. Ho
 die oīum patriarcharū & pphetarū cetus. hodie
 apostolorū & discipulorū chorus . hodie omēs
 sancti martires . hodie cōfessores . hodie gloria
 dei genitrix sanctis omībus cōmitata uirginib⁹
 hodie btōrum oīum aīe letabūde & festine suo
 occurrunt cōpatriote & ciui. hiis auditis uox si
 luit . sed tamē & lux & cantus & odorū suauī
 tas p̄ horam postmodū cessauerunt. Itaq; liqui
 do patet ip̄m de sublimior & maioribus ciuib⁹
 fore : quo & mirabilis & magnus est . & etiam
 metuendus pene sup omēs sanctos ob sibi tra
 ditam potestatem . Nulli sit qdem dubiū / ita p̄
 ceteris q̄ uult posse ip̄m asseq̄ sicut p̄ ceteris sua
 Voluntas diuine magis coheret . Nullus uero
 me tante audacie putet ut fatear ip̄m Iohanne
 baptista quo testāte ip̄o saluatore nullus maior
 surrexit. petro & paulo & ceteris duodeci apl̄is
 qui ab ip̄o Christo electi & s̄ctificati sunt p̄ sta
 re gloria . Sed tamen & si prohibeat ratio illis
 maiorem obtinere gloriam ī celi regno aliquē
 audere dicere: tamen nullas rationes uideo cur
 sit nephas dicere equalem illis in gloria .

Hieronimū fore dūmodo illis ī uite sanctitate
discors non fuerit cū nō sit personarū acceptor
deus / sed singulorum merita decernens & red
dens unicuiq; quod meruit . Ast sicuiq; uidea
tur minorem Iohanne & ap̄lis gloriam Hye
ronimū obtinere parum uideat̄ minorem ip̄m
obtinere cū & si illius sanctitatis merita illius la
boris grauia illius scripture & uerissime trās
lationis utriusq; testamenti offitiorūq; ordinatio
nis fructus : nō solum p̄ntibus sed etiam futu
ris p̄spitaciter cernat . Paulo minus fore ip̄m ab
eisdem in gloria discordem : ut uerū testor eū
puto iudicabit . Porro ne aliquibus deridendi
laqueū iniere . uidear dū Iohanni & ap̄lis in san
ctitate & gl̄ia equalē esse Hieronimū sanctissi
mum fateor . unū q; expletis nūdum diebus
quattuor ī uisione uidi : enarrabo / ut ueritas
nō lateat . & ne quis me has laudes retexere cre
dat uel amore carnali quo homo a ueritatis co
gnitione maxime deuiat uel uesane mentis ip̄i
tia uel alia quacūq; causa . Sed me hec nō ābigat
ab hoīe itellexisse : s; p̄ reuelationē quā deus oī
potēs q; suos exaltat scōs & exaltādo magnificat
q̄rta p̄eūte nocte mihi auide cogitāti qd laudis

qd ue debite reuerētie & magnificētie Hyeronimi ī breui retexerem ep̄la demōstrauit hoc modo .

Quō apparuerūt sanctus Iohānes baptista & sanctus Hyeronimus sancto Augustino.

d Vm itaq; ut dixi disponēs hanc tibi ep̄la; scribere cogitarē aptā laudis materiā īuenire : hora adueniēte noctis media : me somnus opp̄ssit . Et ecce maxima mihi affuit angelorum multitudo . inter quos fulgentes plus īfinito sole duo erant uiri : ita similes & uniformes ut nulla ī eis uideretur differētia : qua alter ab altero differre posset : nisi quod tria ferebat alter in capite ex auro & lapidibus p̄ciosiss : alter uero duo : Hi candidissimis induti collobiis undiq; auro & gemmis cōtextis : tāte erant p̄critudinis ut non ualeret quispiam ymaginari . Accedentes itaq; illi ambo prope me : sub silentio paulisp̄ steterūt . Deinde ille qui tria ferebat ferebat hiis me uerbis fuit allocutus . Cogitas Augustine quid debeas laudis de Hyeronimi ueritate dicere ? Et certe diu cogitās nundum nosti ? sed huc ambo uenimus ut eius tibi gloriam īdicemus . Hic certe ? meus

ocius quem uides Hyeronimus ipse est qui sicut equalis mihi in uita & sanctitate fuit ita per omnia in gloria equalis est. Et que possum & ipse potest & que uolo & ipse uult / & sicut deum uideo & ipse uidet & cognoscit & intelligit in quo omnis nostra & sanctorum omnium consistit beatitudo et gloria: nec habet maiorem uel minorem gloriam alter altero sanctorum: nisi quantum magis et minus diuinam contemplatur spiritum siue cognoscit. Tertium uero tertium quod plus illo fero aureola martirii est quo uita finiuit corporis. Qui et licet in mundo ob labores penurias: erumpnas: afflictiones: uerbera: contumelias et hominum obprobria: et derisiones et cetera ualde graua que ita pacifice pertulit ita gaudenter propter deum ut in infirmitatibus exultaret uerus martyr extiterit et premia martirii non amisit: tamen quia gladio uitae non finiuit: aureolam que in signum datur martirii: talis non habet. Serata uero duo alia que habemus aureole sunt / quae solis uirginibus et doctoribus dantur: ut ab aliis discernantur. Ad hec ut mihi uidebatur respondi. Quis enim es domine mi? Et ille Iohannes inquit baptista sum qui huc ad te descendi ut nuntiare tibi Hyeronimi gloriam quatenus ipsam gentibus nunties. Hoc enim noueris quia honor et reuerentia

tia que singulis sanctorū exhibet̄ ceteris oībus
 exhibetur .Nec putes q̄ ī celo sit aliq̄ iuidia ut ī
 mūdo .sicut eīz ī mūdo qlibet hoīuz ceteris p̄esse
 magis uellet q̄ subesse .ita ī celo pp̄ caritatē īefa
 bilē q̄ se īuicē dilligūt beate aīe / quilibet sanctorū
 ita alterius gloria gaudet sicut sua / qn̄ etiā uel
 let quisq; ut quisq; minor sibi esset equal̄ & pe
 ne maior / quia eius gloria esset sua .Ita minor
 maioris gloria gaudet sicuti eam haberet .Nec
 uellet eam habere ut ille non haberet .ymo po
 tius de sua si fas esset in partiret . Vnde gloria
 singulorū est gloria cūctorum : & gloria cūcto
 rum est singulorum .hiis dictis societas omīs
 illa discessit . Expergefactus itaq; a somno : tan
 tos ī me sensi caritatis ardores q̄tos ī me ūq̄ sen
 seram nō deinceps nullatenus aliqualis in me
 uel iuidie uel superbie siue arrogantie fuit ap
 petitus uel cogitatio . Testis est enim deus qui
 omīa anteq̄ fiant nouit . q̄ deinde tantus in me
 extitit caritatis feruor q̄ plus alieno bono gau
 deo q̄ meo : plus affecto omnibus subesse quā
 p̄esse . Hec id circo dixerim : non ut laudis' ac
 quiram famam : sed ut hec quis non putet ua
 na fuisse somnia quibus sepe deluditur mens

nostra . Sepe & enim deus abscondita & maxima reſerat per ſomnia . Magnificemus ergo dominū in ſancto ſuo magnificemus opa ſua quoniam p̄fecta ſunt nec eſt in eis iniquitas . Sanctū dñi Hyeronimū p̄pter dominū cū quo regnat ſecure magnificemus : quoniā in uita ſua magnifice fecit ī morte ſua magnifica recepit . Qua propter magnus eſt ī medio noſtri & ſanctus & excelsus in uite excelentiſſime ſanctitate . Magnus ſanctus & excelsus in ſapiētie īefabilis p̄funditate . Magnus ſanctus & p̄excellus ī maioris nūc glorie q̄titate . Mirabilis laudabilis & glorioſus in p̄digiis ī uifis ī auditis & inſuetis Metuendus & colēdus & uenerādus ob ſibi a domino traditam poteſtatē : honorem & gloriam ſempiternam . Magnificētius ergo obſecro eum : nec taceamus quoniam maior ē omī laude . Notas fatiamus ī populis glorie ſue laudes . nō miretur homo ſi quem deus magnificauit & exultauit laudamus . Non homines piſgeat uenerari & collere quē deus coluit & ueneratus eſt . Non putet quiſpiam Iohanni & apoſtolis in gloria & ſanctitate , equando Hyeronimum : Iohanni & apoſtolis exercere iniuriam

quoniã ip̄m illis prestare & gloria & sanctitatē
 si possēt optarent. gloria eius & beatitudo eius
 eorum est et gloria et beatitudo eorum est
 sua honor laus & reuerētia a nobis exhibita
 Hyeronimo eorum singulis exhibet̄. Si ergo
 cupis Iohannem baptistam & apostolos uene
 rari simul uenerare illum quoniã ip̄is per om
 nia ē equalis. Secure ergo omni depulsa formi
 dine Iohāni baptiste Hyeronimum equalē &
 nō maiorē. quo nullus surrexit maior. oī deuo
 tione & reuerētia fateamur quoniã si minores
 facimus Iohānis glorie derogamus: & magis
 iniurias exercemus q̄ laudes huius mei impiti
 sermonis opus: q̄q̄ iluffitienter q̄q̄ nihil tamē
 & deuote & reuerenter expletum. ad te uene
 rabilis pater puro corde & magna animi deuo
 tione dirrigo supplicans: ut ingenioli mei uer
 bula que de mee ip̄eritie pauperie ī laudes exi
 mii Hyeronimi obtuli: nō deridendo sed cari
 tate debita tollerādo legas. Et que minus debi
 to dixi ad tanti laudes uiri: et mee ip̄utes impe
 ritie: et epistole breuitati et eius laudū īmensē
 īmensitati. Quoniã certe si omnīū mortalium
 lingue solum eius laudes promerēt minus de

bito satis esset. Mei peccatoris uenerabilis pater esto memor. ut dum in illo steteris loco quo illud sacrū eximii hyeronimi cadauer quiescit eius me interuentionibus recomendes. Quoniam nulli dubium est quod ea que optat idē hyeronimus potest continuo obtinere. Non enim suo aliquo modo fraudatur desiderio.

Explicit epistola sancti augustini de laudibus beati Hyeronimi.

Incipit epistola Cyrilli Ierololimitani ad beatū Augustinum ep̄m de miraculis beati Hyeronimi doctoris eximii.

uenerabili uiro ep̄oꝝ eximio Augustino
yponēli p̄suli Cyrillus Hierosolimitan⁹
pontifex & oīum infimus sacerdotum. Illius se
qui uestigia cuiusī terris sc̄itate radiare nō ces
sat. Illius. s. Hyeronimi gloriosi cuius memo
ria in benedictione in seculum seculi. Qui & q̄
tus sit & tu similiter bene nosti eius ulus maxi
me eloquiis & doctrinis de quo me uelle disere
re cum sim in toto reprobus & dignus q̄ repu
to audatiam. Sed tamen quia tua me cogit di

lectio ut tibi aliqua scribam de pdigiis hoibus
 insuetis que p illum i diebus nostris fecit domi
 nus : ut eū celebrem i mūdo faceret: & cōtis ho
 minibus gloriosum . tantū tuil cōsilis orōnib?
 opus agrediar & breuiloquio pstringā de mul
 tis pauca . Gloriosum hui? uiri obitum uisionē
 q; meā & mirifica tūc tpris pcta te nosce non ā
 bigo . Nam uir utiq; reuerēdus & memorie ob
 liuioni nō adde . Eusebius nobilis cremonēsis
 eius discipulus i quo magistri refulsit sanctitas
 & doctrina cuius sapiētiam probitatem & excel
 lentiā nō ignorās . Qui post biēniū a nostre :
 mortalitatis miseria ereptus suū pdilectissimū
 magistrum Hyeronimū in celi priā est sequu
 tus ut nobis eius indicant crebra miracula de q
 bus etiam inferius aliquo qualiter ptractabo . Re
 uerendo patri Damaso portuēsi epō & theodo
 ro romanoꝝ senatori eius fratri . Seuero probif
 simo uiro eustochio sanctissime mulieri & tibi
 & multis aliis quos sigilatim noīari nō eget: tūc
 temporis per suas litteras totius eius obitus se
 riem itimauit . Vnde amplius ea que nostri rei
 terare foret supfluum & dicendorum impedi
 mētum . Hiis ergo omīsis ad eiusdem que non

cessant continue clarere miracula noster se stil
lus uertat / ut tua poscit deuocio & primo ab
Eusebio uiro sanctissimo eiusdem Hyeronimi
sanctissimi discipulo sumat exordium.

p Ost obitū glorioli Hyeronimi quedam
heresis inter grecos secta surrexit que ad
latinos usq; deuenit q̄ suis nephādis nitebatur
rōnibus pbare : q̄ aīe .btōꝝ usq; ad uniuersal
iudicii diē in quo corporibus erāt itēꝝ cōiungē
de uisione & cognitione diuina ī quo tota cōsi
stit beatitudo sanctorū priuabat̄ . Et damnato
rū aīe similiter usq; ad diē illum nullis cruciabā
t̄ penis . Quoꝝ ratio talis erat . sicut aīa cum
corpore meruit uel peccauit ita cum corpore p̄
mia recipit siue penas . Afferebāt etiā illius se
cte nequissimi nullum fore purgatorii locum :
in quo aīe que nudum de suis peccatis ī mūdo
plena egissent penitentiā purgarēt̄ . Qua qui
dem secta pestifera crebrescente tantus in nos
dolor irruit ut nos āplius pigeret uiuere . Quo
meis cunctis suffraganeis : episcopis & alii uiris
catholicis cōuocatis : eis ieiunia & orationes in
dixi : ut suam sic agitari fidem diuina nō p̄mit

teret bonitas .Mira res & forte huic similis nū
quā . Tribus expletis diebus ieiunioruꝫ & ora
tionum subsequēti nocte gloriosus Hyeronimꝫ
suo p̄dilectissimo filio Eusebio orationibus in
cumbenti manifeste apprensus : benignaq; euz
allocutione confortans ei dixit . in hac secta pe
stifera minime formidare : cum sibi finis iam ī
ponendus erit . Quem Eusebius nimio fulgē
tem splendore : ita ut in eum oculus humanus
aspicere nō ualeret fuisse ituitus q̄si de graui
somnia euigilans p̄gaudio dulces p̄ oculos fun
dens lacrimas : ita ut pene uocem formare po
sset quātum poterat clamare cepit . Pater meus
Hyeronimꝫ es : pater meus Hyeronimus es .
Et pluries reiterans ait . Quare meā societate
spernis : certe teneam te nec dimittam : nec sine
tuo quē dilexisti filio gradieris . Ad quem glo
riosus Hyeronimus . nō te fili dilectissime de
seram . Confortare uigesimo namq; die me se
queris & simul in gaudio permanebimus sine
fine . Sed hec Cirillo cunctisq; fratribus nūtia
ut die crastina iuxta presepe domini ubi meū
quiescit corpus / omnes in unum coueniant :
tam catholici quam etiam illius secte uiri . Et tu

triū hominum qui in hac sunt urbe hac nocte
defuncti cadauera ihumata in locū in quo me
um est humatum corpus facies deportari : sup
quibus saccum quo utebar ponens : statim pri
stine uite redditi : hanc radicitus heresim extir
pabunt . Cui uale dicens gloriosus Hyeroni
mus disparuit . Mane autem facto ad me qui
bethleē tunc eram uenerabilis Eusebius ueni
ens cuncta q̄ uidera enarravit . Quo īmensas
gratias creatori agens & Hyeronimo glorioso
omibus in quo pro nobis de ītemerata uirgine
saluator natus est : & ubi etiam s̄ctissimū Hye
ronimi cadauer humatum ē congregatis predi
ctorum defunctorū cadauera deferri fecit . O
mira erga homīes dei miseratio & dispensatio
quot modis in se sperantes scit iuuare . quātisq;
& quot honoribus suos exaltat sanctos . fiebat
īterea ab illius sēcte cultoribus derisio : credenti
bus q̄ foret exinanita manus domini . Letetur
itaque omnium fidelium cetus & deo in uoce
exultationis . psallant . quoniā suscepimus mi
sericordiam domini in medio templi sui . Acce
dens namq; uir uenerabilis Eusebius ad singu
lorū cadauera : flexis genibus maibusq; in celū

extensis cunctis audientibus sic orauit . Deus
 cui nihil est impossibile nil graue in uicte forti
 tudinis & uirtutis qui facis mirabilia magna so
 lus : & nullum in te speratium spernis : nunc pre
 ces tuorum exaudi fidelium : & ut tua qua de
 disti fides itemerata inuiolataque per secula maneat
 ac etiam ut horum error appareat : per merita &
 intercessionem gloriosi tui dilecti Hyeronimi
 introduc in hec cadauera animas quas de ipsis e
 gredi uoluisti . Qua quidem oratione finita : sin
 gulum sacco quo quidem supra carnem gloriosus
 Hyeronimus utebatur tangens cadauer : protinus
 in eum uite spiritum introduxit . Qui omnes ho
 mines aptis oculis omnibusque uite signis omnibus . sunt
 perfecte resuscitati & cepunt animarum beatarum gloriam
 & peccatorum penas : tam purgatorii quam inferni cla
 ra uoce omnibus intimare . nam mihi ut postmodum in
 interrogati dixerunt beatus Hieronimus eos comdu
 xerat secum in paradysum purgatorium & infernum : ut
 quod ibi agebant patefaceret uniuersis . Sibique dixe
 rat quod ad corpora rediret : & de perpetratis pecca
 tis agerent penitentiam quia eo & hora qua uenerabilis
 eusebius migraturus erat & ipsi morituri erant ac
 etiam si bene agerent cum eo gloriam adepturi .

Quod & factum est ut inferius declarabo .
Hiis igit̃ pactis : multitudo maxima populor̃
tam fidelium q̃ etiam illius secte defensorum
qui ad tam grande concurrerant spectaculum
tam certum erroris indicium / & ueritatis expi
mentum nec nō & beati Hieronimi merita e
gregia cernēs magnis uocibns laudes imensas
referunt creatori : qui suos in se sperantes nō
deserit . Et sic Augustine carissime : pius domi
nus nauiculam sue fidei sacratissime in huius
mundi mari eructantibus malorum hominuz
fluctibus agitari permittit sed minime naufra
gari . Quo quidem forti esto animo queso :
uiriliter age : non formides contra fidei perse
cutores : magnanimus dimicare sub umbra ala
rum tanti pii patris que suorum fidelium preces
inesficaces non sinit . dūmodo tota spe & puro fi
ant animo . Non enim aliter neque utinam no
stre in exaudiri preces nisi cum in deo nostra
nō perfecte spes consistit : uel quia petimus nō
petenda . Ad ip̃m ergo deum nō tantum ore
sed toto corde clamemus dum affligimur : &
ip̃e qui dominatur in uirtute sua : & nos quot
tidie oculo respicit pietatis : non permittet

nos temptari supra id quod possumus. Sed ne nimis deuius a proposito meo gradiar : ad incepta reddeam & uenerabilis Eusebii obituꝛ narrans priõ & uirorũ illorũ triũ similiter quos resuscitatos nosti migrationem scribens : quia eadem sunt hora & die : quo Eusebius de huiꝰ mũdi ualle miserie exēpti. aliqua Hyeronimi miracula de multis introducam .

Valde orribile de uisione demonũ.

a Dueniēte autem die quo uenerabilis eusebius a beato Hyeronimo ī uisione qua supra factus sum se migrare scierat die tertio p̄eunte langore febrium concussus ualido : se super terrā : magistri nō īmemor : nudum deferri fecit a fratribus. Et singulum osculans fratrũ benigna eos consolatione confortauit : & ut in sancto manerēt proposito admonuit . Deinde saccum quo gloriolus induebat̃ Hyeronimꝰ deferri fecit & supra se poni iussit : Ordinauit q; se nudum magistri instar gloriosi : extra ecclesiã ī qua iacebat sanctũ Hyeronimi cadauer sepeliri. post hec coĩone sacratissĩ corporis xp̄i se

munies : se dño & btō Hyeronimo comēdauit.
Et per triduum locutione : corporali uisiōe pri
uatus circū astantibus alternatī fratribus psalte
riū passiones domini & alia sacra cōtinue legen
tibus : iacuit . Durū quippe & cūctis ī mūdo de
gētibus formidabile ē hoc quod narro . Die at
quo moriturus erat p̄ duas horas ante beate aīe
exitum uenerabilis Eusebius tam terribiles ce
pit actus pagere : q̄ circumstantes monachi pa
uore p̄territi uelud amentes ī terra iacebāt . Nā
quandoq; transuersis oculis : manibusq; simpl
iunctis : facie terribili : uoceq; dira : quasi sedēs
clamabat . Non faciā . nō fatiam . mētiris . mēti
ris . Post hec ad terram reddiēs faciem suam fir
mabat in terra quantum poterat clamans adiu
uate me fratres ne pereaz . Quod monachi ui
dentes lacrimantes & tremētes eum interroga
uere : Quid habes pater ? Ad quos ille . Non
uidetis demonū agmina que me debellare cupi
unt . Et illi . Quid te facturum uolebant cum
dicebas nō faciā ? Et ille . Conantur namq;
ut diuini nominis blāffemus inueniar . & ideo
hoc me non facere clamabam . Tunc illi . Qua
re pater faciem abscondebas in terra ?

Et ille . Ne eorū aspectu cernerem . qui tam turpis & horribilis ē : qui omēs pene que ī mūdo sunt respectu eius nihil sunt . Inter hec uerba actus priores reiterans : si ad extremā horā usq; uenit . Fratres autem qui astabant pauore & dolore pterriti uelut mortui astabāt qd facere nescientes . Gloriosus deus in sanctis suis mirabilis ī maiestate sua benign⁹ & se timētib⁹ misericors : sanctos suos non derelinquit in tēpore necessitatis . Ad extremam namq; horam uenerabili eusebio pueniēti gloriosus hyeronimus apparuit . eū benigne confortans . Cuius aduentu omnis illa demonum turba quasi in finita eius timore perterrita ab eo uelut fum⁹ euanuit ut plures testant^r monachi qui ppriis oculis dispensatione diuina se hoc uidisse dicūt . Sed hoc magis approbatur . Nam omnes circūstantes has & eusebio audierunt uoces . Vnde uenis pater : quare tantum moratus es . Queso filium tuum ne relinquant . Cui subito conctis audientibus alia uox respondit . Expecta fili ne formides : quia te non desererem quem tantū diligo Qua audita uoce breui inde decursa morula uenerabilis Eusebius expirauit .

Qua quidē hora et illi tres qui resuscitati sunt
expirauerūt et ut puto cum Eusebio ad eterna
gaudia puenerunt . Nam per oēs illos uiginti
dies quibus postq̄ ut nosti resuscitati sunt / se ī
tantam penitētiā tradiderūt / ꝓ sine dubio eter
na beatitudine potiūtur .

De tribus mortuis resuscitatis .

s Ilentio ꝓtereūdum nequaq̄ puto que ab
eisdem tribus uiris ꝓ illos dies quibus ui
xerūt didici / toto hoc tempore cōtinue cum ali
quo eorū secreta uite illius quā post hāc breuē
et momētaneam expectamus rimari cupiēs / a
tertia / diem ducebā ad uesperam . Sed quāuis
multa ab eisdem didicerī tamē ad ꝓns breuita
tis causa quedam solū refferam cetera uero di
cturus alias ōmitam . Quadam uice ad unuz
eorū me iuisse contigit . Quem dire lacriman
tem nec meis uerbis cōsolationem aliquam ad
mittentē comperiens tanti fletus causam ab eo
dē cepi ꝓquirere . Qui pluries de hoc a me iter
rogatus / nec tamē ad iterorgata rñdes : tandem

meis coactus importunitatibus sic respondit .
 Si que pridie sum expertus non ignorares tibi
 semp̄ i esset causa fletus . Ad quem ego . Que
 so ut me uidisti edisseras . Tunc ille paulisp̄ ta
 cens inquit . Quales credis penas & tormenta
 nō solum dampnatis : sed etiam in purgatorio
 existentibus p̄parari : ad quē ego . De incertis
 que uera pōt proferri sententia : Vt enim pu
 to nostris quibus aflagimur penis equari non
 possunt . Ad quod ille Si omēs que in mūdo
 cogitari possunt pene : tormēta & afflictiones
 minori que illic habetur pene cōparētur . Om
 nes que hīc uidentur pene & tormenta solatia
 erunt mallet enim quilibet uiuētium si illas ex
 pientia noscet penas / usq; ad finē mundi omī
 bus hīs simul sine remedio cruciari penis quas
 omnes homīes ab adam hucusq; sigilatim p̄tule
 rūt : q̄ uno die in īferno siue purgatorio mino
 ri que illuc habetur pena torqueri . Et ideo si ca
 usam mei interrogas fletus / timor penarum
 est que peccatoribus iuste dantur . Scio namq; erga
 deum meum peccasse & ip̄m iustum fore
 nō dubito . Qua de re non mireris si plango
 cum potius si non plangerē admirari deberes .

Sed potius admirare / quare homines qui se mo-
ri non dubitant / saltem aliorum experimento tanta
hic securitate uiuunt / nec tantas cogitant euadere
penas. Ad hoc dolore tactus intrinseco ita ut uix
uerba formare possem : dixi : heu quid audio
sed queso in quo differunt tormenta infernalicia
ab hiis que sunt in purgatorio dicas . Et ille nihil
inter se differunt quia cedunt sunt magnitudie pe-
ne purgatorii & inferni . Sed unum est quo differ-
re possunt / quia infernales finem non expectant : sed
augmentum . s. in iudicii uniuersalis die : quan-
do corpora ibidem cruciabantur cum animabus . &
purgatorii sunt cum fine . Nam post expletam pe-
nitentiam : inde exenti gaudiis beatissimis perfru-
entur . Ad hec ego . Sunt omnibus in purgato-
rio existentibus equalia tormenta : uel diuersa .
Ad hec ille . Diuersa quidem . aliquibus maiora
aliquibus ue leuiora . iuxta magnitudinem pec-
catorum . Nam in patria etiam beatorum omnes anime
gloriose diuinam contemplantur specie in qua
omnis consistit gloria . Que quis singule tanta ha-
beant gaudia quanta uelle uel cogitare possunt : tamen
gaudiis non sunt pares : quia maiora hec possident
minora ille / iuxta opera que fecerunt . Sed si tibi

ex hoc aliqua oriretur admiratio ut scis possit
 i esse diuersitas gaudiorū quorū causa ē solum
 ipe deus in quo nulla potuit unq̄ fore diuersi
 tas .solutio satis patet .Nam cū diuina contem
 platio uel cognitio siue itelligētia sit tota merces
 & gloria in aliquo potest esse sanctorū minor :
 in alio uero maior .Idcirco cū oēs simul aīe deū
 sicuti est uideāt & cognoscant : aliqua minus ui
 det : & intelligit : & sic sibi minor inest gloria ali
 qua uero clarius uidet & subtilius itelligit & sic
 maiorem possidet gloriā .Sic ēt de illorū mile
 rorū damnatorū penis : dici potest .Nam cū oēs
 aīe damnatorū in uno cōsistant penarū loco : ta
 mē diuersis cruciētur penis iuxta uicioꝝ quali
 tates .Tantum siqdem difert iter christianorū q̄
 ibi torquētur penas : & paganorum : ut paga
 norū cruciamēta respectu eorū que falsi christia
 ni & peccatores sustinent : sint quasi nulla : q̄q̄
 oīo ineffabilia sint / nec a uiuentibus cogitabilia
 Et dignum est .Nam illi gratiam i uacuū rece
 perūt : .nec uoluerūt a peccatis corrigi dum ui
 xerunt sacris cōtinue uociferantibus scripturis
 quas p̄ nihilo putauere . Tum ego .horribile
 inq̄ quod dicis . & ut sedulo mortaliū ilisteret
 mētibus ut uel tantarū penarum terrore a pra

uis cessarent .si uolent amore glorie .sed queso
qd erga te pridie exeunte aia pactum e .breuiter
itonelce .Ad quod ille .Adueniēte inq̄ mortif
mee hora tāta in loco in quo migraturus iace
bā nephādorū affuit spirituū multitudo ut p̄
multitudine oīo dinumerari nō possent . Quo
rum spēs talis erat q̄ eo nil pēnosius / nil ue hor
ribilius excogitari pōt .Potius eīm quilibet ho
minū flāmis ardentibus arsurum se exponeret
q̄ eorū formāz ictu oculi uisione potiri . Qui ad
me ueniētes omīa quecūq; p̄petraui opa contra
deum .ad meā memoriā reuocabāt suadentes
mihī ut amplius de diuina misericordia / quā tā
grauiter offenderā nō sperarē . Et certe noue
ris / q̄ nisi me diuina miseratio adiuuasset eis re
sistere nō ualebam . Nā dū oī uigore spūs desti
tutus eorū uerbis paulominus affētirē glorio
sus affuit . Hyeronimus magno uallatu agmi
ne angelorū septies sole splendidior me confor
tans . Qui ubi illos spūs nephādos fuit ituitus
me tam dire exacerbantes ualde commot⁹ er
ga eos / uoce terribili eis dixit . Quod adhuc ne
quitie & oīs maledictionis spūs uenistis . Ne
sciebatis hunc meis fore fouendum auxiliis . p̄
tinus hunc relinquentes abite & uestras ab eo

elongate nequitas quātum distat oriēs ab occasū
 hiis illa maledictorū spirituū societas preterita
 diris ululatus & clamoribus limen loci ī quo
 iacebā excessit. Tunc gloriosus Hyeronimus
 aliqb? īperās āgel? ne a me discederēt. sed quo
 usq; reuerteretur expectarēt cū ceteris angelis
 festināter abscessit. Eodem quoq; abeunte an
 geli qui ad me custodiēdum remāserāt me con
 fortare cepe blanda & dulcia p̄mittentes / si for
 ti aīo p̄durarem. Inter hec aut̄ consolationis col
 loquia hora quasi decursa. secūdo beatus Hye
 ronimus ueniēs stan̄sq; in limie uelociter inq̄t
 uenite / Tunc subito aīa corpus relinquēs / taz
 grauiter & acerbe : q̄ certe q̄te fuerint p̄sure &
 angustie intellectu nō capet mēs humana nisi
 ut ego exp̄ientia didicisset. Si eīm oīs humano
 rū intelligentia quos uellet dolores & angusti
 as estimaret / tamē respectu aīe dissolutionis a
 corpore illa p̄ nichilo cōputaret / hec & alia nō
 minus ardua & ualde mortalibus formidan
 da. que p̄multitudine prelongitudine presenti
 operi non inscribam. eo loquēte incipiebat cla
 udi dies occasu solis quo necesse fuit qd ei post
 mortem contigerit non explere. Sed quia id
 p̄ceteris affectabam sequēti die duobus aliis cū

eo simul cōuocatis ad narrationis illius seriem
redii cupiens hoc ab illis etiam duobus aliis p
audire : ut trium testimoīo solidius edocerer
Itaq; cum hii iam dicta reīcipent sic respondi .
Quāq; hec utilia sint / nec dederet ī uacuum se
pius ip̄a fari . tamē hii que iam audiui ōmissis
queso ut que uobis post dissolutionē corporis
euenerint meo hyāti aīo detegatis. Ad hec ille
qui mihi que audisti transacto narrauerat die .
quod Cyrilie inq̄t interrogas / nō est possibile
plene fari / qm̄ spiritualia nostris minime sensi
bus cōprehenduntur. Scis nāq; te nō exanimē
fore / & tamē quid aut qualis sit aīa nō agnoscis
Deum certe scis oīum esse principium & finē
a quo incipiūt om̄ia . atq; tendūt / & tamē quid
sit deus / aut qualis dum carnis istius grauif
sime portas pondus nō intelligis nisi per specu
lum in enigmate. Sic etiam de angelis & de cete
ris in corporeis idem liquet . Cum enim mul
ta que sunt notissima in natura nostre parue ī
telligētie defectu intelligere nō possumus sup
celestia & spiritualia oīo aliena a nature cogniti
one quomodo intelligemus . ut dicis inquam
est . sed uti potes queso dicas . At ille . circunlo
quar inquit id quod optas . & dicam paulomi

nus quod nō possum . At hii qui mecum ea
 que ego sunt expti si ita est testificabuntur .
 Mea pridie aīa a corpore tot ut supra factus
 sum p̄ssuris & dolorib⁹ dissoluta subito ī ic̄tu
 oculi ineffabiliter fuit ante dei iudicatis presen
 tiam deportata / sed a quibus & quomodo non
 agnosco . Nec certe mirū . Nam nūc carnis mol
 le aggrauor . tunc autem erat anima sine carne
 Fuerunt etiam ibidem istorū aīe terroribus in
 cogitabilibus quid iudex ageret formidantes .
 heu cur nesciunt mortales / quibus hoc eueiet
 quod tunc nobis . Certe si illius nō foret igno
 rantia / totiens nō peccarent . Nullumq; toto
 tempore gessimus peccatorū iudicē latere po
 tuit . imo cūcta que fecimus tanq̄ si forent pre
 sentia cunctis astantibus clara erant . ita ut mi
 nimū nostrorum cogitaminū sicuti fuerit appa
 reret . Considera quibus & quot agitabamur
 terroribus . hic demonū multitudo stabat . ma
 la testificantes que fecimus / locum / modum :
 & tempora declarantes . hic nos met ip̄i que obi
 ciebantur nullatenus contradicere poteramus
 tū quia iudicem cūcta sciētem / tū quia ip̄m q
 libet nostrū iustissimū cognoscebat . Heu quid
 dicā . Quam sententiā prestolabamur . Ob eius

memoriam nūc formido .hinc mala undiq; uī
dictam iudici acclamabant .nec ullū pene appa
rebat bonū .quo quid misericordie sp̄paremus .
hinc nos dignos supplicio oēs qui adderāt ex
clamabāt .Cumq; iam nihil deesset nisi senten
tiam publicari /que peccatoribus digne datur
Ecce gloriosus Hyeronimus cunctis splendidi
or astris a beato Iohanne baptista /sūmoq; apo
stolorū principe petro necnō /& angelorū īgen
ti multitudine cōmittatus /ad p̄sidentis iudicis
thronū /ueniens nostram sentētiā suspendi
modico temporis /nosq; sibi dari ob reuerētiā
& deuotionē q̄ sibi cōtuleramus /& p̄pter erro
ris destruendi necessitatem /ut uoluit impetra
uit .deinde nos secum ducēs /oī illa beata ualla
tus societate ubi fidelium aīe inestimabili / glo
ria p̄petus perfriuūt que ibi gerebantur ut red
derem⁹ testimoniū declarauit .Post hec ad pur
gatorium & infernū nos deducens nō solūque
ibi erant idicauit sed uoluit ut penarū exp̄ientiā
probaremus .hiis igitur omnibus sic pactis ho
ra qua nostra cadauera sacco quo beatus fuit
usus hyeronim⁹ tetigit uenerabilis Eusebi⁹ idē
gloriosus hyeronim⁹ impauit ut ad corpora re

diremus mandans ut de hiis que uidi^m testa
 remur promittēsq; nobis uigelimo die si de p
 petratis peccatis nos contingeret debitam peni
 tētiā exercere cū beato Eusebio. qui tūc erat ex
 hoc seculo migraturus gloriam finis nesciā adi
 pisci. Sitq; corporibus aīe nostre sunt cōiuncte
 Multa si qdem Augustine carissime formidā
 da que mortaliū impressa mentibus ab eisde;
 labentium omniū terrenorum amorem & cu
 ram per uigilem qua tot aberrant homines ut
 puto funditus extirparent patēter dic i i q si hiis
 cartis imprimerē plus cogitato opus procede
 ret / nec essem compos subscribere iam pmissa
 Itaq; cum de pximo te expectem uisitaturum
 Hyeronimi reliquias ut tue quas pridie recepi
 littere fatebantur / hec omīa hoc fine claudam
 tangens uenerabilis Eusebii sepulturam ut ad
 miracula reddeam enarranda que supius sum
 pollicitus enarrare . Obitus namq; Eusebii ue
 nerabilis & trium hominum predictoꝝ serie;
 in precedentibus q̄ breuius potui inserui / que
 dam tibi ut puto affectuosa interponens / sed
 nunc predictorum sepulture series ita patet .
 Mortuo namq; uenerabili Eusebio hora tertia

plura sunt miracula cūctis uisa q̄ precedētis ui
te sanctitatē testantur quorum ad presens duo
solum dicam .

m Onachus quidem eiusdē cenobii p̄lacris
& uigiliis priuatus corporali lumie ocu
lorum statū ut Eusebii corpus uenerandū fatie
terigit pristine lucis gratiā ē adeptus .

d Emomacus aut̄ quidam dum sacrū cor
pus ad ecclesiam duceremus eidem obui
ans ē p̄tinus liberatus .

i Vxta ecclesiam in qua gloriosi Hyeroni
mi cadauer sanctissimū est humatum ue
nerabilis Eusebii corpus honore debito nudū
magū instar sepeliuimus. In cuius etiam eccle
sie cimiterio hominū illorum trium qui eadem
sunt hora mortui fuerant corpora tumulata .
Hiis ergo uenerabilis Eusebii acta sileant .ut p̄
grandia & ineffabilia locū teneāt p̄digia eximii
Hyeronimi iam p̄missa .

i Nameno & iocūdissimo si quidem mira
bilibum gestorū sanctissimi . Hyeronimi
prato positus uti sertum fatiēs p̄cipuos & deco

ros miraculorū flores ad huius opusculi uenū
 statem & nostrorū posterorū saluti utiles pro
 posse legā . Quorū omniū quid pridie erga sa
 binianū heresiarchā pestiferū quē agnoscis pac
 tum sit / primo dicam . Sabinianus namq; here
 ticorū fautor duas in xpo assererat uoluntates
 & q̄ peius est iter se quādoq; discordes . Ad cu
 ius tā inopinabilis sp̄itatis p̄bationem introdu
 cebat illud in euangelio xps dixit . Pater si fieri
 potest / trāseat a me calix iste . Elitiēs ex hoc q̄
 stiones grauissimas & pene in inextricabiles :
 q̄ passionē unam uoluerit fugere uoluntate &
 altera eandē coacte subire oportuerit passionē
 Ex hiis dicebat q̄ multa xps uoluit / que obti
 nere nō potuit . Vnde tātum ī nos doloris ex
 creuit q̄ magnitudinem explicare neq̄mus . Per
 uertebat namq; idē pestifer anguis & lupus ra
 pax se uestimēto ouium induens nobis cōmis
 sum gregem . Et ut seuitiā diri pectoris effica
 rius exerceret opusculum quoddam cōpilaue
 rat fallis probans rationibus hoc sic esse . Quod
 quidem opusculum ut fidem ei daremus glo
 rioso Hyeronimo totius ueritatis speculo im
 putabat . Cuius sp̄itatis noticiam sciens

tibi gloriosum Hyeronimū ep̄lam sup̄ huius
erroris destructiōe nō multū ante sui obitum
edidisse p̄dictū heresiarchā cū suis discipulis &
eiusdē nequitie ministris iuitauit quodā dñico
die in ecclesiam yerosolimitanā ad disputāduz
& suū errorem neq̄simū comprobādū . Quo
nāq; die uniuersis meis suffraganeis ep̄is & ali
is q̄ pluribus orthodoxis nec nō & ip̄o heresiar
cha cum suis nephandis discipulis in p̄dicta ec
clesia adunatis disputatio a nona incepta ad ue
sp̄eras usq; tetendit . dū aut̄ idē heresiarcha con
tra nos opusculum ab ip̄o falso compositum .
quod glorioso it̄tulabatur Hyeronimo alega
ret . has tantas beati Hyeronimi iniurias ferre
nō ualens bone memorie siluanus / sancte naza
reth ecclesie archiep̄s qui tanta beatū Hyeroni
mū affectione aī & deuotiōe colebat . ut si quid
faceret diuinū nomē / & beati hieronimi p̄mit
tebat . Vnde quasi ab omnibus hieroīanus dice
batur p̄dicto heresiarche protinus assurrexit :
cum increpans / q̄ tot & tantas exercuisset ne
qtias . dū aut̄ iter eos lōga oriret̄ p̄tentio & uter
q; ob p̄bria sibi iuicem p̄posse diceret ī fine sic
ābo pariter statuerūt . q̄ si usq; ī subseq̄ntis diei

hora nona beatus Hyeronimus hoc opus s'lo
 compositum euidenter / ostēderet predictus he
 resiarcha capite puniretur .sin autē archiep's .
 Quibus finitis singuli ad ppria remeamur p
 totam autem noctem unusquisq; nostrum ora
 tionibus uacauimus ut nobis in opportunitati
 bus auxilium eueniret a dño qui neiem unq̄ i
 se spatium spnit .Magnus dominus & laudabi
 lis nimis cuius certe sapiētie nō ē numerus .Sta
 tuto autē die & hora letus heresiarcha ī ecclesia
 cū suis nequitie filiis ueiens .huc .illucq; discurs
 res q̄rebat dei seruū tanq̄ leo rugiēs deuorare
 ueluti si foret deus nō itelligēs nec seruoꝝ suo
 rū p̄ces exaudiens .Sed tamē cū solidius se fa
 tuus stare crederet miserabilius cecidit .Stabat
 autē oīs fideiū cūctio .q̄libet sancti Hyeronimi
 clamās nom̄ .Clauserat siq̄dem gloriosus Hye
 ronimus aures figens se dormire orōnes sup
 plicātium nō itendēs ut mirabilior appareret .
 at ego tot⁹ pfusus lacris stupēs & admirās cur
 Hyeronim⁹ sic abesset quid deinceps accideret
 expectabam .Deniq; cū nil miraculi appet ser
 uire cepit heresiarcha canina rabie ut siluanus
 quod pmiserat iam expleret .Ad locū autē quo
 decolādus erat siluan⁹ sanctissimus gaudēs &

ī trepidus tanq̄ ad nūptias ueniēs lacrimantes
episcopos & omēs alios catholicos / qui ad hoc
cōcurerant spectaculum·hiis cōfortabat uerbis
Exultate mecū carissimi/gaudete & nolite con
tristari / qm̄ nō derelinqt deus sperātes in se .
Si nō exaudiat plus meis iā perpetratis nequi
tiis merui . Post hec genua flectens sancte inqt
Hyeronime adesto mihi si placet q̄q̄ hoc & ma
iori sim dignus supplicio / tamē ne falsitas locū
teneat ueritati succurre . Quod si fas nō ē ut ad
iuuer propitiū esto in hora mortis ut glorie fi
nis nescie expers . Hec dicens speculatori collū
prebuit . & ut feriat ip̄m rogat . Eleuat autem
spiculator ensem antistitis uenerādi caput uno
ictu cupiens amputare . Adē subito gloriosus
Hyeronimus cunctis cernētibus manu exten
sa tenet ensem siluano ip̄parans ut exurgat . De
inde heresiarcham increpans scripturas t̄p̄o com
positas inuens eiq; minans ab om̄ium euauit
oculis . Quod huic euenit eius similibus utinā
eueniret . Cōfestim ut gloriosus Hyeronim⁹
disp̄nit heresiarche caput terrā tetigit a corpore
detrūdcatū tāq̄ si ēse spiculatoris man⁹ eū āputat⁹
s; uno ictu . Q d̄ tā mirabile cūcti uidētes q̄ ad

erāt illico stupefacti deo gratias egerūt. & Hyeronimo glorioso .& ad ueritatis tramitem heri
 siarche discipuli rediere. Ecce q̄tum uenerabil
 antistitis fiducia in domino & beato Hyeronio
 fuit efficax q̄ p̄ ueritate mori minie formidauit
 Exēplar certe hic factus ē uenerād^o ātistes cete
 ris christianis .Nō enī christianus ille ē qui p̄
 ueritate mori timet .Si eim̄ Christus p̄ nobis
 aīam posuit .ut ab oī nos redimeret seruitute &
 nos p̄ ip̄o cum tempus ē animas ponere minie
 timeamus quia nemo nisi legitime certans pōt
 coronā glorie obtinere .

u Erū quia de siluano aliquid dictum nosti
 aliud quoddam nō minus ut puto mira
 bile erga eum factum narro cuius tot forēt te
 stes quot & nazareth urbs & bethleē tenet qui
 ppriis oculis hoc uiderūt .Serpens ille antiqu^o
 diabolus ob suā deiectus superbiam in iferni
 profundum .antistitis siluani minie iuidens sā
 ctitati in eum dolus & calidior cunctis aīanti
 bus grauiter est commotus . Qui ut uirum
 dei infamē redderet quatenus qui suo sanctita
 tis exemplo releuabantur ad iecte conuersatio
 nis semitas suo casu deciderent ad peiora nocte
 quadam formam sancti uiri sumens cuidam

mulieri nobilissime iam iſtratu quieſcenti ap-
paruit & ſe ad eā illicite accedere fingens cōſen-
ſum ſui corporis inquirebat Ad quod terrore
pterrita mulier uiri ignorās ſpēm / dū ſe cū ho-
mie ſolam in thalamo cerneret. nec quid faceret
ſciret diras cepit uoces emittere ut clamoribus
aſſiduis oēs excitarent dormiētes & nō ſolum
de illa domo . ſed et cōuicini. Qui oēs ad predi-
ctē mulieris thalamū accurrētes quid hoc eſſet
interrogauere pauidā mulierē . Interea calidus
ſerpens ſub thoro ſe ponēs cepit latere . Qui at
accurrerāt hoc audiētes . quis hic homo fuerit
ubiq; p̄quirere īcepunt . Vex illi diu p̄ſcrutan-
tes tandē ad locū ueientes ubi peſtifer latebat
anguis . aliena ſpē occultatū hoīem iuenerūt .
Qui eundem accenſis candelis intuentes ſilua-
num archiepm crediderunt . Ad quod omēs
qui aderant ſtupēfacti & ueluti amētes effecti
quaſi quid agerent . q̄due dicerent ignorabant
ſciētes eiſdem ſanctitatis nomen . At quia hoc
deſtabile inopinabileq; cernebant . cum inter-
rogarunt . cur tantas nequitias perpetrāſſet . at
ille . Quod iquit malum feci . ſi mulier hec me
ad huiusmodi negotiū inuitantur . Q d̄ mulier
audiens eū fore mēdacē lacrimās correſpōdit .

Tunc ille ut homines illos erga dei uirū ad ma-
 ius odiū cōcigaret quatenus illum citius diffā-
 marent talia cepit & tam aborrēda uerba fari
 q̄ nullus p̄turbatiōe auribus poterat sustine-
 re. Quo cū cōtumeliis & obprobriis exacribā-
 tes coacte extra domicilium expulerūt. Mane
 aut̄ facto q̄ gesta fuerāt enarrātes siluanū archi-
 ep̄m ypocritam & dignū icendio acclamabāt.
 Qua de re tota ē nazareth cōmota uersus archi-
 ep̄m ita ut audiēdo eius nomē quilibet blasfe-
 mauit: Mira huius uiri patiētia & magne sancti-
 tatis iudicium. Volat ad inoxii antistitis aures
 tantifama discris: os tamē nō mouetur ad iniu-
 rias. Inter tot aduersa cor manet immobile ad
 nullā se uertens ī patiētiā. Gratias semp̄ diuīo
 agēs noi/sua hec cōfiteē noxa meruisse. Quid
 dicam Augustine. Nō solum iniurias & obp-
 bria ferre nō possum sed et̄ quibusq; uerbis
 frangor p̄mia opto nec de laboribus curo q̄q̄
 scīā ad celorū regna / nō aliter quēpiam nisi la-
 borē & afflictionū tramite posse p̄eire. Quid
 eīm aliud debeo iudicare cū me a scīs in uita &
 in moribus discordē iuenio / nisi & discordem
 ī morte & ī premio reperiri. Flebilis & grauis
 mihi adsunt si sanctorum uitam & meam reor

Mirror quippe quia auditu sanctorū gesta re
uoluūt homīes uti ego / & tamē nil ut ipī uolūt
pagere . Porro ad meā detegēdam insipiētiam ē
hoc quod dicam . Pluries ab eiusdē siluauī ore
audisse me scio . nūquā tātum se felicē fore q̄
tum cū se ab hominibus despici & cōculcari cer
nebat . Creuit in tantum eius īfamia / q̄ eius
opinio usq; ad alexandriā ciprum / & p̄ ciuita
tes affines pene ore oīūz ē delata . ita ut null⁹ li
mē domus inoxii ātistitis calce tāgere auderet .
Manēs uero ī supnis dominus spectator oīum
finit labi sanctos ītribulationum erūnal ut tunc
fideles patiētia eos reddat . sed eos exigēte nece
ssitate īpressuris minime derelinqt . Reuoluto
itaq; anno quo diaboli astutia talia erga dei ho
minē p̄petrauerat ciuitatem nazareth . ut illarū
gentium scandalum aliquāliter mittigaret . uir
dei occulte deserens ad ecclesiam in qua glorio
si Hyeronimi humatū quiescit . corpus tanquā
ad refugii portum ueniēs se in sepulture loco
posuit oraturus . Quo p̄ duarum horarū spa
tium in oratione p̄durante . uir q̄dam nequitie
spiritu īflamatus in p̄dictam ecclesiam ītrans sā
ctumq; uirū reperiens sup sepultura in oratio
ne positum ad eum uelut draco cucurrit ei in p̄

perans q̄ mulier̄ mētes ad libidinosas suas uoluptates cōtinue icitaret. Quē agnus inocens siluanus se despici gaudens humilitate solita ut ista sepe ei dicat blandis colloquiis inuitabat.

Quod pessimus ille latro audiens gladium ex uagina suo pēdenti latere in pudica trahēs dextra ip̄m ut in siluani antistitis guttur imergeret eleuauit. Qui cum hoc uerbū succurrere Hye ronime gloriose uenerandus antistes opponeret in guttur pprium eleuatum gladium imersit uiri illius dextra retrouersa. Et sic ut dicebat se ip̄m uir nequissimus interemit uti lacū caderet quē effodit. Admirabile hoc, sed non minus est mirabile id quod restat. Casu ita alius supueniēs uir nequissimus / hoc quod ultione diuina ppetratum fuerat ut uidit pinus gladiū arripiens eū interficere conabat̄. Ne nimia uerba loquar / id quod primo acciderat / huic eueit. Qui nōdum uir iste secūdus in terram ceciderat. q̄ duo uiri alii ecclesiaz itrauere. Q̄ uidentes diuini ignari iudicii hoc tātum fuisse pactum scelus a dei homīe putauerūt. **QUIORUM** unus. id p̄ alio graue ferrēs furia uesania undi q̄ inflamatus. latro cepit q̄tum poterat exclamare usq̄quo tua uiget malitia. Tu mulieres ad

tuas libidinosas cogis uoluptates & hoies inter
ficus ioculto. Certe tue hodie neqtie finis erit.
Et subito pposse cucurrit ut eum extingueret
uibrato & denudato ense. At ut siluanus mo
re solito succurre gloriose Hyeronie exclama
uit uir ille ut duo primi/se manu & ense pprio
irrefecit. Vir aut alius qui cu ipo uenerat hoc i
tuēs tremebodus obuisionē ad ecclesie fores cu
currit. Qui hoc maleficiis factū putās/ qtu; po
terat clamare cepit huc oēs accurrite. Ecce male
ficus siluan⁹ archiep^s nō solū mulieres uitupat
sed suis etiā incātationibus necat hoies toto pos
se. Fit his uerbis nimis uiroꝝ & mulierū cōcur
sus uerberāt acra uoces cōbustiōe dignū silua
nū archiep^m acclamātes. hec ad meas sonāt au
res. Tristis ego & lacrimās/ ad tm̄ pgo mōstrū
Stabat agnus inter lupos atrocissimos seuiētes
ut canes famelici rabia nō minia mittissimus &
letus tāq̄ fūgens p̄ speris nil dicēs aliud nisi hec
iuste patior / quia in deū meū peccaui grauius
uerberatur uir inocens capit ab oibus / ut ad
supplicia tanto letior. q̄to pena grauior deduca
tur. At dum ego manu silentium populo idi
cerem eius optans furore nimium mitigare: eo
amplius iracundia & furore populus inflama

tur. Cumq; iam captus siluanus extra ecclesiã
 deduceretur subito gloriosus Hyeronimus ut
 uisum ē de loco ī quo iacebat surgens tanto cir
 cūfusus lumīe q̄ ueluti solis radiis in eū intuē
 tium oculi uibrarent cūctis apparuit suo deuo
 tissimo antistiti auxilia donatur. Qui sua dex
 tera siluanu enerādi/capiens dexteram, his q̄
 eūdem captum retinebāt antistiticē uoce terribi
 li /ut eūdem dimitterēt impauit. Tante si qdē
 fuit uirtutis hec iussio ut tanq̄ finiretur uox ta
 lis omēs repente tantus timor inuasit /q̄ oī ui
 gore corporis destitui in terrā uelut mortui ce
 cidere. Inter hec mulier quedam a nephādo spi
 ritu obūbrata cathenis iuncta/cū pedibus mani
 cisq; ferreis alligata, plurimorū hominū mani
 bus liberatiōis obtinēde cā ad ecclesiam depor
 tatur. At ubi mulieris pes tetigit lumē eccle
 sie ululatus & uoces terribiles / miserere mīs
 gloriose Hyeronime nam per te crucior ante
 tempus /diabolus emittere nō cessabat. Cui
 gloriosus Hyeronimus nephande inquit spūs
 ab hac exi dei familia / & tuas detege / quas er
 ga siluanū egisti falsas in siluani forma omnib²
 te demōstrans. Tunc diabolus ut Hyeronim²

iusserat ita ut ab omnibus siluanus archiepiscopus crederetur apparuit. Et rem quam fecerat ut infamē rederet dei famulum narrauit. His dictis diris clamoribus & ululatibus nephandus spiritus de templo disparuit. Quod ubi tā mirabile ē pactum gloriosus Hyeronimus sui antistitis dexteram nō relinquens quid optas inquit uoce leui suaue carissime tibi placita me facturum. At ille mi domine inquit /ut me hic amplius non relinquas. At quem gloriosus hyeronimus cor respondit Quod postulas ita fiat. Post me uelociter ergo ueni. hec dicens doctorum uisui se negauit. Interuallo autem hore unius facto siluanus archieps̄ expirauit. Fit ob hoc cunctis stupor & admiratio mandata. Vndiq; mulierum & uirorum /nec nō & puerorum confluit multitudo lacrimarum effusione terra madet. uoces lamentationes ululatus gemitus & suspira in rama sonant. Quilibet se reum eo q̄ in siluanum commississet ueniam petens clamat. Per totam autem sequentes noctem gentium multitudo ab ecclesia non recedit. Itaq; mane facto clero ad antistitis funera p̄parato corpus eiusdem ad nazareth ecclesiam

honore congruo deportatur tam illius ciuitatis
 q̄ istius. s. bethleē multitudine committatum .
 In qua quidem ecclesia nazareth corpus illud
 uenerandum humanimus ut decebat . longa
 certe uerba auditu admiranda / siluani uenerā
 di presul̄ narranda essent . sed quia dicendox̄
 pregrandis patet area eiusdem uenerandi p̄sul̄
 actus finiam quedam alia nō minus grandia
 breui uerbox̄ serie narraturus .

e Narrandum puto quoddam satis mira
 bile quod p̄tim relatione uiridicorum te
 stium p̄tim oculorū uisu didici. duo uiri nobilif
 simi & transitoriis locupletes licet catholice ue
 ritatis inscii tamē ut in gentiliū ritu geniti satis
 boni gloriosi Hyeronimi miracula audiētes ex
 ciuitate alexandria multis adunatis opibus de
 uotione eiusdem feruid ceperūt iter ut eiusdē
 gloriosi Hyeronimi reliquias uisitarent . Cūq̄
 iam incepto itinere quoddam atramite deuii in
 troissent nemus ubi nulla hominū aut equox̄
 uestigia uidebantur . beati Hyeronimi inocen
 tes nō; eiusdem se custodie tradiderunt . In eo
 dem siq̄dem nemore quidā latronū habitabat

princeps hñs sub se plus quingentis latronibus
modo hos modo illos ad aliquod destinās iter
ut trāseūtes īterficerēt & ad eundem & ceteros
spolia reportarēt . Is itaq; princeps hos trāseun
tes intuenti tribus conuocatis latronibus ut ad
eos interficiēdum accederēt impauit . Qui sui
principis implere iussa cupiētibus assumptis
armis illorsum quorsum qua gradiebātur ale
xadrini cūcto cursu tendunt . Magna si qdem
gloriosi Hyeronimi merita magna & prodigia
forte ut puto a scīs modicis talia nūq̄ uisa . Ace
lerāt latrones ut transeūtes maētent . Sed duz
ppe fiūt . quos prius solum cernebāt duos pau
lominus īnumerabiles esse uidēt . Inter quos
uir qdam pibat tanto luie circūlustrās ut īuen
di ī eū aliquāliter fas nō esset . Aprehendit / timor
stupor & admiratio hos latrones qd aliud po
ssint facere nesciūt nisi ad latrones alios remea
re . At ubi fuerūt a longe reddeūtes retrouer
si solum duos ut pri^o homiēs reuiderūt . Mirāt
nimis latrones & se illusos arbitrātes ceperūt ad
transeūtes homiēs retrogredi . At ubi appropi
quauerūt ut prius uiderant nūc uiderūt . Magis
& magis stupefacti latrones cernētes ī uacuum

se redisse terga uerterunt & uelociter ad suum
 quid hii fecissent principē expectantē deueniūt.
 Increpat eos princeps, qđ tam diu pegissent.
 Sed cū rē gestā audit eos insipientes & fatuos
 existimās, duodecī aliis latronibus conuocatis
 cū eisdem uersus transeuntes homīes meat cur
 sui, a longe duos cernūt, sed propinqui ut pri
 mi uiderant sic & isti uiderūt. Eorūdem Proti
 nus tremūt bases trepidat cor fiunt uelut amē
 tes omni uigore aī destituti. Tadem in se rede
 untes eos latenter insequūtur cupientes qđ dei
 cept accidat edoceri. Trepidant uero huius ne
 scii transeuntes uiatores hos uidentes homīes
 & inter se qui hii sint auide p̄cunctantur. Deni
 q; iam occasu solis inclinata die cum quid in no
 cte faciant nesciant illos duodecim latrones uia
 tores existimātes ad eosdem consulendum sta
 tuunt declinare. At ubi ueniendi ad latrones
 iter carpunt eosdem latrones solūmodo duos
 cernunt. Quo uigorem latrones adepti tran
 seūtib? & ipi protinus obuiauēerunt. Qui oēs
 in simul iuncti se iuicem salutarūt. Interim iter
 rogant latrones qui sunt unde ueniat & quo
 p̄gant. At illi iquiunt uiatores sumus de alexā
 dria ueniētes bethleē petim? ut glorioli Hyero

nimi reliquias uisitemus . Ad hec latronū pri
ceps . Qui illi inq̄t fuerūt uiri . qui hucusq̄ uo
biscū tantūmodo ueniebant . Mirantur hos ta
lia fari uiatores & se postq̄ nemus itrauerūt :
nemine nisi ip̄os & tres alios uidisse uel audisse
dicūt . Tum latronū princeps narrans q̄ gesta
fuerāt illos obsecrat . ut ip̄is ob^l quam causam
hoc acciderit si nescūt debeant indicare . Quib⁹
illi ob alia³ causam nisi q̄a gloriosi Hyeronimi
custodie se dederūt hoc euenisse se nescire dicūt
Ad hec latrōes spiritu scōq̄ ubi uult spirat subi
to inspirante omī quā prius habebant ferocita
te deposita ī terrā eorū pedibus prouoluti / pro
excogitatis flagitiis ueniam postulātes illos ad
latrones alios pduxerūt . Sed qd' dicā / non mi
nus patet ad cōtuendū . hora prima noctis ad la
trones expectātes deueniūt . post hec qd' accide
rat declararet eosdem suppliciter exorantes ut
hūis flagitiis solitis iā expulsis ad gloriosi uisitā
dum cadauer Hyeronimi secū irēt . Fit his uer
bis ceteris latronibus irrillio pmittūt si q̄dez suo
principi & ill⁹ aliis necesse durissimā si audeant
āplius ista fari . Nō cessantib⁹ ill⁹ priora ite³ loq̄
uerba latronū q̄ plurī cais rabie furibūdi mox
ī eos isurgūt enlib⁹ denudatis . Potuerūt nēpe

rūpheas eleuare . sed ip̄is gloriosi Hyeronimi
 auxilia postulātib⁹ enles illos deponere donec
 illi qui fuerāt occidēdi a Hyeronimo glorioso
 postularet nullatenus ualeret. O ineffabilis no
 stri clemētia saluatoris / quot mōis / quos uult
 facit ad cognitionē sui noīs deueire . Repente
 hectā insueta oīs illa latronū uidēs cu uctio altis
 deo & glorioso hyeroiō uocibus debitas agūt
 laudes. eiusdem se uouētes reliqas uisitare. Ecō
 itaq; mane plures trecētis hoibus qui tūc tem
 pus ibi erāt talia ppetrātes cū eisdem alexādrī
 nis ex illo exeūtes nemore ad gloriosi Hyeroni
 mi tumulū deuenerūt & t̄is tā insueta p̄digia
 enarrātes. Baptizatur itaq; gētiles alexādrini &
 & t̄is mūdi uanitatibus cōculcatis religiosam in
 quodā cenobio uitā agunt. latrones aut̄ illi sibi
 ter ad lucē ueritatis sancteq; & laudabilis uite
 diuina gratia & gl̄osi hyeroi meritis p̄uenerūt

s Icuti cōstantinopolitanis litteris ac de re
 mihi specialr directis trāfacto nō longo
 dieꝝ spatio itellexi sipe pene miraculū qd̄ supra
 fact⁹ sum ī urbe cōstātinopolitana duobus ac
 cidit romanis iuuenib⁹ a romana urbe bethleē
 ueientibus pro gl̄oli hyeroni corpore uisitādo

Quod tractabo sicuti breui⁹ potero. Cum igit^r duo illi iuuenes cuidam appropinquarēt tūri acōstantinopoli p̄ duodecim forte distantia milia riorum spatium anteq̄ rus duob⁹ miliarib⁹ introirent eadem fere hora in loco corsum iuuenes ueniebant duos contigerat hoīes interim. Quorum mortis rumor dū in p̄dicto resonāte rure loci eiusdē uiri in simul cōgregati circumquaq³ q³ horū fuerit īterfector cepunt inq̄rere Cūq³ diligēter p̄q̄rerēt adere. circū neminē nisi p̄dictos iuuenes q̄ tam prope ueniāt repiētes eosdē p̄tinustenuerūt ab eisdē credētes fore homīes īterfectos. Mirānt itaq³ h⁹ ignari iuuenes horū se nil scire totis uisib⁹ coniuurabāt. At illi eorū p̄ nichilo cōputātes uerba captos eosdē ad rus conantur ire festināter. Post hec de rure quia ad eosdem iustitia nō spectabat cū accusati onib⁹ ad cōstātinopolitanū dñm capti iuuenes destinatur. Quin ne nimis long⁹ fiam uerbis quod nō fecerant tormentorū rigore iuuenib⁹ iam confessis adicitur more solito s̄ntia decollādi. heu. q̄le cor audiēdo tot tormēta īnocētū quos & iuuetutis & p̄critudis maxia uenustas & ort⁹ nobilissim⁹ decorabāt poss³ se alacris p̄tere

Flentes itaq; iuuenes grauibus palidas fauces
 lacrimis irrigantes ululatus geitusq; & suspira
 p̄mere nō cessantes gloriose didebant Hyeroni
 me / hoc tale nō est p̄m̄ium quod obsequētibus
 tibi prestas . Est tale premiū quod labore tui
 meruimus itineris . Heu Romā urbs nostri p̄
 scia ortus . nō sic te credebamus . nesciā nostri fi
 nis . Ad locum denique tanti supplicii ibidem
 gentium maxima multitudine expectante ino
 xii iuuenes deducūtur . Oī effabilis misericor
 dia dei nostrū qua celum redūdat / & terra nec
 ulli ad se currētī obliuiscitur misereri . Flexis in
 loco quo plectendi erant genibus ī celum uter
 q; iuuenes manibus eleuatis / gloriose magna
 uoce īquirit Hyeronime uestre salutis & auxi
 lii portus nostreq; spei anchora saluberima &
 uitalis hac inclina hora nostris in dignis suppli
 cationibus pias aures / ut si hoc quo punimur
 scelus nō gessimus tuas liberationis opes pieta
 te solita sentiamus . Quod si fecimus exigente
 iusticia cōdemnemur . hec ubi dixerūt colla ex
 tendūt carnificibus feriēda / nil dicētes q̄ succur
 re succurre hyeroīe gl̄ose . qd̄ mirx̄ si tot lacris
 cūctorū ad se currētīū misericors opifex hyer^o
 se a miserādo n̄ potuit abstinē cirstātīū oīū; &

carnificum corda etiã ad compassionẽ undiq;
mouebant. Eleuatus siquidẽ ensibus iuuenũ
carnifices colla feriunt. At colla percussionum si
gna uti poritifici lapides forent recipiunt. Mirã
tur carnifices credẽtes se ictus fefellisse. denuo
eleuãt ut plus possint & feriunt. sed tamẽ uti
prius insensibilia iuuenũ colla manet. At illi ite
rũ atq; iterũ feriunt. sed enses uti palee essent iu
uenes sentiunt. Oritur ex hoc iter astãtes admi
ratio & stupor uehemētissimus omẽs capit. hu
ic idẽ gentiũ ad tam insueti miraculi uisionem
cõfluit mltitudo. Audit hec & ipse smẽ lator &
cucurrit iubetq; carnificib? ut se uidẽte denuo fe
riãt & tã oĩmode illesa iuuenũ colla manet. stu
pẽs magis ac magis iudex tãtiq; ignarus mira
culi nil scit aliud cur hec fiãt q̃ ueneficia cogita
re. Precipit itaq; mĩstris oĩ mora postpoĩta nu
dos tradi arsuos iuueues regi flãm̃is. Circa
illos mox copiosus ignis acceditur. ifũdũtur li
gnis oleũ & pix ut eorũdẽ uita citius destruat̃
Quid mirãdũ si compos p̃tegendi ab ensibus:
gloriosus Hyeronimus a flammis suos se ino
centes sedulis uocibus iuuenes potuit liberare
Sursum ignium flãme in imensum scandunt.

At iuuenes sub alijs assistentes Hyeronimi gloriosi. salubriter permanet uelut iamento si quiescerent uiridario & iocundo. Post hec iudex utrum hoc ascribendum miraculis an uenefitiis citius cupiens expiri ut si hii diebus octo suspensi uerent. quo uellent abiret soluti & liberi censu it. Suspensis itaq; illis. mox Hyeronimi gloriosi pntia minie defuit plantas manibus tenens pedum illesos & uiuaces statutis diebus mirabiliter conseruauit. Currunt igitur octauo die totius ciuitatis & circū adiacentium mullarum uiri currit & iudex. Cernunt clare gloriosum miraculum patefatiētibus que uiderunt. Qui ad custodiēdos iuuenes fuerant deputati. Mirantur oēs uocibus in excelsis laudes agūt creatori & Hyeronimo glorioso. Mox de eculo innoxii iuuenes deponūtur & maximis honore exequiis ab oī populo uenerātur. Verum ceu .i. sicut in urbem constantinopolitanā capti & dolore uehementior intrauerūt ita liberi honorifice & cū gaudio ineffabili exierunt. Et tamen annuente deo a multis constantinopolitani populi cōmittati bethleē attingētes ueneratione debita glōsi Hyeroni reliqas uisitarūt. Statiq; depoita

secularium omī cura cenobium in quo glorio-
sus uixit Hyeronimus intrauerūt . Et uacātes
die noctuq; penitētie & orōnibus celebri uita
scītatis p̄spicue in p̄dicto cenobio adhuc manēt.
m Agne admirationis gaudiū deuotionisq;
iam p̄cedēs iuuenū miraculū extitit / sed
multe formidīs constat seqnēs in sacris ordini-
bus maxime cōstitutis . Apud supiorem theba-
idem quoddam dominax fuisse ante duos an-
nos dicitur eximiū & dite monasterium omni
pulcritudine ac excellentia decoratum in quo
pene ducente domine uita honeste religionis
reclusione cōtinua decorisq; moribus p̄mane-
bant Ad hoc quibus insunt figant aures . nec
quod una hauserunt auricula effundāt altera.
Nauis q̄tum cūq; sana sit & itegra modicū imo
quasi nihil p̄dest si alta uolens secare maria / p̄-
uum qd' fundo inest foramē relinquat ut dira
naufragia nō aduritat . Cur hec sum factus p̄n-
tis narrationis historia reserabit . Multis itaq;
polens predictum monasterium uirtutibus
unum pessimum quo ruit simoie uicium reti-
nebat . Nam instigante diabolo ī eisdem domi-
nabus hec obseruabatur abusio / ut si quam

uelent ī monialē recipere / nō tantū intuitu carita-
 tis & misericordie recipiendeq; bonitate q̄tum
 amore recipiebant peccunie . Nā eīm in mona-
 sterium intrare mēsurā poterat / nisi certe pec-
 cunie q̄titas secum iret . In hoc si q̄dem erat mo-
 nasterio sanctimonialis quedam domina etate
 grandena / q̄ ab infantia sua in ieiuniis orationi-
 bus oī terreno resoluta ceno deo uixerat / q̄ ui-
 tium illud q̄ plurimum abhorrebat . Cui no-
 cte quadam ut erat solita ī orōne posite . glorio-
 sus Hyeronimus apparens locum illū īmensō
 illustrās lumīe eidem p̄cepit ut ad abbatissam
 ceterasq; illius cenobii moniales mane pergeret
 nūtiāns q̄ nisi a peccato iam in ueritate manu;
 retraherent ultionem diuinam subito expecta-
 rent . Hiis dictis dispuit . p̄terita uisione inueta
 scimonialis dñā quis hic fuerit iubens talia nū-
 tiari in se ip̄a auide p̄tractans totam illā noctē;
 p̄egit in somnē . Crepusculo diei adueiēte oēs
 ī capitulo moniales ppulsato tūtinabulo cōgre-
 gauit . Quibus admirantibus ad quid foret tā
 festinatione ī caplo cōuocate . scimonial' dñā
 ex ea; exurgēs medioq; uiderat & audierat oī
 b' patefecit . fit illico moialib' oētis ex hoc irrisio
 hāc exclamāt fatuā ml'tisq; garriūt derrisionib' .

Hoc forte illa nimia ebrietate somniaſſe . Illa
uero decepta ꝓtumelia patiētie ſe ſcuto muniēs
de earūdem ſiꝓdem pertinatia nimium dolens
ſed de ſua deſpectione gaudens ad ſolitas redit
orōnes ſupplicans cotinue ne ſuis monialibus
quod audierat eueniret . Tranſactis igitur die
bus decem / nocte media ꝓdicte ſanctimoniali
domine hic ꝓ re deuotis orationibus icumben
ti . glorioſus iteꝝ apparuit Hyeronimus eideꝝ
utqꝫ prius nūtiauerat monialibus denuo itrepi
de nūciaret allocutione mādauit benigna . Ad
quem illa . Quis inqꝫ es dñe talia mihi mādās
At ille Hyeronimus iꝓuens ſum ab eiꝫdem
euanuit oculis . Illa uero ſanctus earum ꝓtinati
am / qꝫ ageret / quid ue diceret neſciēs . tandem
malens a monialibus iꝫana & ebria reputari :
quā diuinis cōtraire ꝓceptis / cōgregatis iterum
monialibus / qꝫ uiderat & audierat uoluit iꝫma
re . Aſt ut eam aſurgere moniales peſtifere ꝓ
ſpexerunt / diuini neſcie iꝫdicii ſibi de proximo
affuturi añqꝫ uerba icipet . e capꝫo cum magnis
cachinationibus exierunt . Tranſactis uero in
ſup diebus tribus dormiēti ꝓdicte ſcimoniali
domine glorioſus Hyeronimus ineffabili qua
ſi ſocietate uallatus angelorum nocte apparens

media eam excitauit eiq; iussit p̄tinus ut de illo
 exiret monasterio / nec subito futurã sententiã
 expectaret. Cum uero illa multis lacrimis sup
 plicaret ne hoc fieret gloriosus inquit hyeroni
 mus. Ad abbatissam & ceteras p̄gito om̄i mora
 postpoita eisdem nũtians q̄ nisi peniteant hac
 nocte diuinã sentiẽt ultionẽ. Si autem in sua p̄
 manebunt duritia statim exiens amplius ï mo
 nasterio .ne moreris hiis finitis abcessit . hec
 igitur audiens sc̄imonialis anxia plenaq; tristi
 tiis cap̄m adit & cãpanam cepit uehemẽter ut
 ad cap̄m moniales accederent resonare. Quo
 abbatissa de somno euigilans cognoscensq; ab
 hac fore pulsatam cãpanam iracũda p̄perauit.
 At ubi illam uidit diris eã nimis increpãs nul
 lum uoluit audire uerbum p̄mittẽs / q̄ nisi ces
 sare hec agere / secũ amplius ï monasterio nõ
 maneret. Cui sc̄imonialis domina. Ne tardes
 ïquit queso agere que p̄mittis . p̄fcõ me noscas
 hoc in loco amplius nõ mansuram. Gloriosus
 equidem Hyeronimus apprensus mihitantuz
 modo huic statim monasterio futurum iuditi
 um patefecit . hec audiens abbatissa deridere ce
 pit hanc existimãs uesano capite ista fari. Et ho
 stiariam cõuocans iussit ut hãc de monasterio

ptinus effugaret. Mandās eidem ut aliquali
hora sic extra dimissam postmodū faceret itroi
re ut sic ab īceptis operibus iam cessaret. hac de
re leta sanctimonialis domina / q̄ citius potuit
de monasterio est egressa / lacrimis tamē fussa
doloribusq; repleta / p̄ his q̄ monasterio noue
rat euenire. Terribilis sī quidē deus fortis atq;
potēs & quis resistet ei. Heu cur homīes eum
nō formidāt. Qui tantum irritāt .i. puocant
eius irā sciētes nullatenus posse ab eius effuge
re manibus ut eos ei? magnū & īenarrabile iu
ditiū nō comprehēdat. Saltē his miseri terreā
tur exēplis. Audiant qui in suis cōfidunt diui
tiis quiq; ī ira concitāt excelsuz dominū sue aua
ritie siccitate quale huic monasterio a deo p̄pter
peccunias fatiē auertenti de celo ē iuditiū iacula
tū. Pene limē hostii scimonialis dñā exēstera
t q̄ subito totū corruit monasteriū oēs opprimēs
moniales / ita ut ex eis nec una remāsit. Sancti
moialis uero illa ī quoddā uenerabili dñāx mo
nasterio / qd' ē apud īferiorē thebaidē hacten?
scitate p̄cipua uiua manet.

d Ignū sensui p̄missis miraculis aliqua alia
cōtra peccantes diuini iuditiū declaratiua

uigere si forte p̄mentui multitudīe peccatorū
 corda tenatīa & plusq̄ lapidea cōuerterentur
 q̄tenus cū se ob peccata cernerēt belluas fieri ra
 tionē & cognitionē sui recuperātes ut fierent
 homines adipisci mererētur. Abiecta & eīz ra
 tione qua sūt homīes īfra bruta aīalia redigun
 tur. Grecurū quidā heretic⁹ dic quadā cū sacer
 dote quoda; ī yerosolomitana ecclesia publice
 disputabat. Cūq; sacerdos ob sue p̄tis defensio
 nē auctōritatē quāda; gloriosi hyeronimi alle
 garet ut greci destrueret rationes temerario pe
 stifer grec⁹ ore gloriosuz hyeronimū totius ue
 ritatis lumē mētītū nō erubuit uoce fare. Atq;
 uoce talē nequitīā p̄petrarat uocē deinceps nul
 latenus non formauit.

q Vidā insup ali⁹ hereticus pestifer arria
 norū ī quadā disputatiōe quanda; hye
 ronimi glorioli auctōritatē cōtra euz īducēti ut
 mētīt⁹ esset sua temeritate respōdit. Qui subi
 to fuit diuina ultiōe p̄cussus. Nā nundū uer
 bū uoce finiēs clamare p̄ totū illū dicit sine aliq̄
 cessatiōe nō desīit. miserere miserere hyeronie
 gloriose qa a te penis durissimis torqueor. Et
 hoc p̄ totū illū diē q̄tis poterat uocib⁹ clamans
 hora cōpletorii miserabiliter cūctis qui ad hoc

ſpectaculuꝝ cōcurrerant cernētibus expirauit .

h Ereticus quidam alius peſtifere heretiſis
arriane cui ante meū obitum finem pri⁹
imponat dominus in eccleſia ſyon g'loſi Hyero
nimi imaginem cernens. utinā inqꝛ ſic te cū ui
uebas meis manibus tenuiſſem qꝛa meo te gla
dio iugulaſſem .hec ut dicta dedit gladium eua
ginans tota in ipſm ymagini illius gutturi infixit
Quā magnus eſt iſte hieronimus tot fatiens
mirabilia iaudita /cui ſecūdum opa ſua ſipis nō
apparet. Potuit eqꝛdem ibecilliſi imaginis gut
ture gladium figere dextera . Sed ab imagine
gladium .& a gladio manū quouſqꝛ res inotuit
extrahere nullatenus fuit compos .Moxqꝛ ex
pꝛuſſionis loco tāqꝛ ex hois corpore uiui ſangu
nis nuda fluxit que uſqꝛ modo pro miraculo
declarando nūqꝛ fluere ceſſat . Eadem inſup ho
ra qua res ſic acta eſt iudici in atrio exiſtēti idē
glorioſus Hieronimus cum gladio gutturi infi
xo apparens pro offeſſione huiuſmodi uindi
ctam fieri poſtulauit .Et hec dicens abiit ſtupe
factus itaqꝛ iudex cū ceteris qui aſtabant ad ec
cleſiam pꝛperans hereticum manu gladio ifixū

tenētem reperit . Qui p̄tinus ut hii uiderūt ma
nū fuit compos a gladio remouēdi . Captus ita
q̄ hereticus in sua p̄manens duritia / ob aliud
nō se dolere nisi quia uiuum nō teneret hyero
nimū garriens a populi multitudīe lapidibus li
gnis ensibus & lāceis iugulatur .

n Epos meus Iohannes quē agnoscis omī
fulgens pulcritudine quē mihi in locū fi
lit adoptaui ut puto tibi pridie quid ei euenerit
enarrauit . Sed tñ ut p̄stantius memorie comē
detur / silentio nō transibo . Captus itaq̄ idē
Iohānes añ duos ānos aplis & plarū regis mini
stris uēditus pp̄ eminētē suā pulcritudinē ad re
gis exercēda obsequia deputat̄ . Cūq̄ p̄ ānū
in regis curia nō p̄uo dolore & tedio p̄māsisset
eodē reuolutionis aī die prandēti regi seruiens
p̄tristitia se a lacrimis nō potuit retinere . hoc rex
intuēs lacrimarū ab eo auidē querit cām . Qua
cōpta in quodā cū castro quibusdā p̄cepit mili
tibus custodire . Sequenti itaq̄ nocte eodem ī ca
stro existente diris lacrimis undiq̄ madefacto
ī somnis eidē gloriosus hyeronim⁹ ueiens ma
nūq̄ eius ut sibi uidebat̄ capiens ad ciuitatem
yerlem secū duxit . Exp̄gefactus mane putās

se in castro a militibus retineri i domo qua ma
neo se inuenit. Qui admiratione uelut amēs
quali utrum i castro uel i domicilio meo staret
nullatenus discernebat. In se postremo rediēs
emissa uoce dormiētem familiā excitauit. Cur
rūt igitur ad me famuli ad esse Iohannē ineffa
bili gaudio nūtiantes. Sup̄ quare dubius accu
rent quem a psis uinctū putabam p̄ntem cerno
Quo qdem quid ei acciderat enarrante deo &
glorioso hyeronimo laudes maxie p̄soluūtur.

s Anctimonialis quedam dñā oīum pene
pulcerima feminaꝝ etate iuuēcula sed aī
sapientia ualde cana beati hyeronimi deuotissi
ma in quodā cenobio dñāꝝ multa sanctitate ut
opinor adhuc uiuit. Cui quod audies dicitur
contigisse. Sit mulier hec aliis in exemplū que
huc illucq; plateas & uicos discurrere nunq̄ cel
sant. sua stultorum hominum illaqueantes ani
mas uisione. Nullo tot diabolus animas recte
capit / quot pessimo mulierum. Scimonialis
hec ut oīum dominaꝝ testimonio comprobāt
nūq̄ nisi eā maxia cōpellat necessitas extra suā
celulam gradum figit. Neq; enī aliud agit opus

quā aut oratioibus uacat aut lectionibus & me-
 ditationibus implicatur / aut corpus reficit dor-
 miendo . Hiis durus serpens antiquus diabo-
 lus iuidens ut eaz a sancto proposito reuocaret
 cuiusdam nobilissimi inuenis animum in eius-
 dem sanctimonialis tantam concitauit occupiscē-
 tiam q̄ nil poterat die noctuq; aliud nisi quō
 posset eam attingere cogitare . Circa monaste-
 rium non lumine excecatus continue pergens
 nullum remedium aliud repire quibat . Tanta
 nāq; stultitie nube calligatus extitit ut multoti-
 ens se suis p̄nitiosis turbatum affectibus cernēs
 uoluerit se aquis tradere sunt locandum . Stul-
 ti amoris stultum iuuenem cathena de die ī diē
 stringit & ut hec ad sanctimonialis aures reso-
 nent ob suam non audet pudicitiam . Qua
 de re omni ad hoc auxilio destitutus quendā
 inueniens magū ueneficia & demonum in can-
 tationes nephandas artibus exercentem ma-
 gnā promittit si quod optat executus fuerit
 pecunie quantitatem . Tunc uenefitorum
 magus suis carminibus cōuocatum demonez
 decipiendi eam nocte media festine ad san-
 ctam destinat monialem . Ad celulam itaque

accedens demō trāfire ultra cellule lumē hyero
nimi glōsi imagīs in cella picte tiore nimio inqt
Mira res augustine ut multiplicib⁹ patet exēpl.
Tātus gloriosi hyeronimi diabolo timor inest
ut ēt sue picture nō audeat apparere . Nā si cui
ab eodem obfesso corpori p̄ciosa demōstretur
ymago ab eodem cōtinuo diabolus effugatur .
Igit̄ cōmissū explere opus neq̄ spūs posse despe
rans admittentē reuertitur sibiq; negari ad mo
nialē introitum pandit ob gloriosi hieronimi
ymaginem celle pictaui . Quem derridens di
missit . Moxq; cōuocatū alium demonē q̄ citius
pōt mictit ad huiusmodi opa finiēda . sit secūdo
id q̄ primo . At secūdus p̄ horā forte manens
coactus cepit excelsas uoces emittere . Si me
hieronime hinc sinis recedere huc ulterio⁹ nō re
uertar . Ad hec stupefacta mulierque orationi
bus cellule inherebat . quis istas fundat uoces
nimio pauore perconctatur . Non cessante dia
bolo sic clamare excitate illius cenobii moniales
timore p̄cuisse grandi tremule ad illam accurūt
celulam cruce domini p̄eunte . At ut illum fo
re nequā spiritum sciunt eūdem coniurant ut

debeat qua de causa uenerit intimare. Narras
 equidem diabolus rei seriem / seq; gemitibus
 & ululatibus pandens cathenis igneis iunctus
 a hieronimo detineri rogat eas ut suis mereat
 precibus abeundi gratiam inuenire. Ast ubi
 he. moniales audiunt deo & glorioso Hie
 ronimo laudes reddunt suppliciter postulan
 tes ut demonē hunc nullatenus reuersurus de
 eodem cenobio effugaret. Vix orationū uerbis
 finitis diabolus magnis stridoribus ex eodem
 loco recedens / magū adiit eūq; capiens tantis
 uerberibus & cruciatibus flagellauit ut per mlt
 ta horarum spacia in eo aliquod uitale signum
 paulominus appareret diris clamans uocibus
 Mei cruciatus causa fuisti / ad illam me desti
 nans monialem certe in te hisdem uerberibus
 uindicabor. Inter uerbera autē tā horrida / ma
 gus cum se pene perniciēi proquum cerneret
 suas uidens artes nullum sibi auxilium adhi
 bere. ad totus refugii portum Hyeronimū
 gloriosum iam naufragus se dirrigens glo
 riose iquit Hyeronime huic ad tuam clemētiā
 subueni misero accurrenti eisoluta mie dona

pregrādia nō denegās . Promitto namq; si tuis
hac hora adiutus auxiliis p̄nitie / tā horribili nō
succumbā . deiceps cūctis exutus fallatiis a tuis
obsequiis nō recedā . hiis finitis uelut fum⁹ ab
eodē neq; spūs euanuit . Per ānū aut idē iacuit
uerberibus magus ī tātū sui corporis impos q̄
nō nisi alieno auxilio potuit se mouere . Mox
idē accepta p̄niā magus anteq; electo surgeret
cūctis cōbustis codicibus . qb⁹ artes illas neq; si
mas exercebat / uēditisq; oībusq; hēbat & pau
perib⁹ erogatis cōpleto āno in illa se ob p̄niā
pagēdā ī quadā spelūcha claudēs heremo ī qua
p̄ quadriēniū gl⁹ osus stetit hyeronimus mul
ta sanctitate & p̄nie asperitate pollet . huc queso
iuuenes oēs currāt . & īsani iuuenis exēplo di
scant . ne qd̄ illi cōtigit sibi postmodū doleant
cōtigitte . Insan⁹ itaq; iuuenis tātis circūligatus
luxurie laqueis se uidēs oīmode sue miserime
uoluptatis desiderio nephādissimo defraudari
quadā nocte laqueo se suspedit . Et sic īfelix tē
porali uita simul & perpetua se priuauit . Ec
ce quot malorum causa turpissimum luxurie
uitium fore liquet . Nil tam ruīne aīe pariter &
corporis promptum p̄cipitiūz q̄tum istud ne

quissimū arbitror scelus . Ex ipō nāq; homici
 dia ebrietates cōmessationes inuidie detractio
 nes cōtentiones & pene uniuersa oriuntur ma
 la ut ueteris & noui testī infinitis patet exēpl .
 nec nō & cōtinuis manifestisq; expientiis decla
 ratur . At hec autem ut maior iuuenibus det̄
 astutia le tuendi quia status ullus piculosior n̄
 est insipientis iuuentutis aliud censui exemplū
 mei nepotis rufi etatis forte decem / & octo ā
 norum q̄q; dolore nimio subrogare .

n On ē ambiguum ista que īcipio enarra
 re magnis tribulatioibus mee memorie
 reuocari . Sed tñ ut premissum est ut oibus ma
 xime iuuenibus pueniāt in exemplū scilento
 illa nequeo p̄terire . Nepos quidā meus rufus
 noīe utroq; priuatus parēte āniculus ad meas
 deuenit manus qui utinā ex matris uisceribus
 nō exisset ne illi quod sustinet cōtigisset . Quē
 tanta diligentia suo īfortunio enutriui ut a plī
 bus a me genitus putaret̄ . Crescens itaq; idēz
 puer infelix etate sed nō sapia īgēti pulcritudie
 corporis sed nō anime decorisq; & p̄bis morib⁹
 honestate bonitate & multe sapientie elegantia

decoratus a cunctis dilectione supflua collebat .
Is nāq; in decimo octauo etatis sue anno i becil
lis & miserimus expirauit. Propter quē tantis
ab oībus īsonuit luctus ut uix p mēsem finem
potuerit iuenire. Sed certe luctus pro eo quod
euenerat nō suffecit. Ast ego nimie ei⁹ in cum
bens dilectioni pluries gloriosum rogauī hie
ronimū . ut mihi qd nepoti meo acciderat reue
laret . Igitur meis ānuens hyeronimus glorio
sus precibus . obtinui quod gliscēbam . Oranti
enī mihi die quodā hora nona tantus affuit fe
tor q; naribus nullatenus poterā tollerare. hec
dum mecū tacitus reputās unde hic tantus ade
ret fetor admirarer supra meū uerticē eleuatis
oculis infelicem nepotē uidi terribilis uisiois ita
q; i eū uisum īprimere nō audebam . Nā cathe
nis igneis circūligatus fornacis instar flamas fe
ditissimas erumpebat. Ad hanc itaq; uisionem
subito me tam uehemens timor aripnit ut dū
pluries loqui uellem formādi uocē nullaten⁹
cōpos essem. Postremo aliquātulū i me rediēs
si me⁹ erat nepos uoce cepi pqrere tremebūda.
Ad hec ille ululatib⁹ & suspiris ut inqt nō fuis
sem ne tam diris essem cruciatibus deputatus .

Nam scias me tartareis mansionibus perpetuis temporibus permanurum. Heu quid dicam. hiis dictis tantus mihi dolor affuit ut sim admiratus quomodo uita p̄tinus nō discessit longis autem expletis colloquiis ab eodē sciscitatus tui cur diuine fuisset misericordie sic exors / cū in mūdo tot uirtutibus sic polleret pro nulla inq̄t me scias causa fore dānatum nisi quia in ludis maxime delectabar. At quia in morte accepta penitentiā quasi stulta ignorantia ut debebam postposui cōfiteri diuinam nō merui ueniā ad ipsi. Et hec dicēs a meis disparuit oculis. Talis autē eo abeunte remāsit fetor ut in locum illuz hactenus nullus audeat itroire. Ecce q̄tum turpissimū ludi scelus diuine ab horrent maiestatis oculi. Timeamus ergo ne uos bonorum rapiat inermes tā repētinus iteritus penitere nos uitioꝝ cōtigat. dum tēpus inest. quia postmodum p̄niā foret frustra. Vt igitur a xp̄ianis tā te ruine ludi p̄cul effugiat nephas / imo ut omni memoria deleatur extra. alia quedā q̄ breuius potero subrogabo.

i N samaria q̄ndecī nundum expletis die

bus dum miser quidam ludēs quasi oīa que ha-
bere poterat cōsumpsisset gloriosi cepit hyero-
nimi nomē ausu temerario blasphemare. Quez
nephāda blasphemie uix finientē uerba uiden-
tib⁹ & stupētib⁹ cūctis mox e celo fulmen ue-
niens interremit.

t Rib⁹ aliis in tyro ludentib⁹ hoc accidit
quod enarro. Cū enī illi suū uellēt icipe
ludū ut qui se hoc ab eisdē audisse. & totā rei
seriē se uidisse fant⁹ referūt sic dixerūt. Fac qd
qd uis hieronē qa te iūito ludū istū alacriter fi-
niem⁹. His itaq; dictis suū icēperūt ludū. Quo-
quidē primordiatio q̄si uno elapso instāti se ter-
ra apiēs illos solū asorbuit ita ut nil ex eis ampli-
us fuerit uisum.

q Vod uisu noscit⁹ uerissio testimonio cō-
pbat⁹. Idcirco q dico que multis posse .
cōpbare testib⁹ tamē me ipō teste q ea uisione
ppria didici cōpbato. Iuxta meā ī qī yerusalez
hito edē nobilissim⁹ qdā fuit milles trāsitoriis
nimiū loquples. Qui unicū habēs filiū eiusdez
stultissimi amoris cecitate pcuss⁹ nō solū a pra-
uis eum corrigere noluit. sed etiā cum ipemet
praua instruere conabatur. parentes fatui &
isti similes mentis queso oculos huc inclinent

ut quis finis eueniat nō ignorēt . Multi enī ho-
 mines magnas aīe & corporis inciderūt ruinas
 ob prauorum parētum insipiētiam . Crescens
 nāque illius militis filius cūctis bonis morib⁹
 destitutus de die ī diem pēiorando totum suū
 tempus amittens in ludis & blasfemiis cun-
 ctisq; imunditiis patre accusante annū attigit
 duodedum . Qui quodam ad uesperascente
 die solitis cum patre ludis insistens ludum eo
 dem ut gliscebat non habente prioprurupit in
 hec uerba . Si quid ille potest Hyeronimus q
 ludos prohibet iam exerceat . Nam se iūito nō
 nisi uictor exurgam uerum hoc dūtaxat ipō p
 sequēte nequā spiritus iteterimi hominis spetie
 cunctis uidentibus locum in quo ludebant ue
 loci gradu adiens eūdem puerum infelicem ra-
 puit / sed quo detulit nulli haētenus hominū
 est compertū . Verū ut puto eum detulit ī infer-
 num . Eadem nāque hora casu ad quandam
 mee domus fenestram que loco in quo luden-
 tes degebant pater & filius ex opposito sita est
 me polueram , quo me necesse fuit uidere ue-
 ritate prospicua seriem tam formidande rei
 geste . Discant erga iuuenes ī iuuetutis tpre
 quod ceteris est pstantius expetēdis moribus

se fulcire ne uilibus caducisq; moribus iuueni
lis aīus informatum statum uitiosum ī canitie
nequeāt pmutare. Quod eim noue carte scri
bitur .de facili nō deletur. Discant & peuntes
fatui filios correctionib⁹ & uerberibus erudire
nec uitioꝝ sinant. ut uepres radices figere non
faciliter euellandas ne flendi & hic & in futu
ro eis succedat euētus. Nam nisi fallor ad eter
noꝝ gaudioꝝ patriā deueniēdi artificia & sine ā
biguitate aliqua a paricissimis certe cognita ex
tat uia. At uno habito oppoitoꝝ alterum p se
patet. Eūdi ad pditionem iter latissimum & mlt
tis imo pene infinitis limittibus plenum fore
cōstat. Quodlibet enim mortalium peccatoꝝ
ad pditionem trāmittem suum struit. Ad quā
nedum hominū paganorū sed ēt illorum quos
sacri baptismatis unda lauit cōfluit multitudo.
Nam de paganis nulla oritur questio q̄ nō dā
nentur maioremq; fore liquet numerū multi
plicibus insistētium flagitiis quorum nulla pe
ne unq̄ cognoscit emēdatio. Quin imo respe
ctie qdem dico pariter malis & bonis oibus cō
sideratis. nō est qui bonū faciat nō est usq; ad
unum. sed omēs post suas improbas & pessimas
ambulant uoluptates. Consequenter ergo cō

cludi debet & ad eterna beatitudinis gaudia raf
 simi gradientur infinite qn imo omēs pene sa
 cre scripture auctoritates hoc testantur . Infini
 ta si quidem & exempla possemus p̄spicaciter
 intueri ad huiusmodi ī ueritatem sufficientius
 demōstrādam . Sed hec ex omībus unum cen
 seri decet nec ad hec discrepari pōt nulluz .s. ad
 eterna modo aliquo puenire posse gaudia nisi
 oibus nō p̄ticulariter uitiis extirpatis uirtutuz
 studeat itinere p̄perare . Hiis iam sine dato ex
 empla & p̄digia modica huius opis sine p̄pin
 quo breuiter itroducam / & duo p̄cipue admi
 randa que a uenerabili uiro Nicholao creten
 sis insule archiep̄o referēte didici primo.

u Euerabilis idem archiep̄s pridie gloriosi
 hyeronimi deuotiōe nimia bethleē ueni
 ut eiusdem cūctis honoribus colendas reliqas
 uisitaret ut totus caritate feruidus redire noluit
 donec me sua gratissima uisitatione eximiis le
 ticiis adimpleret . Qui uti bonorū p̄cipuus ut
 gratissima mihi donaria sup̄habūdātissime mo
 re solito īpartiret me uisitare minime cōtentus
 mecum dignatus est iā diebus pluribus cōmo
 rari . quod utinā t̄p̄re longo duret . In Christo
 namq; Augustine carissime uenerabilis idem

pōtifex te salutat . Quāpluries igit̃ mihi suorū
uerborum auido uenerebilis idē pōtifex enar
rauit . hoc tale ī ciuitate candie contigisse . Sacer
dos quidā suus sue maioris ecclesie custos ī pu
dicus . luxurie & ebrietati deditus nūdum cō
pleto anno miserime de hoc seculo emigrauit .
Cui⁹ corpore ī ceterorū sepulto baratro sacerdo
tum ut eius punitio cunctis īnotesceret ad exē
plum subsequēti nocte tantus ī ecclesia eiusq; ci
miterio fuit strepitus q̃ rumore nimio ī urbe
illa cōmemorantes excitati pauore ingēti uelut
amētes ad ecclesiā cucurrerūt . Stāt itaq; omēs
circa ecclesiā strepitus uehemētes cāpanarum
q; sonitus audiētes sed minime quid uidentes
diuinā q̃dem exorāt clem̃tiā / quatenus cur ista
fiant debeat reuelare . Sed nullum exauditioīs
sentiūt adiuuamen . Diluculo hoc cessante cūc
taq; fuerant ī ecclesia repiunt reuoluta . Et qua
si undiq; flamis igniū uiolata . Ad hec memora
tus pontifex orationes populos īdicens quid se
quēti eueniat nocte p̃cipit expectari . Ne nimis
succūbam uerbis sequēti nocte duplex strepit⁹
& pauoris tribulatio est secuta . Qua de re re
pletus populus amaritudine & dolore cernēs
sibi nullum a dño adiutorium eueire sicut uul

nerati qui in monumētis piecti dormiūt existe
 bāt . die aut̄ illucelcēte oībus in ecclesia orōnib⁹
 cōgregatis glorios⁹ hyeroīmus subito septies
 sole splēdidior ī ecclīā ueniēs ad altareq; gradi
 ens cūctis uidētib⁹ & mirantibus p̄ horā forte
 sub silentio p̄manēs obstupēti populo hec p̄p
 ter sacerdotis illius miserimi cadauer sacris indi
 gne locis cōditum ad terrorem peccātium cōti
 gisse itimauit / eidēq; mādans ut cadauer mise
 rum tartareis post resurrectionem oīum man
 sionibus deputandū dissepultus flāmis trade
 rent . Protinus cōcremādum alioqn̄ īcepta pe
 stilētia n̄ cessaret . Et sic ob itūētium oculus est
 uisus . Quod ut ordinauerat letabūdus popu
 lus adimpleuit deo & beato hyeronimo laudes
 p̄cipuas p̄soluendo . Et sic pestis illa cessauit .
 Quo deinceps beatissimū hyeronimū omēs
 unaminiter deuotione maxīa colore īcepunt .
 i Ne adē īsup ciuitate qdā p̄cerim⁹ extitit
 iuuenis titus noīe honestis morib⁹ lucu
 lentus . cardinali nō ignobiliore natus p̄genie p̄
 diues ualde totam pene deuotionē & fidutiam
 habēs ī beato Hyeronimo hic siqdem iuuenis
 uirgineo nitens cādore ī eiusdem sancte uirgi
 nitatis p̄posito usq; ad uigelimū annum p̄bis

uite moribus pdurauit. Quo tempore utiq; cuiusdam sui fratris nephando consilio incitat⁹ spretis tam⁹ nobilissimis uirginitatis gēmis auri preciosissimum metallū calcans ad carnis spurcitas & lutū & fetorē uehemētem declinās puellā quendam omī pulcritudine corporis renitētem sibi ī matrimonio copulauit. In cuius amoris retibus a deo captus est. q̄ nihil aliud p̄ter ip̄am poterat cogitare. Cepit nāq; de die in diē diuina obsequia obliuisci. At quia miser dereliquit iustitiā & oblitus fuit deū alentē se oblit⁹ fuit sibi dominus misereri. Cōpleto itaq; anno quo cum puella iuuenis insensatus steterat nō ut ī matrimonio sed causa expellēde libidinis copullatus suggerente diaboli astutia iuuenis frater puelle illaqueatus amore auide diu querēs eiūdem amplexibus frui. tandemq; optauerat est adeptus. huc accurrant iuuenes & exēplo iuuenis sint astuti. Fiunt nota iuueni puelle uiro iam pacta. Tacens idē cogitat auide quo ualeat modo certitudinem reperire. Expectat diebus aliquot se simulās hoc nescire. Ast die quoddam ordinat urbem deserens p̄gre proficisci. Et latens p̄ diem in ciuitate nocte media domum ueniēs referatis seris a puella serui

trice clam ut prius simul ordinauerant ambo
 usq; ad thalamū in quo eius frater & uxor in le
 cto stabant procedens sibi postulat apiri. Mirā
 tur illi & timore preteriti uehemētius pulsanti
 negligunt hostium reserare. Tandem confra
 ctis seris thalami iuueis ira & furore nimio for
 nacis ardentis instar undiq; inflamatus uxore
 proprio euaginato gladio interfecit. Deīde sub
 thoro pprium latitantem fratrem inueniēs in
 teremit. Hiis itaq; gestis ex ciuitate exiens mlt
 to tempore p mūdum huc illucq; errans cū qui
 busdam aliis cepit quosdam transeuntes ī itine
 re depdari .ac etiam iugulare. Permanēti itaq;
 eodem tito per decem annos talibus negotiis
 implitato gloriosus Hyeronimus salubre refu
 gium & uitale die quodam iam ad uesperascen
 te luce in modum mercatoris se mōstrauit . ne
 ille solum modo habite deuotionis pmiis priua
 retur . Nam ille quāquam tot & tanta uitia ab
 horrenda continue exerceret . tamen in beato
 Hyeronimo deuotiōem aliquam retinebat ita
 ut eidē cottidie se cōmendans boni aliquid die
 bus singulis ad eius honorem facere nullaten⁹
 postponebat . Cernēs igitur titus mercatorem

nephandis sotiis ad solita nequitie opera cōuo-
catis cōcito cū eisdem pergens cursu uibratis lā-
ceis Hyeronimo instar mercatoris obuiant ue-
nienti. Moxque in eum insurgens a sotiis eū-
dem precipit retineri / donec eius lateri gladi^o
infigatur. Deinde manum eleuat interfitiendi
gladium retinentem . ut scelus tantum ualeat
iā explere . Ad hec gloriosus Hyeronimus ī-
quit . Amore Hyeronimi quem tu diligis lo-
quendi aliqua breuis licentia mihi detur / post
modum si uolueris facito id quod optas . Ad
hectitus ^hinquit amore eius quem nominasti
& loquēdi & uiuēdi / licentia tibi ut postulas cō-
cedatur . tātum que portas mercimonia iam
depone . At Hyeronim^o gloriosus dixit. Ego
ip̄e sum Hyeronimus qui huc propter tuā li-
berationem ueni ne mihi a te impēsa obsequia
in uacuum preterirēt. Te tot que gessisti pectu-
nimium iam peniteat ad te ip̄m redeas ne for-
mides . Huc usq; me noueris ppter tuam salu-
tem & anime & corporis apud diuinā iusticiā
irratam cōtra te supplices extitisse ne ī te dignas
tibi sentētias exerceret . Ad penitētie igitur q̄ci-
tius perge callē / & peccatorū onera iam depone

Alioquin tui custodem & supplicem nō habis
 hiis dictis gloriosus Hyeronimus ab illoꝝ ocu
 lis disparuit. Ad hec stupefactus titus & qui
 cū illo erāt timore & admiratione tam ingenti
 ad terram procidens p̄ horam nō potuit eleua
 ri. Tunc subito in titum & qui cū illo erant spi
 ritus sancti gratia est effusa. & lux eos celitus
 illustrauit. Qui p̄tinus in uiros alteros iam
 mutati sp̄retis cūctis sp̄urticiis uitioꝝ ad peni
 tentie tramitē rediere. Deinde ad heromoruꝝ
 antra deuia & ignota p̄perantes ī magnis se cor
 porum asperitatibus & uita sanctissima tradi
 derunt.

m Iraculum aliud / quod ueridicoꝝ testimo
 nio solidissimo / in superioribus egipti p̄ti
 bus in quodam monasterio fuisse non multis
 diebus p̄actum intellexi quatenus homībus &
 maxime iuuenibus quātumcūq; castis p̄ueni
 at in exemplum ad euitandū piculum mulierē
 p̄cedenti miraculo addere cogito fore gratum
 Mouachus quidam iuuenis & decorus hone
 state p̄cipuus moribus maturus & senex uirgi
 nalis pudicitie custos. cūctisq; illius monasterii
 monacis speculum sanctitatis gloriosissimi hye
 ronimi amator deuotissimus fuit duodecim an

nis ī monasterio continue orationibus uacās &
studio scripturāꝝ hic amore castitatis timēs ne
cor aliquāliter uiolaret . mulierū uisus īeffabili
ter abhorrebat / ita ut eius memoriā formida
ret . huic ꝑposito diabolus ātiquus serpens / &
hominū inimicus īuidens sue neqtie īueterate
cōtra eū dolos & artes multiplices icitauit conti
nue cogitationū stimulis iuuenē pessimus tem
ptator affligens die noctuqꝫ a temptationibus
duobus mēsis nō cessauit . Iuuenis uero ꝑ
uidus se se dñi & beati Hyeronimi cuius dilec
tionis ardore feruebat cōmendans custodie ui
ctrici dextera temptamēta diabolica ieiuniis &
orationibus se muniēs triumphabat . Cōfluāt
huc q̄so iuuenes atqꝫ senes . & q̄ti sit casus muli
erū fallax pulcritudo / hic doceātur maxie ꝑ ex
ēplū . Cernēs le alpis ꝑfidus diabolus a iuuenē
supari tāqꝫ leo rugiēs subtiliores nocēdi artes
cepit querere ut iuuenē deuoraret . fit itaqꝫ iter
eos pugna grauis . hīc astutiis cōsuetis castra ad
uerlus iuuenē struit pessimus inimicus . hinc
iuueis orōnibus gloriosissimi Hyeronimi ꝑro
tectus castroꝝ sternit munitiones & uires eo
rū triūpho nobili uilipēdit . Interea genitoris ad
mortem egrotātis uisitacionis cā ingruente ex

monasterio i ciuitatem ad paternā edem ueni
 re iuuenis ē opulsus. Nā se pater dolore nimio
 moriturꝫ si uisiōe frustraret filii crebris clamo
 ribus acclamabat. Ob hoc dolēs monachus ne
 mulierū uisu cor mūdū & uirgineo candore ni
 tidū uiolaret potius nisi factū sui cenobii fuiss;
 supplicationibus inclinatus erga patrē crudelita
 tem uolebat pp̄ dominū exercere q̄ eidē confir
 māti cōpati a monasterio recedēdo. Sciebat eiz
 nil monacho tam nociuū detestabile & mortale
 q̄ uicos & ciuitates & gentiū multitudinē circui
 re. Nulla certe p̄manet i hoīe q̄es mētis / q̄ mul
 torꝫ uerbositatib⁹ & uaniloquiis ip̄licat̄. Quod
 aq̄ piscib⁹. monachis p̄cipue idē scilētū opatur.
 In paterna itaq; manēs ede monach⁹ dieb⁹ tri
 b⁹. tedio tā ueienti affect⁹ ē / q̄ sibi poti⁹ uideba
 t̄ tetrīs se fore carcerib⁹ mācipatū. Cōpleto die
 tertio / dū. n. ⁊ sorore sua q̄dā pl̄ crudis iaudite
 ifirmitatis cā patris curra siml̄ otigeret ⁊ fricare
 calu sororis dextera eiusdē tāgēte dexterā tā di
 ris iacu⁹ libidis eiusdē sororis iēpte & abhomia
 bil̄ cōcupiscentie fuit subito cor eiusdem mona
 chi instante diabolo uulneratum / quod pene
 eam ad illicita. & omnino ab hoībus ab horren
 da nisi extitisset timor uerecūdie inuitasset.

Heu quid dicam. Que monachis illis inerit
obseruantia castitatis qui continue mulierum
uifibus potiuntur infimul colloquendo. Sic ma
net in castitate homo fatiē intuens affidue mu
lierum sicut manet palea icūbusta stans in igne
Fallax certe & ruine maxime p̄pinquus casus
īeuitabileq; piculum est femiē pulcritudo. Ti
mor certe euenit monacho quem timebat & sic
accidit quod tanto t̄pre uerebatur. Nec sine ex
emplo maximo aliorū nō illi uissum est paren
tibus obedire /ī quo anime piculū formidatur
A monasterio iuite monachus egreditur. sed
ardore libidinis taz nephāde īflāmate nil aliud
q̄ sororis hoc nesciētis scelus fatiē improbis ocu
lorū uifib⁹ uidere cogitans pene unq̄ fuisse mo
nasteriū recordat̄. Sanatur itē pater. At mo
nachus excusationibus adiuuentis retardat de
die in diē ad monasteriū remeare. Manēte eo
dēī paterna domo tribus mēlibus hinc mona
chos hīc patrē & oēm familiā maxia mouet ad
miratio cur istū tā uehemēs arripuit imutatio &
alteratio ī audita. Ignorat siqdē rei cām /idcirco
effectū es cōtigit ignorare. Ad monasteriū cū
duob⁹ ad se ex moāsterio destinatis. monachis
tādem reuertitur. illud refferēs tediū reddeūdo

quod prius detullerat exeūdo . Cepit itaq; in monasterio corpus degere monachi cor uero a sorore aliquoaliter nō recedit . hoc sibi fit studiū scripturarum ut atingat pessima que affe-ctat . hec cōtēplatio diuinorū & peccatorū mō; inueniat . explendorum . Percutitur alienus sui & a ueritatis cognitione deutus continue a dia-bolo cuius iugo grauissimo imbecille collum submissit libidinis nouis telis inflamatur . Sicut fumus deficiunt dies eius confungūtur sicut in frixorio ossa eius & infirmatur ī doloribus uita eius . Irrationabili fit simul animali . Obliuiscitur in toto diuinam clemētiam exorare to-ta die cogitans quis modus appareat abilis ut poculum mortis ualeat degustare . Heu quā sunt inopes & miseri & omībus bonis egentes & exules qui a domino se elōgāt . Tanto fit pe-ior brutis aīalibus uir in peccatis quibus ab aīa deus maiori spatio elongatur . q̄ id quo celū a terra distat . & oriēs ab occasu q̄to eisdem p̄stat dū diuina gratia est fulcitus . Cogitanti deniq; monacho ueritatis luīs nescio & ignaro nephan-dissime & auditui horribilis uoluptatis adipiscē de reperire modum mali consilii seminator

diabolus . Hoc tale sibi insinuat consilium . Oc-
culto cogitamine uani cordis ut .s. in tempeste
noctis medio cūctis dormientibus ueste depo-
sita . monachali sumptoq; habitu laicali ex moā
sterio exiens paternas clam adeat mansiones &
domum crepusculo noctis latenter intrans .
sub thoro sororis lateat / donec dormiente ipā
ad eandem accedat sue uoluptatis libidinis com-
plecturus . Placet insaue mētis imperitie consi-
lium errogatum : studeq; toto posse q̄ potest
breuius effectui mancipare . Sequēti igitur ad-
uenientis . noctis medio sub silentio ad fores ce-
nobii clauēs gerens manibus properat sed per
totam illā noctem huc illucque discurrens quo
sint in loco ostia cenobii posita non inuenit .
Stupore & admiratione perteritus . Cur hec
sint nesciens intueri iam matutinali qua ad lau-
des debitas dominicas monachi excubabant p̄
pinquante hora compellitur ille ad cellulam re-
trogredi . manet in cellula idē admirans per diē
illū . Proponit sequēti nocte facere . quod nō
fecit . Audet imbecilis dextera que nō potest
Sperat stultum pecus contra leonem pugnās
triumphi gloriam adipisci . Quid insensate reris

Putas agere uile pecus que leo fortissimus hieronimus contradicit. Cessa ymagine gloriosissimi hieronimi genua flectere. ipsum ulterius non salutes & tibi potestas protinus concedetur. ut cadas in foueam quam effodis ut dira naufragia iam admittas. Non possunt impensa gloriosissimo hieronimo seruitia quoquo fiant modo a mercedibus uacuari. Retinebat si quidem in cellula monachus ille deuius & errans & a diabolico dominio mancipatus ymaginem hieronimi gloriosi tabule insignitam. cui diebus singulis antiqua consuetudine flectens genua se eidem pluries commendabat. Ignoras uero hec ille monachus subsequenti nocte ad cenobii iterum fores pergit. Sed quod precedenti euenerat id hac secunda nocte iterum euenit nocte. Ne igitur nimis iherreā uerbis per unum ferre mensem singulis noctibus continue hoc euenit. Cōpleto itaque ut puto mensis circulo in somnis beatus Hieronimus sanctissimo cuidam illius monasterii monacho apparuit in stratu suo quiescenti nocte eidem reuelans quid iste monachus faciebat mandansque illi ut debeat illi monacho sic erranti declarare. Quomodo ipse eum obsibi ipsam reuerentiam custodiuit ut ho

stia non uideret ad propetrandum cogitatum
scelus/ & q̄ nisi uelox deceptis subsequat̄ em̄
datio/ se se de ip̄ius custodia remouebit discessit
q̄ p̄tinus ab eodem. Mane aut̄ facto q̄ uiderat
monachus alteri monacho enarrauit. At ille
se quid hic dicat itelligere plurib⁹ detestans sa
cramētis cepit dicere p̄p̄ cerebri uacuitatem hec
illi somnia eueisse. Tacet monachus & recedit
hic uero gaudens p̄ponit nocte sequēti nullam
amplius exhibens solitā hyeronimo reuerentiā
hostia monasterii ad neq̄ opus qd̄ tā diu affe
ctauerat pagendum, ad suū libitū referarē. Ut
dicam breuiter / quod miser diu hyanti aīo co
gitauerat a Hyeronimo honore solito priuato
libi tradita potestate ut uoluit sic effecit sed ta
mē ifine ḡlossī hyeroī clemētia nō defficit. Re
cedēs itaq̄ ille de monasterio nocturna hoā alie
no habitu occultatus. Patris domū adueniēs p̄
diem illum undiq̄ circuiuit. Cumque noctis
crepusculo domum intrasset. Ad lectum in
quo uirgo soror quiescere tunc solebat clā p̄ce
dēs. tā diu sub eodē latitauit q̄ diu sororē dormire
potuit existiāre. Tūc̄ idē exiēs expoliatis uesti
b⁹ sororis se dextro lateri aplicauit. ad hec soror

leui somno dormiēs excitatur & uix iuxta se lē
 tiens / & ad modū se expauescens diris emissis
 clamoribus ad se omnes pariter euocauit. Cur
 runt ad puelle thalamū cūcti cum lumine & tā
 dem in lecto iueniūt . hūc iacentem . Mirātur
 parentes & stupēt. cernūt hoc cūcti qui cōcurre
 rant & cōdolent . Interrogat a filio pater discrīs
 tanti cām . Reatū suū silentio filius cōfiteť . Ut
 eīz dixi uoluit . gloriosus hyeronimus hūc suaz
 stultitiā expiri / ut in posterū astutior & humi
 lior fieret ad cauēdum / & ī prelio se tuēdum :
 & ne amplius exēplo huius quis de sua sanctita
 re cōfideret & speraret . Quāto maior iest hoī
 sanctitas dum ī mari hui⁹ mūdi pcelloso & ini
 micorum agminibus pleno dū ī imbecili carnif
 nauicula nauigat / tāto maior inesse debet tior
 & astutiā se tuendi. Infinitas pessimus ille tem
 ptator diabolus possidet artes . Qui īcautus p
 git leuissime capiet . Qui ī cūctis timet ab oī
 bus diabolis hīc timetur. Certe nil plus nocet q̄
 spreto alioꝝ consilio ut ppria uolūtas p̄cipit ā
 bulare . Qui sue tātum uolūtati credit incūctis
 q̄ facit finem odibilē adinueniet . Magnus tior
 ī p̄nti exemplo de fragilitate maxima & diabo
 lica caliditate & astutiā nobis oībus demōstrat

Magna & spes ueie peccatoribus declarat. Ceres itaq; se monachus sic a diabolo deturpiter delusum / ac est in tanta miseria captiuatum. protinus suffragiis gloriosimi hyeronimi / cuius se per deuotus extiterat sua miser iam & culpa uehemētissimā recognoscens in se ipm rediit & de eadem paterna / domo oī retardatione abiecta .lugens & dolens ad fontem pnie pperauit deinde uero in suo monasterio per ānos duos in tanta abstinentie se asperitate aflixit ut foret cor hominū insufficientis cogitare / & completo ānoꝝ duorū spatio / ante dies modicos ex hoc seculo feliciter expirauit .

De celestino cardinale detractore scī Hyeroni
u Enerabilis damasi portuēsis epī pridie receptis litteris aliqua eis iscripta corde auido intellexi . que ob eius reuerentia nō dimittā Rome cardinalis quidā celestinus noīe gloriosissimi emulus hyeronimi & detractor dum die quodam in cōuentu existens cardinalium more solito ore audaci & temerario in eiusdem iniurie uerba prumperet dolore subito uiserum in pellente ad occulta nature loco pperans uiscera oīa protinus emanauit & anteq̄ illuc recederet expirauit .

De andrea cardinale resuscitato .

a Lius quoq; presbiter cardinalis andreas
 noie isti nō similis .sed gloriosissimi hie
 ronimi deuotissimus atq; cultor pridie in eadē
 romana urbe multis circūstantibus expirauit.
 Qui cū iam in ecclesia esset pactis exequiis que
 solent fidelium tumulandis exhiberi corpori
 bus assistente summo pōtifice cū pene toto cle
 ro & populo romanorū q̄ adeundem andrea
 cōuenerāt honorādum emissis ululatus &
 crebris gemitibus inferetro cūctis stupētibus
 & ueluti amētibus effectis tāq̄ si a somni dormi
 tione excitaretur mirabiliter exurexit . Cūq; a
 romano pōtifice remoto de ecclesia uniuerso
 populo clausisq; foribus iterrogaret̄ itulit ista
 uerba dum starem diuino exanimi iudicandus
 & iam pp uestium & ciborū qb' haften' usus
 eram nimiā supfluitatem tartareis cruciatibus
 cōdēnarer subito adueiens quidā sole splēdidi
 orniueq; cādidiior quē fuisse gloriosum Hye
 ronimū ad se iuicem referētibus qui astabant
 intellexi p̄sidenti iudici flexis genibus aīa; meo
 corpori iungi porrectis p̄cib' impetrauit . Qui
 bus finitis uerbis in ictu oculi inde recedens
 anima uti cernitis meo corpori est cōiuncta, ad

hec miratur sūmus pontifex ceteriq; audientes
Fuit hec nota populo extra ecclesiā expectan
ti. Qui cōfractis ecclesie foribus p̄tinus ecclesiā
intran̄t oēs magnis uocibus deū & gl̄osissimū
Hyeronimum collaudātes .

Narrauit de malis ep̄is .

m Vlta nos mētis afflictio cōmouet & con
tristat it̄lecto q̄ quāplurimi ep̄or̄ / deū
& dominū uostrū Iesum Christū / cuius uicez
gerūt abnegātes terrenorum quorū deus uen
ter est uestigiis inherētes destipēdiis pauperuz
de sanguine Iesu Christi delicatissimis fercul
cū hystrionibus & ceteris diuitibus suā uentris
replēt̄ igluuiem ad feditatē luxurie incitādā
uestimētōzq; de die in diem supfluitatibus ab
utūtur de pauperibus quorum mercedem rap
tam manu latrocinii deuorant fame moriētib?
& frigore nō currentes . hii certe nō sunt ep̄i / s;
diaboli. Ep̄us aut sanctissimus aut diabolicus .
Magni certe meriti stat? ep̄alis sed p̄culi infini
ti. leuissimum peccatum aliis īputandū grauissi
mū ep̄o īmitatur. Pontificis & eīm uitium ī sub

ditos diffunditur p̄ exemplū maiora recipienti ratio magis crescit debiti. Quot enim ouium Christi uel negligētia ep̄i uel exemplo in peccata deuiant / de tot tenetur domino reddere rationem. Heu quid Augustine carissime dicam. Graue nobis iest pondus grauis sarcina. Sed debiles ego habēs humeros quomō portabo. Sunt certe mihi angustie undiq; me torquēt. At dū graues mihi pactos calus intueor timore maxie succrescēte cōtūe affligor & cōtristor. Securius est ep̄alem statum fugere q̄ appetere. Laudabo certe ep̄atum tanq̄ uicariatū domini nostri Iesu Christi. Sed illis qui i eo agunt uī tam militū terrenorū qui mūdi pompas & gloriā appetūt nō collādo. imo eis cōsulo ut eum fugiant q̄tum possunt. melius certe fuisset eis cū terrenis uitā agere terrenorū q̄ in pōtificiali culmine hoc agentes ad infinia & pfundiora loca decidere. tāto p̄ceteris cruciādi / quāto p̄ceteris p̄sa donaria receperunt. Intellexi enim ep̄orū plurimos potius nomē gerere q̄ essentiā / potius lupos rapaces fore Christi ouium quā pastores destructores magis esse Christi ecclesie quā rectores qui christianorū elemosinas depredantes mercedē paupum lupinis faucibus sup

fluitatibus ciborū & uestiū deuorāt & cōsumūt
quod absurdū ualde est & abhominabile & de
flendū .hec id circo dixerim ut talis abhomiatio
cūctis gētibus inotescat / quatenus si deū nō me
tuūt. Homīes uerentes suis abhomiatioibus
aliquaualiter retardētur .Audiāt q̄so hii tales ep̄i
que narrāda p̄ponimus & saltem aliorū calami
tatibus terreātur .

De uisione Helye monachi .

i N superioribus diebus partibus in deser
to quodā ab hoibus p̄p uite icōmodo in
hītabili qdam degebat monachus helyas noie
antiquissimus magna uite sanctitate radiās qui
in uita beatissimo Hyeronimo familiarissimus
ualde fuit . quē idem beatissimus Hyeronim⁹
habuisse p̄phetie spiritū pluries enarrauit .hic
die quodaz ut plures mihi testificauerūt mona
chi uita uenerabiles .fideq; digni .qui se hec di
xerūt ab eiusdem uiri sancti ore multotiēs pau
disse solitis icōbens orōnibus somno repentino
adueniēte aliquātulū obdormiuit .Et ecce ī ui
sione / quo qdem modo multotiēs deus oīpo
tens grandia & occulta suis fidelibus .referat sa
cramēta in quodam palatio mire & ineffabilis
pulcritudinis & a mortalibus nunq̄ uiso ut sibi

uidebatur erat. Cūq; p̄ horam p̄ pallatiū illud
 huc illuc gradiēs eius admiraret̄ pulcritudinem
 tam uehemētē uidit quoddā p̄parari tribunal
 a quibusdam nimie pulcritudis iuueibus stra-
 tistapetis & uestibus auro gēmis. & multa arti-
 fiti uarietate decoratis & circūquaq; pariete in-
 uoluto in quo postmodū quidā rex maximus
 & decorus cuius aspectus tante erat suauitatis
 & nil uelet aliud quis habere magna uirorum
 sole lucidorū coīratus societate ueniēs se posuit
 ut iudicia exerceret. Inter hęc cuiusdam anima
 quem fuisse anchonitanū p̄sulem ab aliquib⁹
 ibidē cōsistētibus postmodū itellexit a nequam
 spiritibus cathenis igneisq; uīculis uincta instar
 fornacis flamas erūpens sulphureas deportata
 maieitati regie p̄fantatur. Que priusquā de ali-
 quo interrogaret̄ cepit diris uocibus se īferna-
 libus mātionib⁹ dignissima acclamare. hanc in-
 ter ceteras maxie assignās principalē causam:
 quoniā uanis pōpis itentus cōiuiuis & uestib⁹
 & huiusmodi stultitiis delectabat̄. Quibus fi-
 nitis lata p̄ iudicem sentētia/ut penis īfernalib⁹
 traderetur donec corpori iūcta duplices penas
 ī p̄petuū substineret mox igitur illū secum fer

rens om̄s illa nequā spirituum turba īde diris
clamoribus recesserūt . Deīde alterius cuiusdā
anima quā fuisse theodori senatoris fratris p̄di
cti uenerabilis damasi ep̄i supradicti similiter ī
tellexit ante maiestatem regiam circūstantib⁹
multis nequā spiritibus eū grauissime accusan
tibus putatur . Cūq; a diabolis in longū accusa
tio traheretur & nullus ex aduerso aliqua r̄n
deret . uir quidam septies sole splendidior & ut
sibi uidebatur pene ceteris astantibus eminen
tior ad dexteram regis . sedens in pedibus se er
rexit . Quo q̄dem surgēte silentium rex ma
nu p̄pria a cunctis fieri impauit . tūc qui stete
rat omnibus opponens accusantibus hūc suuz
fuisse fidelissimū & deuotum & ei cōtinue ex
hibuisse reuerētiam sp̄tialem eisdem mox au
datiam loquēdi abstulit & taciturnitate multa
uit . Postmodum uero his flectens ante regez
genua . huic suo fidelissimo ueniam & eternam
requiem solita pietate & misericordiā ineffabi
li clemētissime elargiri ita q̄ p̄cōmissis ī mūdo
flagitiis in purgatorio purgaretur suis p̄cibus
ut uoluit ē adeptus . Tunc om̄s illa nephando
rum spirituum multitudo gemens & ululans

de illo loco p̄tinus se remouit . Interuallo autē
 facto hore unius Iuuenis q̄dam pulcerimus cō
 cito gradu p̄ pallatium ueniens & huncq; acce
 dens qui tā eminens & p̄clarus in auxilio exur
 rexerat theodori senatoris se fore dixit a petro
 patricio romanoꝝ eius deuotissimo missum q̄
 tenus eiusdem preces exaudiens si impetrare
 filium a domino dignaret̄ . Ad hec rex. Quod
 inquit a filio meo Hyeronimo petrus postulat
 cito fiat . hiis oībus sic finitis a somno illo mox
 helias monachus excitatur laudes ī mensas deo
 redens & hyeronimo glorioso . Qui diē illum
 in quo tam mirāda uiderat p̄notans eodē post
 modū itellexit die ep̄m anchonitanum & theo
 dorum senatorē ex hoc seculo emigrasse . Quo
 liquido patet hec uana somnia nō fuisse .

De uisione sancti Cyrilli :

m Agnam putabas Augustine carissime
 aliquibus admirationem īducere uelutī
 si quid nouū & in auditum p̄poneres . dum in
 tuis pristinis litteris quas recepi Iohanni bap̄ti
 ste & ceteris apostolis . Hyeronimum sanctissi
 mum equalē ī sanctitate & gloriā rōnibus sine

dubio efficacibus & uisionibus mirificis cōpro-
babas . Certe nō est aliqua ambiguitas uerissima
est & omī fide & deuotione dignissima ista fo-
re . Nec puto aliquib⁹ eius uitā sanctissimā &
eius tanta p̄digia homībus insueta nō ignoran-
tibus admirationis aliquid eueire . Sed quoniā
tue tales fuerūt rationes ad ueritatem huiusmo-
di declarādā q̄ meas leuissimas & īpitas nūc
illis aponere nō deceret omīssis omībus uisio-
nem mirabilem / quā uenerabilis uir Cirillus
ēps Alexandrinus se uidisse suis ad me diebus
pluribus iam elapsis destinatis litteris affirma-
bat / breuiter introducam . Post beati hueroni-
mi obitum gloriosum āno completo in die na-
tiuitatis gloriosissimi Iohannis domini precur-
soris / expletis laudibus matutinis / dum me-
moratus Pontifex more solito in ecclesia solus
ante altare eiusdem precursoris domini glorio-
si flexis genibus ip̄ius gloriam & excellentiam
multa sp̄s dulcedine cōtemplaretur repentiō
somnia ibi aliquantulum obdormiuit . Et ecce
in ecclesiam / ut sibi clarissime uidebatur binatī
quorūdā speciosissimorum hominū ultra huā-
nam cantus alternatim suauissimos cōcinentiū

turba uehementissima mirando ordie ueniebat
 Deinde binatim omnes ad altare precedentes
 & ibidem flectentes genua ad sedendū singuli
 se ponebant. Cumq; illorum hominum iam
 esset ecclesia ualde plena post omnes duo uiri
 eminentiores ceteris ī toto similes atq; pares īfi
 nito sole lucidiores stella induti candidissima
 auro & gēmis undiq; ineffabiliter rutilāti ueien
 tes ecclesiā pariter ītrauerūt. Ad quorū ītroitū
 omēs in ecclesia rescidētes / protinus flexis geni
 bus eisdē summā reuerentiā persoluerūt. Tūc
 illi duo uiri altari ab eisdē reuerentiā exhibita
 ī duabus partib⁹ cathedris aureis mira lapidū
 pretiosorū uarietate & pulcritudine decoratis
 sibi a quibusdam pulcherimis iuuenib⁹ ppara
 tis. ambo pariter cōsederūt. & sic silentes aliquā
 tulū pmaserunt. Interim facto inter illos scilen
 tīo cepit aliter eorū duorū / alterū impellere ad
 loquēdum. Cūq; longa ad iuicez altercatio ori
 retur ut quis primo incipet p̄dicare / cepūt figu
 li ut hyeronim⁹ Iohānis cui⁹ erat die illa solēni
 tas laudes & magnificētias explicaret magnis
 uocib⁹ acclamare. Quo un⁹ illorū sermonem
 mox īcipiēs laudes beatissimi p̄cursoris dñi tāta

loquellē dulcēdine / tantoq; uerborū ornatu
nec nō & sentētie grauitate cōteruit q̄ fas non
esset linguē hominum declarare . Finito itaque
sermone illo alter quem Iohannē baptistam cū
cti qui aderant noīabant eidem grates referrēs
multiplices hec circūstantibus ad eius gloriā
& honorē est locutus .

Verba gloriosi Iohannis baptiste de laudibus
beati Hyeronimi.

s Otius iste meus carissimus Hyeronim⁹
equalis mihi in gloria equalis etiam in
sanctitate / seriem mearū laudum ē hactenus p
secutus / id circo dignū est ut eius laudibus nūc
inlistam . hic uere lux ecclesie tenebras effugās
errorū & cūctos illuminās homīes ueritatis cla
ritate cecos . hic fons est aque sapientie salutaris
ad quem sitiētes dum accedūt largissime satiā
tur . Hic arbor altissima cuius cacumen celum
ascendit / sub cuius doctrine frondibus de sua
ui eiusdem oris fructu aues celi . s. homines
ingenio subtiliores & uniuersa peccora . s. ho
mines parum intelligentes / uberime satiant^r
Hic mecum fuit in seculo heremita & certe
non minus me carnem abstinentiis macerauit

hic mecū uirgo nitidus / atq; purus. hic mecū
 fuit prophético spiritu illustratus. hic mecū do
 ctor extitit ueritatis. Ego pp̄ iustitiā & uerita
 tem uitā corporeā dereliqui. hic & si sic uitam
 nō amiserit corporale pp̄ iustitiā tñ & doctrine
 sue p̄spicacissime ueritatem t̄pus suū totū gessit
 in seculo ī martirio afflictionib⁹ & dolore. ego
 Christiane fidei precucurri nuntius & gen
 tium inuitator. Hic postmodum ueniens
 eiusdem extitit sustentator / & ab hereticis
 eandem lacerantibus defensator. Ego
 semel manibus pp̄riis Christum dñm tetigi
 in iordane. hic ip̄m nō solū manibus pp̄riis ha
 buit multotiēs in altari / sed & ore pp̄rio man
 ducauit. hic sicut mihi in sanctitate p̄ omnia fu
 it equalis ita nunc ambo equali eterne uite p̄
 mio simul cum gaudemus. hec & alia multa.
 Prosequente beato Iohanne que idem episco
 pus Cyrillus non potuit memorie totaliter co
 mendare iam hora diei prima adueniēte eccle
 sia custos intrans ep̄m intuitus dormientē eun
 dē manibus excitauit. Expgfactus itaq; Pōti
 fex stupore admiratiōe & gaudio admodū ple
 nus que uiderat custodi cū lacris enarrauit.

Deinde illo die missam solēnissime celebrās uisionem mirabilē oī populo declarauit .

f Vnt īfinito plura que dici possēt miracula uerissima utilia & narranda : q̄ ea que breui hoc opusculo sunt inscripta. Sed ne prolixitate opis aliquid legentibus tediū oriat̄ uno solū miraculo profecto quod nundum expleto mēse in bethleē pactum est. huic operi finis erit .

Multa miracula .

d Ie dn̄ico trāsacto post octauas pentecostes omnibus meis suffraganeis ep̄is & multitudine maxima tā uiroꝝ q̄ mulierū in ecclesia ī qua quiescit sanctissimū Hyeronimi cadauer simul cōgregatis honore & ueneratione tā debita q̄ deuota primo egomet sacris indutus uestibus ad locum fouee in qua corpus uenerandum iacet accedens terram cepi efodere sepulture . Quatenus sanctissimum illud corpus inde ablatum / in tumulo marmoreo mira pulcritudine undiq; decorato / qđ hac de cā fuerat fabricatū postmodū poneret̄ .

Cūq; iam foret fouea uacuata cūctis cernenti
 bus corpus factissimū in medio fouee tanquā
 in aere a uulla parte terram tāgens pmanebat
 itegrū / nec corruptione aliqua uiolatū . Quod
 ide eleuantes cū odore tā uehementissimo & sua
 ui quōd talem olphatus hominū nūquā senlit
 colocauimus ī altari quaten^o a populo scissime
 reliquie uiderētur . Quot aut illo die me cūctis
 que qui aderāt astantib^o sunt miracula glorio
 sa pacta explicādi ea nullatenus compos essem
 Ceci sedeci illas reliquias tāgētes facie uisum p
 tinus receperunt . Tres p̄terea demoniaci catenis
 uincti ī illā ecclesiā p̄limorū hominū manibus
 deportati sunt p̄tinus liberati . Mulieris cuius
 dā uidue paupcule / puerulus eius unicus fili^o
 in ecclesia fuit p̄gentium multitudine suffocat^o
 Quem mater iueniens / dolēs & lugens / mox
 iulnis pueruli cadauer ad fouā ī qua sepultuz
 fuerat corpus Hyeronimi gloriosi deferēs eū ī
 fouea p̄iecit . hec dicens uerba . Sancte Hyero
 nime gloriose hinc nō recedā donec restituas
 mihi unicum meū filiū quē amisi . Mirabilis cer
 te deus in sanctis suis / fatiens p̄digia insueta
 statim ut terrā extincti pueruli corpus tetigit
 eidē aīa est cōiuncta .

De quodam iuvene resuscitato.

q Vidam uir corpus cuiusdam sui filii de sepultura in qua triduum steterat extractum mox ad foueam illam currens detulit & illud in foueam sic proiecit. Qui iuuenis illico fuit uite pristine restitutus. Innumerabilia pene forent miraculaque pacta sunt a mane usque ad uesperas / quo quidem tempore gloriosum Hieronimi cadauer de fouea dessepultum in altari extitit collocatum. Sed tamen ad huiusmodi miracula enarranda ulterius non procedam. Verumtamen unum quod nocte sequenti accidit non silebo.

De uisione sancti Cyrilli.

i N hora siquidem uespertina corpus illud sacratissimum in monumento quod preparauimus posuimus. Sed mane monumentum uacuum est inuentum & corpus sanctissimum fouet pristine inuenimus restitutum. Quod dum ego primum admirarer nocte sequenti mihi dormienti beatus hieronimus apparuit in uisione plurima in gradia patefecit. Sed inter cetera uerba talia mihi dixit

noueris . Cirille / q̄ corpus meū de fouea ī qua
 iacet nullatenus extrahet̄ / quauſq; ciuitas yhe
 ruſalē ab īfidelibus capiet̄ . Quo qdē t̄pore ro
 mani delatum ibidē multo t̄pore requieſcet . Ad
 hec exp̄gefactus que uiderā cūctis ep̄is & aliis
 uiris catholicis enarraui . Quid aut̄ & quādo
 hec eueniēt aliter nō agnoſco . Si quid utile aut̄
 bonū in hac ep̄la dixi / nō meis / ſed gloriffimi
 Hyeronimi meritis īputetur . Si qd uero ſup
 fluū utile / & nō bonū ſolū mei īſipiētia & negli
 gētia hoc accidiffe ab oībus iudicet̄ . Mi Augu
 ſtine cariffime ī tuis orōnibus memor eſto .

Benedicamus Domino. Deo Gratias .

Imp̄ſſum p̄ Magiſtrū Philippum de lauagnia
 i. cccc. lxxv. die xxviii. nouēbr. Amen.

Ine. 269

Falta a ~~1ª fl. do Inc. 268~~
e a ~~1ª fl. do Inc. 269~~ ?

